

Upravištvu: Ljubljana, Knaflijeva
ulica 2. — Telefon št. 5122, 5123,
5124, 5125, 5126.

Upravištvu: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 5492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon
5122, 5123, 5124, 5125, 5126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strassmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Zaradi dvojnega praznika »Jutro«
v nedeljo ne izide

Nekaj potrebnih ugotovitev

Ponovno smo morali ugotoviti, da se miselnost in gledanje na politične prilike v državi pri znanjih in prijateljih, ki tvorijo pri nas politično skupnost »Slovenec«, kakor pravi pariški »Temps«, nista prav nič spremenila, kljub vsemu postnemu premišljevanju po 3. septembru 1931. Da je tako, nam sedaj vnovič dokazuje pisanje »Slovenca« za nedeljske senatorske volitve. »Slovenec« se dela, kakor da bi res sam verjel, da se že nahajamo na pragu povratka v stari paradiž partizanske politike. Ravno zadnji tedni pa so prinesli v našem političnem življenju mnoga, že davno potrebna prečiščenja ter več kakor enkrat potrdili, da nobena politika v naši državi ne more revidirati načel šestojanuarskega manifesta ter državnega in narodnega edinstva.

Punktaši prehajajo z naravnost občudovanja vredno lahkoto preko vseh dejstev, ki so danes in bodo tudi v bodoče v našem državnem političnem življenju temeljni kamni. Prepsali so menda vse razvoj političnih dogodkov zadnjih starih let ter si domišljajo, da imajo že generalni pardon za vse, kar so napravili zlega v tem času državi in nacionalni misli med Slovenci. Nadaljevati skušajo tam, kjer so prenehali v usodni noči od 5. na 6. januar, ter odpirajo zopet stare registre svojih razglašanih orgel. Melodije, ki jih čuje te dni iz njihovih glasil slovenska javnost, so tako obrabljene in nesodobne, da se moramo le čuditi organistom, da se niso v teh petih letih naučili vsaj ene nove viže, ki bi bolj odgovarjala duhu časa.

Za nacionalne ljudi je, to radi priznamo, res nekoliko težko in znanantno, spuščati se nazaj na stara polja političnega boja in se pečati z metodami, s katerimi se je zopet pojavila povampirjena SLS. Ali nekaj odgovora gospodje vendarle zaslužijo. Po trditvi »Slovenca« in letaka »Volilnega odbora za nevtralno volilno listo« je sedaj nastopil nov čas, ki končno omogoča političen nastop tudi nečlanom JNS. Po njihovem zatrjevanju je znala do danes JNS s silo državnega aparata onemogočiti vsak javni nastop tistih, ki so »trpeli zaradi njene nesrečne politike«. V »Jutru« smo že približno to debelo laž, ko smo opozorili na obiške volitve l. 1933., pri katerih so nemoteno nastopili tudi »nečlani JNS«. Ravno širokogrudnosti takratne politike, ki bi jo »Slovenec« zdaj rad naslikal kot višek nestrpnosti in terorizma, se imajo klerikalci zahvaliti, da so mogli sedaj zbrati podpise, potrebne za vložitve »nevtralne« kandidatne liste.

Drugi volilni šlager »Slovenca« in Volilnega odbora je napoved, da zida danes na pesek, kdor se računa in zida na nacionalno fronto. Mi smo na slične »obsebe« v pozabljenem navajeni že iz starih časov. Saj nas »Slovenec« proglašajo vseh 15 let za maloštevilno »peščico ljudi«, ki so prišli do uprave države »samo zaradi slučajnih razmer«. Fraza o »skupnici« ljudi je bila stalni šlager klerikalnih listov vse do 6. januarja, ki je program, proti kateremu se je »Slovenec« vedno tako besno boril, proglasil za državni program. »Skupnica« in »peščica«, ki je imela od nekdanja program, je rasla od volitev do volitev in prodirala z mislijo jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva v vedno širše sloje naroda.

Zaradi tega prehajamo z nasmehom preko trditve, da se pravi zidati na pesek, kdor zaupa jugoslovenski ideji, ter se oklene politične armade, ki jo čuva in brani. Jugoslovenski misel je danes temelj državne ureditve in tako globoko zasidrana v najširših plasteh naroda, da je ne bo — oprostite — porušila niti žebotova nevtralna lista. Kdor misli, da je danes mogoče vladati v Jugoslaviji brez odločilnega sodelovanja jugoslovenskih nacionalistov, ta se kruto vara. Jugoslovenska fronta je danes nepremakljiva in brez nje ne bi mogel delati politike niti ministrski predsednik, ki bi se pisal za Korošca, ne v državi, a tudi ne v dravski banovini.

Odgovor »Slovenca« na psovke, adresirane onim nacionalnim ljudem, ki so imeli moralnega poguma in ljubezni do države in pokojnega kralja dovolj, ko je bilo treba prevzeti polno odgovornost za dela režima, v katerem je tako ugodno sedel g. dr. Korošec, prepuščamo nacionalnim županom za nedeljo. Ti župani poznajo naše klerikalne »nevtralce« in njihov patriotizem iz dela na terenu in ne samo iz izjav v ministrskih kabinetih. Zato bo tudi njihov odgovor tak, da ga bomo lahko uvrstili med dokaze, kako korenito so tudi Slovenci obračunali s separatizmom in punktaštvom.

Nacionalni ljudje v Sloveniji smo ponosni na svojo dosedanja politiko, s katero smo zastopali in branili ideje 6. januarja, ki za nas pomenjajo evangelij naše politike in ne samo prigodno deklaracijo. Borili smo se do danes in se bomo tudi v bodoče v duhu teh idej proti vsem pojavom, ki nosijo v sebi kali

Flandin in Laval v Londonu:

Problemi londonske konference

Po včerajšnji izmenjavi misli o splošnih problemih so se že popoldne pričela podrobna pogajanja, ki bodo najbrže še danes končana — V pričakovanju sklepov

London, 1. februarja. r. Dopoldne so se pričeli razgovori med francoskimi in angleškimi državniki, ki so se sestali na Downing Streetu. Vršili so se danes ves dan in bodo v najboljšem primeru jutri zvečer zaključeni. Pogajanja so seveda tajna in bo o sprejetih sklepih ob koncu izdan uradni komuniké.

Prvi sestanek

Dopoldne ob 10.30 so se sestali najprej Flandin in Laval, ministrski predsednik Macdonald, zunanji minister Simon in pravosodni minister Eden, ki je glavni delegat Anglije za razorožitveno vprašanje. Sestanek ministrov je trajal vse do 13.05. Nato so bili vsi ministri na kosilu pri podpredsedniku angl. vlade Baldwinu, popoldne pa so se pogajanja nadaljevala ob pritegnitvi obojestranskih strokovnjakov in ekspertov.

Kolikor se je moglo dosedaj izvedeti, sta enakopravnost in varnost glavna problema, okoli katerih se sučejo vsi razgovori. Laval je na dopoldanskem sestanku obrazložil francosko stališče v pogledu varnosti in nemškega oboroževanja, Macdonald in Simon pa sta obravnavala angleško stališče v pogledu razorožitve in glede evropske politike v splošnem. Na popoldanskem sestanku so se po tej izmenjavi splošnih pogledov na vsa aktualna vprašanja začele podrobne razprave, pri katerih so sodelovali tudi strokovnjaki in eksperti.

Francosko-angleška obrambna pogodba

Neoficielni razgovori so se prav za prav pričeli že snovi takoj po prihodu francoskih državnikov v London. Snovi je priredil na čast francoskih gostov letalski minister lord Londonderry. Laval se banketa ni udeležil, marveč je pozno v noč v svojem hotelu pripravil gradivo za današnji sestanek, pač pa je ministrski predsednik Flandin že snovi ob tej priložnosti stopil v stike z angleškimi državniki. Posebno dolg razgovor je imel z letalskim ministrom Londonderryjem. V londonskih političnih krogih ta sestanek danes živahno komentirajo. Smatrajo ga za potrditev splošnih govoric, da se pripravlja posebna pogodba med Francijo in Anglijo glede skupne obrambe v zraku in na kopnem. Francija je pripravljena skleniti z Anglijo pogodbo, v kateri bi se obvezala, da bo v primeru zračnega napada na Anglijo priskočila na pomoč z vsem svojim zračnim brodom, Anglija pa bi se morala obvezati, da bi v primeru potrebe s svojo suhozemsko vojsko podprla Francijo. Večerni listi potrjujejo te informacije in zatrjujejo, da je bila v načelu že dogovorjena sklenitev take pogodbe.

Pričakovani sklepi

London, 1. februarja. č. »Daily Telegraph« objavlja članek francoskega publicista Pertinaxa, v katerem navaja vsebino komunikéja, ki bo po njegovem mnenju izdan v soboto zvečer v londonskih razgovorih. Komuniké bo obsegal predvsem tri točke:

1. Izjava petih velesil, ki so jo dale decembra 1932 in v kateri so priznale nemško enakopravnost v oboroževanju, toda v okviru pakta o varnosti, ostane tudi v bodoče v veljavi.
2. Nemčija do sklenitve konvencije o omejitvi oboroževanja nima pravice sama razveljaviti gotovih določb versajske mirovne pogodbe.
3. Regionalni pakt so najboljša sredstva, ki bodo služila kot jamstva za občo varnost; Anglija bo zaradi tega pomagala predvsem pri sklenitvi severovzhodnega pakta.

novega razkroja, ali pa ostanke stare plemenske, pokrajinske in verske podeljenosti. Borili smo se proti njim v pričanju, da so take politične formacije ne samo škodljive, nego naravnost življenjsko opasne za naš narod in da jih je treba v bodoče za vedno onemogočiti.

Dovolj je bilo poskusov, da se stari naši nepopoljšljivi privedejo k pameti. Ponovno jim je dal priliko naš veliki pokojni kralj, da na delu pri upravljanju države dokažejo svojo življenjsko sposobnost. Pokojni kralj jim je enkrat v osebi dr. Korošca dal celo najvišjo oblast v roke in je trpel, da je Slovenijo regiral g. dr. Natlačen. A kakšni so bili rezultati? Država je baš takrat prišla na rob propada in kralj jo je v zadnjem trenutku moral rešiti s 6. januarjem. Takrat je za vedno obsojil stare partijske formacije in kombinacije ter jih vrnil v politično ropotarnico, ker so vse te formacije bile ne samo nesrečne, nego stalna, vedno večja opasnost za obstoj naše države.

Pertinax dodaja, da se bodo v Londonu razen teh obravnavali še drugi problemi, zlasti:

1. Metode za mednarodno kontrolo v oboroževanju.
2. V koliki meri sme francoska oborožitev prekašati nemško, da bi bila varnost Francije zajamčena.
3. Zadržanje Anglije in Francije napram nadaljnjemu povečanju francoske mornarice.

4. Obveznosti držav, ki so podpisale ločeno pogodbo v zvezi s severovzhodnim paktom.

5. Jamstvo za izvajanje določb konvencije o omejitvi oboroževanja.

Pariški poročevalec lista pristavlja k Pertinaxovemu članku še mnenje, da bo Laval stavil v Londonu tudi konkreten predlog za sklenitev letalskega pakta med obojema državama, po katerem bi Francija v danem primeru stavila Angliji na razpolago vse svoje letalske vojne sile.

Evropska konferenca

Po londonskem sestanku naj bi se čimprej sklicala v London splošna evropska konferenca, ki naj sankcionira evropski varnostni pakt

London, 1. februarja. č. Po prvem sestanku angleških in francoskih ministrov se je razširila vest, da bosta Italija in Nemčija točno obveščeni o rezultatih londonskih razgovorov in da bosta obe državi povabljeni na konferenco štiri velesil, na kateri naj bi razpravljali o vseh vprašanjih, ki se bodo načela v teh dneh v Londonu.

Z druge strani pa se zatrjuje, da se bosta Francija in Anglija zedinili o priliki sedanjih razgovorov za sklicanje splošne evropske konference, ki naj bi se vršila po možnosti že maja ali junija

v Londonu. Na to konferenco naj bi se povabile vse evropske države, seveda tudi Nemčija. Na njej naj bi se svečano sklenil evropski varnostni pakt in tako tudi na zunaj zaključila doba, ki se je pričela s sklenitvijo mirovnih pogodb in ki je bila vsa v znaku posledic svetovne vojne. Macdonaldova vlada pa tudi iz notranje-političnih razlogov forsira to idejo, ker bi velika mednarodna konferenca v Londonu zelo povišala ugled in prestiž angleške vlade, kar je v očeh skorajšnjih volitev za njo velike važnosti.

Koroščeva stvar - propadla!

Tako pravi vodilni francoski list, pariški »Temps«, ki poudarja, da ostanee osnove državne politike nespremenjeno na programu 6. januarja

Pariz, 1. febr. r. Oficiozni »Temps« objavlja o politični situaciji v Jugoslaviji obširno poročilo, ki je vzbudilo v francoski javnosti tem večjo pozornost, ker ima zaradi znanih zvez tega uglednega in vplivnega francoskega lista in pa po avtorju članka g. Castelanu v znatni meri avtentičen značaj. Uvodoma »Temps« energično odklanja domneve, kakor da stoji Jugoslavija pred nekimi novimi političnimi eksperimenti. S podarjkom podčrtava, da so ostali tudi po nastopu vlade povsem nedotakljivi principi jugoslovenske politike, kakor so proglašeni s kraljevim manifestom od 6. januarja 1929 in utrjeni v ustavi od 3. septembra 1931. Prejšnje vlade se niso mogle dovolj prilagoditi ritmu novega življenja. Novi ministrski predsednik g. Jevtić, ki je v zunanji politiki dokazal svoje velike diplomatske sposobnosti, se takoj pri svojih prvih korakih ni hotel popolnoma nasloniti na eno samo politično grupacijo. Apeliral je na posamezne osebnosti in dogodki so pokazali, da hoče delati s parlamentom. Gosp. Jevtić je bil mnenja, da bi udeležba šefov bivših strank, ki so dosedaj bile v izvenparlamentarni opoziciji, mogla olajšati in pospešiti prehod k liberalnejšemu režimu. Za trenutek je izgledalo, da bi moglo priti do takega sodelovanja, ali stvar je propadla. Poskus se ne bo obnovil tako kmalu in Stanojevićevi radikali, Koroščevi klerikalci, Spahovi muslimani so zamudili priliko, ki se morda nikdar več ne povrne, da bi mogli izplavati iz marazma, v katerega so zaplavali po 6. januarju. Njihove čete so razbite zaradi neaktivnosti, ki ne odgovarja temperamentu jugoslovenskega državljanja.

Gosp. Jevtić nikakor nima volje ali namena, v kakršnekoli oziru spreminiti stališče kraljevske vlade v pogledu na stare stranke, ki so odbile priznanje ustave iz l. 1931. Gosp. Jevtić je v svoji

deklaraciji naznanil, da se bo prvenstveno pobriral za decentralizacijo uprave, odnosno za široko samoupravo banovin. Na tem polju bo vlada našla možnost akcije, s katero bodo preveč radikalne iniciative mogle biti ublažene s pametno zakonodajo v duhu ustave iz leta 1931. Gosp. Jevtić ne namerava postopati preagilno. Ta metoda ga štiti pred razočaranji. Novi predsednik vlade je odločen doseči cilj. Kar je pričel, ne presega njegovih misli. Bodočnost nam v tem oziru, kakor verujemo, pripravlja še presenečenja. Prvi ukrepi kr. vlade na finančnem polju kažejo, da se je pričela doba radikalnih reform.

Hitlerjevo povabilo maršalu Pilsudskemu

Sestanek Hitlerja in Pilsudskega naj bi dokazal svetu
moč in pomen nemško-poljske zveze

Berlin, 1. februarja d. Svojnemu obisku pruskega ministrskega predsednika Göringa pri maršalu Pilsudskem v Varšavi pripisujejo v Berlinu velik pomen. Kakor znano, se je Göring ustavil v Varšavi že preteklo nedeljo, ko je potoval na lov v Bialo wies, kamor je bil povabljen od predsednika republike Moscickiego. V Varšavi je imel izčrpen razgovor z znanjimi ministrom Beckom o vseh zadevah zunanje politike, v kolikor se tiče skupnih interesov Nemčije in Poljske. Ko se je Göring mudil na lovu, je Beck ostal v Varšavi in pričel s pristojnimi ministri sporočila in poudbe, ki jih je prejel od Göringa.

V Berlinu smatrajo kot dejanje posebne kurtoazije napram prijateljski Poljski, ker je Göring sporočil maršalu Pilsudskemu Hitlerjevo povabilo k osebnemu sestanku. Že lani spomlad je Göbbels, ki je imel takrat v Varšavi predavanje in ga je prav tako sprejel maršal Pilsudski, sporočil Hitlerjev predlog za sestanek obeh državnikov, ki naj bi bil v Gdansk, čezar senatni predsednik je poslal primerna povabila v Berlin in Varšavo. Do sestanka ni prišlo, ker Pilsudski ne potuje rad v inozemstvo in so bržkone igrali vlogo tudi politični vzroki, ker je bila poljska vlada lani kljub zaključitvi pakta o 10 letnem prijateljstvu še vedno rezervirana napram težnjam na Wilhelmstrasse v Berlinu. Očividno so takrat v Varšavi hoteli še preprečiti videz, da se poljska zunanja politika usmerja v skladu z nemškimi stremiljenji. V najnovšem času pa menijo v Berlinu, da prizadevanja za večje zblizanje niso ostala brez uspeha. Zato je sledilo tudi novo Hitlerjevo povabilo Pilsudskemu. Ta sestanek naj bi po mnenju nemške vlade dokazal vsemu svetu pomen in moč nemško-poljske zveze. Kje se naj bi sestala Hitler in Pilsudski, povabilo ne omenja in je izbira kraja prepuščena Pilsudskemu. Z nemške strani so samo predlagali, naj bi bil kraj sestanka čim bližje nemško-poljski meji.

Kakor govore, sta Göring in Beck v svojih razgovorih razpravljala podrobno tudi o vzhodnem paktu, pri čemer je došlo do obsežnega soglasja. Govorila sta tudi o

Pariz, 1. februarja. AA. Potrjuje se vest, da je nemška vlada prosila francosko za pojasnila o načrtu pakta, sklenjenega v Rimu med Lavalom in Mussolinijem zastran poročila za avstrijsko neodvisnost. Nemčija bi hotela vedeti: 1. kako daleč sega načrt tega pakta in ali je takšen, da pride v okvir Društva narodov; 2. kakšen je konsultativni pakt, podpisan v Rimu med Francijo in Italijo.

Laval bo ta vprašanja proučil, ko se vrne iz Londona in bo odgovoril nanje sporazumno z Rimom, ki je privolno dobil ista vprašanja od nemške vlade.

Dopisnik »Journala« poroča iz Berlina, da je Nemčija mnenja, da se ne more pridružiti podunavskemu paktu, če tega ne storita tudi Velika Britanija in Francija in ako ne bo avstrijski narod priznana pravica do samoodločbe.

Nemški krogi pravijo, naglašajo dopisnik, da morata Francija in tudi Rumunija, sodelovati pri podunavskem paktu. V tem duhu zahteva Nemčija tudi pristop Velike Britanije. Razen tega želi biti poučena o podrobnosti nameranih določb o nevmešavanju v avstrijske zadeve. Te določbe morajo biti po njeni sodbi enako obvezne za vse države, podpisnice pakta, torej tudi za Italijo.

Nemčija tudi zahteva pojasnila o nameravanem členu pakta, ki pravi, da ima vsaka država — podpisnica pravico skleniti še druge dogovore s posameznimi državami. Naposled želi Nemčija vedeti, za kako dolgo je sklenjen francosko — italijanski sporazum.

Francozi kralju Petru I. in kralju Aleksandru I.

Pariz, 1. februarja. g. V okrožnici vsem prefektom in departementih je natanjnj minister določil dan 7. marca kot dan narodne zbirke za poslavitve epomenika jugoslovenskima kraljema Petru I. Velikemu Osvoboditelju in Viteškemu kralju Aleksandru I. Ujedinitelju. Ta dan naj bi bil obenem posvečen proslavi jugoslovensko-francoskega prijateljstva.

Nj. Vel. kraljica za narodno nošo

Beograd, 1. februarja. Zastopnice društva »Narodna noša« je včeraj sprejela v avdijenco Nj. Vel. kraljica mati. Pri tej priliki se je Nj. Vel. kraljica-mati zanimala za smotre društva in za njegovo delovanje. Nj. Vel. kraljica-mati je pokazala veliko zanimanje za društvo in izrekla željo, naj bi se čim živahneje nadaljevalo in da bi napredovalo.

Hitlerjevo povabilo maršalu Pilsudskemu

Sestanek Hitlerja in Pilsudskega naj bi dokazal svetu
moč in pomen nemško-poljske zveze

Berlin, 1. februarja d. Svojnemu obisku pruskega ministrskega predsednika Göringa pri maršalu Pilsudskem v Varšavi pripisujejo v Berlinu velik pomen. Kakor znano, se je Göring ustavil v Varšavi že preteklo nedeljo, ko je potoval na lov v Bialo wies, kamor je bil povabljen od predsednika republike Moscickiego. V Varšavi je imel izčrpen razgovor z znanjimi ministrom Beckom o vseh zadevah zunanje politike, v kolikor se tiče skupnih interesov Nemčije in Poljske. Ko se je Göring mudil na lovu, je Beck ostal v Varšavi in pričel s pristojnimi ministri sporočila in poudbe, ki jih je prejel od Göringa.

V Berlinu smatrajo kot dejanje posebne kurtoazije napram prijateljski Poljski, ker je Göring sporočil maršalu Pilsudskemu Hitlerjevo povabilo k osebnemu sestanku. Že lani spomlad je Göbbels, ki je imel takrat v Varšavi predavanje in ga je prav tako sprejel maršal Pilsudski, sporočil Hitlerjev predlog za sestanek obeh državnikov, ki naj bi bil v Gdansk, čezar senatni predsednik je poslal primerna povabila v Berlin in Varšavo. Do sestanka ni prišlo, ker Pilsudski ne potuje rad v inozemstvo in so bržkone igrali vlogo tudi politični vzroki, ker je bila poljska vlada lani kljub zaključitvi pakta o 10 letnem prijateljstvu še vedno rezervirana napram težnjam na Wilhelmstrasse v Berlinu. Očividno so takrat v Varšavi hoteli še preprečiti videz, da se poljska zunanja politika usmerja v skladu z nemškimi stremiljenji. V najnovšem času pa menijo v Berlinu, da prizadevanja za večje zblizanje niso ostala brez uspeha. Zato je sledilo tudi novo Hitlerjevo povabilo Pilsudskemu. Ta sestanek naj bi po mnenju nemške vlade dokazal vsemu svetu pomen in moč nemško-poljske zveze. Kje se naj bi sestala Hitler in Pilsudski, povabilo ne omenja in je izbira kraja prepuščena Pilsudskemu. Z nemške strani so samo predlagali, naj bi bil kraj sestanka čim bližje nemško-poljski meji.

Kakor govore, sta Göring in Beck v svojih razgovorih razpravljala podrobno tudi o vzhodnem paktu, pri čemer je došlo do obsežnega soglasja. Govorila sta tudi o

litovskemu in klajpedskemu vprašanju, ki sta zavzela v zadnjem času posebno resna značaj.

Davi se je pruski ministrski predsednik Göring vrnil v Berlin.

Pilsudski čaka na izid londonske konference

Pariz, 1. februarja. g. Varšavski dopisnik »Echo de Paris« in »Daily Telegraph« poročata, da Pilsudski ni hotel dati sedaj še nobene obvezne izjave za sestanek s Hitlerjem. Njegova odločitev bo baje odvisna od angleško — francoskih posvetovanj v Londonu. Skoraj vsi komentariji, ugotavlja dopisnik, soglašajo v tem, da se je lov pruskega ministrskega predsednika Göringa na Poljskem zaključil z neuspehom.

Nastopna avdijenca finskega poslanika

Beograd, 1. februarja. p. Finska vlada se je glede na važno vlogo, ki jo igra Jugoslavija na Balkanu, odločila za ustanovitev svojega poslanstva v Beogradu, in sicer za ves Balkan in za Avstrijo. Za prvega finskega poslanika v Beogradu je imenovan znani finski književnik in bivši minister pravde Oni Talas, ki je danes po običajnem ceremonielu izročil v starem dvoru svoje poverljive listine Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, nato pa se predstavil tudi obema ostalima kraljevima namestnikoma dr. Perovicu in dr. Stankoviću.

Iz prometne službe

Beograd, 1. februarja AA. Imenovana sta za načelnika pri gradbenem oddelku generalne direkcije državnih železnic inž. Vladimir Zakić, minister pri gradbenem oddelku direkcije v Ljubljani.

Revolucijski pokreti v Mehiki

Mexico, 1. februarja AA. Po poročilu ministrstva za vojsko so nastali prevratni pokreti v desetih zveznih pokrajinah v med skupnih 27.

Namen posvečuje sredstva

Kakor vedno se klerikalci tudi v sedanjem volilnem boju brezobzirno ravna po tem svojem geslu

Zakrknjeni nasprotniki jugoslovenske linije v naši državni politiki so pri nas zadnje dni razvili velikopotezno javno in podzemsko borbo, da bi pokazali pred svetom oslabitev jugoslovenskih postojank baš tu na slovenskih tleh. Odpri so svoje stare arzenale potvorb, groženj in pretenj, laži in namigavanj, obljub in napovedovanj. Javno, v privatnih pismih in v anonimnih dopisih bi radi ustrašovali vsaj del slovenskih županov, da bi mogli v nedeljo pri senatskih volitvah zbrati na svojo stran vsaj nekaj glasov.

V ilustracijo politične morale, ki jo hočejo izvesti ljudje zopet vpeljati v naše javno življenje, ugotavljamo nekatera dejstva: Pravi šefi stare klerikalne partizanske miselnosti se niso sami upali na plan. Boječ se blamaže, so si izbrali ljudi iz svoje tretje garniture, g. Zebota in tovariše. Seveda si tudi ni so upali odkrito označiti značaja svoje liste. Zato so jo obeležili kot »nevtralno«, da z njenim neuspehom ne kompromitirajo svojega programa, deloma pa tudi iz spekulacije, da bi s to tujo besedo morda vendarle zavedli kakega poedincev v zmoto.

V svojih privatnih pismih pa skušajo varati volilce na bolj grob način. Pred nami so okrožnice, v katerih se županom pripoveduje, da je nevtralna lista prav za prav vladna lista. Dočim čitamo v »Slovenec«, da ima lista »namero pripeljati v senatu do besede tudi opozicijo«, se župani preplavljajo s pismi, v katerih se jim naravnost namiguje, da bodo tisti, ki glasujejo za Zebota, jutri že deležni vse oblasti v državi in zlasti v Sloveniji, dočim se onim, ki ne bi poslušali, preti s težkimi posledicami. Avtorji teh pism se delajo, kakor da je že obnovljen njihov nekdanji teroristični režim. In to v trenutku, ko pariški »Tempe« v enem svojih znanih avtentičnih poročil o situaciji v Jugoslaviji konstatira, da je Koroščeva stvar propadla in da se zamujena prilika za bivšega šefa SLS in njegove tovariše ne povrne več, ker so ti gospodje popolnoma izmislili. Župani so prejeli celo pisma, ki nosijo podpis »Dr. Anton Korošček« in v katerih se jim grozi, »da se bo vodil o neposlušnih račun v njihovo škodo.« Mi smo sicer prepričani, da teh pism g. Korošček ni podpisal, ali ona so značilna za metode, ki se jih poslužuje klerikalni generalni štab.

Vso to akcijo vodi naravno ta klerikalni generalni štab, ki skuša sicer ostati neopažen in skrit, a se je vendar že ponovno izdal. Karakteristično je, da je

pritožbo proti prvotnemu razveljavljenju Zebotove liste vložil ravno nepomirljivi protagonist čistega klerikalnega programa g. dr. Marko Natlačen; da nekdanji glavni tajnik SLS g. Jabrovšek — oči evidenco korespondenco in daje zastopnikom bivše SLS instrukcije ter navodila; da so skoraj vsi anonimni letaki tiskani v Ljubljani in da je tudi večina pism, s katerimi bombardirajo župane, sestavljena v klerikalni pisarni — vse to v imenu nevtralnosti.

Sporedno s tem pa gre časopisna kampanja v »Slovenec« in ostalih klerikalnih glasilih, ki je v zavijanju splošno — znanje dejstev, v napovedovanju nemogočih dogodkov, v neiskrenem in lažnem ocenjevanju politične situacije pravi vzor brezvestnega varanja javnosti. Ti članki so napisani v tonu in z vsebino, da bi morali prav za prav izvesti pri ljudeh, ki nekoliko poznajo stvarno stanje, vtis čiste komedije, ako ne bi zaslužili kot dokument tipične klerikalne politike najresnejšo pažnjo.

»Slovenec« Zebotovo listo kar neizmerno predstavlja v eni in isti sapi kot opozicijsko in kot režimsko. Prav nič ga ne moti, da so po vsej državi ob sedelovanju članov kraljevske vlade postavljene liste JNS kot predstaviteljice državnega in nacionalnega programa in da na t. l. listah kandidirajo predsednik vlade g. Jevtič in drugi ministri, kakor je tudi v dravski banovini na listi JNS član kr. vlade minister dr. Marušič. Zdi se, kakor da so »Slovenec« gospodje Zebota in prijatelji postali predstavniki šestojanuarske politike v naši domovini.

Vesela zgodba za sebe so »Slovenec« poročila o »konferencah« generalnega inspektorja ministrstva notranjih del g. Kuzmanovića. Gospodje klerikalci so si izmislili pritožbe proti posameznim sreskim načelnikom. Ministrstvo je na podlagi teh ovadbe res poslalo svojega visokega funkcionarja, da ugotovi osnovanost teh pritožb in s tem onemogoči, da bi klerikalci po svojem porazu zopet vpili, da so se godile napram njim nepravilnosti. Klerikalci pa skušajo sedaj to inspekcijo predstaviti javnosti kot neke zaupne konference ministrskega odposlanca s predstavniki »nevtralne« liste. Ker je g. Kuzmanović zaslišal g. Zebota in g. Vesenjaka kot priče, navedene v omenjeni ovadbi, se klerikalci ponašajo, kakor da je prišel konferat z omenjeno gospodo — najbrže o tem, kako pomagati »nevtralni« listi do zmage! O rezultatu teh konferenc pa seveda gospodje ne poročajo: da je namreč ministrski odposlanec ugotovil popolno korektnost vseh vladnih organov.

Celjski mestni svet

Regulacija Savinje in Sušnice in ustanovitev gramozne postaje pri Levcu — Nakup banovinske hiše na Mariborski cesti — Prodaja vojaških objektov — Podaljšanje vodovoda — Zdravstveni ukrepi

Celje, 1. februarja

Celjski mestni svet je imel v petek redno sejo. Predsednik dr. Gorican se je ob otvoritvi seje spominjal dveh pred kratkim umrlih uglednih Celjanov, dolgoletnega bivšega občinskega odbornika g. Maksa Janiča in člana mestnega ubožnega sveta g. Mihaela Kusa. Nato je poročal, da je bila v petek vodopravna razprava o regulaciji potoka Sušnice od izliva v Savinjo do Lave. Komisija je ocenila za regulacijo potrebna zemljišča, pri čemer ni bilo načelnih ugovorov. Banske uprava bo v najkrajšem času izdala odobritev za regulacijo Sušnice. Dne 22. januarja je bila vodopravna razprava o ustanovitvi gramozne postaje na levem bregu Savinje pri Levcu. Komisija je ocenila zemljišče, ki ga je treba razlastiti. Razlastitveni odlok bo izdan v najkrajšem času. Licitacija za regulacijo Savinje in v prvem odseku od tremerskega mostu proti Polulam je postala perfektna. Gradbeni podjetnik g. inž. Takševič iz Skopja, ki bo izvršil ta dela, je že prispeval v Celje. Dve trebilnici sta že na potu. Novi mestni proračun je bil predložen banki upravi, da ga pošlje finančnemu ministrstvu v odobritev.

Pravni odbor (referent dr. Kalan). V disciplinsko razsodišče in gradbeni odbor so bili spet izvoljeni dosedajni člani. Sreskega načelniku se odpiseta vodarinja in kanalizacijska pristojbina tudi za prvo polletje l. 1932, za čas od 1. januarja l. 1934, dalje pa se zahteva plačilo. Zobni zdravnik g. dr. Alojz Brencić v Ljubljani je bil sprejet v članstvo občine.

Finančni odbor (referent dr. Vrečko). Občina bo najela pri Celjski mestni hranilnici posojilo v znesku 500.000 Din za nakup banovinske hiše na Mariborski cesti. Obračun za Dijaki dom je bil odobren. Prošnja mestnih delavcev za izplačilo božičnice je bila odklonjena. Občina je prejela iz bednostnega sklada spet 5000 Din, ki jih bo porabila za regulacijo Sušnice. Načrt za ureditev zimskega kopališča v Celjskem domu je bil odklonjen. Občinski pomožni odbor bodo sestavljali vsi člani socialnega odbora, ki bodo pritegnili tudi zastopnike socialnih organizacij, predsedoval mu bo pa predsednik občine. Občina je pripravljena prodati hišo v Vrvarski ulici 1 Pelski zvezi za 450.000 Din proti plačilu v gotovini. K pripravljalnemu delu za ustanovitev vodne razprave za regulacijo Ložnice bo občina prispevala 700 Din. Ministrstvo za vojsko in mornarico ni odobrilo sporazuma, ki je bil sklenjen med zastopniki celjske mestne občine in vojaške uprave glede prodaje vojašnice kralja Aleksandra in avgmentacijskega skladišča, ki sta last mestne občine. Zato se bo v Celju zopet sestala komisija, da sklene nov dogovor. Odklonjenih je bilo pet prošnji za podporo Banske uprave bo v najkrajšem času izdala mestni občini dovoljenje za ustanovitev

gramozne postaje pri Levcu in čiščenje celine struge Savinje. Občina bo kupila za ustanovitev postaje potrebni svet v izmeri 7000 kvadratnih metrov po 250 Din. Prošnja komande mesta za znižanje cene električnega toka je bila odklonjena, pač pa se zniža vodarinja s kanalizacijsko pristojbino vrh na 1.30 Din za kubični meter vode in sicer od 1. aprila 1934 do preklica. Na račun povračila stroškov za namestitev železnih ograj pred poslopji na Kerkovem trgu se izplača Oplešvalnemu društvu 20.000 Din. Banske uprava stoji na stališču, da ji ni treba vrniti mestni občini zneska 167.000 Din, ki ga je mestna občina plačala od l. 1930, dalje kot predumje za nagrade veroučiteljem. Zato bo občina še enkrat zahtevala od banke uprave povračilo tega zneska, obenem pa bo urgirala že pred petimi leti javljeno ustanovitev verskih občin. Za popravilo vodovoda v Fužinah pri Vitanju je mestni svet odobril 21.320 Din.

Gospodarski odbor (referent direktor Mravljak). Občina bo otvorila v mestnem otroškem vrtcu na Dečkovih cestah en razred. Odboru Obrtne razstave v Celju je bila odobrena uporaba Gregorčičeve ulice pri mestni narodni šoli za razstavni prostor in zatvoritev tega dela ulice za javni promet ob času razstave. Občina bo zamenjala svoje zemljišče za hišo g. Debenjaka za zemljišče g. Bervarja, to zemljišče pa mora biti občin v primeru potrebe na razpolago. Najemna pogodba s Sokolskim društvom in SK Celjem za Glazijo je podaljšana od 25 na 50 let.

Za pokopališki odbor je poročal g. Koschier. Občina bo od 1. januarja t. l. dalje plačevala električni tok, ki ga daje mestni grobar. Odobrena je bila tudi obnova kanalizacije na mestnem pokopališču in razdelitev zadnjih stroškov.

Za mestni vodovod in elektrarno je poročal mag. phrm. Posavec. Odklonjene so bile nekatere prošnje za odpis vodarine in plačilo stroškov za popravila vodovodnih priključkov. Občina bo razširila vodovod na severni del Dolgega polja. Stroške v znesku 22.600 Din naj plačajo zaenkrat zainteresirani, občina pa jih bo za ta znesek odobrila pri plačevanju vodarine. Prošnja uprave Narodnega gledališča v Ljubljani za odpis stroškov za električno instalacijo in razsvetljavo pri lanskem uprizoritvah »Slehermika« v Celju je bila odklonjena, prav tako tudi prošnja kina Uniona in samostanskega predstojništva sv. Jožefa za znižanje cene električnega toka, dočim je bil račun Celjskega studia za instalacijo in tok pri predstavah v mestnem parku znižan za polovico, pač pa je treba znižati znesek plačati v 14 dneh. Občina bo namestila pri železniškem prelazu v Gberju javno električno svetilko. V imenu gradbenega odbora je poročal inspektor inž. Marek. Mestni svet je odobril stavbni načrt za hišo, ki jo namerava

Trilysin
BIOLOŠKI TONIKUM ZA LASE
JE SEDAJ CENEJŠI
večja stekl. D. 72.50
manjša stekl. D. 40.-

graditi krojaški mojster g. Ivan Bizjak na hribu sv. Jožefa

Na predlog referenta zdravstvenega odbora šol. uprav. Voglarja je bilo sklenjeno, da naj občina prepove prodajo sladole, peciva in slaščic na ulicah. Zbiralna smetlišnica pri »Kroni« naj se premesti na Sp. Lanovž ali drug primeren prostor. Uredi se naj tudi higijenski odvoz smeti s posebnimi vozovi. Občina naj pozove lastnike nehijskih stanovanj, da v določenem roku odstranijo vse nedostatke, ker bo sicer prepovedala uporabo teh stanovanj. Javna bolnišnica naj uredi odtok onih kanalov, ki vodijo v Sušnico, v svojo čistilnico. Hišni posestnik g. Batič naj uredi odtok kanala iz svoje hiše v Sušnico tako, da podaljša cev do višine nizke vode.

V imenu socialnega odbora je poročal rav. Marčić. Ge. Henrieti Raschevi se dovoli od 1. januarja t. l. dalje redna mesečna podpora v znesku 250 Din iz mesečnega oskrbovalnega sklada. Občina bo intervenirala pri železniški direkciji zaradi polne zaposlitve profesionalnih in pogovnih delavcev pri celjski pogovni sekciji, ki že dalje časa niso polno zaposleni. Na predlog referenta obrtnega odbora g. Dobovičnika je bila končno še izrečena krajevna potreba za prevzem gostilne v hiši ge. Benešev v Prešernovi ulici po ge. Ani Vrablovi.

Izgredi na beograjski univerzi

Beograd, 1. februarja. Skupina dijakov, znanih komunistov, se je dopoldne zabarikadirala v poslopju beograjske univerze in onemogočila drugim dijakom, da bi šli na predavanja in k izpitom. Na poziv univerzitetnih oblasti, da se morajo pokoriti na univerzi predpisanim določbam, se komunisti niso hoteli vdati, temveč so univerzitetno poslopje zaprli in tako onemogočili odhod tudi dijakom, ki so se po opravih mudili v poslopju. Ker se niso hoteli pokoriti pozivu univerzitetnega rektorja, da odpro poslopje, je rektor poklical policijo, da je vkorakala v poslopje in napravila red. Pri tej priliki je bilo ranjenih nekaj delavcev oblasti in nekaj dijakov.

Konferenca JNS za celjski srez

Celje, 31. januarja.

V ponedeljek 28. januarja dopoldne se je vršila pod predsedstvom g. dr. Kalana v Celjskem domu v Celju sreska konferenca JNS za celjski srez.

Konferenca je bila izredno lepo obiskana. Udeležili so se vsi člani sirskega sreskega odbora, župani - člani JNS iz sresa in predsedniki ter delegati občinskih organizacij.

O senatnih volitvah, o političnem položaju in aktualnih gospodarskih vprašanjih sta obširno poročala gg. predsednik dr. Ernest Kalan in narodni poslanec Ivan Prekorsček. Obe poročili sta bili sprejeti z enodušnim odobravanjem.

V debati, katere so se udeležili zlasti gg. mag. Posavec, župan Gorican iz Višnje vas, Goričan, dr. Gračner in drugi in v kateri sta dajala nadaljnja pojasnila gg. poslanec Prekorsček in predsednik dr. Kalan, se je ponovno manifestirala absolutna enotnost celokupnega članstva JNS iz celjskega sresa in ponovno soglasno ugotovila popolna solidarnost v gledanju na vsa aktualna vprašanja.

Sreski odbor je med drugim odobril soglasno sklep občinske organizacije Celjemesto, s katerim je bil po členu 7. statuta izključen iz stranke g. sreski veterinar Maksim Stribar v Celju zaradi kršenja discipline in zvestobe napram stranki in škodovanja njenemu ugledu.

Ob živahnih udeležih članstva je trajala seja do 18. Neslano poročilo »Slovenec«, ki trdi, da je na zborovanju »pokalor«, izvirna najbrž od onega gospoda, ki je oprezoval okoli »Celjskega doma«, da bi kaj zvedel. Ko je zvedel to, kar je hotel, je najbrž res pokalo — v njegovi glavi.

Smučarske tekme na Lescach

Elita jugoslovenskih smučarjev na startu — Snežne razmere odlične — Skakalnica v najboljšem stanju

Lescac, 1. februarja.

Za jutrišnje tekme vlada tudi v širših smučarskih krogih prav veliko zanimanje. Tekmovalci so večinoma že zbrani in snoči se je vršilo v Kazini na Jesenicah tudi zbiranje nastopnih števil. Številke je vlekla šletna Aida, hčerka restavraterja Legata. Dosedaj je prijavljenih za prvenstvene tekme 60 tekmovalcev in 14 za kombinacijo, 32 za solo-tek, 10 za solo-skoke in 24 za propagandne skoke. Od prijavljenih tekmovalcev je 16 članov smučarskega kluba Ljubljana, 8 Ilirije, 4 SK Lesc, 10 SK Dvojke-Mojstrane, 6 SK Bohinja, 5 jeseniške skale, 5 SK Bratstva, 1 ASK Gorenjca, Jesenice. Nastopili bodo med drugimi prvači Smolej France (Bratstvo), Joško Janša, Albin in Avgust Jakopič, Leon Knap, Lado Senčar, Stane Bervar, Selan in Markelj iz Jesenic in drugi, v skokih pa Albin Jakopič, Ciril Prašek in Pribovešek iz Ljubljane. Tekmovalci naj se poslužijo izletniških vlakov, ki vozijo v obeh smereh.

Snežne razmere so odlične in tudi skakalnica je v najboljšem redu. Pričakovati je še lepega vremena, da bodo tudi gledalci in ostali smučarji prišli na svoj račun. Tekme bodo danes in v nedeljo.

Družinska tragedija, ki je razburila ves Maribor

Mati in hčerka zadušeni od plina, mož leži v bolnišnici — Nesreča je izključena

Maribor, 1. februarja.

Danes dopoldne so po bliskovito krožile po našem mestu najrazličnejše govorice o strašnem dogodku v Gregorčičevi ulici št. 7, kjer so našli v dimu zadušeni 38-letno ločeno ženo krojaškega mojstra Ivanko Sušterič ter njeno dveletno hčerko Slavkico. Omamljenega so našli tudi Sušteriča samega, in sicer v njegovi delavnici v pritličju, dočim so bili ženo in hčerko našli v soseščni sobi, ki se drži delavnice, ki pa nima direktnega vhoda v samo delavnico, ampak imata soba in delavnica v pritličju na desni svoj poseben vhod. Na kraj dogodka sta takoj po obvestilu odhitela višji policijski nadzornik in šef kriminalnega oddelka Franc Cajko in policijski zdravnik dr. Zorjan. Mariborski reševalci so se v zadnjem hipu poskušali z umetnim dihanjem in kisikom zbuditi k življenju Ivanko Sušteričovo, ki je kazala še nekaj rahlih znakov življenja. A so bili vsi njihovi napori zaman. Ponesrečeni so se tudi vsi poskuški, da bi rešili življenje njeni hčerki Slavici. Obe zadušeni sta ležali v stanovanju, kakor so ju našli vse do prihoda sodne komisije, Sušteriča pa so omamljenega prepeljali v mariborsko splošno bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Kaj pravi Sušteričev pomočnik

Policijski nadzornik Cajko je takoj zaslišal krojaškega pomočnika Petra Kolterja, ki je izpovedal sledeče: Ko sem prišel ob pol osmih jutru na delo, sem našel svojega mojstra v spodnjih hlačah v delavnici, tavajočega okoli po sobi. Stokal je, češ da mu je slabo in rekel, naj nemudoma telefoniram reševalni postaji. Meni se je zdelo mojstrstvo ponašanje sumljivo in sem šel takoj po stražnika. Čudno se mi je pa tudi zdelo, da ni bilo še po osmi uri nikogar v delavnici, niti Sušteričeve žene, in da je v sobi, kjer sta spali Sušteričeva in njena hčerka, gorela še luč. Končno sem se odločil, da pokličem ključavničarja. Med tem je šel mojster v svojo sobo v prvem nadstropju. Ključavničar in njegov pomočnik sta snela okno sobe, kjer sta spali Sušteričeva in hčerka. V tem trenutku je bušnih iz sobe duh po plinu. Ob vstopu v sobo se jima je nudil pretresljiv prizor: Sušteričeva je ležala na postelji z glavo, višječo navzdol. Zraven nje je ležala njena hčerka Slavkica. Pozvali smo takoj reševalce.

Nato sem stopil v delavnico. Čudno se mi je zdelo, da je ves štedilnik moker. Iz delavnice smo odšli v prvo nadstropje in našli mojstra omamljenega na postelji. Njega so reševalci takoj prepeljali v splošno bolnico.

Zaslišana je bila tudi neka prijateljica Sušteričeve, ki je povedala, da je Sušteričeva večkrat tožila, da ji plin uhaja v sobo in da radi tega ne more spati in da čuti glavobole.

Odkod je uhajal plin

Plin je bil napeljan samo v delavnico, kjer je uhajal iz plinovoda. Značilna je ugotovitev mestne plinarne, po tehniki šolarja, da je bilo v ženi sobi več plina, kakor pa v delavnici, kjer je plin uhajal. Po mnenju ravnateljstva je bila tu po sredi na vsak način neka manipulacija, ker bi bilo to drugače popolnoma izključeno. Dimnikarski mojster, ki je pregledal dimnik, pa je ugotovil, da dimnik ni bil zamašen in da je popolnoma izključeno, da bi skozi dimnik, oziroma skozi odprtino, v katero je speljana cev na eni strani od štedilnika, z druge strani pa od peči, mogla priti taka množina plina v ženo sobo.

Na razvalinah zakona

Življenje obeh zakoncev je bilo še pred leti dobro in znosno. Imela sta hišo v Krčevini, ki sta jo lani prodala in kupila hišo v Gregorčičevi ulici 7. Ta hiša bi morala biti 18. februarja na dražbi prodana in to na podlagi tožbe, ki jo je bila vložila Sušteričeva proti svojemu možu. Razmere so bile zadnji čas precej napete, napetost je pa še naraščala od lani v maju, ko sta se zakonca ločila. Ona je zadnje čase spala na slavnjači brez rjuh, preživljala se je s tem, da je šivala znanem in drugim in od podpor dobrih ljudi. Sušterič je imel neko žensko v Studencih.

Zanimivo je, da je Sušterič včeraj dejal svojemu pomočniku Antonu Kolterju, naj obvesti omenjeno žensko, če bi se kaj preko noči zgodilo. Zakonca Sušteriča imata še enega otroka, ki pa biva v Planini pri Raketu pri njenih starših. Ti so bili še v teku dne obveščeni o žalostnem dogodku. V isti hiši v Gregorčičevi ulici stanuje tudi neki podnajemnik, ki ga pa že 8 dni ni bilo domov.

Ugotovitve sodne komisije

Točno ob 12. je odšla sodna komisija na prizorišče tragedije. Komisijo so tvorili preiskovalni sodnik dr. Turato, državni tožilec dr. Hojnik, zdravnik dr. Zorjan in policijski nadzornik Cajko. Komisija si je natančno ogledala vse prostore in proučila vse okoliščine. Ugotovila je, da je plinovodna napeljava popolnoma v redu in da plin ni mogel uhajati zaradi poškodbe napeljave. Tudi je ugotovila, da se je pred odprtino, ki vodi k dimniku, nahajal likalnik, ki — po izpovedi pomočnika Kolterja, — ni nikdar tam stal. V delavnici se je nahajala tudi železna peč, ki pa je bila polna z vodo. V peči so našli tudi pogaseno ogelje.

Komisija si je potem ogledala tudi dimovod, ki je bil zamašen, tako da plin ni mogel skozi dimnik. Značilno je dalje, da je pokrov, določen za odprtino, ki vodi k dimniku, ležal v delavnici na tleh in je torej plin lahko uhajal skozi prosto napravljen odprtino, kjer sta spali žena in otrok. Komisija je ponovno zaslišala pomočnika Kolterja. Ta je izpovedal, kakor smo že navedli in dodal še, da je mojster pred leti prinesel s seboj plinako pipo in je okrog nje nekaj poskušal. — Komisija je svoj oglek končala v teku poldneve ure in nato odredila prevoz trupla Sušteričeve in njene hčerke Slavice v mrtvašnico na Pobrežje. Kjer bo na Svečnico obdukcija. Trupla bosta obdukirala dr. Jurečko in dr. Zorjan.

Zasliševanje Sušteriča v bolnici

Ob 15.45 je bil zaslišan Sušterič v splošni bolnišnici. Zasliševanje je trajalo pol-druugo uro. Kakor je bilo videti, je bil Sušterič v obraz popolnoma rdeč in je delal vtis zdravega človeka. Tudi je pri polni zavesti odgovarjal na vsa vprašanja jasno, odločno in premišljeno. Sušterič je bil rojen leta 1892. v Zagrebu in je pristojen v Brežice. Služil je vojaške v Zagrebu. Leta 1925. se je prvi poročil. Drugič je stopil v zakon pred šestimi leti s sedaj pokojno Ivanko. V tem zakonu sta se rodila dva otroka, mlajša Slavica, ki je z materjo vred umrla na posledičnih zadušitve s plinom, dočim je starejši 6-letni otrok v Planini. Sušterič je izpovedal, da je sporazumno prišlo do ločitve z ženo. V februarju bi moral biti prodana hiša in bi od prodajnine dobila žena okrog 80.000 Din, ki jih je bila prinesla s seboj kot doto. Zanimivo so bile tudi nekatere druge izpovedi. Pripovedoval je, da je večeraj dopoldne odšel z doma in se vrnil okrog 20. domov. Nekaj časa je še delal v delavnici, nato je legel k počitku. Davi ga je prebudil njegov pomočnik Anton Kolter, kakor je šel v delavnico. A kako je šel v delavnico iz svoje sobe, tega ne ve, ker mu je bilo slabo in je bil popolnoma zmešan. Sam ne ve, zakaj mu je bilo slabo, k zavesti je prišel šele v bolnišnici.

Točno se ničesar ne spominja. Izpovedal je dalje, da je v postelji bruhal, čeprav komisija o tem ni našla nikakih sledov. Jutri bodo Sušteriča spet zaslišali, nato pa izročili okrožnemu sodišču. Upati je, da bo v teku jutrišnjega ali pojutrišnjega dne tragični dogodek, ki je pretresel ves Maribor, čimbolj osvetljen in pojasnjen.

Maribor v razburjenju

Vest o strašni tragediji se je v Mariboru raznesla že dopoldne. Ljudje so takoj z vseh strani v trumah drveli proti Gregorčičevi ulici v upanju, da si bodo mogli prioročiče dogodka natančno ogledati. V hiši pa so bili že stražniki, ki niso pustili v hišo nikogar razen uradnih oseb. Med ljudmi je grozna tragedija vzbudila veliko ogorčenje in razburjenje, obenem pa sočutja z nesrečno Sušteričevo ženo in njeno hčerko.

Uspehi narodnega delavstva

Maribor, 1. februarja.

Včeraj so se v Mariboru zaključile volitve obratnih zaupnikov, ki so se zadnje vršile v januarju lanskega leta. Za razpored moči, ki jo predstavljajo posamezne skupine, je značilno, da se je borba bila samo med Narodno strokovno zvezo in markisti. Klerikalna Jugoslovenska strokovna zveza v Mariboru sploh ne prihaja v poštev kot resen činitelj. Pri letošnjih volitvah je Narodna strokovna zveza šla s vsem elanom na delo. Njeno propagandno delo je bilo krojano s popolnim uspehom. Priporila si je v tej volilni borbi 54 mandatorov namreč 36 v lanskem letu. Število obratnih zaupnikov iz vrst zavednega nacionalnega delavstva je torej naraslo za 18 mandatorov, to je za preko ene tretjine. Šlo je to na račun markelistov, ki v svoji demagogiji niso niti od daleč sanjali, da bi mogla biti zmaga nacionalnega delavstva v nekoč popolnoma rdečem delavskem Mariboru, tako nesporna in prodorna.

Pri stori je zmagač edina vložena lista NSZ s tremi mandati. V tovarni M. Rosnerja je dobila lista NSZ vseh 6 zaupnikov, ker markisti sploh niso mogli sestaviti svoje kandidatne liste. V mestnem avto-busnem podjetju nimajo letos rdeči nobenega mandata, ker so pri letošnjih volitvah izgubili edinega zaupnika. NSZ ima vse tri mandate. Pri Nabaviljani zadruzi železničarjev so bili izvoljeni vsi trije zaupniki na listi NSZ. V mestni plinarni beležijo nacionalni delavci letos svoj prvi uspeh s tem, da so dobili enega zaupnika na račun markistov. Ravno tako se je zgodilo pri »Karo«, da so plavi letos prvič odšli plini rdečim en mandat. V Splošni stavni družbi na Tezmem so bili zaupniki izvoljeni na listi NSZ brez protikandidatne liste. Pri Hutterju je NSZ odobrila svojo pozicijo. V delavnicah državnih železnic je zmagač lista NSZ in je bilo izvoljenih 5 zaupnikov. V tovarni Bren na Studencih so vsi trije zaupniki plavi. Pri Teksti imajo plavi tri, rdeči 2 zaupnika. Mariborska tekstilna tovarnica ima vseh svojih 6 zaupnikov izvoljenih na listi NSZ. V Nabaviljani zadruzi državnih uslužbencev so vse štiri mandate odnesli predstavniki NSZ. K lepi zmagi je tembolj čestitati, ker so nekateri pojavi zadnje čase v mariborski podružnici NSZ mogli na drugi strani ustvarjati iluzije glede udarne sile mariborskega nacionalnega delavstva. Toda ti pojavi so po zadnjem obnem zboru odstranjeni, vrste mariborskega nacionalnega delavstva so se pomlajene še tesneje strnile in povezale k novim borbam in zmagam. Obenem pa se je neizpodbitno izkazala življenjska sila in volja delavstva, ki gre jasno in dosledno v svoji smeri do popolnega prodora. Do tega ni več tako daleč, kakor si nekateri ožročni delavski »voditelji« predstavljajo.

Napredovanje

Beograd, 1. februarja p. V višjo skupino je napredovala višji monopolski kontrolor pri tobačni tovarni v Ljubljani in Anton Zlajpah.

Vremenska napoved

Vremensko stanje 1. t. m.: Visok pritisk nad južnovzhodno Evropo, depresija drugod, sneg v srednji in severni deloma v južni in zapadni Evropi. Duh mraz na Balkanu in v Karpatih do —26—. V Jugoslaviji je bilo deloma oblačno v več krajeh, malo snega na vzhodu. Minimum plus —21, maksimum Ercegovci +9 C. Zagrebška vremenska napoved za danes: Precej vedro, nekoliko oblačno, v gorah bržkone sneg. Novosadska vremenska napoved za soboto: Deloma oblačno, temperatura umerjena. Maribor bo nekoč po malem snežilo. Dunajska vremenska napoved za soboto: Nagla sprememba vremena. V prostih legah ponekod še močni zapadni vetrovi. Temperatura se bo še bolj dvignila.

Naši kraji in ljudje

1815 Josip Juraj Strossmayer 1935

V ponedeljek 4. t. m. bo preteklo 120 let, odkar se je v Osijeku rodil vladika dr. Josip Juraj Strossmayer, ki se je za večino vpisal v zgodovino kot jugoslovanski narodni bорец in voditelj, učitelj in svečenik. Svoje življenje je posvetil ideji slovanske duševne vzajemnosti, dosegel pa je to, da bo ostal za vedno eden od največjih ideologov jugoslovanskega narodnega edinstva.

V propagandi slovanske duševne vzajemnosti se je posvetil že med svojimi študijami v Pešti pod vodstvom apostola te vzajemnosti Jana Kolárja. Kot profesor djakovskega semenišča je bil tovariš ilirskega pesnika Mate Topalovića. Ko je v začetku šestdesetih let stopil v politiko, je bil njegov program prav za prav nadaljevanje dela ilirske (narodne stranke) na političnem in kulturnem polju. Vse njegovo delo je imelo jugoslovansko obeležje, ker je bil globoko prepričan, da je med Jugoslovani vsako individualiziranje skupnosti samo škodljivo. Vedno je naglašal le to, kar je dele našega rodu družilo in krepi. Zanj je bilo jugoslovansko ime prapor, okrog katerega naj se zbera na temelju narodnega edinstva na prosvetnem polju vsi deli našega naroda.

Duhovnik je postal leta 1838, ter služboval dve leti kot kaplan v Petrovaradinu. Na dunajskem Augustineumu je leta 1842. dosegel doktorat teologije, nakar je postal v Djakovem profesor semenišča. Za direktorja dunajskega Augustineuma je bil imenovan leta 1847. in se je ves čas svojega bivanja na Dunaju mnogo družil s Palackim in Riegerjem, ki sta ga zavela za ideje o federativni ureditvi monarhije. Njegova lastna vodilna ideja pa je bila ta, naj bo hrvatska politika vedno posvečena vzajemnosti in moralni skupnosti sseh Slovanov pod Avstrijo. Za škofa je bil imenovan leta 1850, v Djakovu pa je bil ustoličen kot vladika 29. septembra leta 1850. Član dunajskega drž. zbora je postal leta 1850, ko so se vršile baš razprave o organizaciji države. Odločno je zahteval, naj se na Habsburškem v vse urade in šole uvede hrvatski jezik, Dalmacija pa združi v Hrvaško. S to svojo zahtevo je položil temelje hrvatski narodni stranki v Dalmaciji. Vneto branil tudi pravice Slovanov in Rumunov ter s tem izzval veliko ogorčenje laždarov. V hrvatskem zboru je bil prav za prav vodja narodne stranke in je tudi na tem političnem torišču vedno najodločnejše zastopal pravice svojega naroda.

Ves čas svojega političnega udejstvovanja je skrbel tudi za to, da bi borba za narodne pravice dobila močno zaslombo v prosvetnem in kulturnem udejstvovanju ljudstva. Že leta 1860. na Dunaju je svojim prijateljem razlagal svoj načrt o ustanovitvi jugoslovanske akademije. Hrvatski zbor je sprejel pravila

akademije že naslednje leto, ležala pa so več let nerešena v pisarnah dvora. Po Strossmayerjevih osebnih intervencijah na Dunaju so bila pravila jugoslovanske akademije potrjena 10. aprila 1861. in Strossmayer je akademijo kot njen pokrovitelj otvoril z zgodovinskim govorom 28. avgusta istega leta. Za ustanovitev vseučilišča v Zagrebu je Strossmayer deloval že od leta 1861., svoj namen pa je dosegel šele leta 1874. Za zgradbo stolnice v Djakovu je skrbel od l. 1851., blagoslovil pa jo je leta 1882. z naslednjim posvetilom: »Slavi božjoj, dinstvu cerkva, slovi i ljubavi svoga naroda.« — Že od leta 1859. se je posvečal Strossmayer umetnosti in zbirki slik, ki je imela po 10 letih 113 vzornih del raznih dob in umetniških šol. To zbirko je leta 1868. prepustil jugoslovanski akademiji, ki je leta 1884. otvorila njegovo znamenito galerijo slik.

Ni narodnega pokreta in narodne ustanove na slovanskem jugu, ki ne bi bila deležna vsestranskih podpor velikega vladike. Leta 1865. je Strossmayer pomagal tudi pri ustanovitvi tiskarne na Cetinju, s posebno okrožnico pa je priporočal tudi »Riječnik« Vuka Karadžića. Enako požrtvovalnostjo je podpiral Matico Srbsko, Matico Slovensko ter nešteto drugih prosvetnih ustanov. Kakor knjige ter vse druge kulturne pridobitve, tako je smatral tudi slovansko bogoslužje za most vzajemnosti in edinstva. Po njegovi zaslugi je izšel leta 1893. glagoljski misale, cerkveno edinstvo med Slovani pa je propagiralo mnogo njegovih govorov in pism, dočim je to idejo vedno poglajbal s kultom slovanskih apostolov Cirila in Metoda. Leta 1869. in 1870. je priustvoval koncilu v Rimu in je zlasti njegov nastop proti papeški infalibiliteti (nezmotljivosti) populariziral njegovo ime po vsem svetu.

Ko se je iz Rima vrnil v Zagreb je bil sprejet z velikim navdušenjem. Marca 1888. je slavil 50letnico svojega mašniškega posvečenja, leta 1900. pa 50letnico svojega škofovskega delovanja in so pri teh priložnostih poleg vsega slovanskega juga festovali tudi predstavniki vseh slovanskih narodov. K večjemu počitku je legel veliki vladika S. aprila 1905 v Djakovu.

Naša higienska služba

Ljubljana, 31. januarja.

Kakor je to po novem letu navada, smo se tudi letos obrnili na direktorja Higienskega zavoda g. dr. Karla Petriča s prošnjo, da nam v glavnih obrih predloži delo te naše osrednje zdravstvene institucije v zaključnem letu. G. direktor nam je ljubezno stavil na razpolago obširno in izčrpano poročilo, iz katerega povzemamo:

V higienskih ustanovah dravske banovine je lani iskalo pomoči in nasveta 120 tisoč oseb, mater in dojenčev, malih in starih otrok ter odraslih. Izvršenih je bilo vsega skupaj 260.000 ordinacij, ki so se tikale vseh vprašanih zdravstvene in socialne zaštite. Poleg tega so ustanove, ki so pridružene Higienskem zavodu, izvršile 84.000 preiskav, predvsem za ugotavljanje nalezljivih bolezni in na nadzorstvo nad živino. Zaščitne sestre so obiskale 11.565 domov. Zdravniki so aktivno zbirali nalezljive bolezni na terenu in s tem preprečili večje epidemije. Vidno so napredovale asanacije na podeželi in zdravstvena prosveta prebivalstva. Naša higienska služba je s svojim delom ponovno pokazala, da je najvažnejši čimtelj v zdravstvu in da je kot taka lastnina vsega naroda. Kapital, ki se nalaga v to službo, se dobro obrestuje, zlasti če pomislimo, da stane vsakoletno vzdrževanje vse naše higienske službe komaj polovico tega, kar stane samo vzdrževanje umobolnice na Studencu.

Proračun Higienskega zavoda

In njemu neposredno podrejenih ustanov v banovini za leto 1934/35 znaša 3.257.186 dinarjev in je v primeri s prejšnjim povečan za 6000 Din. V tem proračunu pa so všteti tudi izredni krediti v znesku 177.000 Din, namenjeni za ustanovitev štabice za dojenčke v Mariboru, ter za opremo in poslovanje novih zdravstvenih domov v Dolnji Lendavi in v Ponikvi pri Dobropoljah. Ker so se osebni izdatki v tem letu zvišali, je bilo za ustanavljanje novih ustanov in za vzdrževanje starih ter za asanacijo vasi na razpolago vsega samo 1.515.000 Din. Kljub temu pa v delovanju higienskih ustanov ni bilo opaziti nikakega nazadovanja, temveč je bilo delo v mnogih primerih celo znatno napredovano. Lani je bil dograjen zdravstveni dom v Dolnji Lendavi in je trahomski oddelek že začel poslovati. Poleg tega je bil v zdravstvenem domu v Murski Soboti odprt drug trahomski oddelek z 10 posteljami, v zdravstvenem domu v Trzinu pa je začel poslovati protituberkulozni dispanzer. V zdravstvenem domu v Mariboru se pravkar vrše adaptacije za nov oddelek dojenčkov, pripravljajo pa se tudi otvoritev zdravstvenega doma v Ponikvi, šolske poliklinike, dečje in protituberkulozne dispanzerja v Dolnji Lendavi in šolske poliklinike na Raketu.

Zatiranje nalezljivih bolezni.

Bakteriološko-epidemiološki oddelki (v Higienskem zavodu v Ljubljani in zdravstvenih domovih v Celju in Mariboru), katerim je poverjeno ugotavljanje in zatiranje nalezljivih bolezni, so izvršili 78.785 (v oklepaju navajamo predlansko števil-

ko: 50.000) preiskav za ugotovitev bolezni, od teh je izvršil Higienski zavod sam 60.489 (34.063) preiskav. Največ preiskav je odpadlo na davico, sifilis, tifus in grizo. Na davico je bilo pregledanih 20.031 otrok v 25.470 preiskavah. V 1896 primerih je bil vzročni davice ugotovljen. Na sifilis je bila preiskana kri 939 oseb v 44.146 preiskavah. Pri 1013 oseb je bil rezultat preiskave pozitiven. Na tifus in grizo je bilo napravljeno 5000 preiskav. Higienski zavod je posvetil v tem letu največ pažnje zatiranju davice in grize, ki sta se pojavljali med nevarnimi nalezljivimi boleznimi v največjem številu. Preiskal je v Ljubljani in Novem mestu sistematično na davico 12.000 šolske dece in ugotovil med sicer zdravo dečo 473 bacilonoscev (bacilonosci so se stalno nadzirali in zdravili), poleg tega je pa imunitetni proti davici in skratkati obtem v Ljubljanskem in kranjskem srezu 12.198 otrok. Proti davici in skratkati, grizi in tifusu je imunitetni 19.787 oseb (l. 1933 9000). Zaradi večje epidemije grize v Prekmurju je otvoril v jeseni s subvencijo banske uprave v Odranci zaslonno bolnico, kamor je bilo sprejetih 200 bolnikov. Sirjenje grize se je s tem posrečilo omejiti.

Kolona za razkuževanje je izvršila 3146 (3754) desinfekcij okuženih stanovanj in porabila pri tem 3200 kg razkuževalnih sredstev.

V antiribičnih oddelkih (Ljubljana, Maribor, Celje) je bilo cepljenih proti steklini 363 (315) oseb, od katerih je bilo 167 ugriznjenih po steklini ali pa po stekline sumljivih živalih. Smrtnega primera ali primera bolezni po cepljenju ni bilo. O delavnosti na ostalih področjih higienske službe bomo še poročali.

Štiridesetletnica zveste službe

Pri trdki A. & E. Skaberne v Ljubljani službuje g. Alojzij Pirnat 40 let. Ravno 1. februarja 1895. je nastopil kot 23letni mladenič tu svojo službo in danes ga vidimo še vedno na pravem mestu. Le svoje delo je spremenil v toliko, da je zadnja leta v tr-

denič tu svojo službo in danes ga vidimo še vedno na pravem mestu. Le svoje delo je spremenil v toliko, da je zadnja leta v tr-

govini, a prej je bil 36 let trgovski potnik in prodajal blago za trdke Skaberne po Liki in Dalmaciji. Ni ga kraja širok teh dveh pokrajin, ki ga g. Pirnat ne bi poznal. Nobena vremenska neprivlika ga ni mogla nikdar zadržati pri njegovem poslu. Ob solcu in vetru, dežju in snegu se je vozil od kraja v kraj in vršil težko delo svojega poklica. Delo mu je bilo zabava. Prav zaradi njegove delavnosti, dobrodušnosti in vseleže značaja so ga vzljubili vsi, ki so ga spoznali. S svojim kretnim nastopom si je pridobil le simpatije in prijateljstvo.

V štiridesetletnem službovanju je bil vedno znan le kot kremenit znanj, prava napredna korenina in narodni borec. Ze ves čas svojega bivanja v Ljubljani — prišel je bil iz Novega mesta — je član Ljubljanskega Sokola. Ni menda bilo prireditve tega društva v prejšnjih časih, na kateri bi pogledali g. Pirnata. Še danes ga vidimo ob slavnostnih prilikah, kako koraka v sokolskem kroju med najstarejšimi člani.

KUSANGO

GROZOTNO POROČILO

Gostovanje gospe Marte Oberwalderjeve

Ljubljana, 1. februarja.

Nedavno nas je vodstvo ljubljanske radijske postaje prav prijetno presenetilo in nam nudilo res umetniški užitek, ko je za nastop angažirala našo znano koloraturno pevko g. Marto Oberwalderjevo, o čemur

smo v našem listu že poročali, a obtem izrazili upanje, da jo bomo mogli spet med nami kaj kmalu pozdraviti.

Ljubljansko operno gledališče, ki nas je v zadnjem času presenetilo z nekaj posrečenimi gostovanji, je angažiralo g. Marto Oberwalderjevo za vlogo Rozalinde za prvo reprizo »Netopirja«, ki se bo vršila v nedeljo 3. februarja. Nastop ge. Oberwalderjeve ponovno pozdravljamo in ji tudi ob tej priliki želimo uspehov, ki jih bo sprico njenega odličnega koloraturnega glasu, enakega v celnem registru in sprico njenega temperamentnega in ljubekega nastopa kaj lahko dosegla. Gospa Gjunge-nac bo imela tako vsestransko primerno nastanitev.

Neža gledališka publika bo na Svečnici imela spet prav posrečen večer, ki bo gotovo tudi izbirnejše res zadovoljil.

Zadnja pot žrtve planin

Slovenjgradec, 1. februarja

Kakor smo že poročali, se je na planinah smrtno ponesrečil upravnik tukajšnje pošte g. Eiletz Franc. Pokojnik se je rodil leta 1871. v Nasovi, občina Apače v Slovenskih gorah. V Slovenjgradec je prišel po prevratu leta 1919., kjer si je kmalu pridobil simpatije občinstva. Bil je dolga leta občinski odbornik, od leta 1927. pa tudi občinski blagajnik. Poleg tega se je z veliko požrtvovalnostjo udeleževal kot odbornik mislinjske podružnice SPD ter je nešteto krat prehodil vse naše planine, zlasti Pohorje in Urško goro. Bil je tudi predsednik nadzornega odbora tukajšnje gasilske čete in marljiv član in podpornik raznih drugih narodnih in kulturnih društev.

Mestni občinski odbor slovenjgraški je imel 29. januarja v počastitev pokojnika žalno sejo, ki jo je zavoljo odsotnosti bolnega predsednika vodil član uprave g. Rojnik Ivan. Na seji se je v znak hvalečnosti do umrlega člana sklenilo obdarovati vse mestne ubožce. Razen tega so sklenili, da se njegovega pogreba udeleži občinski odbor korporativno.

Pogreb, ki se je vršil 30. januarja popol-

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe boste obnavljali z ERASMIK MILOM IN PASTO

Za ugodno britje uporabljajte ERASMIK MILO ZA BRITJE

ERASMIK MILOM IN PASTO ZA ZOBE

ERASMIK MILO ZA BRITJE

Vsi njegovi znanci ga poznajo kot agilnega in narodnega boreca iz prodajne dobe, 40 let ima zvesto službo, 40 let je član Sokola, 35 let narodnik »Slovenskega Narodca«, v predvojni dobi je bil ne samo zvest pristav, marveč borben član za narodno, napredno misel. Zlato mu še mnogo let zdravja in mirnejšega življenja, kakor je bilo dosedanje. Mlad po sreči naj ohrani tudi telesno moč še mnogo, mnogo let!

dne, je bil veličasten. Vodil ga je monsignor g. Fran Ksaver Meško ob asistenci mestnega in starostnega g. župnika. Velika množica občinstva je napolnila prostor pred hišo žalosni, kjer je po opravljenih molitvah zapelo slovenjgraško pevsko društvo Sattnerjevo »Na planine, na planine vedno žene me sreče. Nato se je začel pometi sprevod po mestu. Na mestnem pokopališču so se po izvršeni blagoslovitvi groba poslovili od rajnega najprej mestni župnik g. Soklič, nato zastopnik občine gospod Rojnik, zastopnika mislinjske in meške podružnice SPD gg. dr. Pohar in Tomažič in naposled načelnik slovenjgraške gasilske župe g. Kopač. Pogrebne svečanosti je zaključilo pevsko društvo z Bervarjevo žalostinko »Z Bogom ti prijatelj milo. Počivaj v miru, blago sreči Slovenjgradec te bo ohranil v trajnem spominu.

Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov

Ljubljana, 1. februarja

Kr. banska uprava je potrdila 10. m. m. pravila pripravljalega odbora Društva brezposelnih profesorskih kandidatov. Društvo je porodila sodobna gospodarska kriza in ima namen nuditi brezposelnim diplomiranim filozofom, ki so vložili prošnje za državno službo, v stiku s Proforskim društvom socialno zaščito in pomoč, kolikor je to možno v danih razmerah. Ze nekaj let sem grozi pri nas hiperprodukcija absolutov filozofske fakultete in obeta biti v bodočnosti še večja. Diplomirani filozofi te ali one stroke, ki je že več ali manj zasedena, morajo čakati po par let, preden se zanje kaj odpre, da pridejo na vrsto. Ta brezposelnost se pričinja že pri letniku, ki je diplomiral l. 1931. in je število brezposelnih v vsakem naslednjem letniku večje. V tej dobi čakanja postane njihovo stanje večkrat obupno.

Diplomirani filozof ni več deležen raznih univerzitetnih socialnih podpor in ugodnosti, niti ni še član kakega obstoječih strokovnih društev, ki bi ga moglo v okviru svojih pravil vzeti dovolj v zaščito, kakor bi bilo potrebno v teh novih nastalih razmerah in v današnji brezposelnosti. Zato je zamisel posebnega društva za oskrbo teh na službo čakajočih inteligentov važnega socialnega in kulturnega pomena. Po točno vodeni osebni statistiki prizadetih članov bo društvo s pomočjo Proforskega društva, ki je pripravljeno nuditi svojo pomoč, lahko posredovalo na merodajnih mestih za čim prejšnjo nastavitve tistih svojih članov, ki so na vrsti po stroki. Čakalni dobi in socialnih prilikah, drugim pa bo skušalo najeti vse možne zaposlitve za čas čakanja, da to ne bo oteževalo nesmetno iz dneva v dan. Pripravljalni odbor je trdno uverjen, da bo društvo v tem uspešno in da bo našlo dovolj razumevanja tako pri merodajnih krogih, kot tudi v javnosti. V ta namen vabi pripravljali odbor v društvo vse one, ki so prizadeti in potrebni take organizirane pomoči in zaštite.

Ustanovni občni zbor društva bo v nedeljo, 10. t. m. na dr. učiteljski šoli (Resljeva cesta) ob 10. dopoldne. Vsi oni, ki se na prvi poziv še niso odzvali, naj se naknadno prijavijo predsedniku pripravljalega odbora tov. Lovšetu Z. (Ljubljana, Zoološki inštitut univerze) in mu sporočijo svoj naslov. Pripravljalni odbor.

Da omogoči tudi širšemu občinstvu uživanje znanega izdelka OVOMALTINE, je trdka dr. A. Wander d. d. dala v prometu novi omot OVOMALTINE pod imenom »Ljudski zavojček«, ki se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah za ceno Din 7.25. To odločitev tt. dr. A. Wander pozdravljamo, ker smo uverjeni, da je s tem omogočen dostop OVOMALTINE v vsako hišo.

Dr. Fr. Korotanski:

O železni industriji na Koroškem

Okoli l. 180. pr. Kr. r. so na sedanjem Gornjem Koroškem, v poznejši rimski provinciji Norikum, prišli na sled bogatim zlatim žilam. V starem Rimu se je vest o tem takoj razširila in ljudje so drveli tjakaj kakor včasih pri nas v Dorado. V zvezi z novimi razmerami, ki so vsled tega nastale na meji rimskega imperija in tedanjega noriškega kraljestva, se je razvilo mesto Oglei, v noriški državi pa so tedaj bili položeni prvi temelji rudarstvu, v kojega obseg in področje je spadalo najbolj slovito noriško železo. Noriško železo, ki so ga najbolj pridelovali v dolini Krške in blizu glavnega mesta Norje, je kmalu tako zaslovelo, da so ga opevali celo tedanji rimski pesniki. To železo tvorijo podlago železni industriji na Koroškem že dandanes, tudi na slovanskem delu dežele južno od Drave, kjer sicer dandanes ne kopljejo nikjer več železnih rudnin.

Prvotna domovina železne industrije na Koroškem je Gornja Koroška. Od tod so vozili in prodajali železo in železne izdelke v Gornjo Italijo in zlasti v Be-

netke. Spomin na one čase še živi na Gornjem Koroškem med narodom v mnogih pripovedkah, v katerih nastopajo bogati trgovci, po največ židje, iz Benetk in drugih italijanskih mest. Tudi krajevna imena na Gornjem Koroškem, n. pr. Eisenkratten na solnograški meji, pričajo o železnih rudnikih in železni industriji od trolsko-solnograški meji. Ko potuješ po dolinah onih gorskih potokov in hudournikov, ki se z Visokih Trj izlivajo v Dravo, naletiš prav čisto na zadnje ostanke razvalin starih plavčev, fužin in kovačnic, pa tudi na vidne sledi že davno opuščenih rudokopov.

Ko so bili namreč nekaj bogati gozdovi v bližnji in daljši okolici rudokopov, plavčev in fužin, posekani in iztrebljeni, ko je industrijskim podjetjem začelo primanjkovati potrebnega kuriva, so stali na Spodnjem Koroškem v Rožu, zlasti pa na sredogorskem severnem predgorju Karavank pravi pragzdovi smrekovja, bukov in borovja takorekoč še nedotaknjeni. Tako se je v 15. in 16. stoletju preselila

železna industrija s severnih predelov dežele v njene južne pokrajine, na vzhodje Karavank, zlasti v Spodnji Rož, ob potoku Borovnica (Freihast) in ob Belo pri sloviti Železni Kapli, in sicer samo radi kuriva, ki ga je tod bilo v izobilju.

V tistem času so oživil prei prazni in zapuščeni jarki od potokih, ki hite in se izlivajo s severnega pobočja Karavank v Dravo, od potokih, ki so nudili zastoj svojemu vodno silo nanovo nastalim plavčev, fužinam in kovačnicam ob Bistrici nad Svečami, ob oni Borovnici, ki teče mimo Borovelj iz Podlujbelja v Dravo, ob Borovnici, ki teče skozi vas Bajdiše v Dravo, ob Borovnici med Črnim vrhom in Obirjem (nemško Freibach) in končno ob Beli pri Železni kapli in ob Meži na Prevaljah pri Dev Mar. na Jezeru in na Ravnah pri Gustanju. Kakor je ta industrija dala domačinom, ki so bili zapo-

Pri prehlaženju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznitve črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefov« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odklikuje »Franz Josefov« voda radi sieurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefov« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

sleni v plavčih, v fužinah in kovačnicah mnogo zaslužka skozi več stoletij, je vendar bolehal na eni pomamljivost: železne rude so morali za zelo drag denar po zelo slabih in dolgih potih dovažati iz železnih rudnikov iz Labudske doline in iz onih ob Kršici, kjer Silberberg in Hüttenberg se danes pričata o rudokopih in o srebrnih ležiščih posebej. Zanimivo je, da so slovanski grofje Kristalniki, ki so bili zemljiški gospodje in lastniki železne industrije ob Beli, svoja podjetja vodili v lastni režiji pod nadzorstvom in vodstvom takozvanih »fervežarjev« ali »pflegarjev«. Tuji grofje Dietrichstein na gradu Humpergu, lastniki celega Spodnjega Roža, zemlje, sveta in gozdov do visokih grebenov sivih Karavank, pa so dajali svoje »Verke«, fužine in plavče v zakup podjetnikom s pravico samostojne prodaje in prodajanja. Tako najdamo v Borovljah, Podlujbelju in na Bajdišah zakupne lastnike, deloma domačine Korošce, deloma Italijane, kakor v bližnjih podjetjih tedanjega časa tudi na Kranjskem Valvazorje ali Cojze in na Pohorju Bonazzije, Cojze, Tomazi itd. Locatelli, Bonaglies, Milesi so bili taksi italijanski industrije in zakupniki humprških industrijskih podjetij v Borovljah in njih okolici. Domača rodbina »Martinikovič« Hubermershofen je bila radi svojih zaslug za podvig te industrije celo pobaronjena s primkom »Silbernagel«.

Svoj glavni oddajni in prodajalni trg je imela ta domača železna industrija med

koroškimi Slovenci, zlasti ona v Borovljah, Podlujbelju in na Bistrici, v Gornji in Srednji Italiji, kamor so dobavljali blago čez Ljubelj, skoz Tržič in Ljubljano v Trst, od tam pa po morju do Tržišča. Četr ure vzhodno od Borovelj stoji ob poti, ki pelje iz sedanjega mesta na Bajdiše in Sele, v idilni vasi Dolane blizu takozvanega Lešča, kaj mična cerkva sv. Jožefa, kjer borovski puskarji, »fužinarji« in »drotelharji« praznujejo svoje »žegnanje« prvo nedeljo po sv. Lovrencu. V tej cerkvi visi zanimiva oljnata slika. Sredi razburkanega morja se premetava ladja, natovorena z železnim blagom, namenjenim iz Borovelj v italijansko mesto Sinigaglia. Ze hočejo divji morski valovi pogoltniti ladjo; tedaj stopi na njen rob lastnik Milosi in objubi sv. Jožetu na čast zgraditi cerkvico, ako ga reši. Sv. Jožez se prikaže nad ladjo, valovi se poležejo, morje se pomiri. Tako je resnično nastala cerkva sv. Jožefa na Dolih pri Borovljah.

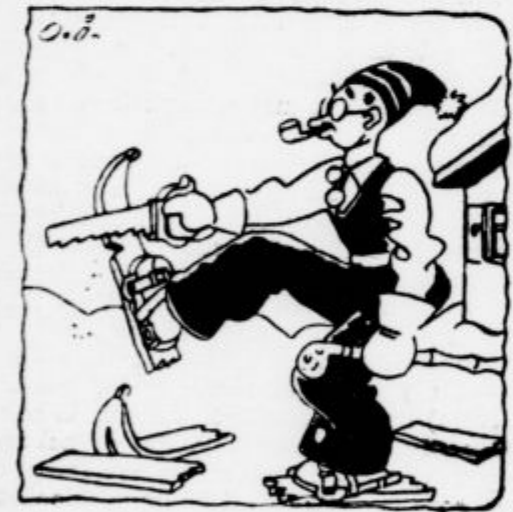
Kakor so pohorske glažute propadle, ker niso znale zdržati tuje konkurence in so torej izgubile svoja tržišča, tako je tudi železna industrija na Spodnjem Koroškem zamrla. Italijanski trg ji je odvzela Anglija, potem pa Italija sama. Na Bistrici, na Bajdišah, na Borovnici in Beli je utihnilo kladivo, so razpadli plavči. Železarne v Borovljah pa še delajo in ropočajo, ker so segle po pridobitvah moderne tehnike in se niso dale prehiteti od časa.

Na soncu in snegu po beli Pokljuki

Prijetne in briske dogodivščine našega poročevalca na prvenstvenih tekmah po Pokljuki — ali kaj ne spada v sportno rubriko

Pokljuka je bila zame nov svet in zato mi je bilo skoraj žal, ko so jo opravljal, da baje nima pravega snega in zato baje sploh ni toliko pripravljena za letos smučarske tekme, da bi jo morali razen kandidatov za naslove in neobhodno potrebnih funkcionarjev obiskati še tkzv. posebni poročevalci. Ker mi je ta funkcija na belih poljanah že več let izredno pri srcu in obeta skoraj vselej pravi prevrat v vsakdanjem tiktakanju za dolžnostmi, sem kar navdušeno naložil šila in kopita in se precej burno vkrcal v večernega gorenjca. Vreme v Ljubljani ni bilo nič kaj za smuk in zato smo bili »dilarji« v tisti garnituri prav redki. Okoliščina mi je dala še posebej misliti zato, ker so cene za avtobuse in avtotaksije v blejskem okolišu in nočnem času primerno zasoljene. Končno pa benic res ni poceni in višina razlika na Pokljuko je v obeh smereh dovolj izdatna. Med potjo se je družba pomnožila na trojico, smučar iz ravne Vojvodine, ki je bil med nami, je vprašal samo za damsko družbo v hotelu na gori. Ko smo mu obljubili bogato izbiro, je pristal na dva deleža pri tarifi. Potem smo pa potovali kot v Monte Carlo... Samo pokrajina je bila vse lepša in zanimivejša. V svitu reflektorjev so švigale mimo nas trudne smreke, vse brez pravega zimskega kinča; strmo se dvigajo nad Zavetnikom ostre serpentine in kar načuditi se ne moremo možu za volanom, ki tako brezskrbno krmarji nad črniimi prepadi. Zdaj smo pri Mrzlem Studencu; skromen snežek je pokril idilično skupino lesenih stavb, sem in tja se je izgubljala plitva smučina v gozdu. Prvi znaki, da so smučarji na delu. Prav do zadnjega ni o razkošnem smučarskem domu nobenega sledu... Saj tista živobarvna tabla na zadnjem razcepju niti od daleč ne more povedati vsega, kar nas naenkrat čaka v tej gorski samotini... Avto zavije še enkrat na desno in že smo pred mogočno stavbo kot v razkošni Švici. Vrtar Ivan uredi formalnosti, mi in Vojvodinac štejemo »banke«, pa smo na toplem. In še kako...

Novinarska soba je v skrajnem kotu proti jugu in zapadu, torej vsa na soncu in luni. Kolega Vuče že počiva na lovorjih prvega dneva; vroče mu je, da je pozabil ugašiti luč... Moja postelja so kdo ve kdaj in zakaj, postavili pod okno, ki je prijazno le podnevi. Ponoči pa mi sije luna v obraz, spim nemirno in nočni zrak mi sili preveč pod kožo. Zjutraj sem trd v »križišču« in le zaradi skladnosti s prestolno pokrajino navežem smuči tudi jaz. Ta dan je za stafe, ki se štirikrat vrnejo na isto mesto pred dom... Naloga ni pretežka... Bo že kako, na »križišču« pa naj sije zlato sonce s Pokljuke. Toda prestopanja je mnogo, tereni so tako vabljivi, da nehoti zlezet v breg in smučneš nekajkrat po dolgem in počez... Pa te le — začetnika nerodnega — zapelejo po ravnem, z nosom naprej ali glavo nazaj... Z ohromelimi »križiščem« so vse te kombinacije več kot usodne... Padeš, vstaneš piko in pol, vstaneš in sploh ne moreš več dalje. S težavo se iz-

nebiš smuči, napraviš odločen sklep za tri dni odmora in praviš vsakomur, ki te hoče poslušati, da te je že prvi dan vsega prevzelo... V takšni formi si slab konkurent — tudi na poročevalskem polju, kar je pač najhujše. Telefon je majhen, govornikov mnogo in tudi vsa prijaznost preveč požitvalne gospodine ob njem ti ne vlije prave ambicije... Večer ti po takšnem dnevu mine v znamenju termopaprav in strokovnih prijemov uslužnega doktorja... Zalosten si, kako ti konkurenca se po preprogi v hotelu izpred nosa odnese vsako senzacijo... Zalosten si, ko poskušaš izravnati polomljeni konec hrbta, pa opaziš, da celo kolega z juga ta večer ne prebira Nušiča... Po »baru« — še cenejši od hotela in se torej bistveno loči od vseh na svetu — poseda in zbira gradivo... Do solz pa te gane njihov povratek; vsak ima gradiva za tri dni v naprej, ti pa si v znoju pozabil še na dogodek pred mrakom... Kaj bi ne, saj se komaj zavedaš, da si na Pokljuki. Iskrica nade pa še tli, saj je dan nato brez sporeda in ga lahko porabiš za ponavljanje — na smučeh in papirju.

Ta prosti dan je bil pa gosposki. »Križišču« je dobilo spet nekaj krivine, dogodkov ni bilo pretresljivih in zato ni čuda, če sem popoldne že spet kobacal na smučeh; zamejane sem prepustil Ivanu; če je zadovoljil vso elito kar je je dozdaj bilo na Pokljuki, bo tudi mene... Pa nisva imela sreče! Smuči — naj pristavim, da so bile nove ter na obroke in je morda z njimi tako kot s škripanjem pri čevljih — so v bregu drsele nazaj, z brega pa niso hoteli nikamor. S takšno opremo sem raje izginil daleč stran od škodljivih gledalcev in se tam v skruti dolini znova posvetil smučarski abecedi. Sicer pa so se z enakimi nameni — pa boljimi uspehi — porazgubili po divnih poljanah poključke planote skoraj vsi, ki so sicer skrbeli za red in disciplino ali pa metili čase in dajali izjave. V tem slednjem

je bilo letos prav za prav mnogo več opravka kot ostala leta. Med kolegi za novine je bilo nekaj specialistov, ki so večnoma »živeli« največ od izjav, in sicer ne samo oficijelnih temveč še rajših neoficijelnih. Če zaupam, da smo bili v telefonski celici — udobni in veliki sobi prijatelja šefa — zbrani proti večeru kar vsi konkurenti naenkrat in je »strobila« v svet le eden, ostali pa smo poslušali zgodbo za zgodbo najmanj v treh naših najboljših narečjih, je menda dovolj jasno, da je šel posel z neoficijelnimi izjavami res lepo v klasje. Sicer pa so za originalnost skoraj dosledno skrbeli še v redakcijah, kolikor se avtorji niso sami dovolj pobrigali zanjo. Tovariši iz Beograda so imeli pri tem že po opremi prvenstvo! Kaj zato, če si je nekdo odtrgal hlačnico skoraj na polovici, drugemu pa je ostalo pol čevlja do spomladi pod snegom.

Smuk že od lani ni disciplina zame... Se danes me stresle zima, če se spominam na peklenske muke v Jalovčevem kuloarju. Takrat sem sklenil, da pojdem z novo sezono takoj nad ona poglavja Kurpove knjige, toda dogodki so me prehiteli letos še enkrat. Že dva dni pred tem smukom

sem spraševal poznavalce in trenerje, ali mi prisojajo sposobnosti za ogled zadeve iz neposredne bližine. Prijatelj Hinko je v smučarskih stvarih avtoriteta zame in samo na njegovo besedo sem oni dan zarana odrinil proti Javorniški planini. Tako nebeško lepo jutro je bilo in gori pri idiličnih pastirskih kočah sem še svež in čil opazoval kristalno meglo, pojav, ki je baje precej pogost to po planinah. Meglice zmrazjejo v drobne kristale in se v sončnih žarkih leskečajo v vseh barvah... Sonce se skozi nje vidi podolgastru, pravo pa sije tako kot drugod nad onim.

Križi in težave za dohod na Lipanjsko planino na smučeh se začnejo po dobri uri prijetnega smuka. Strmo se dvigne breg, treba je v gozd, pa v široko zaseko in po njej do kolovoza, ki vodi v ostrih ovinkih malo manj kot do bajte na njej. Pod spretnim vodstvom saveznega glavnega tajnika, ki ima za takšno pot zmerom »pse« s seboj, sem na oni strmini ostal s svojo usodo sam in s smučmi na rami. Poglavje o mažah in psih bo treba ponavljati! Zdaj mi je samo še pot obilica lice in strah spreletaval ob misli, da bo treba po tej poti nazaj do telefona. Na planini je bajta, skromna in lesena; meni se je zdela kot razkošen grad... Poveljnik bajte Tone je postregel s čajem in kavo in zdaj šele sem z bistrim očesom objel vso to bajno okolico v snegu in soncu. Se nekaj sto metrov višje se odražajo od sinjega ozadja ostri vrhovi Draškega vrha in Debele peči, proti dolini pa uhaja pogled daleč preko blejske kotline skoraj do megle Ljubljane. Nad vso to belino, ki kar jemlje vid, se širi brezoblačno modro nebo, nad vsem gori pa žarko zimsko sonce. Kulise, ki jih more ustvariti samo mati narava.

Potem gredo v smuku tekmovalci. Skoraj 60 jih je nastopilo v tej drzni disciplini, znak, da ima med smučarji vedno več pristavev. Ping-pongari na smučeh, tako jim hudomušno pravijo vozači na dolge proge, kjer je malo lepega za oko in še manj privlačnosti za dekliška srca. Toda naše planine so že takšne, da je treba znati v smuk, ker se sicer na smučeh le težko vračša z njih. Bratje Čehoslovaki nas svarijo, naj ne častimo preveč alpskih disciplin, ker bomo sicer le težko imeli besedo v klasični kombinaciji. Toda v krajih pod gorami je naš sedanjí razvoj neizbežen... Številno »smukatev« narašča, v tekih in skokih pa slišimo že dolgo samo ista imena. Če bomo tudi slednjim privoščili trening po Harterjevem vzgledu, se nam tudi v onih manj elegantnih tekmah ni treba bati prav zadnjega mesta. Toda v smuku smo pa tiči že danes. Le ogledite si o priliki drznosti našega Pračka. Heima ali Čarna, pa boste videli, kako kratka je navzdol pot, za katero je treba navzgor 3 ali 4 ure. Ni čudno, če dekletom kar igrajo srca, kadar jih vidijo kot na krilih leteti z vrhov v doline in slišijo, ko se vrisakajo vračaje v dom.

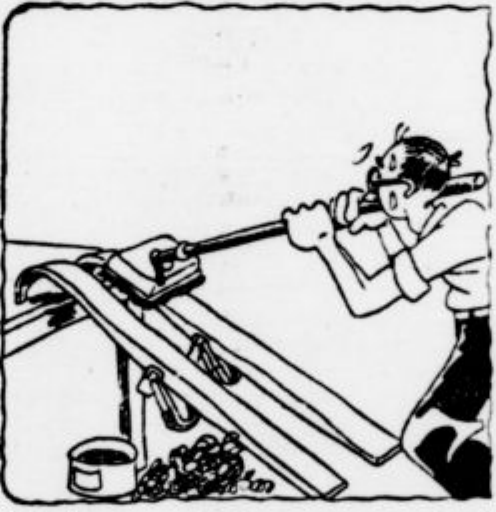
Mojo povratek z Lipanjske planine kljub nepozabnim vtisom pa ni bil prav nič podooben takšnim. Že pri startu od cilja za smuk proti Pokljuki sem opazil okoli sebe same vozače, ki jih že dolga leta povsod srečujem v najboljši formi. Že to se mi ni zdelo najbolj prav. Kolovoz pada precej strmo, sneg je zbit, ovinki so kratki in ostri rob proti dolini je brez države in obeta idealne kozolce po nekaj metrov nižje. Poskusimo morda poide brez njih in nekaj »teorije« imam tudi že za seboj. Toda to ne pomaga nobena varianta iz knjige brzina je zmerom večja noge so zmerom manj moje in rezultat vidite na sliki. Ko sem se izkopal gledalcev ni bilo več: odbrzel se dalje po ovinkih jaz pa sem ostal spet sam s svojo usodo in smučmi na rami. V potu svojega obraza sem nato vlekel kosti rojstva do kraja zaseke, nato pa poskusil znova... Od tod

je šlo gladko, če ne upoštevam, da je bilo treba nekajkrat globoko po sapo... Dan karambolov se je primerno zaključil s kapitalnim odletom v gozdu pod Javorniško planino. Prijatelj Mirko je zaupal mojemu znanju in smučal tik za menoj; ko me je zagledal odleteti v bližnjo skalo in smreko je ustavil s prisilnim plugom — zadnjo nogo Nesreča je hotela, da je zlomil konec desne smučke, zvečer pa pravil po hotelu še o modri listi, ki jo je nje-mu povzročil moj nelojalni poskus, da bi se premislil — v škodo vesplošnemu razvoju našega mladega smučarstva, zato pa v tem večjo korist množici smučarjev, ki imajo hikorji-smuči in uživajo v zimski naravi le na soncu in snegu, ne pa ob skalah in smrekah...

Ostanek tega dneva je bil zavrt v samo prozo. Živo mi je ostalo v spominu le to, da zvečer vsa mehkoča in toplota udobne postelje ni bila dovolj, da bi me spravila v dobro voljo. In pa sklepov sem storil nekaj takšnih, ki bodo — če se ne premislím — v škodo vesplošnemu razvoju našega mladega smučarstva, zato pa v tem večjo korist množici smučarjev, ki imajo hikorji-smuči in uživajo v zimski naravi le na soncu in snegu, ne pa ob skalah in smrekah...

Jutro po tej bitki nas je zbudilo v svežem snegu. Snežna odeja se je dvigala kar vidno, skozi okno se ni videlo skoraj nikamor... Človek, ki je brez smuču gazil od savezne pisarne v Hajnriharjevi vili poleg hotela, je tičal do pasu in se globlje v snegu. Start za točko ta dan je bil spet gori nad Tonetovo postojanko... Sklepi in očitki prejšnjega večera so bili dovolj trdni, da sem odpoval sodelovanje Kolega iz redakcije je obljubil zanesljivo pomoč: ostal sem pod streho. Na planinah pa se je med tem divji ples snega in vetra povečal tako da so morali vsi — tekmovalci, sodniki in tudi maloštevilni poročevalci, ki se niso dali motiti pri poslu — spet vrniti v hotel. Popoldne se je pohod na start ponovil v enaki obliki, le da je bilo vse mnogo bližje. To pot smo imeli največ veselja s tovariši iz Beograda, ki so prišli na Pokljuko — kot na nogometno tekmo. Ker jim čuta do dolžnosti in ambicije pri delu ne smemo oporekati, moramo pristaviti, da so v pravih civilnih oblekah — z dolgimi suknjami in promenadnimi klobuki — res odšli v silnem metehu nad pol ure daleč na start za slalom. Vračali so se po več urah navdušeni in mokri kot miši, predvsem pa posvečeni v bistvo smučarstva. Koliko so imeli ta večer povedati čitateljem prestolnega Beograda! Mi pa smo po izdatnem prekanju ob telefonu proslavili vodstvo Jugoslavije v začasnem izidu ter za slovo zavzeli »bato« do zadnjega kotička. V funkcijo so stopile vse tri harmonike, stolov je zmanjkalo in plesa željni so morali na kamenita tla v pred-sobo. Sicer pa je smučarsko rajanje tako prisrčno, da se nikomur ni mudilo nikamor; saj je zunaj snežilo kot bi trgli canje; in bilo že po tem skoraj gotovo, da tekme na Pokljuki ne bo več nobene.

V nedeljo zjutraj smo se zbudili v severni pokrajini, odrezani od vsega sveta. Težki sneg je potrgal žice, zaman so beo-

grajski konkurentje že na vse zgodaj klicali svoje redakcije. Mi smo zato tem mirnejše ostali pod odejami. Popoldne je bilo nato posvečeno oficijelnim zadevam. Na sneg ni maral nihče in boter ter »kučegazda« Ante je z veseljem ugotovil, da je danes še posebno zadovoljen z razsežnostjo svojega doma. Se ljudje vsaj lahko sprehodijo od pritičaja gori do mansardnih skupnih ležišč. Zadnji govor po telefonu je prinesel samo še turbobno vest, da so sani z Bleda odn. Gorj 6 ur na poti. S tem dejstvom je zame spet postalo pereče — kako bom startal prvič na 16 km. Teorijo za to disciplino sem imel že do tedaj v malem prstu, praktično se mi je obetala proga zdaj — v svežem in mokrem snegu z nepozabnim razodetjem.

Kadar me torej na smučarskem polju čakajo popolnoma nove naloge, rad povprašam avtoritete, kaj mislijo o meni. Tudi to pot sem dobil večino mase ocene z edinim priporočilom, naj dobro namažem in izberem sopotnika z enako kvalifikacijo. Za mazanje sem več kot začel; menda mi je Ivan bral to lastnost že iz oči, pa je smučil gladil kar bolj na vrhu. Drugič bova pač drugače!

Po kosilu smo torej v vsej naglici pobrali ropotijo. Nekateri so zatrjevali, da se da s Pokljuke zdrkniti v dolino v uri. Če sem pripravljen varnostni koeficient ene ure, so bile torej šanse za pravočasen prihod na večerni vlak več kot ugodne. Zunan je snežilo nepretrgoma že drugi dan in nasulo poldrugi meter nove zaloge. Zavil sem se torej v vse razpoložljive cunje, oprtal najpotrebnejše orodje na rame koveč pa prepustil skrbnemu šefu zaradi poznejšega prevoza, ko bo Pokljuka dosegljiva že z drugimi sredstvi kot samo s smučmi. Start je bil malo po dveh popoldnih. Stopil sem v vrsto samih favoritov: vodi je bilvi prvak v slalomu Stane dalje so bili žilavi podpolkovnik in komandant naše smučarske vojske, zastopnik mlade sodniške generacije ves ognjevit Feri, pa zmerom razpoloženi kolega iz redakcije in še

drugi, vsi kar nestrpi, da se čimprej začne vesela vožnja v dolino.

Sneg naletava v gostih in mokrih kosmih; dobro sem odet — še Amundsen na odpravi do severnega tečaja ni mogel biti boljše — toda snežinke mi lezejo v nos in oči in še poti ne vidim dobro pred seboj. Do Mrzlega Studenca sem v formi in se držim favoritov. Na srečo je do tja nekaj ovir, pa med tem lahko večkrat in krepko napolnim pljuča z novo zalogo.

Pri kantini se vrsta raztrga; nekateri gredo na mazanje, »boljši« pa potegnemo dalje. Cesta se dviga položno, toda smučke postajajo težke kot svinec. Mislim, da so krive noge, pa skušam ohraniti tempo. Razdalja se veča za om bolj; že ne vidim več prednjega moza. Ko se cesta

dokončno obrne navzdol, ostanem srečno sam. Zdaj pa zdaj me kdo z veseljem »smuku« požene v stran, potem pa »vlečem« dalje. Da celo navzdol ne gre več samo, nesrečni Ivan! Tako idilična je pokrajina, kar pesnik bi moral biti, če bi hotel prav povedati vse, kar vidiš in čutiš, ko si takole kričiš pot skozi tiho gorsko naravo. Toda »konjiček« ne gre nikamor! Curkoma mi lije pot s čela, srce sili v žep, zaradi užitka pa se moraš še umikati vrsti ostalih, ki so startali dolgo za teboj, pa te z bridkimi opaskami puščajo za seboj. Dan se nagiba proti večeru.

Ko se priplazim s klanca pred Zavetnikom, me mine zadnje veselje. V zaklonu pod skupino smrek ob cesti si snamem konjička, očistim spodnji ploskvi in iščem mazila. Jabolka in čokolada, to bi bilo edino... Še smreka se stresle, ko vidi to žalostno sliko in mi nasuje pol vrha snega v nahrbtnik. Potem pa se plazim dalje! Z enako žrtvijo iz Zagreba skleneva končno

Viharna noč na Jahorini

Na Jahorini iznad Sarajeva se je vršil III. smučarski tečaj sarajevske sokolske župe od 13. do 20. januarja. Vodi ga je savezni sokolski smučarski vodnik Maj n i Nande. Tečaj je izvrstno uspel. V jugoslovenskem Sokolstvu se smučarstvo tudi v župah izven drevake banovine nenavadno hitro in močno razvija.

Jahorina. Vsi tečajniki so zbrani. Sedimo na mizo velikega planinskega hotela. Doma prestolonaslednika Petra. Pogovarjamo se o preteklem tednu, o uspehih in neuspehih tečaja, ki se jutri zaključijo. Skoro vse teden je snežilo, hud mraz je bil, pa smo vendar zdržali do kraja. Še jutri jo mahujemo z olimpijskimi zastavami. Tečaj je izvrstno uspel. V jugoslovenskem Sokolstvu se smučarstvo tudi v župah izven drevake banovine nenavadno hitro in močno razvija.

Dobro volje smo in zadovoljni. Kako tudi ne, saj so za nami vsi napori in tečajniki navdušeno preračevali nove prvine in smučarske umetnosti, ki so se jih v tečaju naučili. Celotna Katica je prepričana, da ima talent za smučanje, četudi za zdaj le bolj za teoretični del. Poleg tega pa se ta presneti Zagrebčan tako imenito vleče svoj meh, Niž zato, če ima Ahmet malo zvito nogo, nič ne moti, če ima Gastrofovo uho od obozljive nekam nenavadno obliko, za človeško res nekoliko preveliko. Marsikatera bolj ali manj posrečena šala pade nočjo na ta račun. Gastrof se prav nič ne jezi, ko mu tovariši obetajo, da ga tvornica »Penkal« zaradi njegovega velikega ušesa prav slovo najame za reklamo. Jutri bo to že vse prešlo.

Le naš gazda, ki je ves teden tako skrbno nudil našim železodem prvo pomoč, ko smo se lačni in utrujeni vračali z vežbališča, je danes nekam nemiren. Mrk in resnega obraza bega od okna do okna, opazuje nebo, gleda na toplotmer in uro. Slučajno pogledam v kuhinjo. Tudi oskrbnika stoji pri ognjišču z objokanimi očmi. Kaj neki jima je?

Devet je ura. Odpravljamo se spat, kajti v tečaju imamo strogo odmerjene ure dela in počitka. In kadar gre za red, dežurni prav nič ne loči vodnika od tečajnika.

Gazda, videč, da odhajam, pristopi: »Sin mi je odšel ob dveh popoldnih s smučkami v Črno Reko. Pa ga še ni nazaj. Čeprav bi se moral že zdavnaj vrniti. Smučar — začelnik je in gori le meša. Bojim se, da se mu je kaj pripetilo.«

Molk. Prošimo mu berem v očeh.

»Ali bi ga šel iskat?«

Tako prijetno tople je v sobi, neka prijetna utrujenost je v meni napol v snu sem že, zunaj pa reže mraz do kosti. A —endar dolžnost je prva. Treba je pomagati človeku, tovarišu, bratu. Poprosim svojega najboljšega tečajnika: »Šarane, greš z menoj?« Tovariš Milan, a katerim sva pred leti pozimi na Triglavu dva tedna drugoval, gre tudi z menoj. Še Sarajlija Mavro se nama pridruži kot dober poznavalec Jahorine.

Hitro smo oblečeni in pripravljeni na pot. Vsak ima svojo svetilko. Milan obesi puško čez pleča, jaz vtiaknem pištolo v žep. Za vsak slučaj, kajti volkovod to niso redek pojav. Zunaj je krasna mesečna noč. Samo strašno mrzlo. Oskar veler brlje iz vrhovi Gole Jahorine so zaviti v oblake snežnega avijca, ki ga dviga vihar.

Hitro hodimo in se ugrojemo. Ob poti stane visoke smreke od tal do vrha zamejene, oblike s serbno mesečino. Ko pridemo višje na goličev se konfiteje preko zametov poravnanih snovi in drevesna naka zaladenosti, zaletenost. Dabina tišina vleda v eno skrog. Le amon žolnat! nad smučmi. Noža okotica je v dol! fantazirna kot pokrajina v mesecu.

Na vrhu nas zadržuje močan veter, ki erči nam niza v hrbet, zato hitro navdušimo. Oblaki avijca postajajo vedno gostejši,

KUSANGO

GROZOTNO POROČILO

kar peš dalje; saj sem nekje ujel informacijo — koliko sem jih že slabih — da je do postaje le še kilometer in pol ter četrt ure. (Bilo pa je vsega zame še uro in pol!) Na srečo so naju dohiteli požitvalni samaritanzi iz Slalom-kluba 34, poslovali so torej tudi še po tekmah — s parafinom. Hvala jim, kajti sicer oni večer najbrže ne bi bil prišel z Gorenjske. Potem je šlo kot z vrhnčanom, preden so mu povedali brzino. Pod klanec je obtičal plug; stlačil je sneg vse do Gorj; tla so bila čudno vijugasta in tudi ta del »proge« ni potekel idealno. Tik pred ciljem me »vleče« še podporačnik Joco; tudi on se končno le na cilju tudi »Jutro«, ki bo najbrže pisalo, naj se ta tek sploh ne omeni. Kdo bi jim štel v zlo, ko pa vsi vedo, da je startalo že ob dveh popoldnih. »Vozili smo« kot naši v Chamonixu pred 11 leti!

PS Kovček, ki je ostal na Pokljuki, je srečno tudi že pod domačim krovom. Ko bo uravnano še »križišče« in bodo zaceljeni žulji in praske po okončinah, »bomo« spet nastopili takšni kot smo bili pred 14 dnevi. In sicer — v tečaju za maže in »pse«! Na smuku pa samo — izven konkurence.

Lav. Struna.

ledene iglice ostro zabadajo v obraz. Mavro vodi. Tedaj pa tedaj postanemo, da ugotovimo pravo smer. Kljub največji previdnosti zaidemo. Vrtimo se v kroga. Sledilci smo zopet na pravi poti. Dober vodnik je Mavro.

Spuščamo se navzdol, Mavro pazi na smer. Smuk je lep, zato zdrknemo mimo njega. Rezek svarilen krič. V ostrem obratu se vržem v stran. Se meter, dva — pa bi zdrknil v večnost. Pred nami zija globok prepad. S smučkami ne moremo naprej. Zakoleno jih ob stalnati steni v snegu, da nam jih vihar ne odnese. Previdno obidemo ostri rob, da pridemo po položnejši strani v dolino. Čim nižje prihajamo, tem večji so zameti. Ugrezamo se preko pasu in z velikim naporom se skopljemo iz snega. Koder je strmejša, se ob opori palice mečemo v globino. S temi si prihranimo nekaj metrov napornega zaenja.

Strašno dolga se nam zdi naša pot. Tih skrb nas gloda. Da nismo mogoče zašli? Mavro je omrznal palec. Ko mu ga drgnem s snegom, mu omrznjejo ostali prsti. Zaman je ves napor, Roka ostane neobčutna. Vasi, našega edinega upanja, ne vidimo nikjer. Zdaj nas tare še druga skrb. Kaj bo z Mavrovo roko? Poleg tega toži, da tudi prstov na nogi ne čuti več.

Na vso moč hitimo v dolino. Naposled je pred nami vas, vsa tiha in mirna, zakopana v sneg, le črne strehe, raz katere je veter odplihal sneg, lo odkrivajo našim očem. V hiši gostoljubnega seljaka smo se odpočili od dosedanjih naporov. Mnogo truda nas je stalo, preden smo odšli Mavro prsti. Turd izzubljenega oskrbnikovega sina smo našli. Ležal je v sosednji hiši a poškolovano nogo. Popoldne so ga zasledili seljski gori pod Godovem in ga spravili v vas.

Prav radi bi rešili oskrbnika in naše tovariše skrb, kako je z nami in kaj je z izgubljenem, ali na povratek ni bilo niti misliti. Nobena obljuba ne bi spravila seljaka iz kože, da nam pokaže pot. Zaman je bilo vse prigovarjanje. Nazadnje smo sprevidele tudi sami, da moramo pokakati do pitne vihar, ki je še vedno tulil okrog ozlog in se zaganjal v stene. Polegli smo v kot sobe, da namem tistih par uric spanja, ki nam še ostanje do zore.

Slabo smo spali to noč. Preveč nas je zdelala naporna pot. Zdaj ja ta nemirno trolil z nogami, zdaj se je oni stresel od nenadne groze v nemirnih sanjah ali pa težko zaspa.

Drugo jutro smo se vrnili. Povratek je bil mnogo lažji. Čeprav smo bili neprespani, utrujeni in lačni. Na srečo sem imel s seboj nekaj sladkorja, ki nas je nekoliko poživil. Še vedno je bril oster veter in Mavro je po novno tožil, da so mu omrznili prsti na rokah in nogah. Drgnenje s snegom ni pomagalo. Ko sem mu dal še svoje rokavice od šatorovine, je bilo nekoliko boljše.

Končno, končno. Naš dom je pred nami. Oskrbnik je veselo dobil novice, tovariši se trudijo okrog Mavra, da mu spet spravijo kri v prste, mi pa smo zadovoljni, da smo storili svojo dolžnost.

Nande Mainik.

Zimska sezona. Centralna kurjava.

Radiotermaalno zdravilišče

Dolenjske toplice

pri Novem mestu
Izborni uspehi zdraviljenja posebno pri revmatizmu išlusu protinu rigitu živčnih ter ženskih boleznih. Moderna električna terapija. Tekoča hladna in topla voda v sobah. Na željo tudi serviranje v sobah.

KUPIM DOBRO OHRANJEN

PARNI KOTEL

kapacitete 10 atmosfer 30 HP. Ponudbe pod šifro »HP 30« na oglasni oddelke »Jutra«, 1304

Union čokolada kakao Union bonboni

Naši v Berlinu in na Dunaju

Zanimivosti iz dveh naših velikomestnih kolonij

Berlin, 27. januarja.

To nedeljo je proslavila jugoslovanska kolonija v Berlinu praznik sv. Save na svečan način. Okrog petih popoldne se je zbrala pisana družba v Berlinu živih Jugoslovanov in njih malčkov v elegantni dvorani Delphijeve palače v Kantovi ulici. Dvorana je bila okrašena z narodnimi programi in jugoslovansko trobojnic. Okrog improviziranega oltarčka so bile slike kraljeve rodbine. Čim je prispela soproga poslanika ga. Balugdžićeva, je zaigral orkester našo državno himno, takoj nato je pristopil k oltarčku sv. Save ruski škof, ki je ob asistenci ruskega in bolgarskega svečenika opravil obrede. Sledilo je rezanje kolača. Nato je nagovoril zbrano decu, katera je bila že poprej pogoščena, lektor srbohrvatskega jezika na berlinski univerzi g. dr. Momčilo Selesković, ki je tudi predsednik kolonije. Objasnili so mladim poslušalcem najpogostejše v srbohrvatski in nato še v nemščini pomen in bistvo današnjega praznika, nakar je mlada deklica prebrala življenjsko sv. Save. Po tem oficelnem delu je zabaval mladež umetnik g. Gondić s svojimi nastopi in lutkovnim gledališčem. Poslaništvo je zastopal legacijski svetnik Sveta M. Rašić z legacijskim tajnikom in drugimi uradniki poslaništva z damami.

Jugoslovanska kolonija v Berlinu, ki šteje danes okrog tristo članov, ima namen povezati v družabno enoto vse v Berlinu živeče Jugoslovane, katerih je po cenitvi poslaništva okrog osemsto. Vsako soboto se vrše družabni sestanki s plesom v dvorani kolonije, v Delphijeve palači. Dajše je ravnokar ustanovila kolonija svojo šolo, v kateri poučuje lektor dr. Selesković otroke jugoslovanskih staršev v srbohrvatski, da se priuči ali izpopolnjuje v rodnem jeziku. Jugoslovanska kolonija stremi za tem, združiti okrog enega ognjišča celo jugoslovansko družino, ohraniti stike z domovino a tudi pravilno pojmovati in ceniti gostoljubnost tujine.

★

Dunaj, 29. januarja

»Slovenski krožek« je imel nedavno v svojih lepih prostorih znanega hotela »Fuchs« na Mariabacherstrasse 138 prav dobro uspešno prvo pustno veselico, ki je naša prostora napolnila s hvaležnim slovenskim občinstvom. Zabava je bila prav živahna. Najbolj je ugajal naš novi solist, visokošolec, ki noče biti imenovan iz umevnih razlogov; pel je tri mične pesmi ob spremljevanju našega odličnega virtuozna na klavirju prof. Antona Trosta.

Zadnje čase je krožek pridobil večje število novih članov, za katere rojaki na Dunaju nismo vedeli. Saj to je ravno namen Krožka, da poišče na Dunaju živeče Slovence in jih zbira v svojih prav dostojnih prostorih, kjer jim nudi pošteno domačo zabavo. Kdor zahaja v krožek, ne bo izpuščen za narod, — drugače pa je zanj resna nevarnost v tem svetovnem mestu.

Prejšnjo nedeljo smo imeli občni zbor, ki se ga je udeležilo okrog 40 članov, nekateri z rodbinami. Zbor je potekel povsem po sporedu in so bili odobreni vsi predlogi, vsa poročila. Samo pri volitvah novega odbora se je oglasil neki akademik, ki je prišel kar s svojo listo na dan, — ali je ujel komaj 5 glasov, ostalih 35 pa je bilo za sporazumno listo, na čelu ji dosedajni predsednik g. Josip Cernelič. — Pri tem občnem zboru smo imeli prvič vladnega zastopnika, znanega policijskega komisarja, ki se ni mogel dovolj načuditi potrpljenju predsednika proti hrulicam iz tiste neznačne vrste mladih gospodov, ki bi morali največ delati, pa jih vidimo žal le pri zgajirajah. — Komisar se je potem hotel informirati, kak državljan je tisti akademik. K sreči je on še vedno jugoslovanski državljan. — Odbor je ostal skoraj isti od lani, zato je pričakovati, da bo delo tudi za naprej živahno in uspešno.

Krožek si je res osnoval poleg tamburaškega zbora zopet tudi — pevski zbor, ki ga vodi preizkušeni dr. Lazič, oni isti, ki je lani tako sijajno nastopal na znanih izvrstno uspešnih prireditvah v dunajski Uraniji, o katerih je bilo v dunajskih in potem jugoslovanskih listih veliko pohvale. Da se kaka naša prireditev more ponavljati na Dunaju v znani ljudski univerzi »Uraniji« dvajsetkrat in večkrat, to je pač redek primer! Na ta lanski dogodek moremo biti ponosni in zadovoljni!

Tamburaški zbor vodi dalje prof. Klemo Viškovski, dasi mu je na zboru očital neki akademik velik greh: da je namreč po rodu — Hrvat. In ta akademik se bo morda kmalu ponujal kje v Sloveniji. Ali mu bo taka neslanost v priporočilo! Dvomim! — Zbor se pripravlja na lepe nastope v prihodnjem letu. — Načelnik tamburaškega zbora je vrli kajkavski Hrvat g. Stjepan Stanišak, bivši dolgoletni predsednik hrv. društva »Prosvjeta«. Odkar so društvo s pomočjo oblasti dobili v roke pristajši Perčevići, kar smo svoj čas tudi v »Jutru« poročali, so se nekateri Hrvatje oklenili našega krožka, kakor smo bili mnogi Slovenci pred krožkom odlični in delavni člani »Prosvjete«. — Ali ni to hvalevredno delo? Pa se najdejo Slovenci, ki neverjetno sme-

lo udrihajo po delavnih Hrvatih v našem društvu z razlogom: on je Hrvat! — Sicer so to posamezniki, ali zapomnimo si jih! Pod vodstvom prof. Viškovića je naš zbor pel v srbski pravoslavni cerkvi na njihovo Božič. In tako je pel tudi preteklo nedeljo ob svečanosti sv. Save, ker je odpadla tradicionalna slavnost v Kursalonu zaradi narodne žalosti. (Radio je sicer javilo, da je pel pevski zbor koroških akademikov, kar pa je povsem netočno.) Tako, vidite, si pomagajo Jugoslovani na Dunaju po svojih močeh drug drugemu. Ali ni to vredno hvale in ne — graje, še manj pa srditih nastopov na občem zboru? — Rjaki v domovini: podpirajte tako delovanje, ako in kjer morete. Če drugače ne morete, pa naše delovanje spremljajte s simpatijami! — gč.

Vzajemno društveno delovanje beograjskih Slovencev

Beograd, 1. februarja

Dosedanje društveno delovanje beograjskih Slovencev ni bilo pokazano naši javnosti v posebno prijetni sliki. To pa zaradi razcepljenosti, ki je najbolj ovirala društveni razmah. Zahvaljujoč se uvidenosti in dobri volji odborov kulturno-prosvetnih društev »Cankarja« in »Edinosti« sta se zedinili obe društvi na skupno delovanje, s čimer naj bi bil storjen prvi korak k uresničenju lepe zamisli: združitve beograjskih Slovencev v enotno močno in reprezentativno kulturno-prosvetno matiko.

Člani obeh društev in njih prijatelji so sprejeli ta korak z zadovoljstvom, kar dokazuje obisk skupnega društvenega lokala (Kraljice Natalije ulica 5), v katerem se shajajo k predavanjem, dramskim vajam in vsakokratnim sobotnim in nedeljskim družabnim zabavam. Javnosti se predstavlja društvi v soboto 9. t. m. ob 20.30 v dvorani Čehoslovaškega doma (Garašani-nova ul. 39) z narodno igro »Reveček Andrejček«. Upamo, da je storjen s tem prvi korak k uresničenju zamisli: združitve beograjskih Slovencev v enotno in močno kulturno-prosvetno društvo, ki edino zmore oživiti njih društveno in kulturno delovanje.

Nov načelnik oddelka za socialno politiko

Ljubljana, 1. februarja

Kakor smo že včeraj kratko zabeležili, je minister za socialno politiko in narodno zdravje po odhodu g. dr. Dolška v pokoj imenoval za načelnika oddelka za socialno politiko in narodno zdravje pri banski upravi v Ljubljani dosedanjega šefa inspektorja dr. Ernesta Mayerja. S tem imenovanjem je dobil oddelček, ki v današnjih časih krize in socialne bede predstavlja takorekoč najvažnejši resor javne uprave, za svojega šefa moža, ki je znan prav tako vzoren in ugleden narodni delavec kakor človek plemenitega srca.

Dr. Ernest Mayer se je rodil 18. novembra 1876 v Ljubljani kot sin sodnega uradnika, ki je služboval ta čas v Škofji Loki Gimnazijo je študiral v Ljubljani, nato pa je šel na medicinske študije v Gradec, kjer je promoviral 1900. Mlada leta je prebil v službi v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji ter na porodniški kliniki v Gradcu. Leta 1904 je bil sprejet v državno službo in njegovo prvo mesto je bilo v zdravstvenem resoru okrajnega glavarstva za ljubljansko okolico. Tu je ostal dve leti,

nakar je bil premeščen k okrajnemu glavarstvu v Logatec. Ob svetovni vojni je bil mobiliziran kot črnovojniški zdravnik in je do božiča 1917 delal v rezervni bolnišnici V, ki je bila nastanjena v belgijske vojašnice. Tedaj je postal šef-zdravnik pri domobranskem dopolnilnem poveljstvu, pozneje pa je bil dodeljen k železniškemu gradbenemu poveljstvu v Logatec, kjer je avstrijska vojaška uprava gradila iz strateških razlogov paralelno železniško progo Logatec-Hoterdrača-Godovič-Vipava, ki pa zaradi drugačnega razvoja zgodovinskih dogodkov ni bila nikoli dograjena. V januarju 1919 je dr. Mayerja še v zasebnem ozemlju našel dekret, da je imeno-

van k zdravstvenemu odseku za Slovenijo, ki ga je takrat vodil pokojni dr. Ivan Oražem, in od takrat trajno sodeluje pri vodstvu naše javne zdravstvene uprave.

Povsod so ljudje dr. Mayerja ohranili v spominu kot dobrega človeka in zavednega narodnjaka. Prebivalci logaškega okraja še dobro pomnijo, koliko je kot vojaški zdravnik storil tudi za siromašno civilno prebivalstvo, ki mu je pogostokrat nudil brezplačno zdravniško pomoč in mu tudi drugače pomagal, kolikor je le mogel. Ko je kot vojaški šef-zdravnik zavzemal važno vojno službeno mesto v Ljubljani, je s svojim vplivom in ugledom rešil marsikatero Slovenca in Slovana pred fronto. V posebno blagem spominu ga imajo številni srbski vojniki in oficirji, ki so se kot vojni ujetniki zadržali na njegovem oddelku v tedanji »belgijski« kasarni. Dr. Mayer je že takrat pokazal pravo jugoslovansko miselnost s tem, da srbskih ujetnikov, ki so tvorili glavni kader njegovih pacientov, nikakor ni ločil od avstrijskih vojakov, temveč jim je ob vsaki priliki pokazal še svojo posebno naklonjenost. Iz tistih dni ga še danes vežejo mnoga prijateljstva na različne srbske borce, ki so bili takrat njegovi pacienti. Prav tako pa je načelnik dr. Mayer tudi danes v ospredju vsega našega nacionalnega in javnega humanitarnega dela. V banovinskem odboru RK je predsednik sanitetnega odseka, a poleg udeleževanja v Sokolu je že dolgo let predsednik hazenske sekcije pri SK Iliriji. Prav tako se marljivo uveljavlja tudi v ožjem stanovskem gibanju in je predsednik Fonda za preskrbo zdravniških vdov in sirot. Vsekakor pravi mož na pravem mestu.

KUSANGO GROZOTNO POROČILO

Odločeni so rozi kratki dnevi...

Brežice, 1. februarja. 29. januarja je kruta smrt iztrgala iz naših vrst nežno, ljubko cvetko Mileno Kušljanovo. Kljub svoji mladosti je bila resna in delavna. Udeleževala se je malodane pri vseh društvih. S finim, prikup-

nim nastopom si je prisvojila srca vseh. Zlasti se je z vso vnemo oprijela dela pri Sokolu, iz katerega je izšla kot marljiva naraščajnica in je pozneje kot marljiva vadijka vodila decu in naraščaj. Ze bolehnja, je bila vedno pripravljena pomagati kjerkoli, tako pri dramskem odseku, kakor pri vseh drugih sokolskih prireditvah. Pri vsem tem je pa še našla časa, da pohiti v prirodo, ki jo je oboževala. Mi Sokoli ohranimo dragi sestri trajen spomin, a pogrešali ne bomo samo mi, temveč tudi ostala narodna društva, predvsem Jadranska Straža. — Sladko spavaj, draga sestra Milena v domači zemlji, ki si jo tako vroče ljubila! Zalujoci rodbini iskreno, bratsko sožalje!

Jože Rus gre v pokoj

Ljubljana, 1. februarja.

Jože Rus, ravnatelj zemljiške knjige, do deljen apelacijskemu sodišču v Ljubljani, je z današnjim dnevom stopil v pokoj. Gospod Jože je rodom iz Velikega Gabra, srez Litija. Prava dolenska korenina. Preromal je vso Slovenijo, od Ilirske Bistrice tja do Murške Sobote. Svojo sodnijsko službo je prišel l. 1899. na Vrhniki, od tam je šel v Ilirsko Bistrico, nato v Kranjsko goro, Škofjo Loko, Litijo, Novo mesto. Prevrta ga je zatekel v Litijo. Kot dober pevec je bil dolgo časa član Glasbene Matice in »Slavca«, sam pa je ustanovil po vojni pevsko družino v Kranjski gori in pozneje v Dolnji Lendavi.

Po prevratu mu je bila poverjena naloga, da je najprej uredil in organiziral sodnopisarniško službo v Dolenji Lendavi in nato v Murski Soboti. Leta 1926 je bil poklican v ministertvo pravde v Beograd. Tam je kot dober stanovski tovarš in prijatelj mnogim našim sodnijskim uradnikom šel z nasvetom in dejanjem vedno na roko. Za svoje odlično poslovanje je bil odlikovan najprej z redom sv. Save V. stopnje in nato še z redom Belega orla V. vrste.

Po 6 letnem delu v Beogradu je bil premeščen v Ljubljano in dodeljen k apelacijskemu sodišču.

Nocoj mu je sekcija Zdrženja zemljiško-knjižnih uradnikov priredila intimen poslovilni večer, na katerem mu je izrekel toplo zahvalo za vse tovariške usluge predsednik sekcije, viš. pis. oficijal g. Joško Ziherl. Vrstile so se mnoge napitnice. Gospodu Jožetu Rusu želimo, da bi v miru in zdravju užival svoj zasluženi pokoj.

Življenjski jubilej g. Franca Erklavca

Kontrolor ljubljanske električne cestne železnice g. France Erklavec, dopolni danes 60 let svojega, vestnemu delu in zgledni tovariški vzajemnosti posvečenega življenja. Rodil se je v Mostah pri Ljubljani, pri

meštni cestni železnici pa službuje že dolga leta. Slavljenec je značajan rodoljub in velik prijatelj prirode. Lovci in ribiči ga posebno cenijo kot dobrega tovariša in prijatelja družabnika. Pridružujemo se želji mnogostevnih prijateljev, da bi s svojo življenjsko družico gospo Ivano, rojeno Janžičevo iz Iškega Vintgarja, praznoval še mnogo veselih jubilejev.

Delo ženske sekcije Jadranske straže v Ljubljani

Ljubljana, 1. februarja

V sredo je imela v damski sobi kavarnice »Emonec« ženska sekcija JS drugi redni občni zbor, ki so se ga udeležile članice

Za gimski sport NIVEA-Creme

Zlasti v mrzlih zimskih dnevih je potrebna Vaši koži — da ne razpoka in da ne postane raskava, — močna zaščita proti vplivom vremena. Nadrignite zatore vsak večer, a tudi čez dan, obraz in roke dobro z NIVEA-kremo! Potem tudi ostren in mrzel zrak ne bo škodil Vaši koži; ona ostane nežna in elastična. Odkod ta učinek? Od eucerita! Ravno on dela Nivea-kremo tako učinkujočo.

Gradimo mostove in ceste

Kljub krizi in zapletnikom ni zamrla podjetnost

Sava, 29. januarja. Poročali smo že o prizadevanju JNS, da se zgradi prepotrebni most na Spodnjem Logu pri Litiji. Nasprotniki so trobili v svet, da je načrt mostu le političen manever JNS. Ko pa so videli, da naši možje resno nabirajo prispevke za most (gramoz, les, vožnje in vse drugo potrebno), so nasprotniki pokrenili protigigantico: ničesar ni treba dati. Ustrahili so se, da bi se posrečila naši JNS gradnja mostu vkljub hudim časom, medtem ko SLS ni mogla zgraditi mostu niti v časih konjunktore. Marljivo zbiranje pa je bilo tako uspešno, da bomo po Svečnici že pričeli most graditi.

Na odločilo seji režijskega odbora, ki mu predseduje litijski župan g. Lajovic, je bilo ugotovljeno, da sta na razpolago denar in material. Od petih konkurentov je dobil gradbo ljubljanski mestni stavbenik g. Mison Josip za 134.195 Din. Z darovanim materialom, kulukom, vožnjami in vsem ostalim pa bo stal most okrog pol milijona dinarjev. Ta visoka številka dovolj zgornjo priča o marljivosti gradbenega odbora. Zaposleni bodo po večini zasavski brezposelni. Prav tako bodo napravili potrebne obrtne izdelke domači obrtniki. Načrt za most je izdelal banovinski inženjer g. Slavko Viher iz Ljubljane, ki je v poslednjem času izdelal načrte za več sličnih mostov. Novi most bo vezal dve banovinski cesti in sicer cesto Litija-Sava-Mošnik, ki je speljana po levem savskem bregu, ter banovinsko cesto Litija-Spodnji Log-Poljski po desnem savskem bregu. Po tej strani bo tekla kasneje tudi nova zasavska cesta ter so pri načrtu že vpoštevali višinsko traso nove ceste. Gramoz že vo-

zijo, po Svečnici pa zapoje krampi in lopate.

Moravče, 30. januarja

Vodna zadruga je lani regulirala Držnično in izvršila osuševalna dela ob cesti, ki vodi iz Moravč proti Pečam. S tem je ta malo znani konec kamniškega sreza mnogo pridobil in ugodne posledice smotrene regulacije se bodo kmalu pokazale v gospodarstvu. Zaradi regulacije so morali zgraditi nov most na cesti iz Moravč proti Pečam. Eno leto so morali vozniki sprejeto previdnostno voziti po lesenem zasilem mostu, jeseni pa je kamniški sreški cestni odbor pričel gradnjo novega železobetonskega mosta. Delo je prevzelo podjetje Ivan Svetina iz Ljubljane in most bo že s prihodnjim tednom odprt za promet.

Je trdno in solidno zgrajen, dolg je 8 m, širok pa 5,5 m. Delavnost cestnega odbora, ki kljub slabim časom skuša na najprimernejši način odpročati nujnim in neodložljivim prometnim potrebam, zasluži vse priznanje. Zdjaj razširja dva nevarna ovinka v Selu na cesti iz Doba v Moravče. Ovinka bodo deloma preložili, ker sta spričo živahna avtobusnega in avtomobilskega prometa po Moravski dolini zelo nevarna.

čokolada za odvajanje deluje blago in zanesljivo ne škoduje! Odobreno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja št. 249 od 13. II. 1932.

Vlomilski pohodi družbe Franceta Omerze

Slov. Bistrica, 1. februarja

Slovenjebistriški davčni urad je bil v eni zadnjih noči deležen obiska vlomilcev. Razni klateži in tatinski ponočnjaki, ki se potikajo po svetu za priložnostnim plenom, so gotovo prislunili ljudskemu glasu, ki neprestano toži, da gre ves denar za davke, in tako so vlomilci poiskovali svojo srečo na davkarji v Slovenski Bistrici. Najprej so s ponarejenimi ključki odprli glavna vrata in vrata hodnika, nato pa so s »sevinjsko nogo« navrtali težka železna vrata v urad. Dejstvo, da so delali s »sevinjsko nogo«, priča, da so si privoščili ta nezakonski obisk kakšni poklicni služabniki kriminala. V uradu so skušali navrtati tudi dve železni blagajni, ki sta hranili precej gotovine, a jim posel ni uspel. Da se vsaj malo oškodujejo za svoj trud, so pobrskali po nezaklenjenih omarah in predali in so v resnici iztaknili 364 Din in pobegnili. Celotne škode pa je okrog 600 Din.

Zelo verjetno je, da so bili vlomilci iz družbe znanega razbojnika Franca Omerze, ki je z Blance pri Brežicah doma in ki v družbi s svojimi tovarši že dalj časa vzemirja velik del nekdanje Spodnje Stajerske. Pravkar poročajo tudi iz Sevnice, da je Omerza z nekim 23letnim Martinom Golobom z Blatnega vrha pri Laškem in naj-

brž se s kakšnimi drugimi neznanimi komplici obiskal pred kratkim ponoči hišo trgovca Martina Gučka v Dobju pri Planini. Tatovi so s ponarejenimi ključki odprli kuhinjska vrata, se splazili v trgovino, se otovorili s precej bogatim plenom in izginili brez sledu. Pokradeno blago so nabasali v vreče in v koš, ki so jih prav tako ukradli v hiši. Med drugim so vzeli a seboj 25 kg pražene kave, 6 kosov precej dragoceneega kamgarna, 17 kompletih jopic, 30 možkih belih in pisanih hlač, precejšen kup srajc in nogavice, 4 kg bonbov, nekaj žganja in mesa in pa browning, ki so se ga zlikovci gotovo še posebno razveselili. Trgovce trpi škoda okrog 14.000 Din. Na delu je bilo, kakor kažejo znamenja, kakšnih 5 pajdašev.

ZAHVALA

Gospodu dr. B. Lavriču, specialnemu kirurgu v Ljubljani, Knaflejeva ul. 10, in primariju II. kirurg. oddelka v obč. državni bolnici, za uspešno operacijo moje dolgotrajne 6-letne žlezočne bolezni, za njegov prijazen nastop, za njegovo veliko skrb in požrtvovalnost, kateri mi je v tako obilni meri izkazal. Valed tega ga vsakomur toplo priporočam.

1289

IVO KARARA, iz Maribora.

Edino milo,

ki ustreza vsem zahtevam nežne kože malih otrok

in previdnosti pri higieni otrok, so »RIVIERA« mila za otroke. Posebna specialiteta pa je

RIVIERA
mlečno milo

za otroke, ki so ga kemiki izdelali iz najplemenitejših surovin in mlečne kreme. Bodite odlični in zahtevajte povsod »RIVIERA« toaletna medicinska mila za otroke.

DANES PREMIERA VELEFILMA

PEER GYNT

PO IBSENOVIH MOTIVIH

Film, ki je navdušil vse narode. — Največja umetnina sezone

HANS ALBERS in OLGA ČEHOVA

SLAVITA ZMAGO PRAVE UMETNOSTI

Telefon 21-24

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Rezervirajte vstopnice.

Predprodaja od 11.—1/2.13.

Predstave čez praznike ob 3., 5., 7. in 9.15 uri zvečer

Radi izredne dolžine filma prosimo cenjene obiskovalce, da pridejo točno k predstavi.

Domače vesti

Ministrski predsednik g. Jevtič bo danes govoril v radiu. Na predvečer jutranjih dopolnilnih volitev v senat bo govoril danes, 2. februarja ob 20. uri predsednik ministrskega sveta in zunanji minister g. Bogoljub Jevtič po radiju o delu kraljevske vlade. Njegov govor bodo prenašale vse tri oddajne postaje.

Nacionalna ura radija. O primorskem pisatelju Francu Mažuraniču, ki se je rodil v Novem Vinodolu leta 1895, ter izginil v burski vojni, obogatil pa našo književnost z lepimi črticami, ki pri vseh svojih izvirnosti močno spominjajo na Turgenjeva, bo predaval danes profesorica Hrvačaničnova iz Beograda. Jutri bo predaval univ. prof. dr. Gjorgjevič, član akademije znanosti, o pisatelju Ljubi Nenadoviću (1826. do 1895.), reformatorju srbske proze. V ponedeljek 4. t. m. bo član akademije znanosti dr. Corović predaval o proglasitvi zedinjenja Hercege — Bosne s Srbijo 1. 1918.

Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. v Ljubljani so izmed zasebnih nameščenecv doslej poslali svoje prispevke nameščenici trdnje Medič in Zankl in nameščenici trdnje Jugo-Lutz po svoji »Čebelic«. Zbirajo pa prispevke tudi pri mnogih drugih zasebnih podjetjih, ker zasebni nameščenici v tem pogledu nocoj zaostajajo za državnimi. Sveta dolžnost vsakega posameznika je, da po svojih močeh pomaga odboru zbrati potrebna denarna sredstva za čim dostojnejšo počastitev spomina mučenika kralja. Zbirajte in darujte ter pomnite: kdor hitro da, dvakrat da. Ob obletnici tragične smrti vladarjeve naj bo položen že temeljni kamen. Prispevke nakazuje na čerkovni račun št. 11.200. Na prošnjo vam pošlje položnico pisarna odbora za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju, Ljubljana, Gledališka ulica 3/IV.

Stoletnica prve srbske ustave. Na Kolarčevi ljudski univerzi v Beogradu je predaval docent beogradske pravne fakultete dr. Pržić o prvi ustavi srbske države. Prva ustava je bila uvedena po hudih borbah narodnih voditeljev. Med temi borbi je bila tudi obojena vstaja, znana pod imenom Miletičeva buna. Ljudstvo je zahtevalo omejitve knežje oblasti in knez Miloš se je naposled vdal ter 3. februarja 1835. objavil ustavo, ki jo je sestavil njegov tajnik Dimitrije Davidović. Ker je bila prva ustava kneževine Srbije objavljena na Sretenji dan, je v zgodovini zabeležena pod imenom sretenjska ustava. V veljavi pa ni ostala dolgo. Z njo so bile nezadovoljne Avstrija, Rusija in Turčija ter jo je knez še istega leta razveljavil.

NAJLEPŠE

ZIMSKE SUKNJE

J. MACEK, Aleksandrova cesta

Pred veliko kulturno proslavo v Dubrovniku. Kakor je »Jutro« že poročalo, bo gimnazija v Dubrovniku letos dopolnila 500 let svojega obstoja. Ta kulturni jubilej bo Dubrovnik veličastno praznoval. Proslavo organizira »Dub«, društvo za razvoj Dubrovnika in okolice. Vršila se bo junija ter bo trajala nekaj dni. Sodelovalci bodo vse narodne in prosvetne organizacije, društvo »Dub« pa je sedaj sestavljalo tudi obširen proglas za mesto in okolico. V tem proglasu je navedeno, kako bi bila gimnazija žarišče narodnega in prosvetnega udejstvovanja Dubrovnika in širšega zaledja. Zaradi tega je dolžnost Dubrovčanov od Kleka do Sutornice, da dajo svojo moralno podporo proslavi 500 letnice druzinske gimnazije. Proglas je zaključen z besedami: »Bodite na gimnazijo ponosni, s ponosom pa jo neomadeževano izročite novim generacijam!«

Svetosavsko nagrado je dobil na veterinarski fakulteti v Zagrebu g. Ivan Likar, absolvent vet. med., sin Frana Likarja, strokovnega učitelja v Celju. Nagradjen je bil njegov spis: »Prispevek k spoznavanju delovanja temperature na bakterije. Delovanje temperature 100 stopinj C na spore B anthracis.«

Literarni razpis za izvirno slovensko slušno igro. Radijska oddajna postaja v Ljubljani razpisuje tri nagrade (1000 Din, 700 Din, 500 Din) za izvirne slovenske slušne igre, ki bi trajale od pol do ene ure. Prednost imajo dela v poljudnem in po možnosti narodnemu slogu. Informacije (zlasti zaradi tehnike slušne igre) se dobe v Studiju ljubljanske oddajne postaje na Blei-

Kašelj in hripavost
ublažijo

Mr. Bahovčev „Smreka“ bonboni (Pinomentol)

sastavljen iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega zrahljajo katar, olajšajo izločevanje sluzi ter desinficirajo usta in grlo.

„Smreka“ - bonboni

zavitek Din 3.— in 5.—

Apoteka

Mr. L. Bahovec

LJUBLJANA

Kongresni trg št. 12

weisovi cesti 54. Poleg zgoraj omenjenih nagrad dobe avtorji še običajne taničje od vsake upravitelje. Dobro, a nenagradeno delo bo postalo odkupila, odnosno honorirala z običajnimi taničjami. Rokopise je treba vpsolati pod psevdonimom najkasneje do 15. marca 1935.

pri dami je najlepše — Italija. A za lepo linijo steknik po meri od I. Salaj, Aleksandrova c. 21.

Poslušalci radija z Dunaja čestitajo naši oddajni postaji. Ko je prejšnjo soboto gostoval Alfred Piccaver v »Manoni« v našem Narodnem gledališču, je opero prenašala tudi radijska postaja. Te dni je prešla uprava ljubljanskega radija brzojavko, ki prida, da so z velikim zanimanjem poslušali to oddajo tudi poslušalci v Avstriji in drugod. Brzojavka, ki je prispela v francosčini in ki nosi podpis »Radio poslušalci z Dunaja«, se glasi: »Iskrano čestitamo na vašem prenosu 26. januarja iz opere v prvi vrsti prav posebno vaši briljantni Manoni«. Čestitka je brez dvoma zgovoren dokaz, da premoremo Slovenci v naši oddajni postaji in v našem opernem gledališču dvoje odličnih, evropskega nivoja dostojnih ustanov.

Danes in jutri ob 11. uri ZKD film

SVETI ANTON vseh zaljubljenih patron

Češka veleopereta polna smeha in zabave ter lepega petja in noš

Vstopnina: Din 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50

Sresko učiteljsko društvo v Krškem bo zborovalo z breziškimi društvom v soboto 9. februarja ob pol 10. v šolskem poslopiju na Vidmu pri Krškem. Zborovanja se udeležijo tudi banovinski šolski nadzorniki gosp. Drnovšek, ki bo predaval o domoznanstvu v osnovni šoli.

Podružnice CMD, katerim so se poslane razglednice, a še niso poslane zadnjega obračuna, CMD vjudno prosi, da nakažejo za razglednice denar, eventualno preostale razglednice pa vrnejo.

Srebrno poroko obhajata danes v družinskem krogu veletrgovca z železino in poljedelskimi stroji v Ljubljani g. Franc Stupica in njegova gospa soproga Irma. Slavljenca sta znana širom naših krajev, saj obstoja trgovina že nad 40 let. Na mnoga leta!

Diplomski izpit iz farmacije je položil na zagrebški univerzi g. Boris Andrijašič iz Novega mesta. Čestitamo!

Z univerze. Na dan sv. Save je bilo podeljenih 17 nagrad slušateljem za najboljšo razpravo. Trinajst je se letos vršila ta pomembna slavnost in 148 slušateljev je doslej prejelo to častno nagrado. Tekmovalci za mednarodne akademske smučarske tekme v St. Moritzu so že odpotovali. Želimo jim čimvečji uspeh! — Največji izpit po številu kandidatov na univerzi je pravnogredovinski na juridiki fakulteti. K sedanjemu izpitu v februar-skem terminu se je prijavilo 138 študentov. Izpiti bodo trajali od 4. do 22. t. m. in bodo dnevno izpraševali tri komisije. Lansko leto je bil dosežen rekord. Prijavilo se je 143 slušateljev. Od teh je izdelalo 58 odstopov, ostali so odstopili ali padli.

Otvoritev brzojava in telefona Velika Loka. Dne 25. januarja je bil pri pošti Velika Loka odprt telefon, ki opravlja tudi brzojavno službo.

Pomladna zabavna potovanja. »Roma«: Grčija, Palestina, Egipt in Dalmacija od 7. do 15. februarja. »Conte di Savola«: Sveta dežela, Egipt in Grčija 21. februarja do 6. marca. »Rex«: Palestina, Egipt in Grčija 7. do 20. marca. »Conte di Savola«: Grčija in Sveta dežela 23. do 30. marca. »Conte Biancamano«: V Egejsko morje in k Bosporu 6. do 22. aprila. »Oceania«: Španija in Madeira 7. do 23. aprila. »Saturnia«: Velika noč v Sveti deželi in Egiptu 8. do 27. aprila. Točne informacije in prospekte daje: Jaka Gorjanc, zastopnik trdnje »Cosulich«, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15., telefon 20-66.

Kotor dobi novo poslopje za gimnazijo. Že nekaj let se je razpravljalo o graditvi novega poslopja kotorske gimnazije, ki v dosedanjih prostorih ne more več služiti svojim namenom. Pri nedavnem zasledanju sveta zetske banovine je bil vnešen v proračun prvi obrok za gradbo gimnazijskega poslopja v znesku 500.000 Din. V prihodnjih dneh bo komisija banske uprave preizkušala stavbišče in poskrbela za narčne novega gimnazijskega poslopja.

Za izsušenje Lonskega polja se bo v kratkem v Novski vršila konferenca strokovnjakov in zastopnikov oblasti. Izsušnje Lonskega polja je važna zadeva, o kateri razpravljajo prizadete občine že dolga leta. Konferenca bo preizkušala predlože občini, poskrbela izvedbo enotnega načrta, skušala pa bo prizadete znatni tudi za ustanovitve samostojne vodne zadruge.

Statistika nesreč v rudnikih. Na velikem zborovanju rudarjev v Beogradu, ki je, kakor je »Jutro« že poročalo, zahtevalo večjo zaščito rudarjev, je predsednik Zveze strokovnih organizacij navedel tudi pregled nesreč in nezgod, ki so se v zadnjem času pripetile v rudnikih. V dobi 8 mesecev lanskega leta je bilo v rudnikih na področju Srbije okrog 4000 nesrečnih primerov, kar pomeni, da jih odnase na mesec po 500. Smrtnih nesreč je bilo 21, hudo ranjenih je bilo 167, lažje po-

škodovanih pa 3805 rudarjev. V Sloveniji pa je bilo v zadnjih 8 letih 131 smrtnih nesreč, 1880 hujših in 17.000 lažjih poškodb.

Otroka je zamenjala za obleko in čevlje. Pred nekaj tedni se je zgledala pr' posestniku Ivanu Koprivsku v Spodnji Kaplji pri Prevaljah neznanca ženska z bolnim otrokom, ki se je predstavila kot Jožeta Letnikova iz Zorjavev pri Mariboru. Prosila je dobre ljudi, da vzamejo otroka za nekaj dni pod streho, češ da mora sama po nekkih nujnih opravkih. Od Koprivskih je celo izprošila na posodo obleke, perila in obutve, tako da se je opravila od nog do glave in odšla. Bolni otrok, ki so ga Koprivskovi neozavali z vso skrbjo, je nekaj dni nato umrl in gospodar je moral plačati pogrebne stroške zanj. Ko se je

Danes in naslednje dni dnevi smeha

VLASTA BURIAN

v svojih

pustolovščinah

Smeh, grohot in še marsikaj drugega

ZVOČNI KINO DVOR, telef. 27-30

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer

Vstopnina Din 4.50 in 6.50

žandarmerija pozanimala za čudno brezvestno mater, je prišlo na dan, da je neznanca navedla Koprivskovim lažne podatke. Zlaj jo išče policija.

Predsednik občine, ki je 17 let kradel po občini. V Gornjih Selih in v vsem be-ranskem srezu je povzročila lani velikansko senzacijo aretacija predsednika občine Gornjih Sel, Janje Korača in dveh njegovih tovaršev, ki so bili razkrinkani kot že dolga leta zasledovani voditelji nevarne tatinske in vlomilske tope. Preiskava je spravila na dan vse gorostasnosti dvojnega življenja premožnega Korača, ki je dolga leta predsedoval svoji domovinski občini. Ugotovilo se je, da je že 17 let s svojimi pajdajski kradel živino in razno blago po domači občini in okolških vaseh ter si uredil veliko skladišče tatinskega plena, ki so ga potem njegovi pajdajski spretni vnovčevali. Pri zasledovanju neznanih zločincev je bil Korač kot občinski predstavnik posebno vnet in so mu zaradi tega občani še bolj zaupali. Do razkritja je prišlo po golem naključju. Orožniki, ki so zasledovali vlomilce, so našli na njem, ko je nekoga jutra blizu svoje hiše zakopal ukradeno blago. Janjo Korač je bil obsojen na 9 let roblje.

NOVO! Od 2. febr. NOVO!

KONCERTIRA

v plesni dvorani NEBOTIČNIKA vsak večer mnogostanski, umetniški

DUO

mojster čelist Peter Mihajlovič, za ples: saxophon, klavir in dve tango harmonike

Vstopnine prosto

DANCING 1325 DANCING

Velik požar v Čakovem. V sredo ponoči je izbruhnil požar v galanterijski trgovini Samuela Nirija. Od visokih plamenov je bil razsvetljen ves Čakovec. Gasenje je bilo zelo naporno, ker je bila trgovina polna predmetov iz celuloze in drugih lahko gorljivih snovi. Od pogorišča se je širila strašna vročina, okolično pa so vznemirjali tudi močne detonacije. Vsi napori gasilcev niso mogli rešiti velikega skladišča. Zgorelo so vse zaloge. Ker je bilo skladišče zgrajeno z armiranega betona, se je vendarle posrečila lokalizacija nevarnega požara. Škodo cenijo povprečno na milijon Din. Vzroke nesreče še niso ugotovili.

FOTOMATERJI!

FILMI

za slikanje v snegu brez rumenice pri

FOTO TOURISTU LOJZE ŠMUCU

Aleksandrova cesta 8

Smrtna obsodba zverinskega moža. Pred okrožnim sodiščem v Šabcu je bil epilog mučenškega življenja in smrti kmetice Natalije Rakičeve iz Duvanišča v Mačvi. Nesrečno kmetico je njen mož Svetislav lani novembra umoril na najstrašnejši način. Najprej jo je tako pretepal z debelo palico, da ji je zlomil obe roki, potem jo je peknil z razbežanim gladilnikom, naposled pa zadavil. Svoje strašno delo je izvršil v kuhinji in, da bi markiral nesrečo, je odprl nad stropnim oknom vrata, vodeča nad podstrešje, da bi ljudje mislili, da je nesrečna žena s podstrešja padla na vroč štedilnik in tako umrla. Svetislav Rakič je že dolga leta mučil svojo ženo in tudi usodnega dne so slišali sosede iz Rakičeve hiše vpitje nesrečne gospodinjice. Nekaj ur pozneje pa je Svetislav klical: sosede, češ, da je žena padla s podstrešja

Danes ob 8. uri zvečer vsi na velikih

P L E S

kateraga priredi pev. društvo »SLAVEC« v velikih dvorani HOTELA UNION.

IGRA PRVOVRSTEN ORKESTER

Vina iz priznane Peter Podboškove kleti

ŽIVCE

je treba jačiti, posebno v današnji dobi težkih brig. Toda jačenje živcev se mora vršiti s prirodnimi sredstvi. Zato je posebno primerna OVOMALTINE, ki vsebuje veliko količino redilnih elementov, vitamine in redilne soli, ki jačijo in pomirjajo živce, na naraven način prehrane.

Ovomaltine ni nikaka mešanica! Samo z uporabo OVOMALTINE dosežete zares OVOMALTINSKI USPEH!

Ljudski zavojček Din 7.25

Mala skatlica „13.—

na štedilnik in se ubila. Bilo je takoj vsem jasno, da je kriv ženine smrti mož sam. Med preiskavo je Svetislav pripovedoval tudi bajko o nekkih tolovajih, ki so se plazili več večerov okrog njegove hiše in ki imajo na vesti smrt njegove žene. Na razpravi je ostal do zadnjega trdovraten ter venomer zatrjeval: Prav nič nisem kriv! Svetislav je bil v preiskavi tudi zaradi razpečavanja ponarejenega denarja. Zaradi pomanjkanja dokazov je ta del obtožnice odpadel, zaradi stranskega umora žene pa je bil obsojen na smrt.

Volk na domači slavi. Kmet Dušan Corović v Veliki Reki na Kosovem je imel pri svoji krstni slavi, ki jo je praznoval z mnogimi sorodniki in prijatelji pozno v noč, nenavadnega gosta. Ko je zmanjkalo pijačice, je gospodinja stopila v kuhinjo, da bi skuhalo žganje. Vsa prestrašena se je vrnila med goste, češ da je v kotu kuhinje neka zver, ki renči ter gleda z žarečimi očmi. Domačin je vzel svetilko ter se z gosti odpravil v kuhinjo. V kotu

Danes največja senzacija

Podmorski pekel

Bitka podmornic in avijonov

Ljubzen in junštvo

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave za praznike ob 3., 5., 7.

in 9.15 uri zvečer

kuhinje so zagledali volka. Oborožili so se s stoli in poleni ter naskočili zver. Volk se je zagnal v neko žensko, se zagrizel v njeno obleko, ko pa so prišli bližje, je se se po nesreči razbila svetilka in situacija je postala zelo nevarna. Volk je medtem že nekemu možu skočil za vrat, a so ga še pravočasno pobili na tla, ko je nekdo iz sobe spet prinesel luč.

Nova številka »Misi in delca«. Pravkar je izšla peta številka kulturne in socialne revije »Misel in delca«. Na uvodnem mestu prinaša članek »Za zdravo politično miselnost«, v katerem se uredništvo zavzema za politično vzgojo v duhu neizprosni zahtev vodilne državne ideje. Fran Trček razglablja v dobro utemeljenem članku potrebo našega »Zadružništva«. A. P. piše v članku »Prijetelj klasične gimnazije« o vprašanju, ki je pri nas še vedno pereče: klasična ali realna gimnazija? Dr. M. G. V. razpravlja o korporacijski državi v Italiji: prispevek k vprašanju, ki danes zanima vse svet. V Obzorniku je na uvodnem mestu glosa o Srbu, ki je smel rešiti slovensko Ljubljano pred tvoj okupacijo — 1. 1918. in Srbu, ki ni mogel biti rektor ljubljanske univerze 1. 1935. Po kratki beležki o 70letnici dr. Toma Zarnika čitamo članek A. S. Uršiča o naših akademikih in njihovih kulturnih društvih. Miroslav Ambrožič je prispeval članek »Važno socialno vprašanje: javnosti. Inko ocenjuje Juša Kozaka spis »Za prekmurskimi kolnik« in zagrebški brošuro v spomin kralju Aleksandru; S. L. referira o knjigi dr. Vlad. Murka »Der Staat als Bankier«, L. C. pa o nekem značilnem italijanskem spisu o bitkah ob Pavi. Na platnicah čitamo med Drobčinami vrsto dobitih glos, glede katerih je samo obžalovali, da jih ni še več. Revijo »Misel in delca« urejajo doktorji Stojan Bajič, Lavo Čermelj, Vladimir Knaflič, Stanislav S. Lapajne in Alojz Zalkar. Stane za celo leto samo 60 Din in se naroča pri upravi v Ljubljani, Gospodarska cesta 4/I.

Vedno lepša in bogatejša postaja zaradi svoje mikavne vsebine in lepe opreme že povsod uveljavljena revija »Naša pota«. Katere februarško številko smo pravkar prejeli. Iz to pot posebno bogate vsebine omenjamo pestro Secherlovo reportažo »Po loškem gospodstvu«, ki nam odkriva še neznan pota in steeice iz obsežnega loškega smučarskega kraljestva, Zorcutovo planinsko pesem »V pohorskem snegu in soncu«, Šaleščanovo opisovanje mlčnega mrtvega ognjenika Smrekovca nad Šostanjem in Regallyjevo vabilo »Majka zima zove vas u slovenske krajeve« poleg njegovega zanimivega članka o krajih in ljudeh ob novi durimtorski cesti, ki je bila šele nedavno dograjena. Pet velikih, res tehniških zaključnih revij tujkoprometnih del, ki nam sledi beležnični z Omla dičevim izredno živahnim pisanim »Maščevanjem« na prvem mestu. Sled: Delak s spomini na zibelko naše radovednosti — filma, znani južnosrbski novinar Todor Manevič s prvim delom obširnega opisa mohamedanskih samostanov, ki izumirajo; ta članek bo zaradi izredne živahnosti in napetosti vzbudil največjo pozornost vseh čitateljev; Rajko Kos je prispeval ulično reportažo »Brez naslova, ki vam ga povedo slike«, v kateri opisuje našo največjo socialno bolečino — berače in prostitutke na ulicah. Zanimiva sta Šebestov članek »24 ur med afriškimi oritlikavci« in članek »Ljubzen, žena in njena vzgoja za življenje in zakon«, ki opisuje obravnavo nje tega problema pri vseh važnejših svetovnih narodih. Kakor rečno, se tudi to pot oglasa naš znan grafolog Karmah s »Stavikami v luči grafologije«. Revijo za ključneje rubrike »Foto«, ki jo vodi naš znan fotomater C. Švetic. Gotovo vas bo zanimalo z opisom in tabelarnim pregledom najvišjih slovenskih planin, po treh

Kateri motor se bo hitreje pokvaril, ali tisti, ki vozi po gladkem asfaltu, ali oni, ki vozi po razrvani vaški cesti?

Katero srce bo dalje izdržalo — ali po gladkih žilah, ali po sklerozi?

Radenska

vsebuje jod v najpravišnji množini. Preprečuje sklerozo, odstranjuje njene komplicacije, redči in čisti kri in deluje na večino žlez.

Kar je olje za motor, to je Radenska za srce in žile!

Imejte vaš življenjski motor v redu, posebno sedaj pozimi!

najvišjih v vsaki banovini in na vsaki celini. »Naše knjige in revije«, »Film« in križanka. Revija je za svoje čitatelje razpisala izredno lepo nagrado, in sicer brezplačno potovanje z vso oskrbo na luksuznem parniku od Sušaka do Kotora in nazaj, zaradi katere se bo gotovo marsikdo potrudil, da marljivo in dosledno rešuje nagradne križanke. V tej številki priložimo »Naša pota« tudi 16 strani napetega romana »Moč v treh« iz leta 1956, ki ga spretno in živo prevaja B. Rihteršič. Nova oprema revije in bogata vsebina dokazuje njeno stremiljenje, podati nam nekaj res originalnega slovenskega in revijni urednik Vladimir Regally svojo nalogo in zamisel tudi prav lepo izpolnjuje. Naročite se v Ljubljani, poštini predal 114 in velja za vse leto 80 Din.

Ali že imate v svoji knjižnici sloveč Vosssov roman »Dva človeka«? Na finem papirju tiskan in v celo platno vezan stane 50 Din, enako vezan, a na cenešnem papirju tiskan 34 Din, broširan pa 24 Din. Prevod je prav gladek in v lepem jeziku. V nemškem originalu je izšel ta roman že v nakladi 700.000 izvodov, zato mora pač vsak ljubitelj knjige imeti v svoji knjižnici tudi to, med Nemci tako razširjeno knjigo. Naročila sprejema iz priznanosti uredništvo »Domovine«, Ljubljana, Knafličeva ulica 5. Naročite se, da se vam pošlje položnica. Ko prejme založba denar, takoj odpošlje knjigo.

Državni, občinski uradi, trgovine! Trgovina Iv. Bonač ima službene papirje s črnim robom po najnižjih cenah na zalogi. Zahtevajte cenik.

Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in skrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

Pozimi, ko je hrana težka, pijte Radensko za čiščenje krvi.

Darujte Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trnovo 2-III.

Iz Ljubljane

u— Razrešeni občinski svetniki. Dolžnost občinskih svetnikov v Ljubljani so razrešeni g. inž. Ladislav Bevc, Rudolf Žitnik in Fran Zajc. Razlog razrešitve je, da je g. inž. Bevc urednik kr. banske uprave kot nadrejen nadzorstvene oblasti in po zakonu ne more biti več občinski svetnik. G. Žitnik je prevzel večje delo za občino in se je smatralo, da je s tem postal občinski dobavitelj, kar ga zopet po zakonu izloča. G. Zajc se nahaja z ovestno občino v procesu. Primer g. Žitnika bi zaslužil, da se vprašanje, kdo in kdaj je občinski dobavitelj, enkrat načelno reši, ker bi se sicer mogla vsakemu obrtniku ali trgovcu, ki slučajno za občino nekaj dela ali se z uspehom udeležil razpisa kak občinske dobave, ali pa advokatu, ki za občino vodi kakšen proces, oporekati kvalifikacija za občinskega svetnika, kar bi naravno vodilo v pravo kolobocijo. Razrešitev g. inž. Bevc in g. Žitnika ljubljanska javnost tem bolj obžaluje, ker sta oba spadala med odlične člane našega občinskega sveta v katerem je inž. Bevc z največjo vestnostjo načeloval gradbenemu delu, g. Žitnik pa se je uveljavljal s treznimi gospodarskimi nasveti ter je bil med najboljšimi predstavniki naše mladje, v vsakem pogledu napredne obrtniške generacije.

Pevska in orkestr. »Grafika«

PRIREDITA DANES 2. FEBRUARJA

V DVORANI »KAZINE«

P L E S

VSTOPNINA DIN 10.— ZACETEK OB 20. URI.

PRIDITE!

u— Ljudska univerza. V ponedeljek ob 8. uri bo predaval v dvorani Delavske zbornice g. univ. doc. dr. škernj Božo o rasah in rasizmu. Vstopnine ni. Predavanje bo premijano s sklopičnimi slikami.

u— Predavanje o Himalaji. Prijatelji narave naj ne zamudijo obiskati v torek 5. t. m. zelo zanimivega sklopičnega predavanja g. Hansa Ertla o mednarodni ekspediciji na Himalajo, ki je dosegla v avgustu 1. 1934. svojih najvišjih cilj. Koliko življenj najboljših sinov raznih narodov je že zahtevala strast, doseči najvišjo točko sveta. Naj

GROZOTNO POROČILO V NAŠEM STOLETJU

»Usuje je eno glavnih središč bratovščine Kusangov. Beseda Kusango pomeni čarovnika in tistega, ki uživa meso mrličev — — — »Uživa se zmerom meso pokojnika, ki je bil že nekaj dni pokopan.« Časti, da izkoplje mrliča, je v prvi vrsti deležen eden izmed pokojnikov sorodnikov. Truplo izkopljejo četrti dan po pogrebu ter ga odnese nago do najbližje vode, kjer ga najprvo umijejo. Ko je toaleta mrliča opravljena — — — »Tu sledi v poročilu nekatere odurne podrobnosti, ki jih ni mogoče ponoviti.« — — — Po končani pojedini se prične ples in sadistične orgije — zakaj od uživanja človeškega mesa se Kusangi nadejajo v prvi vrsti pomlajenja svojih sil.« V poročilu je tudi še rečeno, da si Kusangi prav nič ne pomišljajo žrtvovati živega človeka, kadar jim primanjkuje mrličev. Izvleček iz začetnega poglavja potopisa Jeana Perrigaulta »MED ZADNIMI KRALJI MALIKOVALCEV«, ki bo prišel izhajati v ilustrirani tedenski reviji »ZIVLJENJE IN SVET«.

u— Vodstvo v umetniški razstavi Oeltje-rove dvojice v Jakopičevem paviljonu v ne- deljo 3. februarja ob pol 12.; razlagal bo Z. Zorman. Pretekli teden je bilo prodanih pet nekaj del, in sicer plastiki »Srnica« in »Smučarica«, nadalje ena risba ge. Oeltje-rove in štiri grafični listi in en akvarel g. Oeltjana. Ker je zdaj v paviljonu električna razsvetljava, bo razstava odprta v petek, soboto in nedeljo tudi zvečer za znatno vstopnino 5 in 2 Din, si čimer bo ogled razstave vsakomur onogočen.

u— Československá Obec bo priredila jutri ob 15. v Narodnem domu predstavo litkovnega gledališča. Izgleda se bo veselje- igra »Dedec Zohoklepec in njegova babica«. Gostje dobrodošli.

u— Akademski pevski zbor poziva vse članstvo, da se udeležijo skupne pirske va- ja za žolostinke. Vaja bo jutri ob 15. Peli- homie pri pogrebu pok. tovariša Hinka Perneta. Pogreb bo točno ob 16. izpred mrlišnice javne bolnišnice. Po vaji, ki se bo vršila v balkonski dvorani, oddemo skupaj h pogrebu. Vsi in točno! — Odbor

Sveža pošilika

pristnega NORVEŠKEGA RIBJEGA OLJA
pravkar iznova prispela.

Olje je fino prečiščeno,
brez zoprnega vonja in
za vsakogar lahko užitno.

Za kvaliteto jamči:

**Apoteka
Mr. BAHOVEC**
Ljubljana, Kongresni trg
št. 12

u— Sestredni vrtnarski tečaj, ki ga priredi podružnica SVD prihodnji teden na šentjakovski šoli za svoje člane in tudi nečlane, se prične v ponedeljek ob 19.30 s predavanjem ban. referenta inž. Vinka Sadarja o zemlji in gnojni, drugo uro bo za vrtnarski nadzornik Josip Strekelj poučeval splošno zelenjadinarstvo. V torek boval oba strokovnjaka nadaljevala svoji predavanji, a v sredo bo ravnatelj mestnih nasadov Anton Lap obe uri govoril o posebnem vrtnarstvu, v četrtek bo pa prof. Viktor Fabian obe uri opisoval lozelnj in skodljivce rastlin. V petek bo ravnatelj mestnih nasadov Anton Lap prvo uro končal svoje predavanje o posebnem vrtnarstvu, drugo uro bo pa govoril o ureditvi domačega vrta. V soboto in ne- deljo zvečer ni predavanj, pač pa spet v ponedeljek 11. t. m., ko bo prof. Viktor Fabian pokazal in opisal raznovrstno mo- derne vrtnarske orodje, drugo uro bo pa nadzornik Josip Strekelj zaključil tečaj z razgovorom, ko bo odgovarjal na vpraša- nja udeležencev. Pričetek predavanj je vsak večer točno ob 19.30 in trajajo 2 uri, vsa so pa brez vstopnine, da se jih lahko udeležijo najširši sloji, zlasti pa lastniki vr- tov in učeca se mladina.

u— JNAD Jadran. Načelstvo kulturno znanstvene sekcije javlja novincem, da se bo vršilo v ponedeljek, 4. t. m. ob pol 20. v društveni posvetovalnici nadaljevanje organizatornega dela novinskega tečaja. Udeležba strogo obvezna!

u— Občni zbor Starešinske organizacije »Preporod« se zaradi nepredvidenih za- prek ne more vršiti 7. t. m., kakor je bilo javljeno preteklo nedeljo. Preložen je za nedoločen čas; datum bomo pravočasno ja- vili.

„Kavarna CENTRAL“

praznuje danes 25 let obstoja. Vsak večer koncert damske kapele. V sobotah in ne- deljah odprto do 4. jutraj! 1309

u— Zveza gospodinj priredi v februarju naslednje tečaje: Popoldanski tečaj za ročna dela (kvačkane in pletenje ter šiva- nje usnjenih rokavic). Vrši se 12 krat. Pri- četek 12. t. m. Pristojbina 100 Din. — Ve- černi šivalni tečaj za obleke bo trajal 6 ve- čerov. Prične 13. t. m. Pristojbina 80 Din. Vpisnina za tečaj in osebje 5 Din. Za oba tečaja se sprejme še nekaj udeležencev. — Tečaj za razne solate (francoske in ru- ske): 11. t. m. ob 15. Pristojbina 15 Din. — Tečaj za pripravljane perjadi (klanje, pečenje, razrezovanje): 12. t. m. ob 18 uri. Pristojbina 12 Din. — Tečaj za glazu- re (glazirane orehe): 15. t. m. ob 15 uri. Pristojbina 12 Din. — Tečaj za kreme: 19. t. m. Pristojbina 15 Din. — Tečaj za puste- ne krape: 22. t. m. ob 18 uri. Pristojbina 12 Din. — Tečaj za pripravljane slanika na več načinov: 25. t. m. ob 15 uri. Pri- stojbina 15 Din. — Prijava za vse tečaje sprejemamo vsak dan od 16 do 17 ure na Bregu 8. V tečaj za postrežbo bolnikov, ki se prične 4. t. m., sprejemamo še nekaj reflektantk

Ščetke za lase iz žice po Din 14.—
Agta gobe iz umetne svile » 6.—
Gumi predpasniki » 16.—
Razpršilci » 22.—
Gumijaste rokavice za gospodinje » 18.—
Gamitura za zobno nego » 10.—
Zobne ščetke » 4.50
Potovalne blazine s prevleko in etuijem » 34.—
Potovalna skatija z milom » 8.—
Termofor » 34.—
Glavniki vse vrste » 5.— in 6.—
12 robovi impregnirani proti nahodu » 12.—
Arosa proti kašlju in prehladu » 5.—

Naročila po pošti poštnoobratno!

1305

GLEJTE IZLOZBO!

DROGERIJA GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova 5

Pri menstrualnih težavah

migreni, nevtrajiti in vseh vr-
stah bolečin učinkuje naglo in
zanesljivo

ALGOCRATINE

Izdeluje E. LANCOSME, Pariz
Dobiva se v vseh lekarnah.
Ogl. reg. pod 2573 11. XII. 1933

udeležijo te prireditve, ki jim bo nudila mnogo prijetne in nepriljene zabave. Igra ima vse polno posrečenih prizorov, tako da drži slehernega gledalca od začetka do kon- ca v prijetnem razpoloženju in se bo vsako- od od srca nasmejati. Predprodaja vstopnic dve uri pred predstavo v Delavski zborni- ci. Začetek predstave ob 20., konec ob 22. u— Sentiakosko gledališče uprizaro danes in jutri izvrstno veseligoj »Matjaž Matija«. Veseligoj ima mnogo zabavnih prizorov, tako da občinstvo ne bo prišlo iz smeja. Da ne bo navala pri večerni bla- gajni, opozarjamo občinstvo, da si preskr- bi vstopnice v predprodaji pri dnevi bla- gajni danes od 10. do 12. in od 15. do 17. ure v Mestnem domu.

u— Občni zbor Društva za zgradbo in vzdrževanje šolskega doma v Šiški se bo vršil dne 22. t. m. ob 20. v Šolskem domu. Dnevni red očiščen.

u— Zveza soferjev dravske banovine ima svoj občni zbor 3. t. m. ob 9. dopolne v salonu gostilne pri »Levu«, Gospodet- ska cesta. Vabljeni so vsi stanovski tova- riši! — Odbor.

u— Kegljaski klub »Sreda« v Zvezdi je poklonil za spomenik blagopokojnemu Vi- toškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju znesek 500 Din. Mestno poglavarstvo se

sočne, sladke in aromatične, naj-
plemenitejša vrsta prvič v Jugo-
slaviji

najprisrčnejše zahvaljuje za darilo, ki ga je
izročila glavnemu odboru za postavitev
spomenika.

u— Izletniški vlak Ljubljana-Stična. Ju- trišnje nedeljo bo vozil na progi Ljubljana- Stična in obratno za smučarje izletni- škij vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol ob 7.56 ter s povratkom iz Stične ob 17.30 in prihodom v Ljubljano gl. kol ob 18.40 Za ta izletniški vlak veljajo izletniške karte s 50% popustom od normalnih voz- nih cen.

u— Po špirt, mesenke in mast so prišli. V eni zadnjih noči je neznan tat, ki pa je očitno moral imeti s seboj tudi nekaj po- magačev, vlomil na dvorišče hiše Zaloška cesta 57 v Mostah v skladišče gostilničar- ke Marije Erbežnikove in odnesel celo za- logo raznih dobrih stvari. Tako je pobral 50 mesenih klobas, 4 velike posode čiste svinjske masti v teži 60 kg, nekaj šinka ter 8 litrov špirta in pletenko žganja, ki je držala 15 litrov. Za vlomilci, ki so po vsej verjetnosti iz velike družine brezpo- selnih in brezdomcev, kakršnih se danes vse polno potika okrog, policija še nima sledu.

u— Novi »začetniški plesni tečaj« Jen- kove šole v Kazini se prične v ponedeljek 4. t. m. ob 20. Ker je to zadnji v letošnji sezoni, ki bo trajala še do konca marca, naj se javijo vsi zainteresirani. Dijaki imajo popust. Posebne plesne ure vsak dan.

u— Danes obrtniški ples na Viču.

Iz Celja

u— Za spomenik blagopokojnemu kralju v Celju so podpisali zdravniki, uradniki in uslužbenci banovinske javne bolnišnice v Celju znesek 10.000 Din, ki jih bodo pri- spevali v desetih mesečnih obrokih z od- tegovanjem svojih službenih prejemkov.

u— Za žalni koncert v počastitev spomi- na blagopokojnega kralja, ki ga priredi Celjsko pevsko društvo s sodelovanjem pevskega društva »Ojke« v soboto 9. t. m. ob 20.30 v veliki dvorani Celjskega doma, se dobijo vstopnice v prodaji v Goričar- jevi knjigarni.

u— Povarjenišvo Vodnikove družbe v Celju prosi vse člane, ki želijo prejeti za tekoče leto družbene knjige, da čimprej po- ravnajo članarino, ki ostane neizpremenje- na. Člani, ki še niso prejeli lanskih in pre- laskih knjig, jih naj dvignejo v Tujsko- prometni pisarni (Putnik), Krekov trg.

u— Na ljudskem vseučilišču bo predaval v ponedeljek 4. t. m. ob 20. namesto obo- lelega g. Cveta Šviglija iz Ljubljane profesor g. Stane Melihar iz Celja o »Pesnikovi ra- sti« prikazani ob pesmih Srečka Kosovela.

u— Predavanje s predvajanjem poučnih filmov iz pomorskega življenja priredi Ja- dranska straža v Celju 4. t. m. od 8. do 13. v kinu »Unions« za podmladek JS. Preda- val bo tajnik mariborskega oblastnega od- bora JS g. Janko Pire.

u— Mestno gledališče. Ljubljanska dra- ma bo gostovala v Celju najbrže v torek 12. t. m. s Krležovo dramo »Gospoda Glembajev«. Ulogo obolelega g. Zeleznika bo nastudiral drugi igralec Celjski igralci pa pripravljajo veseligoj »Trije vaški svet- nik« in mladinsko igrjo »Pikica in Tonček«.

u— Na realni gimnaziji v Celju je bilo ob koncu prvega tečaja 594 učencev in 291 učenec, skupaj 885. Od teh jih je izdelalo z odličnim uspehom 60 (6.78 odst.), s prav dobrim 317 (35.81 odst.), z dobrim 200 (22.6 odst.), eno slabo oceno ima 146 učencev (16.49 odst.), dve slabi oceni 83 (9.38 odst.), zaradi bolezni pa so neocenjeni 3 (0.34 odst.) Po § 54. zakona o srednjih šolah je bilo, ker imajo nad polovico slabih ocen iz na- učnih predmetov, odstranjenih z zavoda samo 5 učencev in učenec. Splošni uspeh je prav zadovoljiv in je za 4.2 odst. boljši od uspeha v lanskem prvem tečaju.

u— Javna mestna knjižnica je izposodi- la lani 29.177 knjig (nasproti 28.802 v le- tu 1933) in sicer 18.184 slovenskih in srbo- hrvaških (16.675 l. 1933.) in 10.130 nem- skih leposlovnih (11.049 l. 1933.) ter 863 znanstvenih (1080 l. 1933.). Število izpo- senih slovenskih in srbohrvaških knjig je lani naraslo obenem pa je padlo število izposojenih nemških knjig.

u— Zenevski zveza natakarev, sekcij Celje, vabi člane, da se zanesljivo udele- jo ustanovnega obnega zbora, ki bo 8. februarja ob pol 3. jutraj v Bergerjev gostilni: Kapucinska ulica Celje.

u— Umrlj v januarju V prejšnjem me- secu je umrlo v Celju 20 oseb (5 v mestu in 15 v javni bolnišnici), v okoliski občini pa 8 oseb.

Ponos

perice in gospodinje je lepo,
belo perilo, ki ga dá le

Riviera - terpentinovo milo

Zahtevajte ga povsod!

u— Tujski promet. V januarju je obiska- lo Celje 865 tujcev (711 Jugoslovenov in 154 inozemcev) nasproti 892 v decembru in 920 v lanskem januarju.

u— Delovni trg. Pri celjski ekspozituri javne borze dela se je od 20. do 31. janua- rja na novo prijavilo 126 brezposelnih, po- sredovanj je bilo 11, odpotovalo je 8, od- padlo 13 oseb. Dne 31. januarja je ostalo v evidenci 743 brezposelnih (708 moških in 35 žensk) nasproti 649 (620 moških in 29 žensk) dne 20. januarja. Brezposelnost torej še vedno narašča.

u— Tatvina kolesa. V torek okrog 10. dopoldne je nekdo ukradel g. Josipu Kir- bišu izpred njegove pekarnice na Ljubljan- ski cesti 800 Din vredno, črno pleskano moško kolo trdke »Kosmos«, tov. štev. 5.101.172 y, evid. štev. 1-12.057-3.

u— Kino Union. Danes ob 14.15, 16.15, 18.30 in 20.45 zvočna opereta »Nocoj s Te- boj« in zvočni tednik, v nedeljo ob 14.15, 16.15, 18.30 in 20.45 ter v ponedeljek ob 16.30 in 20.30 zvočni večer »Bitka« in zvočni tednik.

Zapomnite si!

Iz Maribora

u— Vajenski dom v Mariboru. Predve- rajšnjim se je vršila seja kuratorija za ma- riborski Vajenski dom. Seji je predsedoval obrtno - zadržni nadzornik Založnik in so bili navzočni zastopniki banke uprave, mestne občine, Zbornice za TOI ter obrtni- šta in trgovstva. Najprej so bila poročila o dosedanjih pripravah, nakar so se obrav- navala pravila nove organizacije, ki se ustanovi kot »Sklad za Vajenski dom v Ma- riboru«. Nato se je konstituiral kuratorij in se je izvolil kipar Ivan Sojč za predsed- nika, I. Založnik za tajnika, Ivan Horvat za blagajnika. Ustanova Vajenskega doma je za Maribor najuglednejša pomena in je upa- ti, da bo mogoče v bližnjem času že misliti na provizorično namestitev Vajenskega doma.

u— Medstrokovnemu odboru v Maribo- ru. Pišejo nam: Društvo zasebnih in avto- romnih namestencev v Mariboru je preje- lo od Kluba farmacevtov v Mariboru tui- topis: »Vijudno Vam sporočamo, da je naš klub na svoji seji sklenil, da ne more- sodelovati v medstrokovnem odboru v Ma- riboru tako dolgo, dokler ta ne povabi k sodelovanju najmočnejše organizacije, t. j. Društva zasebnih in avtonomnih name- stencev v Mariboru, in ker se ne strinja z izjavami g. Peteljana, predsednika med- strokovnega odbora, glede razširjenja Po- kojniškega zavarovanja. Pripravljeni smo sodelovati le v takem medstrokovnem or- boru, v katerem bi bile zastopane vse or- ganizacije.« Objavljamo ta dopis, da se javnost glede na našo dosedanje polmiko- utvrdi svojo sodbo.

u— V notici o zboru Sokola pri Sv. Ju- riju v Slovenskih gorah je bila pomota izvoljen so bili: za starosta Rudolf Vižni- tin, za podstarosta Janez Pelel, za načel- nika Gustav Mulec, za načelnico Hedviga Kavčeva, za podnačelnika Božo Stran, za prosvetarico Marica Kožuhova, za tajnico Valerija Žorkova, za blagajničarko Avru- sta Svarčeva, za matrikarico Vera Vižint- nova.

u— Posledice nedeljskega obnega zho- ra. Za komisarija Kreditne zadruge ži- lezničarskih uslužbencev je postavljen g. Anton Hren, starosta studentskega Sokola.

u— Trg v izobilju. Dobro je bil založen večerajšnji mariborski trg in tudi obisk je bil prav velik. Staninarji so pripeljali 52 vozov svinjine in slanin, kmetje 8 vozov krompirja in čebule, nadalje 5 vozov jabolk in 5 vozov drv. Cene: piščanci 15 do 40, ko- koši 30 do 40, gosi in purani 30 do 50, če- bula 1 do 1.50, česen 5 do 6, kisto zelje 2 do 3, karfiola 2 do 5, glavna solata 0.25 do 1.50, ohrovi 1 do 1.50, jabolka 2 do 4, hruške 4 do 6 Din. — Tudi rir je bilo pre- cej na izbiri. Kahlje po 20 do 22, karpi 10 do 14, ščke 14 do 16, rami 24, Din.

u— Stari meštani izumirajo. Umrla sta dva tipična zastopnika starega Maribora. To je 65letni zlatar in pasar Karol Tratik in 71letni posestnik in vrtnar Josip Valner s Koroske ceste 77. Zalujočim naše iskreno sožalje!

u— Narobe naslov. Po vzoru Golouhove odrske basni »Od zore do mraka« je sedaj naš planinski pesnik Lude Zoržut napisal dvodejansko ljudsko satirčno komedijo »Od mraka do zore«. Krstna predstava te igre bo danes zvečer v prostorih Mariborske ko- če. Režira avtor sam.

u— Azilni sklad 152.875 Din. V pretek- lem mesecu je sklad za postavitev azila za pljučno bolne dosegel lepo vsoto 152.875 Din.

u— Svilene čipke, žepne ure in drugo. V tarifni postavki št. 1 — 500 Din za 100 kg — revidirane mestne uvoznice, ki se je sprejela na mestni proračunski seji, spadajo izdelki iz čiste svile, svilene čip- ke, svilena vezena, fotografski aparati in njih sestavni deli, žepne ure iz zlatih kovin in zlatarske potrebščine, potem predmeti iz zlata, usnjeni čevlji z gum- jastimi podplatmi. — V drugo tarifno po- stavko — 600 Din za 100 kg — tkanine iz čiste svile, volneni izdelki razen ple- nin in trikotaje. K tarifni postavki 3 — 400 Din za 100 kg — ostale žepne ure, predmeti iz srebra, brušeno luksuzno stek- lo, novo trdo pohištvo, klobučevnasti iz- delki, kozmetična sredstva, dišave, parfem- in podobno. K tar. post. 4 — 300 Din za 100 kg — bombažni izdelki, umetne cvetlice, novi čevlji iz usnja, novi sodar- ski izdelki iz trdega lesa. K tar. post. 5 — 200 Din za 100 kg — vse vrste orožja, izdelki iz aluminija, godbeni in glasbeni instrumenti, vse ostale ure ter perzijske preproge.

u— Trije izbiti zobje. Polnast let je slu- žila pri Breznikovih na Podpeči Marija Re- bernika. Te dni jo je gospodar pretepel in ji izbil tri zobe. Služkinja je zadevo pri- javila orožništvu, državno pravdnstvo pa je uvedlo postopanje proti gospodarju.

u— »Najmanj tri leta naj mi dajo, sicer bom zopet nadaljeval.« Tako je dejal F. Kneser, ko so ga predvečerašnjim vendarlo iztaknili in zaprli. Kakor smo že poročali, se je omenjeni Kneser izdal za zastopni- ka Delavske zbornice, ter po mariborski okolici izvajal od brezposelnih delavcev delavske knjižice in obenem tudi denar. Število opeharjenih je precejšnje. Kneser- ja čaka sedaj plačilo pri sodišču, kjer je že uveden proti njemu postopek.

DOLORES del RIO

Iz šoštanja

u— Sportuši zborujejo. V četrtek je bil v hotelu Union redni občni zbor SK »Šo- stanja« iz poročila je razvidno, da je klub vse leto aktivno in živahno deloval; od- igral je 17 tekem, izmed katerih je 10 zmag, 4 izgubljene in 3 neodločene. Razmerje go- lov je 51 : 34 za SK Šostani. Pri debatu o bodočem delovanju zimskosportne sekcije je prišlo do ostrih nasprotstev in burnih nastopov, ki so se stopnjevali celo do raz- burljivih scen. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik ravnatelj go- spod Wrentschur, podpredsednik g. dr. Kil- ment, tajnik in blagajnik g. Eder. Sportni vodja Jeglič, oskrbnik orodja Grenkuš, od- borova svetovalec Natek in Pevnik.

u— Himen V nedeljo se je v Ribnici na Dolenjskem poročil šostanski avtopodiet- nik g. Rudolf Schneider z gđ. Minko Su- har, hčerko iz ugledne trgovske hiše v Rib- nici. V šostanju pa se je poročil g. Vinko Bon. Zandarmirski poročnik z gđ. Greti Zupanovo učiteljico. Mladim zakoncem mnogo sreče!

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

Vse je pripravljeno za sprejem številnih gostov na družabnem večeru kranjskih gasilcev, ki bo danes ob 4. pop. v vseh prostorih Narodnega doma. Vhod bo tudi letos na levi strani Narodnega doma, vestibul zakurjen in porabljen za veselilni prostor. Veliko zanimanje povzroča ugibanje, katera srečna kranjska bo letos izvoljena za kraljico nageljnov, ki se bo volila po polnoči. — Poleg pokušnje vina in likerjev nam je še omeniti pokušnjo prvovrstnega vlečnega piva raznih vrst izdelka d. d. pivovarne »Uniona«. V gornjem delu sokolske dvorane bo postavljen oder z lepim razgledom po vseh prostorih in na katerem bodo postavljene mize za goste. — Prostor na oderu so na razpolago proti doplačilu Din 3.—. Kot smo poučeni, vlada povsod ogromno zanimanje za gasilski družabni večer kot največjo prireditve Gorenjske Prirediteljskega društva, da dobiti ugoden prostor. Pričetek je letos že ob 4. pop. Svečnica velja obisku gasilskega družabnega večera v Kranju.

Iz Jesenice

s— Gasilski četa KID Jesenice - Fužine priredi pod okriljem ZKD dne 6. t. m. predavanje o plinskih vojni. Predaval bo g. dr. Petrič, šef-zdravnik Higieničnega zavoda.

Iz Tržiča

č— Kino bo predvajal v soboto in nedeljo ob 16. pol 19. in pol 21. vefilm »Carica vseh Rusov«. V glavni vlogi slavn. Marlene Dietrichova. Paramountov tednik pa nam bo pokazal med drugim tudi Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljico na posetu v Sofiji.

Iz Kamnika

ka— Jadransko stražo moramo ustanoviti tudi v Kamniku. Osnovni se je že pripravljali odbor, ki bo v kratkem sklical ustanovni občni zbor, katerega se bodo našli vrli meščani gotovo udeležili v polnem številu. Čuvajmo naše morje!

ka— Za luško cesto. Deputacija predstavnikov kamniškega in gornjegrajskega sreza ter Ljubljane, ki je bila izvoljena na sestanku v Kamniku, se bo ogledala na banski upravi šele prihodnji teden med zasedanjem banskega sveta. Deputacija bo tolažila želje celokupne naše javnosti, da se že letos prične z gradnjo luške ceste.

ka— Korporacija je imela te dni občni zbor, na katerem je celokupni odbor odločil svoje funkcije, ker je od 9 odbornikov zdaj že 5 namestnikov. V preteklem letu sta v presledku 4 mesecev umrli dva načelnika g. Rudolf Debevc in g. Vinko Možina. Iz poročila o gospodarstvu posnemamo, da je v preteklem letu posekala 6000 kubičnih metrov mehkega in 4000 kubičnih metrov trdega lesa. Za delavske plače delavcem v gozdu je bilo izdanih 320 tisoč dinarjev, delavcem na žagi pa 200 tisoč dinarjev. Proračun za prihodnje leto izkazuje 70.000 Din primanjuljaja. Stari odbor je dobil razrešnico, zdaj pa so razpisane nove volitve.

ka— Revolucija v hišnih številkih. S preimenovanjem kamniških ulic bodo izpremenili tudi hišne številke tako, da bodo na levi strani ulice liha na desni pa soda številka. S tem bodo postavljene na glavo vse dosedanje hišne številke. Ker bo korporacija obrabla staro numeracijo, bo imela večina kamniških hiš dvoje števil: oficijelno in korporacijsko.

ka— Kamniško gasilsko društvo je imelo pri Faškiji svoj redni letni občni zbor, katerega je vodil načelnik g. poslanec Anton Cerar. Orisal je uspešno delovanje društva, kar je pokazalo tudi tajnikovo in poveljnikovo poročilo. Zanimivo je bilo tudi poročilo prorektorja, saj se naše gasilsko društvo uspešno udeležuje na vseh poljih. Letos je bil ustanovljen tudi samaritanski odsek, h kateremu je pristopilo lepo število samaritanov.

ka— Kino Kamnik predvaja krasno filmsko delo »Mata Hari«. V glavni vlogi Greta Garbo in Ramon Novarro. Na Svečnici in v nedeljo dve predstavi ob 16. in 20., v ponedeljek ob 20.

Iz Tehoveli

t— Bratom Sokolom! Neizprosna smrt je iztrgala iz naše srede br. Čehovina Marksa. Pogreb bo v nedeljo 3. t. m. ob 15.30. Udeležba vseh bratov in sester obvezna. Kdor ima krog, naj pride v krog!

Iz Hrastnika

h— Kino Sokol predvaja danes ob 15.15 in v nedeljo ob 16.15 film smeja »Za ljubezen so zdravili« in tednik.

Iz Novega mesta

n— Občni zbor Železničarske jubilejne knjižnice se je vršil v nedeljo. Vodil ga je predsednik šef prometne službe g. Kavčič, ki je opisal postanek in pomen knjižnice. Pri tej priliki se je spomnil tudi tragične smrti blagopojnega kralja Učinteltja, katerega spomin so zborovali počastili z vzklikom »Slavaj!« Tajnik, novomeški postajni načelnik g. Jarec je navedel, da je knjižnica tudi v preteklem poslovnem letu beležila lepe uspehe. Izrekel je zahvalo vsem članom, ki so knjižnico marljivo poselili. Se posebno toplo se je zahvalil »Ju truz« in »Slovenskemu Narodu«, ki sta s svojimi članki opozarjala javnost na kulturno ustanovo. Naposled je pozval članstvo, da se v tekočem letu s podvojeno silo oklene knjižnice. Blagajniško in knjižnično poročilo je podal postajni načelnik g. Obal. Skupno premoženje znaša okrog 74.000 Din. Knjižnica je imela ob koncu leta 144 rednih in 118 izrednih članov, skupno 262. Stanje knjig je 3000; novih se je nabavilo 274. Uradne ure so ob torkih in petkih od 19. do 21. Pri izdajanju knjig je imel knjižničar dva pomočnika, uradnika g. Vovka in g. Hribarja. Da knjižnica lepo napreduje, je najboljša priča sedma omara, ki jo je bilo treba nabaviti za nove knjige. Poročilo nadzorstvenega odbora je podal prometnik g. Lenasi in predlagal razrešnico upravniemu odboru, ki je pod spretnim vodstvom g. Kavčiča vodil knjižnico z veliko požrtvovalnostjo. V novi upravni odbor so bili izvoljeni: za predsednika Kavčič, za tajnika Jarec, za blagajnika in knjižničarja Vovk (dozvojen knjižničar in blagajnik Obal je imenovan za postajnega načelnika v Gornji Radgoni), za revizorja Lenasi. Po obnem zboru so naši vrli železničarji priredili svojima dvema tovarišema, g. Jelencu in g. Obalu, ki sta prestavljena, prvi za postajnega načelnika v Trebnju,

drugi za postajnega načelnika v Gornji Radgoni, lep poslovilni večer. Ob tej priliki je bilo izgovorjenih več napitnic, pri katerih so se omenjale velike zasluge obeh gospodov za knjižnico. K dobremu razpoloženju navzočih je izdalno pripomogel še šarmel železničarske »Sloge«.

n— Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal danes in jutri, obakrat ob 15. in 20.15 zvočni vefilm »Tarzan« (II. del) (Tarzan in njegova družica). Predigra Foxov zvočni teanik.

Iz Mozirja

m— Eno najstarejših slovenskih sokolskih društev mozirski Sokol, je imel v nedeljo svoj 53. občni zbor, katerega se je udeležilo zavidanja vredno število članov. Ta občni zbor je dokazal, da je naše društvo res zgleden veterani med ostalimi sokolskimi postojankami in da nadvse častno zastopa Sokola gornjegranske doline. Vse delo preteklega leta in tudi dolgi prejšnji let je kronala otvoritev sokolskega doma. Žarišča našega udejstvovanja. Tu notri se bodo odsele kovalne naše mišice, tukaj bomo bistrili svobodnomočnega sokolskega duha! Zaenkrat iščejo zavetja v naši trdnjavi 103 člani, poleg njih pa še nebroj dece. Ali naša misel si vajrno utira pot do novih sreč! Kdo si je pač največ prizadeval, da dobimo svoje svetišče? »Sromen je ta mož! Ali, ne bo napak, če izve javnost za ime našega staroste br. Trogerja Jožeta! Zdravaj!

m— Tudi naše Tujsko-prometno in olepševalno društvo se je začelo zadnji čas gibati. Je pač že skrajna potreba, da se v tem pravcu nekaj stori. Največja ovira pri delu je pomanjkanje sredstev. Da pride do njih, bo društvo priredilo na Svečnico skrbno pripravljen »Planinski večer« in upamo, da bo obilen obisk pripomogel k gromotnemu uspehu. No, tako se nadejamo, da nam bo uspelo z izboljšanim stanjem blaginje pospešiti propagando za tujski promet.

Iz Ptuja

j— Osebnost. Banovinski cesni nadzornik Močnik Stefan pri sreskem cestnem obzoru v Ptujju je prevečen v 10. položajno skupino. Uradniška pripravnica Iva Železnikova pri sreskem sodišču je za premeščena kot sodna kancistka v Kranjsko goru.

j— Lipahovo komedijo »Glavni dobitke« nam je uprizoril 29. januarja dramski odsek Sokola. Gledališče je bilo zasedeno do zadnjega kotička in se je obilno izvrstno zabavalo. Režiser g. Hasl je imel srečno roko pri razdelitvi vlog, ki so bile vse zelo dobro poslane. Le sem in tja se je opazilo, da se izrazil vlog niso prav dobro naučili, kar igra v celoti ni motilo. Igralci so bili deležni obilo aplavza. Igra se bo ponovila v nedeljo 10. t. m.

j— Regulacijska dela pri potoku Grajeni se bodo nadaljevala v najkrajšem času. Kakor doznavamo, je določeno za 8. febr. vodopravna komisija na licu mesta. H. komisiji so vabljivi vsi, ki imajo zemljišča mejna na Grajeni v katastrskih občinah Ptuj in Grajeni. Regulacijska dela se bodo nadaljevala iz banovinskega gradbenega sklada in bodo zaposleni zlasti brezposelni.

j— Kino bo predvajal v soboto ob 20. in v nedeljo ob 19. in pol 21. film »Pesem solnce« s slavnim tenorjem Ljubičem Volpijem. Dodatek kulturni film in Foxov tednik. Uprava kina ponovno prosi cenjene obiskovalce, da prihajajo k predstavam točno, da ne bo motenj med predstavo.

KOČEVJE. V nedeljo 3. februarja priredi tukajšnje Akademsko društvo predavanje g. Ludovika Mrzela o mladini in našem času.

PETROVCE. Socialna akcija v prid siromašni solski mladini je eno zadnjih nedelj pripravila mladini prijeten popoldan. Na pobudo g. Vodenikove in učiteljskega se je podvzela nabiralna akcija, ki je omogočila obdarovanje. Veliki agilitosti g. Vodenikove se moramo zahvaliti, da so našle njene prošnje tako lep odmev. Zlasti so se izkazali Savinjska posejilnica v Zalcu, podružnica CMD v Petrovčah pod predstvom g. Vordenika in trčka Hofbauer v Celju, vsaka s prispevkom po 500 dinarjev, premožnikov v Ljubljani in premožnikov keramične industrije v Petrovčah z darovanjem premožnog, ga. Vodenikova, ki je v spomin svojega pokojnega očeta darovala mnogo blaga za obleke in perilo, krajevni solski odbor v Petrovčah s prispevkom 400 Din, ga. dr. Schwabova, gđ. Zinka Kovačičeva, g. Strečan in g. Kolobar Fric s prispevki po 100 Din in mnogi drugi prispevki po 50 Din. Požrtvovalno so krojile in šivale naše pridne žilve pod vodstvom učiteljice Stefanije Bojčeve. Zastajali tudi niso v dobri nameri naši čevljarji in krojači. Naj bo vsem dobrotnikom v zadoščenje zavest, da so s svojo dobrodušnostjo pomagali lajšati gorje.

PISECE. Po kratki bolezni je umrla ga. Neža Kokotova, vdova po nadučitelju Antonu Kokotu. Dosegla je častljivo starost 83 let. Nad vse skrbna mati je morala žrtvovati v svetovni vojni najmlajšega sina. Tega krutega udara ni prebolela nikoli. Minila jo je tista živahnost, ki jo je dila v prejšnjem življenju, ko je kot odlična pevka bila duša vsemu takratnemu družabnemu življenju v Pisci. Preko 40 let je bila cerkevna pevka. Imela je zelo prijeten sopran, ki ji je ostal ohranjen v visoko starost. S pokojnico je legel v grob došen del starih Pisce. Zato bomo rajni gospe ohranili svetel spomin. Preostali nam še iskreno sožalje!

POLJČANE. Te dni se je vršil v Baumanovem hotelu občni zbor gasilske čete. Po kratkem poročilu predsednika Bauman na poročali se tajnik Mesarič, blagajnik Bauman in poveljnik Anton Medved. Društvo, ki deluje že 47. leto, je tudi lani marljivo delovalo. Sprejetih je bilo ta dan nekaj novih članov. Gotov zmesek se je določil za spomenik blagopojnega kralja Aleksandra I. — Pri poročilu občnega zbora Sokola je pomotoma izostalo, da je bila izvoljena za načelnico marljiva sestra učiteljica Mira Požgova.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 15.15 uri in 20. uri in zvočni vefilm »Tarzan«, gošpodar »Doma« Kot dodatek nov Foxov zvočni

RADECE. Nove imenovanj sodni predojnik dr. Karel Novak iz Litije je nastopil službo v Radecah. Želimu mu čim prijetnejše bivanje med nami! — Te dni se je

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« v šiški. — Telefon 33-87.

PREMIERA vefilma

VOLGA V PLAMENU

Drama po noveli Puškina v režiji Fourjanskoga. — Sodeluje praški simfončni orkester. — V glavnih vlogah: Albert Prejanc, Valerij Jukišinov, Danielle Darieux, Nathalie Kovanko. Film se predvaja samo v soboto in nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri ter v ponedeljek ob 7. in 9. uri zvečer.

Rezervirajte vstopnice telefonično!

V dopolnilo nov Paramountov zvočni tednik

Pride v torek: Pride: DVA VESELA VRAGA

poslovili od nas in se vrnil v Lož splošno priljubljeni sodnik g. dr. Franjo Mohor, ki je po smrti d. Schmidta vršil dolžnosti sodnega predstojnika. Kako zelo je bil priljubljen, priča njegov poslovilni večer, ki se je vršil v hotelu Jadranu. Z lepimi nagovori so se poslovili od njega predsednik občine g. Anton Polanc, sodni nadoficial g. Pavliček in šolski upravitelj g. Pečnik Ivo, ki se jim je g. dr. Mohor zahvalil za prisrčne besede. — Pred kratkim smo imeli v Radecah sejem, ki je bil dobro obiskan. Bilo je mnogo prekupčevalcev z živino. V gneči pa je nekemu seljarju neznan tat izmaknil listnico s 3000 Din. Tatu niso mogli izslediti.

KUSANGO GROZOTNO POROČILO

ŠOSTANJ. V preteklem letu je bilo v sodnem okraju šostanju iztočenih 313.791 litrov alkoholnih pijač in to vina 184.682 litrov žganja 5510 litrov, piva 17.449 litrov in sadjevca 106.150 litrov. Če se računamo povprečno vino po 10 Din, žganje po 25 Din, pivo po 8 Din in sadjevce po 4 dinarje liter, dobimo ogromno vsoto 2 milijona 548.762 Din. Zanimivo je dejstvo, da se je v lanskem letu iztočilo približno za 63.000 litrov več alkoholnih pijač kakor v predlanskem letu. — Iz našega mesta se je poelvil g. Ivan Remnik, finančni preglednik. V prostorih pri Cerovski mu je šahovski klub priredil lepo odhodnico. Na novem službenem mestu v Ljubljani mu želimo mnogo sreče!

ST. VID NAD LJUBLJANO. V nedeljo dopoldne je imela strelska družina redni občni zbor. Predsednik g. Komac je v glavnih oblikih poročal o delu družine v preteklem letu, ki je bilo prav živahno. Družina si je lani tudi urenila strelšče. Iz poročila tajnika g. Isteniča je razvidno, da šteje družina 53 članov. Iz poročila strelskega vodje izrednega komandirja g. Sadjaka smo izvedeli, da je imela družina 25 sobnih strelskih vaj in 16 ostrih strelskih vaj na strelšču. Ker kaže tudi strelščina med 14 in 13 leti za manjše za sobno streljanje, bi bilo potrebno ustanoviti strelski naraščaj. Iz poročila blagajnika Brovca je razvidno, da družina nima dolga. Občni zbor je soglasno izvolil stare upravo pomočeno še s štirimi novimi člani g. Smolecem Antonom, Dolničarjem Karolom, Šmajdkom Tonetom in Čudermanom Jožetom. Tolleke solidarnosti med upravo in ostalim članstvom že dolgo nismo opazili. Veseli nas, da je družina v st. Vidu storila velik korak naprej.

Človeška roka v časopisnem papirju

Maribor, 1. februarja

Na Pobrežju so v bližini pokopališča našli na cesti moško roko, v zapustju kakor v nekem zlobčastem kolezju razmesarjeno. O čudni najdbi so bili takoj obveščeni oroniki, ki so uvedli preiskavo, ker so ljudje pričeli širiti govorice o strašnem zločinu. Pri izvršeni preiskavi pa se je ugotovilo, da je posestnik Matiji Pulku iz Zgornje Dupleke slamerznica odrezala levo roko. Voznik, ki je Pulka peljal v splošno bolnišnico, je odrezano roko zavi v kos časopisnega papirja in jo med vožnjo nazaj izgubil. Najditelj roke so si ustvarili takoj »liko o groznem zločinu in so se pobeski prebivalci šele po razjasnitvi pomirili.

Dva mlada Tržačana zagonezno izginila

Ta dva mladeniča, 18letni Rosalio Naffi (leva slika) in 18letni Mario Marassi (desna slika), oba dijaka iz Trsta, sta o Veliki noči (29. marca) lanskega leta odšla od doma z namenom napraviti planinsko turo na Krn. S tega izleta pa se nista več povrnila. Doganilo je, da sta mladeniča res prišla do vnožja Velikega Čuka, odtam pa je izginila za njima vsaka sled. Da bi se bila smrti ne ponesrečila v gorovju, to se zila neverjetno, ker navzic skrbnemu iskanju tako na italijanski kakor na jugoslovanski strani ni bilo najti njihovih trupel. Verjetnejše je, da sta oba še živa, a sta iz neznanih razlogov nekam izginila. Mogoče tudi, da

RADECE. Na pobudo našega agilnega predsednika mestne občine g. Antona Polanca se je ustanovilo v Radecah Olepševalno društvo, katerega namen je skrbeti za olepšanje mesta in njene okolice. Pravila so potrjena. Že ime predsednika g. Polanca nam jamči, da bo društvo agilno delovalo v olepšanje našega mesta.

Ljubljanskemu meščanstvu!

Z današnjim dnem prične pooblaščenec »Bran-i-bora« z obiski v stanovanjih in poslovnih prostorih naših meščanov. Povabil jih bo, da pristopijo kot člani k mestni podružnici narodno-obrambne organizacije »Bran-i-bor«. Letna članarina znaša 12 Din. Vsakemu, ki plača ta znesek, izroči pooblaščenec inkasant člansko izkaznico, ki vsebuje ob enem tudi potrdilo o plačani članarini. Naprošamo naše meščanost, da s svojim pristopom v društvo podpre njegove velike naloge. »Bran-i-bor« je edina naša obrambna organizacija, ki si prizadeva lajšati nemilo usodo naših zamejnih rojakov. V marsičem radi posnemamo velike naloge.

Iz slavne zgodovine bokeljskih mornarjev

Danes priredi bokeljska mornarica svojo tradicionalno proslavo — Simboli nekdanje oblasti in nove naloge Starodavne mornariške organizacije

Kotor, konec januarja.

Vsako leto na svečnico priredi Bokeljska mornarica svojo tradicionalno proslavo, združeno s čiščenjem sv. Trifuna, zaščitnika Boke. Po starodavnih pravilih je začetek proslav že zadnji nedeljo v januarju. Tedaj namreč mali admiral na tribunu pred kotorsko stolnico razglasi vsem članom mornarice in občinstvu začetek velikih slavnosti. O tej otvoritvi slavnosti je »Jutro« že poročalo, prej pa je pisalo tudi o volitvah velikega in malega admirala. Veliki admiral je bil doslej voljen dosmrtno, lani pa so člani mornarice popravili svoja pravila, po katerih volijo sedaj velikega admirala za dobo 5 let. Mali admiral, ki ga volijo vsako leto, pa je vedno izbran iz vrst naraščaj. V poštev pridejo 10 do 14 letni sinovi zaslužnih članov mornarice. Starodavni pravilniki točno določajo naloge velikega in malega admirala.

Slavni predniki.

Kakor znano, je Bokeljska mornarica najstarejša organizacija mornarjev v Evropi. Po ljudskem pripovedovanju je bila ustanovljena že leta 809, ko so v Kotor iz Male Azije prenesli ostanke mučenika sv. Trifuna. Bokeljska mornarica je v najstarejši zvezi s slavno zgodovino Boke. Ze zemljepisna lega je določila Boki posebno ulogo, ko jo je napravila za dom izkušnih mornarjev. Bokeljski mornarji so ohranili svoj sloves od najstarejših časov do danes. Proslavili so se po vsem svetu. Matija Zmajević iz Perasta je ruskemu carju Petru Velikemu organiziral balistično brodogradnjo, potem pa je nekajkrat kot ruski admiral premagal Švede. Marko Vojnovič iz Hercegnovega je bil v dobi Katarine II. poveljnik ruskega brodogradnjo in proslavljal se je zlasti v bitki s Turki pri Filonu. Ruskemu carju Petru Velikemu je Matija Melada iz Perasta uredil nekaj pristanišč, njegov rojak Marko Martinović pa je bil vodja mornariške šole, ki jo je Peter Veliki otvoril za plemiče. Vsi ti slavni mornarji so bili člani Bokeljske mornarice. Njim so sledili mnogi drugi, ki so obiskovali ves svet pod raznimi zastavami. Milo Vukasović iz Dražin Rta je bil ustanovitelj največjega južno-ameriškega parobrodarskega društva »La Platense« in po njegovih načrtih so bile zgrajene največje argentinske ladje. Boka je imela leta 1797 okrog 290 patentiranih brodov za veliko plobo. leta 1805 pa že 400 patentiranih in preko 300 nepatentiranih brodov. Negledna je vrsta poveljnikov raznih trgovskih in vojniških ladij, ki so izšli iz Boke.

V dobi samostojnosti Boke je imela Bokeljska mornarica veliko upravno oblast, kot milica pa je vedno stala na braniku svojih obal. Tako n. pr. niso bokeljski mornarji dovolili nobeni tuji ladji, da bi priplula v zaliv s svojo zastavo. Celo beneske ladje so morale sneti svoje zastave sv. Marka in razobesiti zastave sv. Trifuna, če so hotele pristati v Boki. Francozi so Bokeljski mornarici leta 1811. odvzeli njeno oblast, to pa se je nekajkrat zgodilo tudi pod Avstrijo.

ZVOČNI KINO MOSTE

V soboto in nedeljo ob 3., 5., in 8., v ponedeljek ob 8. uri božanska

GRETA GARBO

v vefilmu

Kraljica Kristina

de. Posnemajmo tudi njihove lepe zgleds. S posarskim plebiscitom proslavlja nemški narod zmago svojega dolgoletnega obrambnega delovanja. Sledimo temu zgledu Pomnilo, da bi mogla biti tudi naša svoboda prej ali slej ogrožena, če bomo še dalje tako trdovratno kazali svojo brezbržnost za urodo rojakov, ki v naši neposredni bližini nacionalno propadajo! Za obrambo našega rodu in zemlje — vsi v »Bran-i-bor«!

Nekdaj oblast, zdaj socialne naloge.

Iz svoje slavne zgodovine ima Bokeljska mornarica veliko zbirko zgodovinskih listin in drugih spominov. Njen najstarejši pravilnik, ki je ohranjen v celoti, je iz leta 1463. V starih doba je admiral Bokeljske mornarice ob njenem velikem prazniku prevzel v svoje roke vso oblast v Boki. Slovesno so mu bili izročeni tudi ključ mesta ter mestnih zakladnic in ječ. V prazniških dneh je imel admiral pravico pomilitosti obsojence, onim, ki so se zatekli od drugod v mesto, pa je lahko dal zavetje. Simboli te nekdanje oblasti so ostali do danes. Bokeljska mornarica prevzame vsako leto na svečnico od srekega načelnstva državno, od mestnega poglavarstva pa občinsko zastavo. Med proslavo čuvajo mornarji obe zastavi v stolnici. Po slovesni službi božji priredi mornarica vsako leto veliko pojedino za mestne in okoliške rezeve, katerim streežjo mornarji. Pred stolnico priredijo pozneje tudi tombolo v korist revežem v spomin na one čase, ko je mogoča organizacija dajala v svojih slavnostnih dneh zatočišče vsem revežem in preganjanjem.

Ko so tako od nekdanje oblasti ostali samo lepi simboli, pa so se izpremenile tudi naloge starodavne organizacije. V osprejni stopa socialno udejstvovanje, zlasti skrbstvo za zaposlitev članov in za odgoj naraščaja ter podpiranje svojcev onih članov, ki so v nevarnem poklicu postali invalidi, ali pa izgubili svoje življenje. Ker je že od najstarejših dob temelj organizacije najpopolnejša tovariška vzajemnost, ima Bokeljska organizacija pri svojem socialnem udejstvovanju velike uspehe.

DOLORES del RIO

Vremenski pregled

Mogočna depresija, ki nam je konec prejšnjega tedna tako nenadoma, pa hkrati tako temeljito preobrnila vreme, se je razmeroma naglo odmaknila od Oceana, samo da v precej neobičajni smeri. Razširjala se je namreč prav naglo proti jugu in jugovzhodu in že v nedeljo dopoldne je bilo njeno glavno središče nad Sredozemskim morjem. S tem je pričel naše predele preplavljati hladnejši zračni tok in že v nedeljo zjutraj je dež tudi v spodnjih legah prešel v sneg. Toda, ker je bila takorekoč vso Evropa še preplavljena z razmeroma zelo toplim zrakom, tudi ta dotok ni mogel kdovekak shladiti ozračja in sneg je ostal močno južen. Ko pa je mrzliji polarni zrak dospel do nas, se je bila depresija že toliko oddaljila od nas, da so padavine nehale. Glavni ciklon se je pomikal preko Balkanskega polotoka na vzhod ter je spotoma prožil obilne padavine po deželah okrog Egejskega morja ter ob ožinah. Poplave so bile v zvezi z njimi. Z oddaljevanjem preko južne Rusije ter Črnega morja se je tjakaj prestavljalo slabo vreme, ki je napravilo potemtakem lepo pot od Islandije na Oceanu čez Skandinavijo in Srednjo Evropo in Balkan.

Za odhajajočo depresijo se je razprostrl mrzli polarni zrak preko Evrope. Toda ta zrak je znaten del pota napravil nad toplo oceansko vodo, se pri tem močno segrela in spričo tega ni mogel prinesiti posebnega mraza. Temperatura se je pač zopet znižala pod ničlo, ali samo zmerno. Ker je ciklon napravil vijugasto pot z velikim ovinkom proti jugu, ni mogel proti Rusiji sprostiti nikake mrzle poplave. Zato je tudi tamkaj ostalo izredno milo vreme. Kako enakomerna temperatura gospoduje po Evropi, se najlepše razvidi iz naslednjih navedb. V sredo zjutraj je bilo v Moskvi — 6° C. v Varšavi prav tako — 6°, v Berlinu in Pragi — 4°, v Rigi — 6°, v Bruxellesu — 6°, v Parizu — 7°, v Sofiji — 3°, a ob Severnem rtiču — 5° C. Bolj enakomerno si je težko misliti razporedbo mraza po celini. Tudi v najtopplejših predelih na Sredozemskem morju se je temperatura gibala okrog 5 do 8° nad ničlo, na Velikobritanskem otočju prav toliko.

Anticiklon, ki se je moral ob prodoru depresije umakniti tja proti Azorom, se je po njenem odhodu upal spet v bližino, skušajoč zopet zasedati imenitno pozicijo nad Velikobritanskim otočjem. Ali vprašanje je, če se mu bo to posrečilo. Zakaj nad Atlantskim oceanom se mimo Islandije sjeokopje podjogo depresije proti Evropi; ako se ena od njih nameri malo bolj v južni smeri, smo brž zopet v vremenski spremembi. Dotlej pa vleče nizki tlak nad Sredozemskim morjem nase hlad s celine; tako kakor noče utihniti burja na našem pri morju, je hladni tok zanesel sneg čez tja na Španjo.

Revija

ZIVLJENJE IN SVET
POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 Dn
SEGATE PO DOBREM STIVU!

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

Vse je pripravljeno za sprejem številnih gostov na družabnem večeru kranjskih gasilcev, ki bo danes ob 4. pop. v vseh prostori Narodnega doma. Vhod bo tudi letos na levi strani Narodnega doma, vestibulu zakurjen in porabljen za veselilni prostor. Veliko zanimanje povzroča ugibanje, katera srečna kranjska bo letos izvoljena za kraljico nageljnov, ki se bo volila po polnoči. — Poleg pokušnje vina in likerjev nam je še omeniti pokušnjo prvovrstnega vlečnega piva raznih vrst izdelka d. d. pivovarne »Uniona«. V gornjem delu sokolske dvorane bo postavljen oder z lepim razgledom po vseh prostorih in na katerem bodo postavljene nize za goste. — Prostor na odru so na razpolago proti doplačilu Din 3.—. Kot smo poučeni, vlada povsod ogromno zanimanje za gasilski družabni večer kot največjo prireditve Gorenjske Prirediteljskega društva, da dobi ugoden prostor. Pričetek je letos že ob 4. pop. Svečnica velja obisku gasilskega družabnega večera v Kranju.

Z Jesenice

— Gasilski četa KID Jesenice - Fužine priredi pod okriljem ZKD dne 6. t. m. predavanje o plinski vojni. Predaval bo g. dr. Petrič, šef-zdravnik Higijenskega zavoda.

Iz Trčiča

— Kino bo predvajal v soboto in nedeljo ob 16. in pol 19. in pol 21. vefilm »Carica vseh Rusov«. V glavni vlogi slavna Marlene Dietrichova. Paramountov tehnik pa nam bo pokazal med drugim tudi Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljico na posetu v Sofiji.

Iz Kamnika

— Jadransko stražo moramo ustanoviti tudi v Kamniku. Osnovni se je že pripravljali odbor, ki bo v kratkem sklical ustanovni občni zbor, katerega se bodo našli vrli meščani gotovo udeležili v polnem številu. Čuvajmo naše morje!

— Za luško cesto. Deputacija predstavnikov kamniškega in gornjegrajskega sreča ter Ljubljane, ki je bila izvoljena na sestanku v Kamniku, se bo oglašala na banski upravi šele prihodnji teden med zasleditvijo banskega sveta. Deputacija bo tolačila želje celokupne naše javnosti, da se že letos prične z gradnjo luške ceste.

— Korporacija je imela te dni občni zbor, na katerem je celokupni odbor odločil svoje funkcije, ker je od 9 odbornikov zdaj že 5 namestnikov. V preteklem letu sta v predsedstvu 4 mesecev umrli dva načelnika g. Rudolf Debevc in g. Vinko Možina. Iz poročila o gospodarstvu posnemamo, da je v preteklem letu posekalo 6000 kubičnih metrov mehkega in 4000 kubičnih metrov trdega lesa. Za delavce plače delavcem v gozdu je bilo izdanih 300 tisoč dinarjev, delavcem na žagi pa 220 tisoč dinarjev. Proračun za prihodnje leto izkazuje 70.000 Din primanjuljaja. Stari odbor je dobil razrešnico, zdaj pa so razpisane nove volitve.

— Revolucija v hišnih številkah. S preimenovanjem kamniških ulic bodo izpremenili tudi hišne številke tako, da bodo na levi strani ulice liha na desni pa soda številka. S tem bodo postavljene na glavo vse dosedanje hišne številke. Ker bo korporacija obdržala staro numeracijo, bo imela večina kamniških hiš dvoje števil: oficijelno in korporacijsko.

— Kamniško gasilno društvo je imelo pri Fajkovi svoj redni letni občni zbor, katerega je vodil načelnik g. poslanec Anton Cerar. Orisal je uspešno delovanje društva, kar je pokazalo tudi tajnikovo in poveljkovo poročilo. Zanimivo je bilo tudi poročilo prosvetarja, saj se naše gasilno društvo uspešno udeležuje na vseh poljih. Letos je bil ustanovljen tudi samaritanški odsek, h kateremu je pristopilo lepo število samaritanov.

— Kino Kamnik predvaja krasno filmsko delo »Mata Hari«. V glavni vlogi Greta Garbo in Ramon Novarro. Na Svečnico in v nedeljo dve predstavi ob 16. in 20., v ponedeljek ob 20.

Iz Tehovca

— Bratom Sokolom! Neizprosna smrt je iztržala iz naše srede br. Čehovina Maska. Pogreb bo v nedeljo 3. t. m. ob 15.30. Udeležba vseh bratov in sester obvezna. Kdor ima krog, naj pride v kroju!

Iz Hrastnika

— Kino Sokol predvaja danes ob 15.15 in v nedeljo ob 16.30 film smeja »Za ljubezen so zdravili« in tednik.

Iz Novega mesta

— Občni zbor Zvezniškega jubilejne knjižnice se je vršil v nedeljo. Vodil ga je predsednik šef prometne službe g. Kavšek, ki je opisal potek in pomen knjižnice. Pri tej priliki se je spomnil tudi tragične smrti blagopokojnega kralja Ureditelja, katerega spomin so zborovalci počastili z vzklikom »Slavaj! Tajnik, novomeški postajni načelnik g. Jarec je navedel, da je knjižnica tudi v preteklem poslovnem letu beležila lepe uspehe. Izrekel je zahvalo vsem članom, ki so knjižnico marljivo posetili. Še posebno toplo se je zahvalil »Ju truz« in »Slovenskemu Narod«, ki sta s svojimi članki opozarjala javnost na to kulturno ustanovo. Naposled je pozval članstvo, da se v tekočem letu s podvojenim silo oklene knjižnice. Blagajniško in knjižnično poročilo je podal postajni načelnik g. Obal. Skupno premoženje znaša okrog 74.000 Din. Knjižnica je imela ob koncu leta 144 rednih in 118 izrednih članov, skupno 262. Stanje knjig je 3000; novih se je nabavilo 274. Uradne ure so ob torkih in petkih od 19. do 21. Pri izdajanju knjig je imel knjižničar dva pomočnika, uradnika g. Vovka in g. Hribarja. Da knjižnica lepo napreduje, je najboljša priča sedma omara, ki jo je bilo treba nabaviti za nove knjige. Poročilo nadzorstvenega odbora je podal prometnik g. Lenasi in predlagal razpisno upravnemu odboru, ki je pod spretnim vodstvom g. Kavška vodil knjižnico z veliko požrtvovalnostjo. V novi upravni odbor so bili izvoljeni: za predsednika Kavšek, za tajnika Jarec, za blagajnika in knjižničarja Vovk (doizvoljeni knjižničar in blagajnik Obal je imenovan za postajnega načelnika v Gornji Radgoni), za revizorja Lenasi. Po obnem zboru so naši vrli železničarji priredili svojima dvema tovarišema, g. Jelencu in g. Obalu, ki sta prestavljena, prvi za postajnega načelnika v Trebnju,

drugi za postajnega načelnika v Gornji Radgoni, lep poslovilni večer. Ob tej priliki je bilo izgovorjenih več napitnic, pri katerih so se omeniale velike zasluge obeh gospodov za knjižnico. K dobremu razpoloženju navzočih je izdatno pripomogel še šarmel železničarske »Sloga«.

— Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal danes in jutri, obakrat ob 15.18. in 20.15 vefilm »Tarzan« (II. del) (Tarzan in njegova družica). Predigra Foxov zvočni tehnik.

Iz Mozirja

— Eno najstarejših slovenskih sokolskih društev mozirski Sokol, je imel v nedeljo svoj 53. občni zbor, katerega se je udeležilo zavidanja vredno število članov. Ta občni zbor je dokazal, da je naše društvo res zgleden veterani med ostalimi sokolskimi postojankami in da nadvse častno zastopa Sokola gornjesavinjske doline. Vse delo preteklega leta in tudi dolgih prejšnjih let je kronala otvoritev sokolskega doma, žarišča našega udejstvovanja. Tu notri se bodo odslej kovala naše mišice, tukaj bomo bistrili svobodoumnega sokolskega duha! Zaenkrat iščejo zavetja v naši trdnjavi 103 člani, poleg njih pa še nebroj dece. Ali naša misel si vztrajno utira pot do novih sreč! Kdo si je pač največ prizadeval, da dobimo svoje svetišče? Še omeniti je ta mož. Ali, ne bo napak, če izve javnost za ime našega staroste br. Trogerja Jožeta! Zdravilo!

— Tudi naše Tujsko-prometno in otepševalno društvo se je začelo zadnji čas gibati. Je pač že skrajna potreba, da se še v tem pravcu nekaj stori. Največja ovira pri delu je pomanjkanje sredstev. Da pride do njih, bo društvo priredilo na Svečnico skrbno pripravljen »Planinski večer« in upamo, da bo obilen obisk pripomogel h gnetnemu uspehu. No, tako se nadejamo, da nam bo uspelo z izboljšanim stanjem blaginje pospešiti propagando za tujski promet.

Iz Ptujja

— Osebnost. Banovinski cesar, nadzornik Močnik Stefan pri sreskem cestnem odboru v Ptujju je preveden v 10. poljažno skupino. Uradniška pripravila Iva Železnikova pri sreskem sodišču je premeščena kot sodna kancistka v Kranjsko goro.

— Lipahovo komedijo »Glavni dobitki« nam je uprizoril 29. januarja dramski odsek Sokola. Gledališče je bilo zasedeno do zadnjega kotlička in se je občinstvo izvrstno zabavalo. Režiser g. Hasl je imel srečo roko pri razdelitvi vlog, ki so bile vse zelo dobro polane. Le sem in tja se je opazilo, da se izgraje vlog niso prav dobro naučili, kar igra v celoti ni motilo. Izgraje so bili deležni obilo aplavza. Igra se bo ponovila v nedeljo 10. t. m.

— Regulacijska dela pri potoku Grajeni se bodo nadaljevala v najkrajšem času. Kakor doznavamo, je določeno za 8. febr. vodoporna komisija na lico mesta. H komisiji so vabljeni vsi, ki jim zemljišča mejijo na Grajeno v katastrskih občinah Ptuj in Grajeni. Regulacijska dela se bodo nadaljevala iz banovinskega gradbenega sklada in bodo zaposleni zlasti brezposeln.

— Kino bo predvajal v soboto ob 20. in v nedeljo ob 19. in pol 21. film »Pesem solnce« s slavnim tenorjem Lavrijem Volpijem. Dodatek kulturni film in Foxov tehnik. Uprava kina ponovno prosi cenjene obiskovalce, da prihajajo k predstavam točno, da ne bo motenj med predstavo.

*

— KOČEVJE. V nedeljo 3. februarja priredi tukajšnje Akademsko društvo predavanje g. Ludovika Mrzla o mladini in našem času.

— PETROVČE. Socialna akcija v prid siromašni solski mladini je eno zadnjih nedelj pripravila mladini prijeten popoldan. Na pobudo ge. Vodenikove in učiteljskega se je podvzela nabiralna akcija, ki je omogočila obdarovanje. Veliki agilitosti ge. Vodenikove se moramo zahvaliti, da so našle njene prošnje tako lep odmev. Zlasti so se izkazali Savinjska posojilnica v Zalcu, podružnica CMD v Petrovčah pod predsedstvom g. Vordenika in trška Hofbauer v Celju, vsaka s prispevkom po 500 dinarjev, premogovnik v Libovjah in premogovnik keramične industrije v Petrovčah z darovanjem premogom, g. Vodenikova, ki je v spomin svojega pokojnega očeta darovala mnogo blaga za obiske in perilo, krajevni solski odbor v Petrovčah s prispevkom 400 Din, ga. dr. Schwabova, gđ. Zinka Kovačičeva, g. Strečan in g. Kolobar Fric s prispevki po 100 Din in mnogi drugi prispevki po 50 Din. Požrtvovalno so krojile in šivale naše pridne šivilje pod vodstvom učiteljice Stefanje Bojčeve. Zastajali tudi niso v dobri nameri naši čevljarji in krojači. Naj bo vsem dobrotnikom v zadoščenje zavest, da so s svojo dobrodušnostjo pomagali lajšati gorje.

— PIŠECE. Po kratki bolezni je umrla ga. Neža Kokotova, vdova po nadučitelju Antonu Kokotu. Dosegla je častitljivo starost 83 let. Nad vse skrbna mati je morala žrtvovati v svetovni vojni najmlajšega sina. Tega krutega udara ni prebolela nikoli. Minila jo je tista živahnost, ki jo je dčila v prejšnjem življenju, ko je kot odlična pevka bila duša vsemu takratnemu družabnemu življenju v Pišecah. Preko 40 let je bila cerkvena pevka. Imela je zelo prijeten sopran, ki ji je ostal ohranjen v visoko starost. S pokojnico je legel v grob doberšen del starih Pišec. Zato bomo rajni gospe ohranili svetel spomin. Preostali nam še iskreno sožalje!

— POLJČANE. Te dni se je vršil v Baumnovem hotelu občni zbor gasilske čete. Po kratkem poročilu predsednika Baumana so poročali še tajnik Mesarič, blagajnik Bauman in poveljnik Anton Medved. Društvo, ki deluje že 47. leto, je tudi lani marljivo delovalo. Sprejetih je bilo ta dan nekaj novih članov. Gotov znesek se je določil za spomenik blagopokojnega kralja Aleksandra I. — Pri poročilu občnega zbora Sokola je pomotoma izostalo, da je bila izvoljena za načelnico marljiva sestra učiteljica Mira Požegova.

— RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 15.15 uri in 20. uri v južni zvočni vefilm »Tarzan«, gospodar Kot dodatek nov Foxov zvočni

— RADEČE. Novo imenovani sodni predstojnik dr. Karel Novak iz Litije je nastopil službo v Radečah. Želimo mu čim prijetnejše bivanje med nami! — Te dni se je

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
v šiški. — Telefon 33-87.

PREMIERA vefilma

VOLGA V PLAMENU

Drama po noveli Puškina v režiji Fourjanskega. — Sodeluje praški simfonični orkester. — V glavnih vlogah: Albert Prejean, Valerij Jukišinov, Danielle Darieux, Nathalie Kovanko. Film se predvaja samo v soboto in nedeljo ob 3. 5., 7. in 9. uri ter v ponedeljek ob 7. in 9. uri zvečer.

Rezervirajte vstopnice telefonično!

V dopolnilno nov Paramountov zvočni tehnik

Pride v torek! Pride!

DVA VESELA VRAGA

poslovil od nas in se vrnil v Lož splošno priljubljen sodnik g. dr. Franjo Mohor, ki je po smrti d. Schmidta vršil dolžnosti sodnega predstojnika. Kako zelo je bil priljubljen, priča njegov poslovilni večer, ki se je vršil v hotelu Jadranu. Z lepimi nagovori so se poslovili od njega predsednik občine g. Anton Polanc, sodni nadodfial g. Pavliček in solski upravitelj g. Pečnik Ivo, ki so jim je g. dr. Mohor zahvalil za prisrčne besede. — Pred kratkim smo imeli v Radečah sejem, ki je bil dobro obiskan. Bilo je mnogo prekupčevalcev z živino. V gneči pa je nekemu sejmjarju neznan tat izmaknil listnico s 3000 Din. Tatu niso mogli izslediti.

KUSANGO

GROZOTNO POROČILO

ŠOSTANJ. V preteklem letu je bilo v sodnem okraju šostanju iztočenih 313.791 litrov alkoholnih pijač in to vina 184.682 litrov žganja 5510 litrov, piva 17.449 litrov in sadjeva 106.150 litrov. Če se računamo povprečno vino po 10 Din, žganje po 25 Din, pivo po 8 Din in sadjevo po 4 dinarje liter, dobimo ogromno vsoto 2 milijona 548.762 Din. Zanimivo je dejstvo, da se je v lanskem letu iztočilo približno za 63.000 litrov več alkoholnih pijač kakor v predlanskem letu. — Iz našega mesta se je poslovil g. Ivan Remik, finančni predstojnik. V prostorih pri Cerovški mu je šahovski klub priredil lepo odhodišče. Na novem službenem mestu v Libelčah mu želimo mnogo sreče!

ST. VID NAD LJUBLJANO. V nedeljo dopoldne je imela strelska družina redni občni zbor. Predsednik g. Komac je v glavnih obrisih poročal o delu družine v preteklem letu, ki je bilo prav živahno. Družina si je lani tudi urenila strelšče. Iz poročila tajnika g. Isteniča je razvidno, da šteje družina 53 članov. Iz poročila strelškega vodje orožniškega komandirja g. Sadjaka smo izvedeli, da je imela družina 25 sobnih strelskih vaj in 16 ostrih strelskih vaj na strelšču. Ker kaže tudi mladina med 14 in 18 leti zanimanje za sobno streljanje, bi bilo potrebno ustanoviti strelski naraščaj. Iz poročila blagajnika Brovca je razvidno, da družina nima dolga. Občni zbor je soglasno izvolil stare upravo pomočeno se s štirimi novimi člani g. Smolecem Antonom, Dolničarjem Karolom, Šmajdkom Tonetom in Čudermanom Jožetom. Tolleke solidarnosti med upravo in ostalim članstvom je dolgo ni smo opazili. Veseli nas, da je družina v št. Vidu storila velik korak naprej.

Loveška roka

v časopisnem papirju

Maribor, 1. februarja

Na Pobrežju so v bližini pokopališča našli na cesti moško roko, v zapetju kakor v nekem zlobnem kolezju razmesarjeno. O čudni najdbi so bili takoj obveščeni orožniki, ki so uvedli preiskavo, ker so ljudje pričeli širiti govorice o strašnem zločinu. Po izvršeni preiskavi pa se je ugotovilo, da je posestnik Pulki iz Zgornje Dupleke slamorenica odrezala levo roko. Voznik, ki je Pulka peljal v splošno bolnišnico, je odrezano roko zvil v kos časopisnega papirja in jo med vožnjo nazaj izgubil. Najditelj roke so si ustvarili takol sliko o groznem zločinu in so se pobeški prebivalci šele po razjasnitvi pomirili.

Dva mlada Tržačana zagonešno izginila

Ta dva mladeniča, 18letni Rosalio Naffi (leva slika) in 18letni Mario Marassi (desna slika), oba dijaka iz Trsta, sta o Veliki noči (29. marca) lanskega leta odšla od doma z namenom napraviti planinsko turo na Krn. S tega izleta pa se nista več povrnila. Dognano je, da sta mladeniča res prišla do vnožja Velikega Čuka, odtam pa je izginila za njima vsaka sled. Da bi se bila smrti ponorečila v gorovo, to se zdi neverjetno, ker navzlic skrbnemu iskanju tako na italijanski kakor na jugoslovanski strani ni bilo najti njunih trupel. Verjetneje je, da sta oba še živa, a sta iz neznanih razlogov nekam izginila. Mogoče tudi, da

RADEČE. Na pobudo našega agilnega predsednika mestne občine g. Antona Polanca se je ustanovilo v Radečah Olepševalno društvo, katerega namen je skrbeti za olepšanje mesta in njene okolice. Pravila so potrjena. Že ime predsednika g. Polanca nam kaže, da bo društvo agilno delovalo v olepšanje našega mesta.

Ljubljanskemu meščanstvu!

Z današnjim dnem prične pooblaščenec »Bran-i-bor« z obiski v stanovanjih in poslovnih prostorih naših meščanov. Povabil jih bo, da pristopijo kot člani k mestni podružnici narodno-obrambne organizacije »Bran-i-bor«. Letna članarina znaša 12 Din. Vsakemu, ki plača ta znesek, izroči pooblaščenec inkasantsko izkaznico, ki vsebuje je obenem tudi potrdilo o plačani članarini. Naprosimo naše meščanstvo, da s svojim pristopom v društvo podpre njegove velike naloge. »Bran-i-bor« je edina naša obrambna organizacija, ki si prizadeva lajšati nemilo usodo naših zamejnih rojakov. V marsičem radi posnemamo velike nara-

Iz slavne zgodovine bokeljskih mornarjev

Danes priredi bokeljska mornarica svojo tradicionalno proslavo — Simboli nekdanje oblasti in nove naloge Starodavne mornariške organizacije

Kotor, konec januarja.

Vsako leto na svečnico priredi Bokeljska mornarica svojo tradicionalno proslavo, združeno s češčenjem sv. Trifuna, zaščitnika Boke. Po starodavnih pravilih je začetek proslav že zadnjo nedeljo v januarju. Tedaj namreč mali admiral na tribunu pred kotorsko stolnico razglasi vsem članom mornarice in občinstvu začetek velikih slavnosti. O tej otvoritvi slavnosti je »Jutro« že poročalo, prej pa je pisalo tudi o volitvah velikega in malega admirala. Veliki admiral je bil doslej voljen dosmrtno, lani pa so člani mornarice popravili svoja pravila, po katerih volijo sedaj velikega admirala za dobo 5 let. Mali admiral, ki ga volijo vsako leto, pa je vedno izbran iz vrst naraščaja. V poštev pridejo 10 do 14 letni sinovi zaslužnih članov mornarice. Starodavni pravilniki točno odredajo naloge velikega in malega admirala.

Slavni predniki

Kakor znano, je Bokeljska mornarica najstarejša organizacija mornarjev v Evropi. Po ljudskem pripovedovanju je bila ustanovljena že leta 509, ko so v Kotor iz Male Azije prenesli ostanke mučenika sv. Trifuna. Bokeljska mornarica je v najstarejši zvezi s slavno zgodovino Boke. Ze zemljepisna lega je določila Boki posebno ulogo, ko jo je napravila za dom izkušenih mornarjev. Bokeljski mornarji so ohranili svoj sloves od najstarejših časov do danes. Proslavili so se po vsem svetu. Matija Zmajević iz Perasta je ruskemu carju Petru Velikemu organiziral baltičski brodovje, potem pa je nekajkrat kot ruski admiral premagal Švede. Marko Vojnović iz Hercegnovega je bil v dobi Katarine II. poveljnik ruskega brodovja in proslavil se je zlasti v bitki s Turki pri Filonu Ruskega carju Petru Velikemu je Matija Melada iz Perasta uredil nekaj pristanišč, njegov rojak Marko Martinović pa je bil vodja mornariške šole, ki jo je Peter Veliki otvoril za plemiče. Vsi ti slavni mornarji so bili člani Bokeljske mornarice. Njim so sledili mnogi drugi, ki so obhajali ves svet pod raznimi zastavami. Milo Vukasović iz Dražin Rta je bil ustanovitelj največjega južno-ameriškega parobrodarskega društva »La Platense« in po njegovih načrtih so bile zgrajene največje argentinske ladje. Boka je imela leta 1797 okrog 290 patentiranih brodov za veliko plostvo. Leta 1805, pa že 400 patentiranih in preko 300 nepatentiranih brodov. Nepregledna je vrsta poveljnikov raznih trgovskih in vojniških ladij, ki so izšli iz Boke.

V dobi samostojnosti Boke je imela Bokeljska mornarica veliko upravno oblast, kot milica pa je vedno stala na braniku svojih obal. Tako n. pr. niso bokeljski mornarji dovolili nobeni tuji ladji, da bi priplula v zaliv s svojo zastavo. Celo beneške ladje so morale sneti svoje zastave sv. Marka in razobesiti zastave sv. Trifuna, če so hotele pristati v Boki. Francozi so Bokeljski mornarici leta 1811. odvzeli njeno oblast, to pa se je nekaikrat zgodilo tudi pod Avstrijo.

ZVOČNI KINO MOSTE

V soboto in nedeljo ob 3. 5., in 8., v ponedeljek ob 8. uri božanska

GRETA GARBO

v vefilmu

Kraljica Kristina

de. Posnemajmo tudi njihove lepe zglede. S posarskim plebiscitom proslavlja nemški narod zmago svojega dolgoletnega obrambnega delovanja. Sledimo temu zgledu! Pomnimo, da bi mogla biti tudi naša svoboda prej ali slej ogrožena, če bomo sedalje tako trdovalno kazali svojo brezbriznost za vodo rojakov, ki v naši neposredni bližini nacionalno propadajo! Za obrambo našega rodu in zemlje — vsi v »Bran-i-bor«!

Nekdaj oblast, zdaj socialne naloge. Iz svoje slavne zgodovine ima Bokeljska mornarica veliko zbirko zgodovinskih listin in drugih spominov. Njen najstarejši pravilnik, ki je ohranjen v celoti, je iz leta 1463. V starih doba je admiral Bokeljske mornarice ob njenem velikem prazniku prevzel v svoje roke vso oblast v Boki. Slovesno so mu bili izročeni tudi ključki mesta ter mestnih zakladnic in ječ. V praviških dneh je imel admiral pravico pomilitosti obsojence, onim, ki so se zatekli od drugod v mesto, pa je lahko dal zavetje. Simboli te nekdanje oblasti so ostali do danes. Bokeljska mornarica prevzame vsako leto na svečnico od sreskega načelnstva državno, od mestnega poglavarstva pa občinsko zastavo. Med proslavo čuvajo mornarji obe zastavi v stolnici. Po slovesni službi božji priredi mornarica vsako leto veliko pojedino za mestne in okoliške reče, katerim strežijo mornarji. Pred stolnico priredijo pozneje tudi tombolo v korist revežev v spomin na one čase, ko je moglo ena organizacija dajala v svojih slavnostnih dneh zatočišče vsem revežem in preganjanecem.

Ko so tako od nekdanje oblasti ostali samo lepi simboli, pa so se izpremenile tudi naloge starodavne organizacije. V ospredje stopa socialno udejstvovanje, zlasti skrbstvo za zaposlitev članov in za odgoj naraščaja ter podpiranje svojcev onih članov, ki so v nevarnem poklicu postali invalidi, ali pa izgubili svoje življenje. Ker je že od najstarejših dob temelj organizacije najpopolnejša tovariška vzajemnost, ima Bokeljska organizacija pri svojem socialnem udejstvovanju velike uspehe.

DOLORES del RIO

Vremenski pregled

Mogočna depresija, ki nam je konec prejšnjega tedna tako nenadoma, pa hkrati tako temeljito preobrnila vreme, se je razmeroma naglo odmaknila od Océana, samo da v precej neobičajni smeri. Razširjala se je namreč prav naglo proti jugu in jugovzhodu in že v nedeljo dopoldne je bilo njeno glavno središče nad Sredozemskim morjem. S tem je pričel naše predele preplavljati hladnejši zračni tok in že v nedeljo zjutraj je dež tudi v spodnjih legah prešel v sneg. Toda, ker je bila takorekoč vsa Evropa se preplavljena z razmeroma zelo toplim zrakom, tudi ta dotok ni mogel kdovekak shladiti ozračja in sneg je ostal močno južen. Ko pa je mrzlejši polarni zrak dospel do nas, se je bila depresija že toliko oddaljila od nas, da so padavine nehale. Glavni ciklon se je pomikal preko Balkanskega polotoka na vzhod ter je spotoma prožil obilne padavine po deželah okrog Egejskega morja ter ob ožinah. Poplave so bile v zvezi z njimi. Z oddaljevanjem preko južne Kusije ter Črnega morja se je tjakaj prestavljalo slabo vreme, ki je napravilo potekalom lepo pot od Islandije na Oceanu čez Skandinavijo in Srednjo Evropo in Balkan.

Za odhajajočo depresijo se je razprostrl mrzli polarni zrak preko Evrope. Toda ta zrak je znaten del pota napravil nad toplo oceansko vodo, se pri tem močno segrel in spričo tega ni mogel prinesiti posebnega mrza. Temperatura se je pač zopet znižala pod ničlo, ali samo zmerno. Ker je ciklon napravil vijugasto pot z velikim ovinkom proti jugu, ni mogel proti Rusiji sprožiti nikake mrzle poplave. Zato je tudi tamkaj ostalo izredno milo vreme. Kako enakomerna temperatura gospoduje po Evropi, se najlepše razvidi iz naslednjih navedb. V sredo zjutraj je bilo v Moskvi — 6° C. v Varšavi prav tako — 6°, v Berlinu in Pragi — 4°, v Rigi — 6°, v Bruxellesu — 6°, v Parizu — 7°, v Sofiji — 3°, a ob Severnem rtiču — 5° C. Bolj enakomerno si je težko misliti razporedbo mrza po celini. Tudi v najtoplejših predelih na Sredozemskem morju se je temperatura gibala okrog 5 do 8° nad ničlo, na Velikobritanskem otočju prav toliko.

Anticiklon, ki se je moral ob prodoru depresije umakniti tja proti Azorom, se je po njenem odhodu upal spet v bližino, skušajoč zopet zasesti imenito pozicijo nad Velikobritanskim otočjem. Ali vprašanje je, če se mu bo to posrečilo. Zakaj nad Atlantskim oceanom se mimo Islandije sieskoprej podijo depresije proti Evropi; ako se ena od njih nameri malo bolj v južni smeri, smo brž zopet v vremenski spremembi. Dotlej pa vleče nizki tlak nad Sredozemskim morjem nase hlad s celine; tako kakor noče utihniti burja na našem pri morju, je hladni tok zanesel sneg celo tja na Španjo.

Revija

ZIVLJENJE IN SVET
POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 Din
SEGAJTE PO DOBREM STIVU!

Gospodarstvo

K vprašanju bolniškega zavarovanja privatnih nameščenecv

Vzdrževanje med privatnimi nameščenimi zaradi znanih sklepov ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev (SUZORJA) glede reorganizacije nameščenkega bolniškega zavarovanja, se še ni podelilo. Pogrešno bi bilo naziranje, pripisovati to vzdrževanje umetno izraženi psihozi, kajti naši nameščenici imajo po dolgotrajnih izkušnjah s Suzorjem dovolj poverja predpostavljati, da delujejo sile, ki kupijo proti interesom zavarovanja privatnih nameščenecv, saj se je komaj podelilo vzdrževanje med nameščenimi zaradi predlogov za delno demontažo pokojninskega zavarovanja nameščenecv v korist Suzorja; teh predlogov sicer ni stavljal Suzor sam, pač pa jih je izdelal eden vodilnih funkcionarjev te institucije.

Nezaupanje nameščenecv proti Suzorju pa ima docela realno podlago tudi iz preteklih dob. Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani je moralo po uveljavljanju zakona o zavarovanju delavcev več let voditi težko borbo za svoj obstoj, kajti Suzor je hotel na vsak način dobiti ukinitve te institucije, tako da bi vse nameščenecv zavarovanje sam prevzel. Malo je manjkalo, da ni do tega prišlo leta 1936, ko je ravnateljstvo Suzorja sklenilo ukinitve privatno - društvenih bolniških blagajn in je predlagalo, da se mora likvidacija izvršiti do začetka l. 1937. Za Trgovsko bolniško in podporno društvo je bil tudi predlog likvidator. Po dolgotrajnih bojih so nameščenici dosegli, da je bil v finančnem zakonu za l. 1927/28, vnesen člen, ki določa, da se Trgovsko bolniško in podporno društvo ne likvidira, temveč se smatra za oni krajniji organ Suzorja. Ki vodi posle za privatne in trgovske nameščenice. Na podlagi te ureditve se je bolniška blagajna Trgovskega bolniškega in podporna društva prišla naglo razvijati, Trgovsko bolniško in podporno društvo samo pa je v začetku l. 1930. uvedlo poleg obveznega zavarovanja pri društveni bolniški blagajni še tako zvano višje zavarovanje (II. razred bolnice), kar je mnogo pripomoglo k temu, da se je nazivlje poslabšanju gospodarskih razmer in brezposelnosti število zavarovancev dvignilo od 4600 v l. 1929. na 7200 članov; od tega pa je 4000 članov v višjem zavarovanju. To naglo povečanje članstva nam je dokaz, da hočejo imeti nameščenici svoje zavarovanje in so pripravljeni v ta namen tudi več žrtvovati.

Za presojeno, da ne vodile do značilnega sklepa Osrednjega urada glede bolniškega zavarovanja privatnih nameščenecv, je zanimivo, kako je prav prišlo do teh predlogov. Že v novembru 1933 je ravnateljstvo bolniške blagajne zagrebškega društva »Merkurja« stavelo predloge za reorganizacijo zavarovanja, in sicer zgolj zaradi znanih internih nasprotov med ravnateljstvom bolniške blagajne »Merkurja« in odborom samega društva »Merkurja«, ki upravlja posle višjega zavarovanja. Društvo je namreč dobilo drugo vodstvo in tako so nastala nasprotja med upravo društva in upravo društvene bolniške blagajne. Takrat je Suzor še pravilno postopal in je dal predloge bolniške blagajne »Merkurja« za reorganizacijo v izjavo vsem prizadetim institucijam, ki pa so predlog odklonile. Na seji ravnateljstva Suzorja, ki se je vršila v marcu lanskega leta in so jo prisostvovali predstavniki privatno - društvenih bolniških blagajn in vseh treh društev, je tudi ravnateljstvo Suzorja odklonilo načrt za reorganizacijo in je pooblastilo upravo, da izdela predlog novele k obstoječemu zakonu o zavarovanju delavcev, ki naj reši celokupni kompleks vprašanj privatno - društvenih bolniških blagajn in sploh bolniškega zavarovanja privatnih nameščenecv.

Pravilno bi bilo, da bi Suzor izdelal tak predlog zakonske novele in ga poslal v izjavo prizadetim institucijam. Tega pa ni storil, temveč je znova stavljal predlog, ki vsebuje vse isto, kar je zahtevala v novembru 1933 bolniška blagajna zagrebškega društva »Merkurja« zgolj zaradi notranjih sporov in kar je bilo lani v marcu že odklonjeno. Na seji ravnateljstva Suzorja dne 28. in 29. decembra pa je ta predlog z večino glasov prodir. Toda medtem je prišlo tudi pri Bolniški blagajni »Merkurja« do sprememb v ravnateljstvu, tako da je danes tudi bolniška blagajna »Merkurja« skupaj z društveno upravo »Merkurja« proti sklepu Suzorja, odnosno proti predlogu prejšnjega ravnateljstva Bolniške blagajne »Merkurja«. Tak način postopanja Suzorja mora izzvati v vrstah privatnih nameščenecv nezaupanje, kajti privatno - društvene blagajne niso bile prav nič informirane o predlogih, še manj seveda vprašane za mnenje.

Privatni nameščenici imajo glede socialnega zavarovanja svoje posebne želje in zahteve. V okviru delavskega zavarovanja jim ni mogoče ustreči, zato gre njihova zahteva po specialni zakoniti ureditvi tega zavarovanja, ki naj bi obsegalo bolezensko, nezgodno, pokojninsko in brezposelnostno zavarovanje, pri čemer naj se upošteva potreba delovne skupnosti vseh teh zavarovanih panog. Dokler pa ni mogoče urediti to vprašanje v smislu teženj nameščenecv, naj bi ostalo tako, kakor je, samo delokrog posameznih privatnih društvenih blagajn naj bi se uredil po teritorialnem načelu in uvedlo obvezno članstvo.

Stremljenje nameščenecv gre torej za tem, da se njihovo zavarovanje osamosvoji, (kakor je to urejeno v drugih državah kakor v ČSR, Avstriji, Nemčiji), dočim hoče največji sklop Suzorja še bolj pri tegniti bolniško zavarovanje nameščenecv na osrednji urad, tako da se ne bi samostojno bolniško zavarovanje vršilo pod okriljem Suzorja temveč tudi dodatno višje zavarovanje. Privatno društvene blagajne bi morale seveda v tem primeru likvidirati, ker bi vse njihove poslovanje prevzele nove bolniške blagajne privatnih nameščenecv.

Pri tem je značilno, da bi bilo po sklepu Suzorja članstvo v teh novih bolniških blagajnah privatnih nameščenecv fakultativno (neobvezno) eventualno višje zavarovanje na obvezno za vse članse dočim zahtevalo sedaj privatno društvene blagajne obvezno članstvo pri društveni blagajni za vse privatne nameščenice in te fakultativno

(neobvezno) višje zavarovanje. Namen uvedbe neobveznega članstva pri bolniških blagajnah trgovskih nameščenecv in istočasno obveznega višjega zavarovanja pri onih, ki se hočejo včlaniti pri bolniški blagajni trgovskih nameščenecv, je jasen: gre le za tem, oslabi bolniško zavarovanje privatnih nameščenecv, kajti verjetno je, da bi zaradi novih bremen po uvedbi obveznega višjega zavarovanja odpadlo precejšnje število članov, ki so sedaj zavarovani le za zakonite davatje in bi potem prešli k okrožnim uradom za zavarovanje delavcev, kjer bi bili prispevki manjši. Enake posledice bi imela tudi uvedba višjih mezdnih razredov za nameščenecv bolniške blagajne (in ne tudi za okrožne urade). Delodajalci, ki odločajo predvsem o tem, kaj naj bo nameščenec zavarovan, bi torej raje prijavljali svoje nameščenice pri okrožnih uradih, kjer ne bi bilo višjih mezdnih razredov in bi bili že zaradi tega prispevki manjši.

Uvedba višjih mezdnih razredov bi vrhu tega povzročila povečanje suficitov pri privatno - društvenih blagajnah, na katerih navtipira seveda Suzor. Vse to nam kaže, da predlogi Suzorja ne izvirajo iz naklonjenosti nasproti nameščenecv in iz prizadevanja za zboljšanje zavarovanja, temveč predvsem iz prikriti želje, pritegniti v članstvo okrožnih uradov čim več nameščenecv, ki bi tudi pri sedanjih mezdih razredih plačevali razmeroma višje prispevke nego slabše plačano delavstvo, in doseči za Suzor čim večje dohodke od soudeležbe na prebitkih privatno - društvenih blagajn. Suzorju ni dovolj, da ima sedaj od privatnih društvenih blagajn lepe dohodke.

Bolniška blagajna Trgovskega in podporna društva je imela od 1922 do l. 1933 preko 3 milijone Din čistega prebitka in je od tega pripadalo Suzorju 1.800.000 Din. V tem času je Suzor prejel od bolniške blagajne Trgovskega bolniškega in podporna društva ves pobrani znesek za nezgodno zavarovanje v višini 2.600.000 Din in ker je med nameščenici le malo nezgod, je na ranta v tem času izplačal le nekaj 100.000 Din. Poleg tega pobere bolniška blagajna Trgovskega bolniškega in podporna društva sedaj preko 400.000 Din na leto še za borzo dela. Te številke kažejo, da bolniško zavarovanje nameščenecv že sedaj prispeva znatne zneske za delav-

Konferenca mlinске industrije v Beogradu

V Udruženju mlinске industrije v Beogradu se je vršila dvodnevna konferenca predstavnikov industrijskih mlinov v naši državi, kjer je bila po dolgotrajnih diskusijah sprejeta daljša resolucija. Ta resolucija najprej navaja, da je potrebna pšenice moka, ki jo proizvajajo industrijski mlini, po uredbi 6% skupnega davka na poslovni promet plača za 25% nasproti letu 1932. Visoka stopnja poslovnega davka sam a na sebi izziva izvajanje zakonske določbe glede oprostitve poslovnega davka pri mletju žita kmetovalec za lastno potrebo, ki je oproščeno prometnega davka. Kontrola proti zlorabam se tu ne da izvršiti tako, da bi bila popolna. Zato zahteva resolucija ukinitve onih dveh odstotkov, ki so bili dodani skupnemu davku na moko zaradi kritja izgube pri žitnem režimu. Tako na 4% znižani skupni davek, pa naj se potem izenači s skupnim davkom na koruzno moko, ki znaša le 2,4%. To izenačenje je potrebno tudi zaradi tega, ker moramo v notranjosti države forsirati konsum pšenične moke, saj je možnost izvoza pšenice omejena, dočim homo koruzo, ki se zaradi klimatskih razmer more pridelovati le v južneevropskih državah, vedno lahko izvažali. Resolucija nadalje zahteva, da se znižajo prevozniki stroški in da se popolnoma izenačijo tarife za pšenico, koruzo in moko za vse oddaljenosti (to bi pomenilo ukinitve mlinске tarife, kar ni v interesu pasivnih pokrajini). Resolucija nadalje zahteva ukinitve Prizada in prepustitve izvoza pšenice na preferenčnih kontingentih privatni iniciativi. To naj se uredi na enak način, kakor pri izvozu živine. Če pa je potrebno, da ostane Prizad, potem naj bo delovanje te družbe urejeno tako, da bo družba enakopraven tekmeec ostalim izvoznikom.

Kreditna politika Narodne banke

V beograjski »Politiki« razpravlja dr. Ivo Belin o kreditni politiki Narodne banke ter ugotavlja, da Narodna banka še vedno vodi politiko deflacije, ki se kaže v nazadovanju kreditiranja gospodarstva. V teku lanskega leta so se menična in lombardna posojila zmanjšala za 338 milijonov, v teku leta 1933 pa za 355 milijonov. Od najvišjega stanja v jeseni 1932 so menična in lombardna posojila redcirana za ogromno vsoto 794 milijonov Din, kajti v jeseni 1932 so znašala menična in lombardna posojila 2558 milijonov, ob koncu lanskega leta pa le še 1764 milijonov Din.

Od jeseni 1931, ko je nastopil naval vlagatelj, do jeseni 1932, ko je bila kreditna kriza na višku, je Narodna banka povišala eskont in lombard za nad 1 milijardo. Ti krediti so bili po večini dani denarnim zavodom, ker pa so bili dani le postopno in v manjšem obsegu, niso mogli povzročiti pomirjenja vlagatelj. Če Narodna banka tedaj ni bila v stanju dati denarnim zavodom na razpolago potreben kredit v celoti, da vzdržijo naval vlagatelj, tedaj bi bilo bolje, da sploh ne bi dala denarnim zavodom toliko kreditov. Danes so v težkem položaju baš oni denarni zavodi, ki jim je Narodna banka leta 1931 in 1932 dala večje kredite s sredstvi, dobljenimi od Narodne banke, so denarni zavodi izplačevali vloge, ki so obremenjevale zavod le s 4% obrestmi natovalili na so si dolg nasproti Narodni banki za katerega so morali plačati 7,5% obresti.

Narodna banka pa je kmalu pričela iz-

sko zavarovanje in se le upravičeno upira prevelikemu apetitu Suzorja.

Pogrešno je nadalje naziranje zagovornikov Suzorjevega načrta, da je juridična struktura privatno - društvenih blagajn danes taka, da je ogrožen obstoj zavarovanja izven okvira delavskega zavarovanja, odnosno da bi bil oviran soliden napredek, češ da zasebno - društvene blagajne nimajo značaja javnopravnega organizacije. Tu je treba ugotoviti, da so društvene bolniške blagajne nesporno javnopravnega značaja; na tem dejstvu s 154. zakona o zavarovanju delavcev ne more ničesar spreminjati, saj so društvene bolniške blagajne, kakor vsi okrožni uradi, krajevni organi Suzorja, torej nesumljivo sestavni deli nesporno javne ustanove. Bolniška blagajna Trgovskega bolniškega in podporna društva v Ljubljani je po določbi finančnega zakona za l. 1927-28 krajevni organ Suzorja, kar usotavlja tudi pravilnik te bolniške blagajne, ki ga je potrdilo ravnateljstvo Suzorja in ga je potrdilo ministrstvo za socialno politiko (1. člen tega pravilnika določa, da je ta bolniška blagajna krajevni organ Suzorja). Naziramo, ki se čne v začetku sklepov Suzorja glede reorganizacije, češ da v smislu § 42 zakona o zavarovanju delavcev plačati nalozi blagajn nimajo značaja javnih izvršilnih listin, je prav tako zmotno, kajti 2. točka § 42 do boča, da se vse terjatve Suzorja in njegovih organov (torej tudi društvenih bolniških blagajn) pobirajo administrativno tako kakor državni davek.

Tudi vsi ostali skleni, ki izvirajo iz posrednega točnega § 164, namreč iz društvene blagajne ne morejo opravljati poslov, ki jih naloži § 139 zakona (kontrola potrditve glede izvajanja predpisov o zaščiti in varnosti življenja in uslužbenecv, izvajanje predpisov, relevantne snorov itd.) ne morejo držati, čim so društvene bolniške blagajne krajevni organi Suzorja. To potrjuje tudi pravilnik Ljubljanske bolniške blagajne, potrjen od Suzorja in od ministrstva za socialno politiko, ki pravi v svojem § 2, da izvršne blagajne zavarovanje za primer bolezni in upravlja krajevne posle tega zavarovanja v smislu § 139 zakona o zavarovanju delavcev, torej naračata, čim določbe po mnenju zagovornikov Suzorjeve reorganizacije sodijo ne bi veljale za društvene bolniške blagajne.

Za obstoj društvenih bolniških blagajn torej ni prav nobene nevarnosti, kajti društvene bolniške blagajne so krajevni organi Suzorja in imajo enake pravice in dolžnosti kakor vsi drugi krajevni organi. Nevarnost za obstoj teh bolniških blagajn vilič nameščenici edino od osovobod, ki odločajo v Suzorju.

terjavati te kredite in tako se je zgodilo, da so mogli oni denarni zavodi, ki so imeli večje obveznosti nasproti Narodni banki, le v minimalni meri zadovoljevati zahteve vlagatelj, ker so morali vsa razpoložljiva sredstva porabiti za odplačilo dolga pri Narodni banki. Milijarda dinarjev, ki jo je dala Narodna banka denarnim zavodom, pa ni šla v cirkulacijo in ni pripomogla k izboljšanju gospodarske delavnosti. Največji del tega denarja je bil takrat tesaviranj. Narodna banka je brezobzirno izterjevala kredite, ki jih je dala v dobi akutne krize, kar se kaže v zmanjšanju eskontnega in lombardnega kredita za skoro 800 milijonov Din v dobrih dveh letih. Denarni zavodi pa so zopet, da zadostijo zahtevam Narodne banke, vršili pritisk na svoje dolžnike. Zmanjšanje obkora zaradi tesaviranja in zaradi izterjevanja kreditov od strani Narodne banke, vse to je imelo bistven vpliv na razvoj našega gospodarskega življenja. Nastane vprašanje, ali je na mestu kreditna politika, ali politika deflacije, ki jo Narodna banka forsira več nego dve leti, in vprašanje, če ni čas, da se ta politika revidira. Mnoge države, ki so prej skušale da rešijo problem cen in vzdrževanje politike v svetovni trgovini z deflacijo, so že spremenile svojo politiko. Deloma so problem rešile z devalvacijo. Tudi Francija, ki nadalje striktno stoji na stališču zlate valute, opušta sedanjo politiko deflacije in se je v zadnjem času odločila za razširjenje kreditov. Tudi pri nas bi bila potrebna revizija te politike, ker se zdi, da politiko deflacije forsiramo samo še mi.

Za ureditev hmeljske trgovine

Celje, 1. februarja
Na poziv sreskega načelstva v Celju se je vršil v četrtki v prostorih Hmeljarskega društva za dravsko banovino v Zalcu posvetovalni sestanek zastopnikov Hmeljarskega društva kot predstavnikov hmeljarjev in zastopnikov sreskega združenja trgovcev. Posvetovalje je vodil sreski podnačelnik g. Svetina. Navzoča sta bila tudi narodni poslanec g. Ivan Prekoršek in sreski kmetijski referent g. Wernig iz Celja. V popolnem soglasju so bili sprejeti sklepi in določila, ki naj v bodoče omogočijo ono neodgovorno, zloglasno verižništvo s hmeljem, ki je v preteklih hmeljskih sezonah prizadejalo toliko nesreče in škode. Obravnavalo se je tudi vprašanje inozemskih trgovcev in komisionarjev ter je bilo sprejeto načelo, da jim gredo iste pravice, vendar pa tudi davčno iste dolžnosti, kakor jih mora nositi naša domača trgovina. Predstavnik Hmeljarskega društva zupan g. Lorber iz Zalcja je naglasil potrebo, da bi sreski kmetijski oddelek imel v dobi hmeljske sezone svojega tržnega nadzornika na terenu, da bi čuval interese hmeljarjev ter vse nedostatkne in nerealnosti sprti javljali podložitnemu oblastvu. Vzpostavljeno s to institucijo pripravljajo Hmeljarsko društvo tudi posredovalni- co za prodajo hmelja, ki bi imela svoje skladišče v Hmeljarni v Zalcu ter bi po zapriženih posredovalnih senzilih šla hmeljarju pri prodaji hmelja na roko. Ne realnemu načinu trgovanja s hmeljem, kakor se je zlasti v pretekli sezoni razpasel po neodgovornih prekupevalcih in trdkah, ki so take jate teh brezvestnecev vzdrževale in tolerirale, je nanovoda odločen boj, kar morata pozdraviti hmeljar in tudi realna trgovina. Pričakujemo da bo politično oblastvo v polni meri podprlo ta prizadevanja.

Kupujte domače blago!

Gospodarske vesti

== Veliko zanimanje za naš tobak. Te dni smo poročali, da je sklenila češka monopolna uprava nakup 3 in pol milijona kg našega tobaka v vrednosti okrog 90 milijonov Din. Poleg češkoslovaške sta se že prej zanimali za naš tobak Nemčija in Francija. V kratkem pričakujejo v Sarajevu posebno komisijo poljske tobačne režeje, ki hoče kupiti 1 milijon kg hercegovskega tobaka. Iz Sarajeva poročajo nadalje, da je tudi neka egiptska tovarnica cigaret (Port Said Sall Association) poslala svojega predstavnika v Bosno, ki je tam sklenil nakup 150.000 kg našega tobaka proti takojšnjemu plačilu. Koliko je doslej Nemčija kupila našega tobaka, ni znano, vendar pričakujejo še novih nakupov. Pri vsem tem je zanimivo, da se inozemski interesi v prvi vrsti zanimajo za hercegovski tobak. Tu se je izkazala pogrešna politika naše monopolne uprave, ki je baš pri sadnji hercegovskega tobaka prejšnja leta izvedla prav znatne omejitve in je še letos dovolila sadnjo večjega števila rastlin, če bi imeli več dobrega hercegovskega tobaka na razpolago, bi lahko v preteklem letu prodali v inozemstvo znatno večje količine. Ker lani iz letine 1932, nismo imeli na razpolago večjih količin tobaka boljše kakovosti, ki ga zahteva inozemstvo, in je bila na drugi strani produkcija precej restringirana, je bil tudi naš izvoz slab. Tobak lanskega pridelka pa je šele sedaj sposoben za izvoz. Lani smo izvozili le 75 ton tobaka nasproti 462, 582, 294 in 121 tonam v prejšnjih štirih letih. Vrednost izvoznega tobaka pa je lani znašala 25,4 milijona Din nasproti 143,2, 237,5, 124,0 in 62,6 milijona Din v prejšnjih štirih letih.

== Izvoz fižola v Francijo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine ima na razpolago seznam francoskih uvoznikov, ki imajo francoska uvozna dovoljenja za jugoslovnski fižol. Zanimivostni jugoslovnski uvozniki, ki bi želeli izvoziti fižol v teku tega tromesečja v Francijo, lahko dobe ta seznam od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu.

== Zdrženje trgovcev za mesto Celje. Na svoji seji v ponedeljek z zadostnim pozdravilo najprejšnje ukrepe ministra financ za znižanje obrestne mere Narodne banke v upanju, da bodo ti ukrepi dovedli do izboljšanja težkih gospodarskih razmer. Sklenilo je naprositi meročajne činitele, da bi se tudi razlika med debetno in kreditno obrestno mero pri denarnih zavodih maksimirala tako, da bi znašala največ 2 do 3 odstotke, saj je pred svetovno vojno razlika znašala največ 2 odstotka. Splošni odpis dolgov pa odklanj, ker je ta zahteva uničujoča za kredit, ki je temelj vsega gospodarstva in proti vsem načelom nedotakljivosti zasebne lastnine.

== V likvidaciji sta prešli naslednji dve tvrdki: Takstilbazar družba z o. z. (likvidatorja Caharija Ida in Fran Ramovš) in Parna žaga Nazarije, družba z o. z. v Nazarijih (likvidator Karel Hölzter).

== Povišanje glavnice. Izredni občni zbor škofjeleške predilnice, družbe z o. z. v sk. Lokci, je dne 16. januarja sklenil zvišanje osnovne glavnice družbe od 240.000 Din na 500.000 Din. Kot poslovodja je na novo vpisan g. Franjo Sirc, industrijec v Kranju.

== Konkurz je razglašen o imovini Frančeta Ferka, posestnika in zidarstva mojstra v Podborštu pri Črnučah (upravnik mase Fran Lorčič, Ljubljana, Krekov trg 10; prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Ljubljani 8. februarja ob 9. prijavni rok do 25. februarja, ugotovitveni narok 8. marca).

== Podaljšani rok za izmenjavo plačil na tovarnih vozilih. Na predlog gradbenega ministra je ministrski svet izdal uredbu, s katero se rok za izmenjavo plačil na obstoječih tovarnih vozilih v smislu zakona o zaščiti javnih cest podaljša do 31. decembra 1936.

== Dobave. Dne 18. februarja se bo vršila pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustmena licitacija za dobavo ca. 17.000 m² drv. Dne 4. februarja se bo vršila pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 46.500 kg svinjske masti. Dne 8. februarja se bo vršila pri glavnem sanitnem skladišču v Zemunu oterna licitacija glede dobave perila. 9. februarja na glede dobave etujev za sanitetni material.

Borze

1. februarja

Na ljubljanski borzi je danes deviza Newyork v skladu z zunanjimi notacijami postopila. Niže notirata tudi London in Trest. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8.10 do 8.20. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 223, v avstrijskih šilingih po 8.15 in v španskih petah po 4.45.

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 3,1 milijona Din nasproti 4,5, 4,7, 7,1 in 1,6 milijona Din v prejšnjih štirih tednih.

Na zagrebškem efektmen tržišču se je vojna škoda danes zopet dvignila za več točk in se je trgovala za kaso po 394 in 395 (v Beogradu po 395 in 394), za februar po 395 in za april po 393. Čvrsta je bila tudi tendenca v ostalih državnih papirjih. Zabeležen je bil promet v 7% Blairovem posojilu po 68.50 in 68.75, 4% agrarne obveznice so se nudile že po 50.

Devize.

Ljubljana. (Z vstoletje premijo 28,5 odstot.) Amsterdam 290.71 — 295,31, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 1024.91 — 1029.97, Curih 1421.01 — 1428.08, London 211.36 — 216.41, Newyork 4376.79 — 4413.11, Pariz 239.57 — 241.01, Praga 183.42 — 184.52, Trest 373.96 — 377.04, Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.10 — 8.20.

Zagreb. Amsterdam 290.71 — 295,31, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 1024.91 do 1029.97, London 214.89 — 216.94, Milan 374.46 do 377.54, Newyork kabel 4409.47 — 4454.78, ček 4387.47 — 4423.79, Pariz 289.60 — 291.03, Praga 183.42 — 184.52, Curih 1410.63 do 1428.08.

Curih. Beograd 7.62, Pariz 20.37375, London 15.13, Newyork 310.6250, Bruselj 72.1250, Milan 26.36, Madrid 42.2250, Amsterdam 200.05, Berlin 124.05, Dunaj 57.50, Stockholm 77.95, Oslo 75.95, Kopenhavn 67.50, Praga 12.9150, Varšava 58.25, Atene 2.91, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv kliringu.) Beograd — London 26.26, Milan 45.73, Newyork 57.75, Pariz 55.44, Praga 21.78, Curih 173.63, 190 S v zlatu 128 S nan.

Reflekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 393 — 395 za februar, maj 392 — 395 za julij 392 den., 7% investicijsko 75 — 77, 4%

KUSANGO

GROZOTNO POROČILO

agrarne 50 bl., 7% Blair 68.50 — 69, 8% Blair 73.50 — 77, 7% Drž. hipotekarna banka 73.50 — 75, 6% begluske 67 — 68; delnice: Narodna banka 3900 den., Priv. agrarna banka 270 — 275, Trboveljska 120 do 124, Ljevanovica Osijek 145 — 160.

Beograd. Vojna škoda 394 — 395 (395, 394), za februar 393.51 — 394.50 (394.50), 7% investicijsko 76 — 77 (76.50), 4% agrarne 48 — 49 (48.50), 6% begluske 68.50 do 69 (69, 66.50), za mare 69 — 69.50 (69.25), 7% Blair 69 — 69.50 (69.25, 69), 8% Blair 79 — 80, 7% Drž. hipotekarna banka 74 den. (74.50), Narodna banka 5750 bl., Priv. agrarna banka 269 — 270 (269).

Ljubljana. Vojna škoda 388 — 383, 7% investicijsko 75 — 77, 7% Blair 68 — 69, 8% Blair 75 — 77, 4% agrarne 48 — 49, 6% begluske 66 — 67.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13.40, Državne železnice 24, Trboveljska 14.77, Alpin-Montan. 11.30.

Blagovna tržišča

21.10.

+ Chicago, 1. februarja. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 96.375, za julij 88.8750; koruza: za maj 84.25.

+ Ljubljanska borza (1. t. m.) Tendence za žito je bila čvrsta. Nudi se (vse free, nakladalna postaja): pšenica: baška 79 kg, po 132.50 — 135; oves: bosanski 89 — 94; koruza: baška po 63 — 70, banatska po 66 — 68, moka: baška in banatska 64 po 210 — 230; baška 24 po 195 — 215, baška 54 po 175 — 195; otrobi: baški debeli 100 — 105, drobni 85 — 90.

+ Novosadska blagovna borza (1. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška in sremška 122.50 — 125; gorjebanatska 120 — 125; baška polska in slavonska 125 — 127.50. — Kuruza: baška in sremška 67 — 69; sušena 70 — 72; banatska 64 — 66; sušena 67 — 69. Oves: baški in sremški 78 — 80; slavonski 80 — 85. — Ri: baška 115 — 117.50. — Jčmen: baški, sremški, 65.66 kg 110 — 112.50, jari, 67.68 kg 125 — 127.50. — Moka: baška in banatska 64 po 210 — 230; 66 po 215; 68 po 212.50 — 195; 54 po 152.50 — 175; 56 po 147.50; 74 110 — 115; 58 po 85 do 90. — Otrobi: baški in sremški 80 — 82.50; banatski 78 — 80. — Fižol: baški in slavonski, beli 130 — 132.50.

+ Budimpeštanska terminska borza (1. t. m.) Tendence stalna. Pšenica: za mare 16.36 — 16.38, za maj 17.20 — 17.30; koruza: za maj 11.94 — 11.95.

NARODNO GLEDALIŠČE U REPETOAR

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 2. ob 15.: Sneguljica. Otroška predstava. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20.: Matiček se ženi. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol. Nedelja, 3. ob 15.: Gugalnica. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20.: Postrežek.

Ponedeljek, 4.: Zaprt.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 2. ob 15.: Rigoletto. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20.: Neopir. Premiera. Izven. Cene od 46 Din navzdol. Nedelja, 3. ob 15.: Ples v Savoju. Izven. Cene od 30 Din navzdol. — Ob 20.: Ne

Kraljestvo mode

Lepi škotski vzorci

Vsako leto se iznova pokaže, da si ženske spomladi želijo svežih barv in živahnih vzorcev, ker so se temnih zimskih oblačil že dobro naveličale. Tudi letos računajo vodilni modni saloni s tem vsakodnevno mnogo originalnih možnosti izdelave. Morda je tudi poroka na angleškem dvoru, ki se je o njej govorilo po vsem svetu, nekoliko vplivala na novo modo karirastih tkanin, saj so pri tej priliki veljale za najbolj učinkovite originalne škotske noše...

Škotski vzorci so izredno živahni in živahnost je v modnih zadevah odločujoča pomena, kajti s poudarjeno rezerviranošjo se nobena moda ni prodila do popolnega uspeha. Smisel in cilj vsakega modnega ustvarjanja je popešanje žene, ki ga ne bomo dosegli morda z rezerviranostjo, temveč z nekoliko umetniške drznosti in z radostnim poudarjanjem vsega novega. Ženska lepota mora biti vedno spremenljiva, če hočemo, da ostane trajno privlačna!

Sicer pa vedno enaka moda utruja in tudi iz tega razloga se bodo ženske razveselile spremembe, ki jo prinašajo nova karirasta blaga. Seveda bi bilo zgrešeno, če bi hotele ta živahno učinkovita tvoriva komplicirano izdelati, ker bi s tem dosegle le nekakšno snežnost in preobilenost, ki ne pristoji nobeni ženi. Le poudarjeno preprosti kroji so primerni za kariraste vzorce, ki so že sami po sebi dovolj nenavadni. Posebno lepe so kombinacije škotskega tvoriva in enobarvnega blaga, ker na ta način karirasti vzorci še bolj »plastično« izstopijo.

Iz naših skic razvidite, kako si zamišljamo nove modele iz škotskega tvoriva:

Kakor znano, se je dolga tunika uspešno uvedla v vsakdanjo modo. K enobarvnemu krilu posebno originalno učinkuje

takana tunika iz karirastega blaga, ki jo opremimo s svetlo pralno garnituro in s širokim, usnjenim pasom. Ozka tunika je postrani zapeta s svetlimi gumbi (1. skica).

Karirasti kostum nam izvrstno rabi za v mesto, za izlete in pozneje tudi za potovanja. Reverji iz lakatega usnja in so glasilači lakasti gumbi so okusni in nenavadni (2. skica).

Ozki, tričetrtinski kep, ki nadomestuje lani moderne paletoje, spada k značilnim motivom nove mode. Namestu rokavov ima tak kep postranske prereze, nosimo pa ga preko temne obleke, in sicer zaradi kontrasta, ki je pri karirastih tvorivih izredno važen (3. skica).

Tudi najbolj preprosti, karirasti plašč se prijetno razlikuje od vseh drugih spomladanskih plaščev. Karirasto tvorivo je izdelano v različnih smereh vzorca in je na ta način še bolj učinkovito. Pokončen ovratnik širok usnjen pas in gumbno okrasje so modne posebnosti, ki zaslužijo mnogo pozornosti (predzadnja skica).

Kariraste svilne so bile že v prejšnjem stoletju jako moderne. Letos bomo videli zlasti mnogo »škotskih« taftov za lepe popoldanske in tudi za poletne večerne obleke. Zanimiva je taka popoldanska obleka z belim ovratnikom iz organdija, ki jo vidite na naši zadnji skici!

DAMSKÉ KROJE

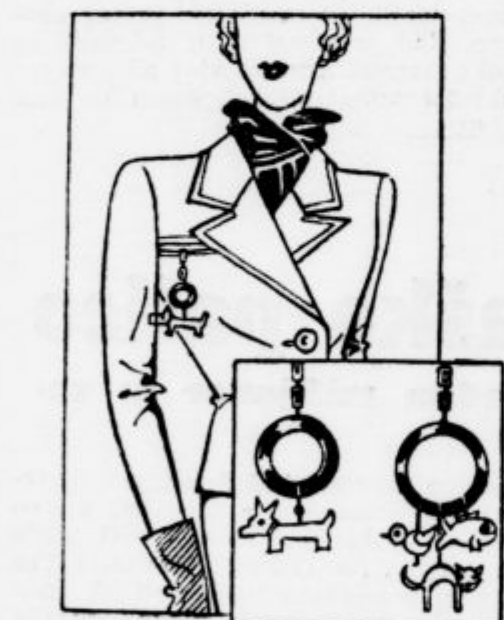
po meri, iz najnovejših žurnalov, ki so damam na razpolago, izdeluje po najnižjih cenah

MODNI SALON ROZMAN

Dvorni trg 3 (nasproti univerze)

1323

Obeski na sportni verižici

V vsaki ženski, četudi je še tako treznih in stvarnih misli, tiči nekaj nagnjenja k romantiki, k nesodobni igravosti... Samo tej okolnosti moremo pripisovati priljubljenost drobnih zapeljivih verižic z raz-

nimi malimi obeski. Sedaj pa je moda prinesla novo inadičo teh verižic, in sicer sportne verižice s emajliranimi obeski, ki večinoma predstavljajo ljubke živalske motive: malega psička, mucko, ptičico ali ribico. Taka sportna verižica z obeskom daje tudi najbolj preprostem kostumu s prešitimi robovi in enobarvnim šalom nekaj posebno mikavnega, ker združuje »dobro, staro slog« z moderno muhavostjo.

VI GREŠITE!

ako še niste uporabili

patentiranega svilnega mila,

ki vam varuje kožo pred gubami in jo ohrani svežo in mehko. Zahtevajte Semo Silk milo v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah!

ŠAH

Prvenstvo Bukarešte je osvojil Herland z 8 točkami (iz 9). Sledel Mendelsohn 7, dr. Proca 6 in pol, Wechsler 5 in pol. V Bukarešti pripravljajo medmestne tekme z Beogradom in Sofijo.

V češkem kopališču Luhačovicah se bo vršil od 6. do 20. junija močan mednarodni turnir z 12 udeleženci. Kakor posnemam iz vabila bodo izmed inozemcev igrali Becker, Lillenthal, Najdorf (Varšava), Pirc iz L. Steiner, iz češkoslovaške med drugimi Flohr, Opocensky, Pokorný, Zinner. Razpisanih je 6 nagrad od 6500 Kč navzdol.

Moskovski turnir se približuje in vsi udeleženci se skrbno pripravljajo nanj, pa tudi že odpravljajo na pot. Med potjo igrajo simultanke, za trening pa tudi konzultacijske partije. Capablanca in Lillenthal sta igrala več takih partij na Holandskem. Sedaj je Capablanca v Berlinu, kjer je imel 1. in 2. razne produkcije. Dne 5. februarja igra v Pragi veliko simultanko proti 35 nasprotnikom. Istočasno bo igral tudi Flohr simultanko proti 35 drugim igralcem, kar bo dalo zanimivo borbo za boljši rezultat med obema, brez dvoma najboljšima igralcema simultank na svetu. Capablanca igra nato še v Mor. Ostravi, 6. februarja pa v Varšavi. Z druge strani bo »prodiral« Spielmann, ki je začel te dni s produkcijami na Dunaju. V simultanki je dosegel odlični rezultat +19, =9, -6 v 5 urah. S temi produkcijami pa se Spielmann, kakor poročajo, tudi poseljuje od Dunaja. Težke gospodarske razmere na Dunaju ga menda silijo, da zapuša po 50-letnem bivanju svoje rodno mesto. Spielmann bo med potjo igral še v Mor. Ostravi, Krakovu in Varšavi. Do 10. februarja bodo najbrž že vsi udeleženci turnirja iz Evrope zbrani v Moskvi.

Eden najmočnejših sovjetsko-ruskih zastopnikov na moskovskem turnirju bo mladik Rjumin. Njegov stil dobro karakterizira naslednja partija, ki je bila igrana v decembru na turnirju za prvenstvo Rusije.

Angliška otvoritev.

Bel: Mazel. Črn: Rjumin.

1. c2-c4 e7-e5

Z Sf6 ali e6 bi črni še lahko prešel v damski gambit, tako pa nastane prava angleška partija, ki je prav za prav le sicilijanska otvoritev z zamenjanimi barvami.

2. Sb1-c3 Sb8-c6

3. Sg1-f3 d7-d6

Na videz zelo defenzivno, črni pa ima, kakor se pokaže, svoje posebne načrte. Po Sf6 bi imel črni še tudi možnost, da igra d7-d5, na 4. d4 pa e4; 5. Sd4; Lb4! 4. d2-d4 f7-f6

Zanimiva ideja, ki pa najbrž ne bo imela prevelike teoretične vrednosti, čeprav se v partiji izvrstno obnese. Na tem mestu se igra tudi Le7, kar pa po e4 in d5 vodi do stisnjene pozicije.

5. e2-e3

e4 bi bilo vsekakor bolj podjetno, čeprav se razvoj skakača preko h6 ne bi dal preprečiti 5. e4, g6 6. Le3, Sh6. Toda nato bi bel lahko poskusil 7. de5; fe5; 7. 8. Lg5.

5. b2-b3 Sg8-h6

Tudi ta sistem razvoja je najbrž dober za belega.

6. — — — Sh6-f7

7. Lc1-b2 g7-g6 Na e7 bi bil lovec brez moči, zato ga je pač treba flankirati. Poteza g6 bi bila prej ali slej vsekakor potrebna, ker bi bel igral a3, Ld3 in Dc2.

8. Dd1-d2

Tu pa bel začne igrati slabo. Imel je na razpolago zanimivo in pač korektno potezo 8. Sd2!, n. pr. e4; 9. Sd5! ali Lg7, 9. Sd5 in pozneje f4.

8. — — — Lf8-g7

9. 0-0-0

Zelo riskantno.

9. — — — 0-0 Pri različnih rohadah pride napad na damsko krilo navadno prej.

10. Lf1-e2 Tf8-e8

11. Kc1-b1 — — — Zapreti pozicijo z d5 je bilo pač bolje in bi tudi lažje pariralo grožnji preko h6 (po e4:). Tako dobi črni kar več tempov za napad.

11. — — — Lc8-f5+

12. Kbl-a1 — — — Zopet ni šlo e4 zaradi Lh6.

13. — — — c7-c5! Pričetek ostrega napada. Bel mora vzeti, ker grozi e4: ter zopet Lh6.

14. d4-c5 Dd8-a5! Dam črni seveda ne bo menjal. Sak bi imel potem celo slabšo končnico. Tako pa njegov napad res prodre.

15. c5-d6 — — — Na Sd4 bi prišlo pač dc5; 16. a3, Ted8, 17. ab4; cb4; 18. De1, a6, 19. La3, Lf8 ter b5.

15. — — — e5-e4! S tem je partija odločena, kakor se hitro pokaže.

16. Sf3-d4 Sb4-a2 Sedaj, ko skakač ne krije več bele dame, je to mogoče.

17. b3-b4 — — — Edino.

17. — — — Sa2-b4+

18. Ka1-b1 Sf7-e5 Črnu ni do ubogega kmeta d6, temveč do točke d3, od koder bo nadaljeval napad. Zanimivo je, da sta nasprotnika še vedno materialno enako močna, toda raztrgana bela rohadna pozicija prinese odločitev.

19. Sd4-f5 g6-f5

20. Tc1-d1 Te8-d8

21. Lb2-a1 — — — Z grožnjo Sd5.

21. — — — Sb4-d3

22. Le2-d3 — — — Drugače odloči seveda Sc4.

22. — — — Se5-d3

23. Sc3-d5 Da5-a4

24. Sd5-e7+ — — — žal ne gre Da2, ker potem točka f2 ne bi bila več brenjena.

24. — — — Kg8-h8

25. Se7-f5 Ta8-c8

Proti Tc4: ali Tc5 in a5 ni več obrambe.

26. Dd2-a2 Da4-b4+

27. La1-b2 Te8-c5

Dvojna grožnja Ta5 in Tf5: dobi figuro.

28. Da2-a3 Da4-a3

29. Lb2-a3 Te8-f5

30. f2-f3! — — —

Izgubi še kvaliteto, obenem pa nastavlja tudi past, v katero pa se črni ne uлови.

30. — — — Tf5-a5

Ne pa Sf2, 31. e7, Sh1; Le7, Td7; 33. Td7: in bel ima še nekaj izgledov na remis.

31. Kb1-a2 Sd3-f2

32. Ka2-b2 Sf2-h1

33. d6-d7 Ta5-a3

beli se vda.

VASJA PIRC.

Med kmeti gosposkih obrazov

Spomin iz okolice Dubrovnika.

Morda vam bo za teh nekaj vrstic vzbudila zanimanje naslednja, še danes živa anekdota:

Velmož iz Dubrovnika je pred stoletji šetal vzdolž Konavljane. Na poljih so kmetje opravljali težak dela kakor povsod. Sonce jih je žgalo v vročem popoldnevu. Ponosni Dubrovčan se je čutil gospodarja nad njimi in jim hotel svojo prešerno oblast tudi pokazati. Objestno in zajedljivo, kakor imajo Dubrovčani navado, je glasno pobaral najbližjega kmeta: »Mojo Bog, koliko dubrovniških plemičev zdaj kopjele tod zemlje!« S tem je jasno namignil na nezakonite sinove Dubrovčanov z dekleti iz Konavljane. Eden med plemeniti in krepkimi kmeti ga je brž za vrnil: »I, prav toliko, kolikor sedi Konavljano v našem velikem senatu.« Tako mu je vrnil njegovo nanigovanje s svojo aluzijo na nezakonske odnose čilih, krepkih, ponosnih Konavljano s plemeniti ženski dubrovniških plemičev.

Anekdota ne pove plemenitaševga odgovora.

Redki med nami vedo za Konavljane. Majhno je in skrito. Ko se iz Dubrovnika nad prekrasnimi, s kamnitimi ograjami obdanimi vrtovi povzpne cesta navkreber, da se onkraj malega sedla spusti navzdol proti lepim krajem Boka Kotorske, srečava najprej mnoge kilometre dolgo peščeno obalo ob morju, kjer kraljujejo mala letovišča Kupari, Srebreno, Milini, Ljuta in Tiha, in hiti nato čez drugo, še manjše sedlo od prvega proti Konavljani in dalje proti Hercegovnem. Morja ni več. Skrivajo ga na desni strani razgrizene skale, a na levi leži veliko, morda 30 km dolgo in 10 km široko Konavljansko polje, ki ga za časa nalivov in zlasti ob spomladanskem deževju voda vsega zalije, da se pri Hercegovnem skoraj združi s prvim, najlepšim zalivom kotorskega kraljestva. V lepih in čistih domovih gospodarijo tod plemeniti Konavljani, kmetje aristokratskih obrazov in obnašanja, ki jim plemenitost in prirojeno uglašenost izdaja vsak njihov gib. Kačaste stopnice, skrbno zaščitene z visokim kamenjem, med katerim je skrita zemlja, so zasajene z lepimi vrstami žlahtnih trt. Domovi se belijo med njimi, a globoko v dolini so kmetje stali prelepo preprogo posevkov, ki bodo morda dočkali žetev, ako je nebo ne udari z neumljenim bičem. Na eni in drugi strani so posejane vasice. Bregovi so skoraj prevrteni in je videti, kakor da bodo zdaj pa zdaj pokopali pod seboj vsa naselja in trpeki trud žuljavih kmečkih dlaní. Gruda, Čilipi, Mrcine in Pločice so največje vasi, ne ravno uboge, ker trta tod rodi plemenito, dragoceno vino, a vendar v težkem življenju, ker jim voda pogosto uniči vsa njihova polja in vse, s čimer bi napolnili prostrane kašče v svojih domačijah. V kačastih klančih se spušta tod zadnji odcpek železnice proti Zeleniki, a prehodna cesta je skoraj najvažnejša v naši državi: ona veže kraljevski Dubrovnik z romantično Boko in ponosnim Cetinjem.

Malo zgodovine iz teh krajev, da jih spoznate v njihovem bistvu — v gosposkih obrazih kmetov od tod. V začetku XV. stoletja so jih kupili tedaj mogočni Dubrovčani in jih podredili svoji republiki, ki pa je imela z njimi sila preglaavic. Z vojskami so jih morali pogosto pokoriti, ker je z novo dobo napočilo za Konavljane

tudi novo življenje, ki se mu je upirala vsa njihova notranjost. Narod se težko, silno težko ločil od svojih seg in tradicij. Kljub vsemu je vpliv republike sv. Vlahi viden še danes na vsakem koraku skozi Konavljane. Do XV. stoletja so se namreč večinoma pečali z živinorejo, kakor še danes njihovi hercegovski sosedi, nakar so se pod vplivom naprednih republikanskih plemenitašev lotili bolj kmetijstva. V onih letih so posadili oljke in trte, ki jih še danes preživljajo.

Za Dubrovčanov kajpak Konavljani niso obdelovali zemlje zase, nego za svoje mogočne zaščitnike. Desetino so jim dajali in še več, kakor nekdanji naši kmetje grofom. Napredek v veliki meri, ki bi bil sicer sprico odličnega podnebja za oljko in trto kaj lahke, je seveda izostajal. Davek je bil glavno, a davščine bistré človeka. Tako so tudi Konavljani tedaj postali lokavi in so skušali ob vsaki priložnosti ukamiti Dubrovčana za njegovo. Ti njihovi značilni potezi sta jim ostali do danes.

Konavljanov z Dubrovčani niso vezale le suženjske vezi, ki jih je narekovala pohipnost gospodarjev po pridelitih, nego so Dubrovčani kaj radi jemali v svojo službo tudi dekleta in fante iz Konavljane, ker so bili spretni in sila bistrí. Moški za težaká dela v dubrovniških palačah in vrtovih, a ženske za služkinje. Legenda je ohranila mnogo prigod in nezdov iz časov službovanja Konavljano v plemenitih dubrovniških patricijskih hišah in so večinoma vse žalostne. Življenje Dubrovčanov je namreč tedaj na videz potekalo mirno, ker je za vse ono skrito vedel le najožji krog posvečenih.

Dolga in težka leta so ostali Konavljani dubrovniški sužnji. Nekoliko s svojo lastno marljivostjo, a precej tudi zaradi vedno se spreminjajočih razmer v svetu so se sčasoma osvobodili. Svojo zemljo so deloma od Dubrovčanov tudi odkupili in kasneje z njimi celo živahno trgovali. Zakon o agrarni reformi pred nekaj leti jim je po stoletjih povrnil pravo kmetško svobodo.

Pesem odmeva vzdolž doline. Sliheri Konavljani poje pri delu. Poje pesem svobodne zemlje in svobodnega sonca, ki so po njem njegovi dedi in pradedi hrepeli vso svojo življenjsko dobo. Se stari pojoi in so radi zgovorni. Silno so verni in vse pričakujejo od Boga, ki jim je v vsakem stavku najljubša beseda. Vera jim je ohranila vse njihove lepe šege, vera jim je ohranila v preprosti prijaznosti in neizmerni, v naši domovini gotovo največji gostoljubnosti, a prav tako jim je vera ohranila v starokopitoznosti osemdesetih let. Niso morda neizobraženi, ker ne pismenih med njimi sploh ni, pač pa so primitivni v načinu obdelovanja svojih gospodarstev. Z lesenimi plugi orjejo zemljo, ki je marsikje posejana s kamenjem, kakor polje po babjem pšenu. Nasprotno od primitivnega obdelovanja njiv in sploh nasadov so si Konavljani zgradili zelo lepe domačije, krite z opoko in v notranjosti izredno čiste in prostorne. Vsakega neznanca povabijo radi vanje in mu ponudijo kos kruha, očvrto jajce in požirek težkega, žlahtnega vina.

Najlepša v Konavljani je narodna noša, noša teh plemenitih kmetov ali kmečkih plemenitašev, ki jo po pravici štejejo med najlepše v naši domovini in v svetu. Zlasti ženske so sijajne, izvezeno v narodnih motivih in bogate zlata. Celo premoženje so jim, a dekletom pogosto edina, res bogata dota poleg bale, ker gotovine niti v Konavljani danes nimajo več. Košena pest ozloglašene krize je posegla tudi v te domove, a poleg tega jih bičajo tudi razne bolezni v vinogradih in nasadih oljke.

Vprašal sem kmeta, kako žive.

— Jaleč je Bog, daleč so dobri časi, daleč je občina, blizu so le financi, Bog nam pomaga!

Sedež občine za vse Konavljansko polje je v Cavtatu, oddaljenem 20 km, ki leži na skrajnem robu celega občinskega področja.

— Kako otroci?

— Bog jih je vzgojil. Plemeniti so. Glej jim poteze! Oni bodo dočkali boljše čase, ki nam niso naklonjeni, kakor niso bili našim pradedom za nasilij Dubrovčanov.

— Toda bolje bo vendar kmalu!

— Le Bog to ve in on bo odločil o naši usodi. Bodi nam milosten! Njemu in domovini dajemo, kar je njuno. Njima naša ljubezen! Naš rod je preživljal suženstvo, svobodo uničevanje, zasmeh, bolest, vojno in svobodno domovino. V svetem pismu so besede: po sedmih dneh so prišla bogata leta.

Visoki, brezzobi Orjen je menda prikimal tam daleč na obzorju

Vladimir Regally.

Revija

ZIVLJENJE IN SVET

POSAMEZNA ŠTEVILA 2 Din

SEGAJTE PO DOBREM ŠTIVU!

Zanimive torbice

Končno se je moda naveličala doslej modernih oblik, torbic in hote vpletati povsem nove torbice iz barvastega usnja. Dva zanimiva modela sportnih torbic vidite na naši skici.

Bela smrt deda Hrisana

I.

Letina je bogato obrodila. Sadja je bilo toliko, da so se veje lomile. Zito je rodilo tako bogato, da so Jabolkovčani želi več mesecev. Kope snopov so vzrasle do nebes. Začela se je mlačev.

V tem času je ruska vojska prekorčila Dunav. Prišel je ukaz, da se mora vse umakniti v Zagore onstran Balkana. Jabolkovčani pripravljajo voze. Zalost se jim bere v očeh, ker zapuščajo za seboj toliko snopov, ki so jih s toliko ljubeznijo nabrali po požetih poljih, s težkim trpljenjem. Zdaj morajo zapustiti vse poznanom »Zažgimo snop« so svetovali mlajši.

»Nikakor ne.« so nasprotovali starejši. »To je kruh. Greh bi bil pred Bogom, če jih zažgemo. Kaj je kruh tega kriv? Pustili ga bomo, pa Bog pomagal!«

Počasi so se pomaknili težko naloženi vozi. S težavo so se ločili Jabolkovčani od svojih domov. Zazdelo se jim je, da v višavah plava beli orel,

maha s krili in jim kaže pot proti Šipki.

Na Šipki so bili zbrani žene, otroci in starci. Vsi so hoteli prekorčiti Balkan, ker od Stare Zagore in Kazanlika so pritiskale trume turške vojske. Na prehodu Šipke so kozaki, belo oblečeni, veselo sprejemali begunce, mahaje s sabljami. Od časa do časa je zvenčanje orožja napolnilo prostore Balkana, dajalo upanje beguncem in mrzlično razburjalo turško vojsko.

Ko so prekorčili Balkan, se je dedo Hrisan nastanil s svojo družino v Zelenem drevesu. Ko je proti večeru zanihal nad Zelenim drevesom lahen vetrč, so zasijali ognji v bližini begunskih vozov. Dedo Hrisan je dal na ogenj kafenice in se je med vrenjem globoko zamislil. Žalostni spomini na boje za Orlovo gnezdo so mu vstajali pred očmi. Tam so se bojevali mladi bolgarski opolčenci. Solnce je peklo, da so jim pokale ustnice — peklenška žela jih je mučila, vendar so obstali pred hudimi napadi zasleplene turške drhali. Krepki »ur« je stresal gole skale Orlovega gnezda. Spodaj so vni le turške tolne: »Alah! Alah!« Trupla so padala drugo poleg drugega in so oškropila z vročo krvjo rumeno travo. Ko je mladim opolčencem zmanjkalo

streliva, se je začel boj s kamenjem in drevjem in nazadnje s trupli padlih tovarišev.

II.

Takoj ko je ruska vojska vzela Pleven in so opolčenci hrabro obdržali v slavni zmagi Šipko, so Jabolkovčani spet dobili upanje. Prihajal je božič. Niso hoteli v tujem kraju obhajati za kristjane tako velikega praznika. Začeli so se pripravljati na pot. Nekateri možje z ženami in otroki so ostali pri vozovih. Drugi so sklenili, da se po najkrajši poti čez Mara-gidik vrnejo domov. Tudi dedo Hrisan se je napravil na pot v rodno vas.

»Dedo Hrisane, pot je dolga, ni zate! Ostaní pri vozovih!« so mu prigovarjali mlajši.

»Naj se zgodi, kar hoče,« jih je zavrnil dedo Hrisan. »Tudi če umriem na potu, ne bodo veliko žalovali za menoj. Kaj naj še čakam? Svoboda razprostira perotnice nad mojo rojstno vasjo.«

Tako je govoril dedo Hrisan. Bilo je lepo vreme. Ko so prekorčili Ostrac in Krevnik in so prišli na Mara-gidik se je nebo pokrilo s črnimi, težkimi oblaki, ki so se jim spustili nizko nad glave. Začelo je snežiti. Tiho so pada-

le bele snežinke in so pobelile ljudi, drevesa in zemljo.

»Dobro letino bomo imeli,« je rekel dedo Hrisan svoji ženi in se je vzpenjal navzgor. Ko je nastala noč, je začelo močnejše snežiti. Starčka sta hitela, da bi dohitela Deskozorec, toda oni so bili že daleč. Zapihal je veter. Babica Hrista je že utrujena. Ko se je utrudil tudi dedo Hrisan, sta se usedla na neko skalo, da bi se odpčila. Baba Hrisanica se je tresla od mraza. Starček je prijel svojo ženo za rame in jo je malo stresel, da bi se ogrela. Za tem je potegnil iz žepa kresilo, nabral je nekaj dračja in zakuril.

»Babo, morda so kedaj na tem mestu hajduki zasidili svojo zastavo. Nič ne žalujem; mirno lahko greva navzgor.«

»To bo bela smrt, Hrisan. Doživeli smo svobodo domovine, zdaj

S P O R T

Reorganizacija JNSaveza

Sklicanje glavne skupščine — Kosta Hadži pripravlja načrt za reorganizacijo — Stališče ljubljanskega podsaveza

Z vzpostavitvijo stare savezne uprave v nogometnem savezu je stopilo tudi vprašanje reorganizacije našega nogometnega sporta v svojo zaključno fazo. Samo vprašanje ni sporno, o tem so si vsi edini, da je treba nekaj ukreniti, samo način izvedbe reorganizacije in njen obseg ni naletel na enodušnost.

Ministrstvo za telesno vzgojo naroda je s svojim ukrepom O. Br. 4031 od 20. junija 1934 ukinilo legalno izbrano savezno upravo, in imenovalo novo upravo, v kateri so bili v glavnem zastopani vsi vodilni klubi cele države in vse vstopne prihajajoče struje. Ta imenovana savezna uprava je prejela nalogo, da izvede 1. septembra 1934 popolno reorganizacijo jugoslovenskega nogometnega sporta. Predlagač strup v savezni upravi se nista mogla zediniti na skupen predlog za reorganizacijo saveza, nakar so koncem novembra 1934 podali ostavke na svoje položaje v JNS člani te uprave, ki se zbirajo okoli grupe BSK. Po kratkem provizoriu je minister za telesno vzgojo naroda imenoval v savez komisarjat, ki je razpustil tudi vse podsavezne uprave in imenoval na čelo podsavezov komisarjate.

Ta situacija ni trajala dolgo. Že po dobrem tednu je novi minister za telesno vzgojo naroda razveljavil vse prejšnje ukrepe ministrstva, vzpostavil je legalno savezno upravo in via facti vodijo podsavezne posle legalne podsavezne uprave, ki niti niso izvršile predaje komisarjatom.

Prvi čin zopet vzpostavljene savezne uprave je bil, da je sklicala redno savezno skupščino, ki bi se bila ob normalnih prilikah morala vršiti že najpozneje tekom minulega decembra. Na dnevi red je postavila tudi točko o reorganizaciji saveza (sprememba pravil). Tretji podpredsednik saveza G. Kosta Hadži je prejel nalogo, da pripravi elaborat za to reorganizacijo. G. Hadži se je z okoliščino z dne 16. januarja obrnil na vse podsaveze s pozivom, naj mu do 25. januarja sporočijo svoja mišljenja glede nameravane reorganizacije saveza. V praktični del spopolnitve in zboljšanja administracije, t. j. v vprašanju, ki se tičejo bolj vsakodnevnega praktičnega življenja našega nogometnega sporta, savezni mandat ni spustil, vendar je pozval podsaveze, naj mu tudi tozadevno dostavijo svoje eventualne želje. Bolj se je osredotočil na politični del nameravane reforme in je svoj questionnaire zgostil v naslednjih 12 točk:

1. elektorski sistem zastopstva klubov na saveznih skupščinah; 2. proporcionalni volilni sistem na saveznih skupščinah; 3. eventualna reorganizacija saveza; 4. denarno poslovanje saveza, nadzor nad tem poslovanjem, odgovornost za redno poslovanje; 5. eventualna uvedba profesionalizma; 6. banovinski podsavezi; 7. način zastopstva klubov na podsaveznih skupščinah; 8. proporcionalni volilni red na podsaveznih skupščinah; 9. denarno poslovanje v podsavezih, nadzor nad tem poslovanjem in odgovornost za pravilno poslovanje; 10. avtonomija podsavezov, zlasti v zvezi z zadnjimi poskusi, da se uvedejo v podsaveze komisarjati; 11. avtonomija zbora nogometnih sodnikov in eventualna reorganizacija; 12. odnosi sodnikov napram savezu in podsavezom, če se spremeni sedanj položaj.

V kratkem razpoložljivem času je LNP izdelal svoj predlog in ga poslal G. Hadžiju, obenem je LNP dostavil s posebno okoliščino ta predlog tudi vsem svojim klubom. Stališče podsaveza glede gornjih vprašanj je tako:

Za savezne skupščine naj se uvede elektorski sistem, tako da bo prišel na vsakih 10 klubov pa en delegat, ostane nad 5 klubov bi prejel tudi svojega delegata. Elektorske volje podsavezne skupščine po čistem proporciju. Tak sistem v glavnem ne bi spremenil nič na položaju, saj večje število delegatov itak ne hodi na savezne skupščine, imel bi pa ta sistem to dobro stran, da bi s saveznih skupščin zginele številni lokalni delegati s saveznega sedeža, ki samo motijo miren potek skupščin.

Na saveznih skupščinah naj se uvede volilni red po proporciju s to omejitvijo, da prejme večinska lista vse predsedstvo, ostala odborniška mesta se pa razdelijo po čistem proporciju in bi bila na tej razdelitvi sorazmerno udeležena tudi večinska lista. S tem je zagotovljena uspešna kontrola s strani opozicije, večini pa je treba dati možnost, da zasedbo važnih funkcij v upravi lahko nemoteno dela.

Glede reorganizacije saveza je LNP mišljenja, da je treba tešče organizacije nogometnega sporta prenesti v podsaveze, do čim bi savezu pripadla le kontrola nad točnim izvajanjem pravil. V tem delu Hadži je jasno izjavil, da se ne zaveda, da se za nameravano reorganizacijo saveza skrivajo davni nameni, da bi se izvedla nekaka spodela vlasti med Zagrebom in Beogradom, vsaj na videz, če že ne za res. Vendar dvomimo, da bi se Beograd tozadevno spustil v kake kombinacije in špekulacije, ki bi bile za druge podsaveze povse nesprejemljive.

Poslovanje s savezno imovino je prav zadnje dni predmet javnih razprav po časopisih Administracija saveza stane mesečno okoli 20.000 Din, kar je vsekakor na moč pretirano, zlasti če se upošteva, da se po podsavezih izvrši skoro vse delo po amaterski načeli in z zelo skromnimi sredstvi. LNP je v svojem predlogu nadzor nad materialnim poslovanjem v savezu ločil na nadzor glede upravičenosti izdatkov in na nadzor glede pravilnega knjiženja. Prvi naj bi pripadel na savezni skupščini izvoljenemu nadzornemu odboru. V ta odbor bi se izvolili trije zastopniki raznih podsavezov tako da bi po gotovem turnusu prišli tekom časa vsi podsavezi na vrsto. Točnost književnosti mora bi pa pregledal uradni revizor glavnega združenja saveza. Ta način nadzorstva bi bil gotovo uspešen in pri resnem trajanju nadzorstva bi se lahko zavrila potratnost in izključila vsaka malverzacija. V kolikor bi pa prišlo do nered-

nosti, naj prevzame materialno odgovornost celokupen upravni odbor saveza, tako da bi bili vsi odborniki osebno odgovorni za izdatke.

Glede profesionalizma se je LNP izjavil, da za to pri nas prilike še niso dozorele in bi uvedba profesionalizma bila našemu sportu samo v kvar. LNP zastopa stališče, da moramo ostati še nadalje pri čistem amaterizmu.

Na banovinskih podsavezih LNP ni direktno zainteresiran, ker se meje njegovega teritorija v glavnem krijejo z mejami Dravske banovine. Principijelno pa je proti banovinskim podsavezom, ker je v posameznih banovinah po več močnih sportnih središč, vpoštevati pa je treba tudi prometne komunikacije itd.

V zastopstvu klubov na podsaveznih skupščinah naj ostane vse po starem. Izбира delegatov naj bo za klube povsem svobodna, klubi naj bodo v vsakem pogledu svobodni in enakopravni.

Volitve na podsaveznih skupščinah naj se izvedejo analogno kakor na savezni skupščini, t. j. po proporciju s omejenjo omejitvijo.

Točnost denarnega poslovanja v podsavezih naj se zagotovi po istem načelu kot v savezu. Nadzorstvo naj se izbere iz kroga okoliških (župnih) odborov, nadzorni odbor naj se postavi s saveznimi zastopniki, in tako sestavljeni pregleda upravičenost izdatkov; pravilno književnost pa naj kontrolira uradni revizor združenja re-

Nemška zimskosportna prvenstva 1935

Na velikih smučarskih prireditvah v Garmisch-Partenkirchenu se Nemčija temeljito pripravlja na prihodnjo olimpijado — Pred obnovo sportnih odnosov med Nemčijo in Avstrijo?

Te dni se bodo v Garmisch-Partenkirchenu, na tleh, kjer bo l. 1936. IV. zimskosportna olimpijada, zaključila nemška zimskosportna prvenstva, ki so bila letos organizirana s prav posebnim bleškom in žrtvami. Nemci so na prireditve povabili vse, kar kaj pomeni v zimskem sportu ter dali gostom — poslušno pa številnim zastopnikom tiska — velike ugodnosti za poset teh tekem. Spored je obsegal tekovanja v vseh zimskosportnih disciplinah, in sicer ločeno za nemške in dijaške prvenstva ter za člane SS in SA in končno mednarodno za boš in smučarske discipline. Nemci so se za to zadnjo preizkušnjo — tehnično in organizacijsko — dobro pripravili in že dosedanje vesti o organizaciji so poslednje vse samo najugodnejše. Zanimivo je, da je državni sportni vodja izdal proglas, v katerem poziva vse svoje sportne tovaršice na čim večjo vztrajnost in poštovitost, obenem pa izraža željo, naj se na ta sportna prvenstva nihče ne pokaže v fraku in smokingu. Prav za prav čudno za Nemce, ki tako ljubijo red in pravila!

Teden od 20. do 27. jan. je bil v glavnem posvečen nemskim prvenstvom, ki so se kljub temu, da je v začetku nagajalo vreme, najbolj odlikovala po ogromni udeležbi, čeprav so tudi kakovostno pokazala več kot bi mogla po drugih državah — s samo domačo udeležbo. Med tekami je nemška smučarska zveza prejela tudi senzacionalno vabilo, naj bi odšla na skakalne tekme v Inomost. Odločitve še ni, vendar je s tem vabilom dana možnost, da Nemčija in Avstrija obnovita sportne odnose, ki so od zadnje politične napetosti med obema državama že zmerom prekinjena. Udeležba mednarodne konkurence je bila ogromna. Za stafeto 4 x 10 km se je prijavilo 5 državnih, vsega pa 25 moštvev. Za vztrajnostni tek na 50 km je bilo 82 prijav, rekordno število udeležencev pa je bilo prijavljenih za 18 km, in sicer nič manj kot 454, torej za skoraj štiri ure startanja. Nič manj ne zaostaja udeležba za skakalnimi tekami, za katere se je zgostilo 105 tekmovalcev. Glavni tajnik je zato naprosil vse voditelje ekip — razen Norvežanov — naj po zmognosti omejijo število skakalcev, ker sicer ne more prevzeti odgovornosti za brezhben potek tekem.

Pretekli petek so ponoči z mednarodno udeležbo odprli olimpijsko skakalnico v Garmischu. Za inozemstvo so startali samo Norvežani. Zmagal je Birger Rued s skokoma 59 in 53 m ter 228,3 točke. Tu drugo in tretje mesto je pripadlo Norvežanom. V Garmischu bo po končanih tekah prispel predsednik Fise major Oestgaard iz Osla, da si ogleda vse zimskosportne naprave za olimpijado.

V nedeljo je bilo v Garmischu prvo važno mednarodno srečanje. Na 50 km je startalo 73 tekmecev, in sicer 58 Nemcev, 6 Fincev, 5 Italijanov, 3 Norvežani in Poljak Karpel. Tek je končal z zmagošlavjem Norvežanov, ki so s tremi možmi zasedli tudi prva tri mesta. Sicer pa je šla borba tako samo med njimi in Finci, odločen naskok je pridobil Norvežan Hatten že po 22 km. Vso tekmo je naletaval sneg in čas zmagovalca Hattena (3:38.46) je najboljši v zadnjih letih. Drugi je bil Bestad v 3:40.10, tretji pa Brudahl v 3:47.07. Vrstni red ostalih: 4. Nurmela 3:51.12; 5. Karpinen (oba Finska) 3:51.20; 6. Scalet (Italija) 3:58.24; 7. Ponn (Bavarska) 4:01.17; 8. Husu (Fin.) 4:03.11 itd. Seniorji so progo preemučali v 4 urah in pol. Norveška zmagala na 50 km je že dan pozneje odjeknila po vsem svetu. Od doma so prešli na kupe brezjavnih čestitk, med drugim tudi od prestolonaslednika Olafa.

V torek (29.) je bil tek vojaških patruli na 25 km s streljanjem pri 18 km. Startalo je 11 patrulj, med njimi tudi finska država, ki je tudi zmagala. Finci so se v tehniki pa tudi v streljanju pokazali odlične moči streke posamezniki in kot celota. Za progo so potrebovali 2:06.49. Nemci so za ostali za 2 minuti in pol. Na startu in cilju so prevladovali visoki vojaški dostojanstveniki.

vizijske zveze. Odredi naj se materialna in osebna odgovornost odbornikov upravnega odbora podsaveza za pravilno upravljanje podsavezne imovine. V tej zvezi je važen tudi predlog LNP, po katerem naj bi se vse davjate klubov stekale samo v podsavezne blaginje, tako da ne bi bilo treba odvajati denarnih prispevkov Savezu. Savez naj bi našel kritje za svoje izdatke iz skupščinskih reprezentativnih mednarodnih tekem, ki prinašajo, ob rigoroznem gospodarstvu, več kot je savezu za njegov obstoj potrebno.

K poglavju o avtonomiji podsavezov predlaga LNP, naj se podsavezom prizna značaj pravne osebe. Savez bi bil upravičen razpustiti podsavezno upravo le v dveh primerih, če se ugotovijo malverzacije in če se podsavez upre saveznemu tolmachenju pravil in pravilnikov. Pristojnost glede sprejema novih članov naj preide na podsaveze, ki samo notificirajo savezu sprejem novega člana. Obenem naj se poostrijo pogoji za sprejem novih članov v savez. O večnem sodniškem vprašanju je LNP zavzel naslednje stališče: Poslovanje sodnikov naj se loči v strokovno in praktično. Glede prvega naj si sodniki ustanovijo svojo strokovno organizacijo, kar se pa tiče sodniškega udeleževanja na zelenem polju, naj se povsem podredijo savezu, odnosno podsavezom.

Vprašanje reorganizacije JNSaveza je zlasti v tej poslovni dobi bilo večkrat s povdarkom načeto. Ni nobenega dvoma, da je reorganizacija potrebna. Potrebno bi pa bilo, da se stvar resno in tehnično premisli ter da se nova organizacija našega nogometnega sporta postavi na solidne temelje, ki naj vzdržijo daljšo dobo. LNP je kljub kratko odmerjenemu času vso stvar dobro pretehtal in preciziral svoje stališče, izvirajoče iz mnogoletnega praktičnega dela, v predlogih, ki smo jih zgoraj našli. Prepričani smo, da bodo lahko tvorili vsaj bazo za diskusijo o projektu reorganizacije. —k.

Nemška zimskosportna prvenstva 1935

Na velikih smučarskih prireditvah v Garmisch-Partenkirchenu se Nemčija temeljito pripravlja na prihodnjo olimpijado — Pred obnovo sportnih odnosov med Nemčijo in Avstrijo?

Največje zanimanje vlada v Nemčiji za nedeljske skakalne tekme, na katere pričakujejo ogromno ljudi — najmanj 40.000.

Zimski drobci

Prvenstvo Šlezije na 16 km si je v Bad Reinerzu v krasnem času priboril naš večletni znanec Erik Marx v času 48:39. Snežne razmere odlične, temperatura 10 stopinj pod ničlo.

Prvenstvo Šaske v kombinaciji je v Oberwiesenthalu osvojil znani Walter Glass iz Klingenthala s 446,5 točke. V tekmu je bil komaj šest, zato pa v skokih za precej najboljši.

32letni švedski olimpijski zmagovalac Sven Uttermörst je nedavno v tekmu na 20 km spet dokazal svojo odlično formo. Čas je imel 1:27.40.

Tragična nezgoda je doletela znanega ameriškega hitrostnega drsalca Biallase, ki je na vseh dosedanjih olimpijadah zastopal ameriške barve. Blizu Michigana ga je povozil vlak ter ga teko težko poškodoval, da so mu morali odrezati nogo.

Iz Amerike prihaja vest, da so največjo smučko skakalnico blizu Salt Lake Cityja nekoliko popravili, da bi tudi Američani začeli z rekordnimi skoki do 100 m. Na otvoritvi je skočil Alf Engen, ki je bil do tedaj s 83 m rekorder na tej strmini. 90 metrov. Če ni ameriški, bomo morali tudi mi popraviti Planico.

Danes in jutri na hokej

Prvak Avstrije KAC: Ilirija drevo ob 20. jutri ob 11.

Mednarodno gostovanje avstrijskega prvaka v hokeju na ledu, celovskega KAC, je povzročilo v Ljubljani veliko pozornost in vlada posebno za današnje prvo tekmo ogromno zanimanje. Pri nas KAC ni neznan in smo ga videli dosedaj že v treh tekмах proti Iliriji, vendar prihaja to pot prvi kot prvak Avstrije. Klagenfurtur AC nastopi v Ljubljani komplet v svoji najmočnejši postavi, s katero je bil letos na turneji po Italiji in Franciji. KAC prihaja sredi hokejske sezone v najboljši formi. Preteklo nedeljo je imel v gosteh vradajočo se madžarsko reprezentanco iz Davosa in jo po sijajni igri prisilil na remis 2:2.

Ilirija je letos ostala še neporažena in se je za današnje in jutrišnje srečanje kar najbolj pripravila, tako da lahko upamo na odličen odpor in časten izid. Drsalci se bo danes za navadne drsalce zapirilo ob 18. ter bo ponovno odprto ob 19.30. Na ta način bo omogočeno tudi drsalcem, da prisostvujejo tekmi in uživajo pri sportu do 22. ko bo drsalciše zaprto. Jutrišnja tekma se bo pričela ob 11. Drsalci imajo iste ugodnosti kot danes in bodo lahko uporabljali ostali dve tretjini drsalne ploskve dopolne. Vstopnina k tekmi je 10 Din, za člane in dijače 8 Din, za posetnike sezonskih kart pa samo 5 Din (v nedeljo dopolne).

Svetovno akademsko prvenstvo v smučanju

Svetovno akademsko prvenstvo v zimsko-sportnih panogah se bo vršilo v svetovnoznanem zimskem centru, v St. Moritzu. To bo največja letošnja atrakcija za švice; tekmovaljanci bodo trajala od 4. do 10. februarja. Vse evropske države so že prijavile svojo udeležbo. Po enoletnem presledku bodo tudi naši akademiki nastopili na tem prvenstvu in tako nastopili že tretjič v švic Tekmovali so l. 1933, tudi v St. Moritzu (o rezultatih smo že poročali) in l. 1932. v Grindelwaldenu. Letošnja postavila je: Baebler, Dečman, Heim, Musić, Palme in Privšek; vsi ti tekmovalci so dosegli na slovenskem prvenstvu prav lepa rezultata, zlasti Baebler in Heim. Program letošnjega tekmovalstva je: 4. februarja: svečan obhod tekmovalcev po St. Moritzu in slovesna otvoritev prvenstva na zimskem stadionu 5. februarja tek na 18 km; 6. februarja: odmor, odnosno trening; 7. februarja: smuk; 8. februarja: zjutraj stafeta; 9. februarja: popoldne

skoki za kombinacijo, slalom; 10. februarja: popoldne specialni skoki na 70 m skakalnici; zvečer zaključni banket in razdelitev nagrad.

Program je precej pester, tako da bo lahko nastopil Dečman v četverni kombinaciji (tek 18 km, skoki, smuk in slalom). Zelo redki so tekmovalci, ki zmerejo vse te panoge in zato upravičeno pričakujemo od Dečmana dobre rezultate.

Tekmovalci bodo imeli enotna oblačila: modre hlače bele nogavice, vsi enake pulloverje in kape. Ker pa je to državna reprezentanca, bodo imeli vsi državne grbe. Odhod ekipe bo v soboto ob 20.45 z glavnega kolodvora.

Vesti iz JZSS

Smučski učitelj G. Stane Petan je sinoči odpotoval v Beograd, kjer bo nadaljeval vezbanje kraljevske rodbine v smučanju. G. Petan bo letos v Beogradu nadaljeval svoječasni tečaj, ki ga je na priporočilo JZSS pred leti začel na Bledu in s katerim je imel že dosedaj prav dobre uspehe.

Savez je naknadno dognal, da je na poključnih tekmah startalo več tekmovalcev, ki so tik pred tem nastopili na sokolskih smučskih tekmah v Zagorju. Na prijavo pristojnih podsavezov je savez na zadnji seji sklenil razveljaviti na Poključki od njih dosežene rezultate in do nadaljnjega zabraniti prizadetim start na saveznih prireditvah. Kakor se sliši, sta SSKJ in JZSS že v razgovoru, da se ta spor, ki je zdaj pokazal prve kvarne posledice, čimprej izgladi.

Na torkovi seji je bila določena tudi pomenska udeležba naših tekmovalcev na FIS-tekmah v Visokih Tatrah. Po neoficielni razprednici bodo startali: v starosti 5x10 km: Bervar, Smolej, Knap, Jakopič Alb in Janša. (Računa se tudi na start Baeblerja, če se pravčasno vrne iz švice); na 50 km: Bervar, Smolej, Janša; v kombinaciji: Baebler, Dečman, Jakopič Alb in Šramel ter v skokih: Palme, Baebler, Dečman, Novšak, Šramel in Jakopič Alb.

Skoda je, da je savez odredel sodelovanje na tekmah v alpski kombinaciji za prvenstvo CSR, v katerih bi bili samo maloštevilni naši odlični specialisti v teh disciplinah gotovo prinesli domov najboljše uspehe.

LZSP (Sluzbeno). Verificirajo se za STK Moste Roš Tone, za SK Ilirijo Križman Franc, za Sm. K. Ljubljano Stifel Otto, za Slalom klub 34 Czurda Hugo. Predverificirajo se pa za Sm. K. Ljubljano Bevec Edo in Polajnar Hinko, za Slalom klub 34 Magister Slavko. — Podsavezno prvenstvo v smuku in slalomu se bo danes pričelo. Start za smuk je določen ob 14., start za slalom pa jutri ob 10. Prijave za tekmovalce se sprejemajo do zvečanja, ki bo danes 2. februarja ob 11. v domu na Kofcah.

Koturski podsavez Ljubljana. Važna seja upravnega odbora podsaveza v torek, 5. t. m. ob 20. v posebni sobi pri Amerikancu. Vsi odborniki z ozirom na predstojajoči občni zbor podsaveza ter saveza gotovo, klubi, ki še niso poslali statističnih podatkov in plačali članarine za leto 1935, se zadnjič pozivajo, da članarino v skupnem znesku 100 Din (po 50 Din za savez in podsavez) do 8. t. m. poravnajo.

Sodniški zbor JLAS (sekcija Ljubljana). V ponedeljek bo seja v lovski sobi pri Slamiču.

JASO. Danes ob 20.45 odhod tekmovalcev v St. Moritz. Naslednji tovariši naj bodo točno ob 20 na glavnem kolodvoru: Mikuletič, Dečman, Palme, Musić in Privšek. V Lescah se bo priključil Baebler, na Jesenicah pa Heim. Vsak naj prinese s seboj akademsko legitimacijo ter savezno legitimacijo za polovino vožnje; prvih pet navedenih tovarišev po 80 Din za potni list. Naslov tekmovalcev bo: Jugoslovanske Akademiske Ekipa, St. Moritz, Hotel Steffani. Pričakujejo, da bodo vsi prijatelji belega sporta naslavljali našim akademikom bodrilna pisma, da bodo vedeli, da niso sami v tujini, ampak jim sledimo v mislih vsi smučarji, predvsem akademiki. Našim fantom želimo največjih uspehov.

Smučarski klub Begunje priredi v nedeljo 10. februarja medklubsko tekmo v tekmu na progi 15 km. Proga bo zanimiva in bo imela 200 m višinske razlike. Start v Begunjah ob 10., prijave na predpisanih tiskovinah s 5 Din prijavnine se sprejemajo do najkasneje 9. ure. Prvi trije tekmovalci prejmejo diplome in spominska darila. Rezultat se objavi po tekmi v restavraciji Turiste.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 14. naj bodo gotovo v garderobi zaradi cross-country Zemljak, Starec, Boncelj, Slamič, Makovec, Pupo, Tavčar, Pišek II, Pepek, Zemljak, Doležal, Loboda, Race, Sovinec, Jycha, Podgornik. Juniorji in subjuniorji morajo priti v ponedeljek ob 14. v garderobo. Trening v telovadnici v ponedeljek odpade.

2SK Hermes (Nogometna sekcija). V smislu sklepa seje načelstva od 29. januarja bo redni letni občni zbor nogometne sekcije v ponedeljek 4. t. m. ob 19.30 pri Kočarju. Obenega zbora se morajo vsi igrači nogometne sekcije brezpogojno udeležiti. Dnevni red glej v objavi knjigi.

SK Ilirija. Plenarna seja upravnega odbora v torek 12. t. m. ob 20.30 v damski sobi kavarna Emona.

SK Reka. Za trening tekmovalci morajo biti ob 13. v garderobi: Jaka, Besenčar, Debevc, Drage, Korle, Kamilo, Pino, Slani, Tomažič I, Nany, Tine, Dane, Korli, Laznik, Kokalj, Kokoli, Rožman, Petrovič, Cankov Zore, Tomažič II, Lojze, Novak, Česnik, Lukman II, Tremel. Za imenovanje strogo obvezno. Kdor ima opremo, naj jo prinese s seboj, za ostale mora preskrbeti gospodar.

SK Mars. Redni občni zbor klubov bo v nedeljo 24. februarja. Čas in kraj bosta pravčasno javljena. Pozivajo se vsi redni člani, da poravnajo svojo članarino, in da vrnejo vso opremo gospodarju v svrhu pregleda in morebitnega popravila najpozneje do 10. februarja.

Vremensko poročilo z Bloka: — 4. vzhodni veter, snega 15 cm na podlagi, prši. Izgledi za praznike. Dohod preko Vel. Laše s sanmi na Bloke. Pot za avtomobilski promet prosta iz Ljubljane do Bloka 48 km. Stalni smučarski tečaj.

Naročite se na naš prvi tednik za radiofonijo

Radio Ljubljana

ki zastopa interese poslušalcev že nad 6 let. Aktualni članki, misli k sporedom, kronika dogodkov in domačih in tujih radiu, strokovne kritike, rubrika za film in gramofonske plošče, številne ilustracije, tehnični del, čez 23 strani sporedov.

VSAR REDNI NAROČNIK IMA ZAVAROVAN SVOJ APARAT IN JE SAM ZAVAROVAN ZA PRIMER SMRTNE NEZGODE!

Ugankarski natečaj v vsaki številki, dobitek elektronek za aparat po izboru. Četrtna naročnina Din 35, polletna Din 76, celoletna Din 140, ena številka Din 3.

Zahtevajte brezplačno številko na ogled, pošite še danes upravi tehnika

RADIO LJUBLJANA
MIKLOŠICEVA CESTA 7, LJUBLJANA

Radio

Sobota 2. februarja:

LJUBLJANA 7.30: Kmetijska posvetovalnica (inž. Sadar Vinko). — 8. Marijine pesmi na ploščah. — 8.20: Poročila. — 8.30: Komorna glasba radijskega orkestra. — 9.30: Versko predavanje (dr. R. Čebulj). — 10.15: Prenos iz stolnice. — 11.15: Marjan Rus poje s spremljevanjem radijskega orkestra. — 12.15: Čas radijskega orkestra. — 15.15: Plošče po željah. — 15.30: Pogovor s poslušalci. — 16. Akademski pevski kvintet poje narodne in ponorodele pesmi, vmes triglavske šramel kvintet. — 20. Kraljevska vlada na delu: govor ministrskega predsednika g. Bogoljuba Jevtića k dopolnilnim volitvam za senat. — 20.25: Čas, jedilni list, program. — 20.30: Radijski orkester. — 21.15: Prenos mednarodnega koncerta iz Zagreba. — 21.45: Čas, poročila. — 22.15: Vomoerger: Sv. Trije kralji. Zvočna igra.

BEograd 16.15: Violina in viola. — 20.15: Pesmi. — 20.30: Klavir. — 21.15: Koncert iz Zagreba. — 22.35: Orkester. — 22.55: Plošče. — ZAGREB 12.15: Plošče. — 17.15: Godalni trio. — 21.15: Evropski koncert jugoslovenske glasbe. — 21.45: Plošče. — 22.15: Godalni kvartet. — PRAGA 19.15: Iz Brna. — 20.45: Radijska revija. — 22.15: Plošče. — 22.30: Orkester. — BRNO 19.15: Glasba. — 20.45: Program iz Prage. — VARSAVA 20.15: Pesmi. — 21.15: Orkestralni koncert. — 22.15: Ples. — DUNAJ 12.15: Orkester. — 16.55: Lahka glasba. — 19.40: Sonate. — 20.15: Igra. — 21.30: Plošče. — 22.50: Jazz. — 0.15: Plošče. — BERLIN 20.10: Zabaven program. — 22.35: Ples. — KÖNIGSBERG 20.15: Letalski večer. — 24.15: Ples.

Nedelja 3. februarja

LJUBLJANA 7.30: O predvseh rastlinah v dravski banovini (inž. Sadar). — 8. Nekaj veselih klavirskih točk na ploščah. — 8.20: Poročila. — 8.30: Akademski pevski kvintet poje cerkvene pesmi. — 9. Versko predavanje (p. V. Učak). — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve. — 9.45: Slovenski vokalni kvintet na ploščah. — 10. Zunanje-politični pregled (dr. Jug). — 10.20: Harmonika na ploščah. — 10.40: Gd. Vida Vedralova poje z Radio orkestrom. — 11.40: Nemško gledališče (režiser prof. Hagemann). — 12. Čas, Radio orkester (po željah). — 15.15: Plošče po željah. — 16. Ljudska igra: Kuzofonova usoda (skupina g. Danilove). — 17.30: Narodne pesmi na ploščah. — 19.30: Nac. ura: Ljuba Nenadović (dr. Timohir Djordjević iz Beograda). — 20. Čas, jedilni list, program za ponedeljek. — 20.10: Duo — koncert usne harmonike (orgelce), izvajata Anton Pišek in France Petan, vmes poje kuplete g. Bajde. — 21.10: Fantje na vasi poje zdravice. — 21.40: Čas, poročila. — 22. Radio orkester.

BEograd 15.30: Zbor. — 16. Narodne pesmi. — 18.45: Kvartet. — 20. Pester program. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — ZAGREB 12.15: Plošče. — 16.15: Godalni trio. — 20.15: Plošče. — 21.15: Stagerji. — 22.15: Godalni kvartet. — PRAGA 20. Beethovenov koncert. — 21.05: Iz Brna. — 22.30: Češka plesna glasba. — BRNO 20. Iz Prage. — 21.05: Češka opera. — 22.25: Iz Prage. — VARSAVA 19. Lahka glasba. — 20. Simfonični koncert. — 21. Zabaven program. — 22.15: Ples. — DUNAJ 11.45: Orkestralni koncert. — 13.15: Godba na pihala. — 1

Iz načelnništva SSKJ

Tečaj za narodna kola

Načelnštvo SSKJ je priredilo v Beogradu od 22. do 26. januarja prvi tečaj za narodna kola. Tečaj se je udeležilo 22 bratov in 29 sester iz 16 žup. Tečaj sta vodila Miroslav Vojinović in Stanić Mirko, teoretični in praktični pouk v tečaju pa sta imeli Ljubica in Danica Janjčevići, znani zbiralki in poznavalki srbskih narodnih iger.

Delo v tečaju so si 24. januarja ogledali prvi namestnik staroste Gangl, savezni načelnik Ambrožič in savezni načelnica Skalarjeva, ki so bili z uspehom tečaja nadvse zadovoljni. Tečajniki so se naučili 32 narodnih kol iz srbskih pokrajin.

S tem tečajem je Sokolstvo omogočilo, da postane to naše nezimerno narodno bogastvo last vsega naroda. Tečajniki bodo v svojih župah razširili narodne igre in tako izpopolnili vso delo v sokolskih edinicah. Odslej bo Sokolstvo v vse svoje vaditeljske tečaje vstavilo tudi pouk o narodnih igrah, in to ne samo srbskih, temveč tudi hrvaških in slovenskih. Treba bo pač redke preostale slovenske narodne igre iz Ziljske doline in Bele Krajine

Da bomo na jasnem

Pri pogovoru o problemu telesne vzgoje naletimo pogosto na nejasnosti v najpomembnejših pojmi; iz tega vzroka razume pisane razprave največ ljudi popolnoma napačno. Le prav redki pri nas poznajo pravo vsebino najpomembnejših pojmov, ki jih imenujemo sport, telesna vzgoja, telesna kultura, telovadba. Tule razprave naj vsaj v naše vrste spravi nekaj jasnosti, da bo omogočeno razpravljanje o drugih rečeh, ki so s tem v zvezi.

Najprej: kaj je sport? Za odgovor navajamo nekoliko razlag najznamenitejših sportnikov. Baron Kubertén, ustanovitelj današnjih olimpijskih iger, pravi: »Sport je protivojna in v navado utrjena nega intenzivne vabe mišičevja, ki jo podpira stremenje po uspehu in ki se lahko povzpne do tveganja. In še to-le: »Sport ni človeku dan od prirode, ker nasprotuje živalskemu zakonu o najmanjši porabi moči ter: »Sportni značaj ima lahko vsaka vaja, prav tako pa lahko vsaki vaji manjka. Obročamo se lahko sportno, veslamo pa lahko nesportno. Ne moremo torej razločevati vaj, ki spadajo k sportu, in vaj, ki njemu ne spadajo. Iz tega spoznamo, da obsega sportni način vse telesne vaje, ki jih izvajamo sportno, pa naj bo to telovadba na orodju, borenje, jahanje, nogomet itd. Nadalje: »Vaje na orodju, ki dopuščajo številne spremembe in sestave, težko uvrstimo in pri temni takso ocenimo; toda s sportnega zredišča zato niso manj vredne. So bistveno sportne« (Coubertin: Sportliche Erziehung, Stuttgart 1928). — Jurij Eber, ustanovitelj »Prirodne metode«, ki vzgaja s sportnikom vajami (tek, lučanje, skok, borenje itd.) razlaga: »Sport so vse vrste telesnih vaj ali telesne dejavnosti, katerih smoter je neka storitev in ki jih izvršujemo v bistvu z namenom, boriti se zoper nekaj določene: razdaljo, čas, zapreko, nevarnost itd.« (G. Hébert: Sport zoper telesno vzgojo, slovenski prevod, Jug. sokolska knjižnica v Ljubljani, 1933.). — Ravatelj tiskovne šole za telesno vzgojo v Varšavi in sportnik dr. Gilevič pravi, da je »sport določena oblika telesne dejavnosti s stremenjem po čim boljšem uspehu, brez težnje po neposredni koristi.« Naš »Savez sportističnega saveza«, ki mora biti najodločilnejši, označuje v svoji spomenici iz leta 1930, svoje delo med drugim takole: »Značilnost sportne telovadbe (1) je borba, tekma in želja, doseči nekaj najboljši uspeh.« Zbrali smo samo nekaj razlag. Vse podarjajo, da je bistvo sporta stremenje po boljšem uspehu; zato imamo na sportu olimpijskih tekem tudi vaje na orodju; torej telovadbo kot najimennejši sport. To stremenje se uresničuje danes najvidneje v javnih tekmah in v rekordih. Nekaj primerov naj pokaže, kaj je sport in kaj ne.

Uvodne vaje pri redni vadbeni uri niso sport, ker nimamo namena doseči pri njih neke storitve, namreč se hočemo zgolj razširati in ogreti; namen je torej fiziološki. Sportoviti začnemo šele v glavnem delu ure, ko skušamo namenoma zvišati in izboljšati svoje znanje, svoje storitve v vajah na orodju, prostih panogah, igrah itd. »Sportniki«, ki vadi pripravljene vaje za svoje panoge, ne sportuje, ker ima čisto fiziološki namen, da telo pripravi za sportno vadbo. Ortopedska (zdravstvena) telovadba ni sport; takisto ne navadno kopanje, spretni, smučarski in drugi izleti, ako nimamo namena, da izvršimo določeno storitev.

Sport torej niso neke poljubno izbrane panoge telesnih vaj, temveč način, kako uporabljamo telovadbo: telovadba pa pomeni vse vrste telovadnih vaj, ne glede na dober ali slab namen; tega določamo šele z besedami sport, telesna vzgoja, ortopedska telovadba in podobno. Kadar torej govorimo o telesnih vajah v slovesnem, rabimo besedo »telovadba«; nasprotno, kadar govorimo o sportu, mislimo na storilnostno telovadbo, ne pa na posamezne panoge telovadbe ali celo le načine vaj; še mnogo manj seve na »sportne društva. Zato lahko govorimo o »sportni telovadbi« in o »telovadnem sportu«, o »sportu na orodju« itd. V rabi teh pojmov moramo biti skrajno natančni, ako naj bodo naše razprave jasne.

Trditev, da je »telovadba proste in rodovne vaje, orodna vadba in skupine, sport pa smučanje« itd., je torej napačna in nerabna ter strokovno docela pogrešna.

T. S.

Iz češkoslovaškega Sokolstva

Pregled tekem ČOS v letu 1935.

Leto 1935 je nekako mejnik med zletnim letom 1932 in prihodnjim X. vsesokolskim zletom leta 1938. Češkoslovaško Sokolstvo bo v tem letu pomerilo svoje moči v raznih tekmah. Načelnštvo članov bo priredilo v prvi vrsti tekmo za prvenstvo ČOS in splošno tekmo mlajze omladine. Prva se bo priredila 29. in 30. junija v Bratislavi, dočim bodo drugo izvedle vse župe v lastnem območju hkrati 16. junija. Poleg tega načelnštva ni pozabila tudi na lahko atletiko in bo priredilo 6. oktobra tekmovalanje v peterboju v Pragi za posameznike in vrste. Dalje so namenavane prvenstvene tekme v igrah (odbojki, košarki, hokeju in tenisu) po društvi, izločilne po župah, pokrajinskih

zbrati in tako rešiti pozabljenju vsaj ono tedko, kar je pristno naše narodno blago.

Smučarski tečaj za sokolske tekmovalce

Kakor smo že poročali, se bosta vrsti članov in članice SSKJ udeležili smučarskih tekem, ki jih priredi ČOS v Bansk. Bystrici na Češkoslovaškem od 7. do 10. februarja.

Na podlagi uspehov izbirne tekme 19. in 20. januarja v Zagorju je načelnštvo saveza sestavilo vrsto 8 članov in 2 članice. Za te tekmovalce je načelnštvo priredilo skupno vadbo pod vodstvom Rauhekarja od 29. januarja do 3. februarja v Bohinju.

Župni smučarski tečaji

Sokolske župe Sarajeva, Celje, Maribor in Kranj so izvedle smučarske tečaje januarja, župe Novo mesto, Ljubljana, Sušak-Reka in Zagreb pa bodo te tečaje priredile v mesecu februarju. Vse te po večini enotedenske tečaje vodijo Ivan Česen, Nande Mainik in Milan Merhar, izprašani smučarski vodniki SSKJ.

ter končno za zvezno prvenstvo. V januarju od 24. do 27. bodo že tekme smučarjev in sicer to pot v Bansk. Bystrici na Slovaškem. Poleg vseh naštetih glavnih tekmovalnih skupin pridejo na vrsto tudi vse ostale panoge: 14. julija bodo merili svoje moči v Pragi na Vitavi kanonisti in veslači, 15. septembra bo istokot v Pragi bogata tekma, dalje 13. in 14. aprila za sabljače ter septembra tudi v rokoborbi. Naraščaj bo tekmoval edino v moravskih župah, dočim pridejo na vrsto češke in slovaške župe za naraščajke tekme šele leta 1936.

Sokol Ljubljana III. Salonski orkester Sokola Ljubljana III. priredi svoj prvi javni koncert drevi ob 20. v dvorani Sokolskega doma na Tyrševi cesti. Ker je to prvi koncert mladega sokolskega orkestra, vabimo k obilni udeležbi.

Stepanjski Sokol je imel v nedeljo 13. januarja občni zbor. Staročina br. Slana se je najprej spomnil blagopokojnega kralja Aleksandra I. Udeleženci, nato pa je nazdravil mlademu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II. Spomnil se je tudi med letom umrlega društvenega praporčaka br. Cenet Pogačnika. Poročila funkcionarjev so pokazala lepe uspehe na tehničnem, prosvetnem in gospodarskem področju. Brat tajnik je podrobno opisal živahno društveno delovanje. Ob koncu leta je imelo društvo 194 telovadečih članov in članice naraščajnikov in otrok obeh spolov, vseh društvenih pripadnikov pa 268. Društveno imetje znaša blizu 259.000 Din, društvena knjižnica, ki jo upravlja s. Mina Selanova, šteje 740 knjig. Izvoljen je bil po večini dosedanj upravniki odbor: starosta Slana, podstarosta Kregar Franc, tajnik in statističar Skubie, načelnik Bobnar, načelnica Čehova, podnačelnika in prosvetar Tomšič blazajnik Irt Anton, gospodar Genussi, član uprave: Bokavšek Fran, Fine, Milje. Prešeren, Selanova (knjižničarka) in Vrbin Matija, namestnika Valentinčič Anton in Zidan Franc (praporčaki); nadzor ni odbor: Gostič Florjan in Novak Anton, namestnika Anžič France in Anžič Jože; razsodišče: predsednik dr. Lokar France, podpredsednik Novak Anton, zapisnikar Skubie Jakob, člana Slana Franc in Zitnik Rudolf namestnika Kregar France in Kregar Josip.

Kamniški Sokol je imel v preteklem tednu 31. občni zbor, ki ga je vodil podstarosta br. Kazimir Gnuš, ker je starosta br. Stane Vedlin odšel na novo službeno mesto v Konjice. V uvodu je počastil spominu blagopokojnega vladarja in se nato spomnil dveh umrlih članov Frana Kreka in Vinka Možine. V nadaljnjem govoru je podstarosta obžaloval odhod agilnega staroste br. Vedlina in prebral njegov brzojavni pozdrav. Poudaril je veliko naklonjenost, ki sta jo izkazovala društvu polkovnik g. Krstić in župan g. Kratnar. Po zdravem govoru župnega načelnika br. Lojzeta Vrhovca so podali društveni funkcionarji poročila, iz katerih posnemamo, da je kamniški Sokol v preteklem letu prav živahno deloval. Proslavil je 30 letnico z akademijo v Citalnici in s telovadnim nastopom. Obe prireditvi sta bili na vzorni višini. Članstvo je z uspehom sodelovalo pri okrožnih smučarskih tekmah v Domžalah in lahkotletskih tekmah v Mengšu, ter se polnoštevilno udeležilo okrožnega izleta ob otvoritvi Sokolskega doma v Radonjah. Denarnega prometa izkazuje blagajna 77.096 Din, industrijski platnenih izdelkov v Jaršah je poklonila društvu 5.000 Din, br. Franc Majdič v Vira pa mu je zapustil v oporoki 3000 Din. Članstvo se je živahno udeleževalo tudi na prosvetnem polju. Število članstva je naraslo za 27 in društvo šteje zdaj 175 članov in 96 članic. V potrdilo je bila predlagana naslednja uprava: starosta Kazimir Gnuš, podstarosta Lojze Peterlin - Balog, načelnik Jurij Nemec, namestnik Franc Močnik, načelnica Mari Jurcova, namestnica Olga Senekovičeva, prosvetar Emil Rus, tajnik Joško Klemenčič, blagajnik Ivan Golob, gospodar Janez Zore, matrikar Vinko Ržen; člani uprave: Fini Kenda, Loni Dolinšek, Fran Rebernik, Tomo Homar, Jolij Centič in Franc Hrilar.

Sokolsko društvo Tržič priredi 4. t. m. ob 20. predavanje o temi: Kalifornija — raj večne pomladi. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Pavel Breznik. Vsebinsko predavanja bodo pojasnjevala slike.

Sokol v Rovtahu je imel IV. letni občni zbor, ki ga je vodil starosta Kunc in očetalo delovanje in napredek te obsejne postojanke. Iz izbranih poročil ostalih funkcionarjev povzemamo: Sokol v Rovtahu se je ustanovil 1. 1930, in se je z vztrajnim delom razvil in napredoval. Zal jih je še mnogo, ki se držijo ob strani. Lani je Sokol kupil dom od tukajšnjega godbenega društva ter poravnal polovico kupnine iz dohodkov poštirvalnih članov Sokola in drugih bratskih društev in prijateljev. Sokol je priredil v času obstoja že tri javne nastope v Rovtahu ter se udeležil sosednjih javnih nastopov. Ima tudi več odskov. Posebno je omeniti pevski odsek, ki lepo napreduje pod vodstvom Kuncu Josipa. Prav tako se pridno urijo tamburšarji in igralci pod istim vodstvom. Društvo šteje 48 članov, med njimi 10 telovadečih. V novi društveni upravi so: starosta Mer-

lak Anton, namestnik Kunc Ignacij, načelnik Cuk Alojz, namestnik Cuk Anton, načelnica Zvanutova Silva, namestnica Pivkova Marija, prosvetar Krašna Ivan, tajnik Logar Gašper, blagajnik Krizaj Milan; uprava: Cuk Anton in Burnik Matjaz; nadzorni odbor: Gliha Julij in Kunc Anton; voditelj glasbenega in dramskega odseka Kunc Josip. Novi upravi želimo mnogo uspeha.

Sokol v Radečah je imel preteklo nedeljo občni zbor, ki ga je otvoril starosta Trepenčnik starejši, nato pa je govoril podstarosta šolski upravitelj Ivo Pečnik. Spomnil se je pokojnega kralja Udeinitelja. Članstvo je na poziv podstaroste počastilo njegov spomin z dvominutnim molkom in z vzklikom »Slava«. Nadalje je podstarosta nazdravil mlademu kralju Petru II. in je članstvo trikrat vzkliknilo »Zdravo!«. Po poročilu funkcionarjev je zbor z velikim navdušenjem izvolil dr. Matka za starosta, za podstarosta Poharja, za tajnika Pečnika, za pomočnika tajnika in poročevalca Bratoka, za prosvetarja Vidmarja, za blagajnika Reša, za matrikarja Cuka, za načelnika Mulana, za načelnico Debeljakovo, za podnačelnika Kamnikarja, za gospodarja Tručla in Hallerjevo, za predsednika dramskega odseka Pešca, za knjižničarko Pešcevo, za strelski odsek Trepenčnika mlajšega, za odbornike: Kolška, Klanjška, Poharjevo Jožico, Tancigovo, Novaka in Kralja. Razsodišče sestavljajo: Nanut, Pohar, Haller, Laznik in Vodšek, nadzorni odbor Trepenčnik starejši, Podlesnik in Medvedšek, za namestnike v razsodišču pa Brezjan, Grobovšek in Poharjeva Dana.

KUSANGO GROZOTNO POROČILO

Sokol v Krškem je v soboto polagal račune o svojem delu v minulem letu. Skupščina je bila izredno lepo obiskana. Otvoril jo je poštirvalni starosta br. dr. Vladimir Borštnik. Nato je zbrano članstvo slovo odšlo »Sokolski pozdrav«. Po izrečenem pozdravu kraljevski rodbini pa je v veliki dvorani zaorila državna himna. Po izbranih poročilih društvenih funkcionarjev je bila soglasno izrečena pohvala blagajniku br. Zabkarju Josipu in podana razrešnica dosednji upravi. Pri volitvah je bil soglasno sprejet predlog, da se predloži župi v potrditve tale uprava: starosta dr. Borštnik Vladimir, podstarosta Podjed Karlo, tajnik Bitene Drago, blagajnik Zabkar Josip, prosvetar Vuković Josip, načelnik Kolšek Rado, podnačelnik Jernejčič Franjo, načelnica Artač Anica, podnačelnica Počivalškova Marica, matrikar Kontelj Josip, gospodar Vanič Janko, kapelnik Pfeifer Jožko; odborniki: Trepel Franjo, dr. Vidmar Drago, Rumpert Fero I, Vanič Franc, Bratkovič Franc, Hrovat Ivo, Voglar Alojz, Jurčec Franc, Aparnik Gojko, Mikulič Oton in Ivačič Erno; namestniki odbornikov: Rumpert Fero II, Kramar Alojz, dr. Tina Čuš, Ivanuš Edo, Zabkar Viktor in Rep Jožko; revizorji: Rendla Franc, Brandner Franc in Silovina Franc; predsednik gradbenega odseka Zavrsnik Hubert, delegat dr. Borštnik, predsednik veseličnega odseka Simončič Josip, praporčaki: Rumpert Fero I, Rumpert Lojze in Kramar Lojze; strelski odsek: Hrovat Ivo, Vanič Janko, Kolšek Rado in Podjed Karlo; častno razsodišče: Zavrsnik Hubert, dr. Tomšič Josip, Eržen Valentin in Lipovč Peter; namestnika: Stoviček Karol in Knez Anton.

Sokol na Črncem je imel v nedeljo letni občni zbor, ki ga je vodil starostinja Tušek Franjo. V uvodu se je spomnil pokojnega kralja Udeinitelja, čigar spomin so navzoči počastili s klici »Slava«. Nato je orisal delovanje društva v preteklem letu. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, da je bilo delo društva v preteklem letu zelo zadovoljivo. Po razrešnici odbora so bile volitve, pri katerih je bil za starostino ponovno izvoljen neumorni sokolski delavec Franjo Tušek.

Krvav zaključek arnavtskega prijateljstva Prijatelj ustrelil prijatelja pred svojo hišo — Samostojna in odločna mladina

Kosovska Mitrovica, 30. januarja. V vasi Bajgori, kjer prebivajo po večini Arnavti, se je odigral pred hišo bogatega Zečira Ilijasovića krvav dogodek. Zečir je pred pragom svoje hiše ustrelil svojega prijatelja Kurtesa Memetovića iz vasi Okrešice. Oba premožna Arnavta je vezalo več kakor navadno prijateljstvo in pobratinstvo. Pred nekaj leti sta bila namreč sklenila »dvojno« prijateljstvo, ki ima med arnavtskim prebivalstvom veliko veljavo. Sestri Kurtesa sta se poročili s sinovoma Zečira, pozneje pa sta Kurtes in Zečir v pokrepitev dvojnega prijateljstva sklenili zaroko Zečirove hčerke Zenife s Kurtesovim sinom Dušo. Ko je bil ta zaroki dogovor sklenjen, sta bila zaročena še na pol otroka, obeta pa sta se dogovorila, da bo poroka sklenjena letos, ko bo Zenifa dopolnila 16. leto.

Take arnavtske zaroke, ki jih sklepajo starši, ko so zaročenci še v otroških letih, imajo mnogokrat zle posledice in se jim ne neradi pokorijo ženiti in neveste. V tem primeru pa se je med zaročencema razvila iskrena ljubezen in zaradi dvojnega prijateljstva že davno sklenjena zaroka, bi bila za oba mladenca velika sreča. To srečo pa je preprečila Zečirova pohlepnost po denarju. V njegovo lepo hčer Zenifo se je zagledal neki sosed ter ponudil očetu veliko odkupnino za nevesto. Zaradi denarja je Zečir pozabil na dvojno prijateljstvo in na sklenjeno zaroko ter pred nekaj dnevi sprejel na račun kupnine za nevesto 4.000 Din. Zenifa je bila zaradi tega obupana, ravno tako njen zaročene, vsa Kurtesova družina pa silno ogorčena. Tudi Zečirova sinova, poročena s sestrama Kurtesa, sta nastopila odločno proti očetu.

Kurtes je na lep način opomnil svojega pobratima na obveze dvojnega prijateljstva in ker je imel vtisk, da se pobratim za vse to ne zmeni, je po starem arnavtskem običaju po dogovoru z vsemi člani svoje rodbine in tudi z Zečirovo hčerko na tihem pripravil omnico neveste. S sinom, Zenifinim zaročencem, in nekimi prijateljem se je podal v Bajgoro. Ndaleč od Zečirove hiše sta se sin in prijatelj skrila. Kurtes pa je sam prišel k pobratimu na

še o padanju rojstev v Trstu

Zadnje smo objavili uradne podatke o prvim rojstvih in smrti v Trstu l. 1934. In smo opozorili na alarmantne komentarje obeh fašističnih listov, ki prihajata v primerjanju teh demografskih podatkov v mestu in na deželi do zelo pesimističnih zaključkov glede bodočnosti italijanstva, ki je, kakor znano, v Julijski Krajini koncentrirano samo v mestih. S temi zanimivimi podatki se ne bi niti bavili tako obirno, ko bi tržaški listi sami ne bili tako močno sudarili pike na to, kakor so to storili v svojih člankih. Dobro vemo, da padanje rojstev ni izključno tržaški pojav in da je Trst v primeru z drugimi laškimi mesti za las še na boljšem, saj smo prav te dni citali v turinskem listu »Gazzetta del Popolo« še bolj pesimistične ugotovitve o demografskem gibanju v centru Piemonta in v bolonjskem »Restu del Carlino« slične pripombe o položaju v Bologni. Celo florentinska »Nazione« odkrito priznava, da mora večje število primerov smrti ko rojstva, ki ga registrirajo nekatera mesta in pokrajine v Italiji, resno vzmiriti vsakogar, ki ga skrbi bodočnost domovine.

Razumljivo je, da ima v Trstu ta vzemirajoči pojav svojo posebno ostrino zaradi slovenske okolice, ki je zadnje čase morda tudi nekoliko nazadovala glede naravnega prirastka. Vendar pa je po ugotovitvah tržaških listov ta presežek še vedno tako velik, da vzbudi tržaškimi Italijanom strah pred splošnimi rasami v neposredni sosesčini »Ponolo di Trieste«, ki se je že s tem pojavom ponovno bavil, se je v prvih dneh meseca januarja znova vrnil k problemu plodne dežele in je navedel za tržaško pokrajino, ki šteje v 29 občinah približno eno tretjino prebivalstva

v Trstu, za l. 1934. naslednje zanimive številke: rojstev 5168, smrtnih primerov 4.084, presežek rojstev 1084. V Trstu pa samo 322 Upoštevanja vredna je nadalje posebna okoliščina, da je na deželi število rojstev v l. 1934. napram l. 1933. poraslo za nič manj ko 428. Če primerjamo te številke s številom prebivalstva v Trstu (okrog 250.000) in na deželi (80.000), vidimo, da je naravni prirastek dežele na 1000 prebivalcev skoro dvanajsetkrat večji.

Ta pojav vzemirja Tržčanov toliko bolj, kot izkazuje Trst v zadnjih letih postojanje rojstev. Luzzatto-Fegiz navaja svoji knjigi »La popolazione di Trieste« (Prebivalstvo Trsta, Trst, 1929) demografske podatke za razdobje 1875—1925: Dočim je prišlo l. 1875. na 1000 tržaških prebivalcev še 35 rojstev in leta 1900. še okrog 30, se od l. 1900. dalje opazno stalno nazadovanje, tako da odpade l. 1925. na 1000 tržaških prebivalcev samo še nekaj nad 15 rojstev. Ker je bilo lani v Trstu skupno 3328 rojstev, znaša ta promila za l. 1934. le okrog 12. V primeru s povprečno številko v dobi 1911—1913 je v letu 1922 padlo njih število za 20 odstotkov, v letu 1925 za 40, v letu 1928. celo za 50 odstotkov. Na podlagi teh podatkov prihaja že Luzzatto-Fegiz v citirani knjigi do resne ugotovitve: »V zadnjih letih, in sicer v razdobju 1921—1928 je bilo torej nazadovanje rojstev v Trstu celo večje kakor bi je sami mogli pričakovati sprito stoletne tendence nazadovanja.« Kakor razberemo iz fašističnih listov, se Luzzatto-Fegiz in prav nič zmoli v svojih napovedih. Podatki, ki jih objavljajo tržaški fašistični listi za letošnji januar, nas le še bolj prepričajo o točnosti te prognoze tudi za tekoče leto.

Tri nove konfinacije

Kakor kažejo vesti, ki prihajajo zadnje čase iz krajev onstran naše zapadne meje, se je fašistični režim proti jugoslovanskemu prebivalstvu v Italiji spet znatno poostiril. Poročali smo že o več konfinacijah naših ljudi, očitno pa po krajinjske konfinacijske komisije še vedno niso izžepale svojega gradiva. Poleg vsega prihaja v tem področju fašističnega režima do veljave še neki novi moment. Običajno so doslej pošiljali naše režimu neljube ljudi pa tudi italijanske antifašiste v preganstvo na osamljeno otočje v južnem Tirskem morju ali v zapuščene kraje južnih pokrajin, sodeč po najnovejših konfinacijah pa so izbrali sedaj za pregnance ne zdrave in še bolj zapuščene kraje v svojih afriških kolonijah.

Poslednje tri konfinacije je odredila goriska konfinacijska komisija proti našim rojakom Antonu Čuku, Karlu Rudolfu in Viktorju Krivicu.

Anton Čuk, ki ima manjše kmečko posestvo v Predgrizah pri Črncem vrhu, je star že okrog 50 let. V vojni je bil ranjen in je zaradi tega prejel tudi neznančno invalidnino. V skrbah, da je ne bi izgubil, ker mu je bila v današnjih časih dragocen dohodek, se ni nikoli bavil s politiko in je živel zgolj za svojo številno družino. Zato je njegova artacija — prišli so ga skupno z Rudolfom — vzbudila toliko večje začudenje. Obsojen je bil na tri leta konfinacije.

Tudi Karel Rudolf je kmet, doma v Lohmeh pri Črncem vrhu, star pa šele 37 let. Njega so obsodili na tri leta in šest mesecev pregnanstva. Oba sta bila konfinirana v nekem koncentracijskem taborišču v Libiji, kamor so ju po vesteh iz Gorice tudi že odvedli.

Viktor Krivec, ki je po poklicu brivec in doma iz Prapetnega pri Tolminu, se je pa zadnje čase mudil v Jugoslaviji in je pred kratkim našel tudi skromno službo v neki vasi na Gorenjskem. Za božične praznike se je odpravil domov. Takoj po prihodu — 28. decembra so ga karabinjerji aretirali in odpeljali v Gorico. Več tednov ni nihče izvedel, kaj se je z njim zgodilo. Sedaj je prišla vest, da so ga pred kratkim konfinirali za tri leta. Kraj, kamor ga bodo poslali v pregnanstvo, pa še vedno ni znan.

Fašistični posebni tribunal

Fašistično posebno sodišče za zaščito države zaseda v poslednjih dveh letih vedno čedalje več v javnost vesti o procesih proti vojaškimi vohonom in jugoslovanskim ter nemškimi stajerdemci, ki jih je zasledila usoda državljanih druge vrste pred sodišče, ker so se spozabili in govorili, mišili in delovali v duhu manjšin, ki jim pripadajo. Kljub tajnemu postopanju pa od časa do časa vendarle prodre v svet tudi kakšna drobna vest o teh nesrečnih, ki jih je fašistični tribunal s svojimi obsodbami obdelal kot — zločince.

Koncem preteklega leta so listi mnogo poročali o usodi Franca Pivka, Franca Rejca, Jakoba Rudolfa in drugih naših ljudi iz črnovrške okolice, ki so jih karabinjerji sredi septembra aretirali, ker so jih osumili, da so hranili več slovenskih laposlovni knjig. Po hudih peripetijah, zaradi katerih sta najhujše trpela že osiveli krojaški mojster Pivk in še mladi Rejec, so jih spravi v koprake zapore. Nekateri izmed njih so medtem izpuščili, omenjene tri pa so pred kakimi štirinajstimi dnevi nenadoma odvedli v Videm, kjer so jih ponovno zaslišali, nato pa takoj v Rim. V zaporih »Regina Coele« čakajo sedaj, da jih postavijo pred posebni tribunal.

Prav te dni se je, kakor so izjemoma in prav kratko napovedali tržaški listi, pred posebnim sodiščem vršil proces proti skupini fantov iz Koperščine. Obtoženi so bili Ferdinand Nemec, Josip Bolčić, Anton Čjak, Angel in Benjamin Pobjega, Ernest in Nazarij Vatovac, Lovrene Vidal in Anton Zidar, da so bili včlanjeni v neki proti-italijanski organizaciji in da so do septembra 1933. izvršili tudi več dejanj, ki so po zakonu kazniva. Obsojeni so bili Ernest Vatovac na 12 let, Lovrene Vidal na 10, Nazarij Vatovac na 8, Nemec na 7, Pobjega na 5, ostali pa na triletno jelo. Obsojencem sta bili v smislu poslednjega amnestijskega dekreta odpušteni po dve leti kazni.

— Tržaška »Società Dalmatica« je letos izredno delavna. Na vse načine dela propagando za »zasluženo« Dalmacijo, v prvi vrsti pa s predavanji, ki so običajno izredno dobro obiskana in ki jim vselej prisostvujejo tudi zastopniki krajevnih civilnih in vojaških oblasti. Tako je pred dnevi govoril o »dalmatinskih vojskah« v službi Sereniesime (Benetki) neki Arduino Berlam. Predavanje je poslušal med drugimi tudi poveljnik tržaškega mesta general Pirzio Birelli, ki je predavatelju izrazil svojo posebno pohvalo za njegovo delo v korist Dalmacije. Berlam je, kakor poroča »Piccolo«, v svojem predavanju zatrjeval, da so Dalmatinci v nepretrganih in zapletenih borbah v srednjem veku, tako pod praporom sv. Marka kakor pod zastavo samostojne republike v Dubrovniku in Boki Kotorski, vedno branili latinsko civilizacijo proti orientalskemu ali slovanskemu barbarstvu. V zahvalo so Benetke po njih imenovale eno najlepših svojih orehov — Riva degli Schiavoni (obzeje suženjev)... — Prav je, je zaključil predavatelj svoja izvajanja, »da se spominjamo boje slave naših prednikov, da se še bolj utrdimo v samozavestnem nastopu proti sovražnikom države, saj ste videli, koliko lahko doseže pametna in močna vlada za asimilacijo tujerodnega prebivalstva, kadar mu zna vdahniti ponos in zavest, da služi pod slavno zastavo.«

— V Vipoljah v Brdih je gorška pokrajinska fašistična zveza kmečkih delavcev otvorila 23. t. m. poseben »tečaj profesionalne vzgoje«, katerega glavni namen je pouk o fašističnem korporacijskem sistemu in — italijanščine.

— Pri tržaškem GUF-u, organizaciji fašističnih akademikov, je prišlo po nekaj letih do pomembne spremembe. De Franceschi, ki je bil kot akademik tajnik organizacije menda že, odkar je bil dr. Perusino-Perusić imenovan za pokrajinskega tajnika stranke, je končno podal ostavko na to svojo funkcijo. Za njegovega naslednika je bil imenovan Teobald Zennaro.

— Ker je nabiral staro orožje in strelivo, ki ga je še vedno polno po gorških gozdovih in poljih, je moral v zapore Alojzij Mervec, ki je star 42 let in doma v Brestovici pri Komnu. Ovadili so ga sodišču, češ da najdenih predmetov ni prijavil oblastem.

— Zaradi ilegalnega bega v Jugoslavijo so karabinjerji prijavili sodišču 27-letnega Jakoba Šavlija iz Reke, 35letnega Rozaljo Papitarjevo iz Orehka, 35letno Marijo Raspetovo, 34letno Marijo Prezeljvo in 33letno Luizo Jurmanovo iz Bukove pri Cerknem. Sodilo jih bo v kratkem, gorško sodišče.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperaturo, 4. relativno vlažnost, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 0-10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin, 9. temperatura, 10. prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

31. januarja
Ljubljana 7, 762,5, -4,5, SW1, 10, —;
Ljubljana 13, 761,9, -1,0, 69, NE1, 8, —;
Maribor 7, 760,9, -3,0, 90, NW2, 10, —;
Zagreb 7, 761,9, -2,0, 60, WNW2, 10, —;
Beograd 7, 760,0, -5,0, 80, WSW2, 10, —;
Saraievo 7, 765,2, -13,0, 90, 0, 0, —;
Kumbar 7, 753,3, 5,0, 40, NE5, 0, —;
Split 7, 760,7, 0,0, 50, NE2, 4, —;
Rab 7, 761,7, 1,0, 90, 0, 10, —;
Rogaška Slatina 7, —, -5,0, 82, NW2, 10, —;
Temperatura: Ljubljana 0,0, -5,0; Maribor 2,0, -3,0; Zagreb 2,0, -3,0; Beograd -2,0, -6,0; Saraievo -1,0, -14,0; Kumbar 8,0, 4,0; Split 4,0, -1,0; Rab 4,0, -1,0; Rogaška Slatina 0,0, -5,0.

1. februarja
Ljubljana 7, 761,7, -4,8, 81, N2, 3, —;
Ljubljana 13, 760,9, 0,8, 69, NE1, 0, —;
Maribor 7, 759,4, -3,0, 90, NW1, 4, —;
Zagreb 7, 759,9, -2,0, 60, NW3, 6, —;
Beograd 7, 760,2, -3,0, 80, W1, 10, —;
Saraievo 7, 765,3, -11,0, 90, 0, 8, —;
Kumbar 7, 761,9, 4,0, 70, 0, 10, —;
Split 7, 761,0, 3,0, 70, NNE1, 8, —;
Rab 7, 762,0, 3,0, 60, NE3, 10, —;
Rogaška Slatina 7, —, -4,0, 83, NW1, 10, —;
Temperatura: Ljubljana 2,3, -5,2; Maribor 3,0, -3,0; Zagreb 4,0, 0,0; Beograd 0,0, -5,0; Saraievo 1,0, -16,0; Kumbar 1,0, -1,0; Split 7,0, 3,0; Rab —, 2,0; Rogaška Slatina 2,0, -4,0.

Dva lokala

NA BLEDU

eden za modno, drugi za delikatesno trgovino na najbolj prometnem kraju se oddata
Dopise na: A. Wölfling, Bled. 1298

Trgovski pomočnik

mlad in vojašine prost se sprejme v večji specerijski trgovini v Ljubljani.
Pismene ponudbe na oglas, odd. »Jutra« pod šifro »Sklaščičnik«. 1328

Kupujemo seno, deteljo, luzerno

postavljeno franko vagon. Ponudbe s ceno na naslov: Jezbera & Comp. Praha, podružnica Celje. 1341

Ugodna prilika za nakup damskih zimskih plaščev. Zaradi konca sezone razprodajamo damske, dekliške, otroške plašče

od 20-40 odstotkov ceneje
Na zalogi prav lepa izbira, primerna tudi za pomladansko zgodnjo sezono.

F. I. GORIČAR
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.
Sklicujte se na ta inserat!

Lepo kurje perje

nečohano, kg. po Din 5.—, iz skladišča razpošilja po povzetju

Viljem ABT, eksport, Maribor
Najmanjši odjem 15 kg!

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Jakoba Stožera

se najiskreneje zahvaljujemo vsem za vsa izkazana nam sočutja. Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini, zlasti vlč. g. proštu za prelepe tolažilne besede na grobu, g. ravnatelju tovarne »Petovica« za skrb za časa pokojnikove bolezni, veteranskemu društvu za častno spremstvo, mestni godbi, njegovim cenj. stanovskim tovarišem, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so draga nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ptuj, 31. januarja 1935.
1321 Žalujoča rodbina STOŽER.

Veliko industrijsko podjetje potrebuje

RISARJA-karikaturista

Ponudbe pod šifro »Crtas P-3700« poslati na Interklam d. d., Zagreb, Masarykova 28. 1297

Svilo, bombaž, tkanine in
VOLNO za PREPROGE
gobeline, kelim-dela in strojno pletenje - Veletrgovina volne
ZDRAVKO SCHÖN ZAGREB
Masarykova 5

Prekрасne kodre

dobite čez noč brez železa za onduliranje z litonom »ISOLDE« in kodralkama »FEMINA«. Uspeh, trajnost in neškodljivost zagotavlja. Isolde Din 25.—, kodralka Din 8.—. ZA RAST LAS in proti prhljaju je nenadkriljiv BALSAM Din 35.—. Originale Schröder-Schenke razpošilja »OMNIA« oddelek L5, Gunduličeva 8/1. Poština pri predplačilu Din 7.—, pri povzetju Din 14.—.

Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik!

Usnjarsko podjetje

53 let obstoječe
prodajam ali dam v najem
tako po zelo ugodnih pogojih. Kupci rabi 25.000 Din gotovine, ostalo plača v knjižicah ali pa prevzame hipoteko. Najemnine nizke, dela dovolj, takojšen nastop. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1218

Kavarna

Blizu cerkve Sv. Cirila in Metoda (Sv. Krištofa) zgradim takoj spomlad ob Tyrševi (Dunajski cesti) na zelo prometni točki veliko trgovsko in stanovanjsko hišo. V hiši bo velika moderna kavarna. Interesenti, ki bi se zanimali za prevzem kavarne v najem, vabim na razgovor. Bežigrad ima 6000 prebivalcev, večina javnih in privatnih nameštencev in je brez kavarne. Uspeh je zagotovljen. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 1335

Poslovodkinja

za večji pension na Gorenjskem se išče. Zahteva se meščansko solo in triletno prakso v hotelski ali pensionski obrti. Naslov v oglas. odd. »Jutra« pod št. 1298.

Plise za volane v različnih gubah, specialni entel oblek, volan, šalov itd., ažuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezanje monogramov, zaves, perila hitro fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg notea strukelj. 127

Pozor gasilna društva!

Gasilske ČEPICE

vseh vrst, po novem zakonu predpisane oblike, znake za čepice in ovrtnike, položajne znake ter vse ostale potrebščine za gasil. uniforme dobite po originalnih tovarniških cenah pri glavnem zastopstvu največje specialne tvornice čepic

A. Vivoda, Kamnik

Zahtevajte ponudbe! 1286

Znani Salvat the zdravi zolčne kamenčke in boleznih zolčnega mehurja. Zanimivo brošuro o uspešnem zdravljenju pošlje zaštonj lekarna »Pri sv. Ivanu« Zagreb, Kaptol 17. Reg. S. br. 27.870.

ZDRAVNIKA

ali magistra farmacije išče vel. kem. farm. podjetje za posredovanje zdravnikov v Ljubljani in najbližji okolici. Ponudbe na Publicitas d. d. Zagreb, Illica 9, pod br. 39487. 1318

Kupujte samo domače blago!

Šofer

srednjih let, perfekten mehanik, zanesljiv vozač z večletno prakso se sprejme takoj pri tekstilni tovarni R. HRIBERNIK & CO., št. Vid nad Ljubljano. Pismene ponudbe s prepisi spričeval je poslati do 10. februarja. 1340

Danes in jutri vas vabi staro znana gostilna v Ljubljani, Vegova ulica 10, kjer se toči priznana izborni dolenski cviček in fina ljubumerska naravna in sortirana vina, dobavljena direktno od vinogradnikov. Zato pa, kdor hoče res piti pristno kapljico, naj pride in se prepriča o prvostni kvaliteti.

Na razpolago ob vsakem času vsakovrstna topla in mizla jedila. Za zabavo preskrbljeno z igranjem klavirja in gramofona itd.

Vsi, ki se hočejo v zimskih večerih dobro in poceni zabavati, naj zahajajo le v gostilno k »Panju«, le tam je vedno dosti zabave za stare in mlade.

Za obilen obisk se priporoča in Vas vabi
GOSTILNICAR.

RADIO NARODU!

Vaše življenje je popolno samo tedaj, ako ste v zvezi s svetom. To Vam omogoča naš 3+1 cevni Philips radio aparat z dinamičnim zvočnikom tipa 961 A

961 A

PHILIPS RADIO APARAT

na mesečne obroke po

SI NABAVITE PRI

Din 115

PHILIPS RADIO zastopstvo H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova c. 6

KONJSKA STRUNA

(Rosshaar)

Zimo za zimnice (madrace) najboljše kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trvdki

FRANC JESE, tovarna žime, Stražišče pri Kranju.
Vzorci franko! Ustanovljeno 1768. Cene nizke!

„ŽIMA“

Eterna

SPECIJALNO IZDELOVANJE POGREBNIH POTREBŠČIN
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 17 (hiša Kenda, dvorišče)
Izdeluje: mrtv. pregrinjala (tančice), zglavnice in naličja, čipke za krste, šerpe za nosače, opreme za mrtv. odre, priprave za pogrebe itd. — Stalna velika zaloga okrasov za mrt. krste. — Za cenj. naročila se priporoča p. n. pogrebnim zavodom, trgovcem in izdelovalcem krst. Grosisti znaten popust. 1330

Dvokolesa od Din 950.— naprej »Sachs« motorji od Din 5000 naprej pri »TRIBUNA« F. BATEL, LJUBLJANA, Karlovaška cesta št. 4
Ceniki franko! Ceniki franko!

PERJE

1 kg Din 5.50, 10.—; samo kem. čisto 1 kg čohano 16.—, 20.—; čohano gosje perje 36.—, 48.—; beli polpuh 100.— Din; sivi puh 1 kg Din 80.—; beli puh Din 150.—. Polnjene blazine, dober inlet, 60x80 cm od Din 22.—, 35.—, dalje. Polnjene pernice od Din 87.—, 110.—, 135.— dalje. Vzorci brezplačno. 63

„POSTELJNINA“, ZAGREB, Illica 76

ZAHVALA.

Ob nenadomestljivi izgubi mojega nepozabnega soproga, gospoda

Babič Andreja

se najiskreneje zahvaljujem za vsa izkazana mi sočutja. Posebno zahvalo pa sem dolžna primariju g. dr. Kuharju za skrbno bolniško nego in lajšanje bolečin ob njegovi težki bolezni, dalje č. duhovščini, zlasti g. proštu Graj Ivanu in načelniku posojilnice g. dr. Komljanca za njih ganljiv govor ob grobu, vsem gg. uradnikom in kolegom, vsem zastopnikom društev ter vsem darovalcem krasnih šopkov in vencev in vsem, ki so spremljali draga pokojnika na njegovi zadnji poti.

Bog povrni vsem!
Ptuj, dne 30. januarja 1935.

1320 Tereziya Babič, vdova.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše nad vse ljubljene soproge, mame, stare mame in tašče, gospe

TEREZIJE ČONČ roj. ČEČEK

posestnice v Rogaški Slatini

bodisi ustmeno ali pismeno, za poklonjeno prelepo cvetje in vence, se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujem. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, osebno č. nadžupniku g. Juliju Vajdi za globoko segajoči govor ob odprtem grobu, banovinskemu zdravniku g. dr. Brabecu za požrtvovalno skrb za časa bolezni pokojne, pevskemu društvu »Sloga« za žalostinko pred hišo in ob grobu in končno vsem znancem od blizu in daleč, ki so draga pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni poslednji poti.

Rogaška Slatina, dne 31. januarja 1935. 1319

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Za premnoge pismene in ustmene izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega iskreno ljubljene soproga, očeta, starega očeta, brata, strica in tašča, gospoda

Lovra Grčarja

gostilničarja in posestnika

za poklonjeno, prelepo cvetje in vence, za mnogoštevilno spremstvo, se tem potom vsem prav priščno zahvaljujem.

Posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, »Citlalnici«, gasilski četi in Sokolu v Spod. šiški, gg. mestnim svetnikom, Zvezi in zadrugi gostilničarskih obrti za Dravsko banovino, njegovim stanovskim tovarišem in tovarišicam in končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega nepozabnega pokojnika spremili k poslednjemu počitku.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1935. 1322

Globoko žalujoči ostali.

KARITAS

V zadnjem času smo med drugimi izplačali cele zavarovane vsote tudi po smrti sledečih članov:

Korošec Janez, Blejska Dobrava 31.
Trost Ursula, Moste pri Ljubljani, Prešernova 20.
Potočnik Amalija, Trbovlje, Loke 33.
Cerar Marija, Ljubljana, Frankopanska ulica 27.
Lukanc Jožef, Duplje pri Trzinu.
Kos Franc, Litija 53.
Zor Marjana, Ljubljana, Japljeva ulica 2.
Križanec Jožef, Rinja 68.
Krive Janez, Jesenice, Hrenova 1.
Stumberger Liza, Dravski most.
Izak Barbara, Ojstrica 8.
Pauna Marija, Maribor, Milnska ulica 26.
Kene Neža, Gornje Verjane.
Ogrizek Franc, Starše.
Mihorič Aleš, Repnje 43 pri Vodica.
Triler Marija, Trzin.
Drožek Ivan, Trbovlje (6-letni Ivan je bil brezplačno zavarovan, ker so bili starši zavarovani).

KARITAS, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice

KARITAS, Maribor, Orožnova 8. 1307

JENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopis in žetivne se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zantevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor priložite Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismo obenem z naročilom, ali pa po poštni polžnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Perfektno kuharico — malo in prino, s dobnimi spricavali, išče majhna rodbina na delu — zbraven sobarice. Nastop 15. februarja. — Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Kuharice«. 1929-1

Prodaja jalko — Specifične stroke, možno kaveje, Broom za tisk. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Kuharice«. 1929-1

Prikojevalko — prvo vrstno in popolnoma samostojno, s večletno prakso, sprejemajo za nove ustanovitve velik in fin damski salon. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani pod »Bodočnost sigurnost«. 1929-1

Vodje podružnic — v večjih krajih rabimo. — Jutrebno 15.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Popolna samostojnost«. 1929-1

Trgovski sluga — nekaj kavičje, dobl. mesto. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Trgovski sluga«. 1929-1

Prodaja jalko — mešane stroke, starejša, samostojna in kavičje možna. Vajena preprosti odjemalcev se išče. Prosilke z dežele imajo prednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prodaja jalko«. 1929-1

Mojstra (Raschelmeister) sprejemimo in delavca. — Ki je veče izdelovanja vzorcev na Raschelstroju. Ponudbe na T. Pavlovič, Zagreb, Ljubljanska 7. 1929-1

Pletilstvo — proti mezd (Lohnstücken) za izdelovanje najnovjših letnih kolekcij za bluze in puloverje. Tudi na ploskem, levo-ročnem in osemkličnem stroju, ki zna dobro obdelovati volno in bombaž, išče mo. Treba je poslati vzorce na ogl. odd. »Jutra« pod »Pletilstvo«. 1929-1

Kleparja — si zna dobro netiti mizarske kangle, proti jamstvu in samostojnega ščem. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Kleparja«. 1929-1

Trg. pomočnika — mlajšega, mešane stroke, dobrega manufakturnista, po možnosti s znanjem nemškega jezika, sprejem. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Deber delegat«. 1929-1

Brivskega pomočnika — prostega vojašine, sprejem. Sv. Jurij ob južni žel. 1929-1

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

Vetrolas je sopihaje pritekel na gric. Pogledal je, osupnil in se počel hujati za usedom... Zakaj gric je bil po naključju prav tisti, za katerim je sedel izidor, in Vetrolas je zaradi velike podobnosti mislil, da vidi Petra.

V naslednjem trenutku se je izpremenilo. Vetrolasovo začudenje v občudovanje. »Vraga! je vzklil!« To je na najbrže svetovni rekordi! Brez mnogih besed je odvedel osuplega izsidarja, ki se je bil do dobro posušil, s seboj domov in mu poklonil krasno prekaleno onjat.

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Natakarico

priljetne, rumanopit, pridno in posteno sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1929-1

Poselsko pomočnico — posteno, sposobno vseh hišnih del in kuhne, — sprejme za nekaj tednov boljša družina na deželi. Ponudbe z zahtevki in navodno doseganega službovanja na ogl. odd. »Jutra« pod »Vestnate«. 1929-1

Katera — večkrat zakrpa perilo, zašije novo, ali kuhne, event. prinese hrano iz menze? Frizer »Rapid«, Sv. Petra 25. 1929-1

Deklici — ki se želijo izučiti v trgovini nudim stalno mesto. Vajena mora biti otrok in nekoliko kuhanja ter dobra računalnica. Tako pa že dobi tudi nekaj plače. Ponudbe na ogl. oddelček »Jutra« pod »Vestnate«. 1929-1

Hotelskega slugo — znanega nemščine, s dobnimi spricavali, sprejem hotel Štorkelj. 1929-1

Pletiljo nogavice — izvršnega sprejema Tončka Ogriše, Alješevca 20. 1929-1

Cevljar. pomočnika ali mojstra — z obitnim listom sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1929-1

Služkinjo — ki dobro kuha, s dolgotrajnim, sprejem. Vrstovška 27, Mirje. 1929-1

Mesečno plačo — nudimo gospodom, po možnosti upokojenim, javnim namestencem in vseh večjih krajih Slovenije z dobrimi zvezami in poiznanostmi v kraju. Ponudbe z navodno referenc in return-znamko na »Prometno pisarnico Maribor, Aleksandrova 30. 1929-1

Prodaja jalko — mešane stroke, z večletno prakso, dobl. mesto. Biti mora pridna in postena, po možnosti tudi ararierka izlozbo. Vse ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod »Zanesljiva, marljiva in resna«. 1929-1

Krojači, pozor! — Dobro vpeljana krojaška delavica se proda zaradi Ljubljane zaradi odstopovanja in iznošenosti zelo ugodno. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 1929-1

Natakarico — namenavam premeniti, sprejemam v boljšo gostilno v trgu natakarico z deželo, pridno, posteno, priljubeno, okrog 30 let, ki zna šivati. Ponudbe z navodno doseganega službovanja, po možnosti s sliko, na ogl. odd. »Jutra« pod »Nastop spomladani«. 1929-1

Službo lovca — gozdarja ali oskrbnika iščem v Sloveniji. Sem oženjen in brez otrok. Dopise na podruž. »Jutra« v Mariboru pod »Lova«. 1929-1

Samostojna prodaja jalko — verizana v mešani stroki in delatnost, izjemno tudi gostilno, išče službo. Gre tudi kot blaznjarica. — Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Samostojna pomoč v trgovini in gostilni«. 1929-1

Hotelska sobarica — s znanjem arabskega in nemškega jezika, zmožna, s večletnim spricavali — išče službo prve sobarice v prvovrstnem hotelu. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Hotelska sobarica«. 1929-1

Šteparica — vajena vsake gospodinjstva išče službo na Gorenjskem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1929-1

Trgovski pomočnik — mešane stroke, posten, tizen in marljiv, s triletno prakso — išče službo. Plača po dogovoru. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Trgovski pomočnik«. 1929-1

Perfektna kuharica — vajena vsakega dela, fine ali mešanske kuhne, išče službo v večji gostilni ali kakem drugem podjetju. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Samostojna«. 1929-1

Strokovnjak — usnjarske in čevljarke stroke, zmožne manipulacije in kalkulacije v fabrikaciji čevljev, samostojen nakupovalec sirov in dobro vpeljan prodajalec izgovorjenega blaga želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Strokovnjak«. 1929-1

Perfektna šivilja — gre na dom, 20 Din na dan. Kostume in plašče. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« ali pismene ponudbe pod 17.700. 1929-1

Fina šivilja — za oblike in perilo, gre na obliki ceal na dom. Vajena za oglasni oddelček »Jutra« pod »Perfektna«. 1929-1

Železninar — perfekten v prodaji, 27 let star s prvima referencami, zmožen vsi jezikov želi menjati doseženo mesto. Prevezam tudi vodstvo v mešani trgovini proti polni garanciji. Dopise prejem. p.d. »Vestnate« na ogl. odd. »Jutra«. 1929-1

Mizarski pomočnik — želi premeniti mesto v Ljubljano ali v ... Razume se tudi na finejša dela. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1929-1

Mlada šivilja — pridna in postena, veča vsakega šivanja, želi po niki eni delati v boljših hišah. Kristina Šifko, Vodovodna cesta 5. 1929-1

Uradnik — administrativno tehnični — išče primerno zaposlitev, tudi samo nekaj ur dnevno. Dopise na oglasni oddelček »Jutra« pod »Primerne plače«. 1929-1

Starejša kuharica — samostojna, doba gospodinja, veča vsakega dela, išče mesto. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Trgovski sluga«. 1929-1

Izprašan strojnik — strojni ključavničar za parne žage in milne, dober brusar žag išče mesto. Gre tudi kot strojni kurjar. Zarkovir, Dezinice, Supulova št. 207. 1929-1

Prodaja jalko z dežele — začetnica, stara 20 let, želi mesta v trgovini špecerije in mešane blaga. Pripravišena pomagati v gospodinjstvu in ostalem delu. Nekoliko znanja v šivstvu. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1929-1

Gospodično

ženske, rumanopit, posteno, boljših staric, sprejem. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »200 do 300«. 1929-1

Vajenci-ke — Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pekovskega vajenca — s primerno šolsko izobrazbo sprejema Josko Zunko, Selinca ob Dravi. 1929-1

Ključavničar. obrti — se želi učiti krepak fant — s svo oskrbo pri gospodarju. — Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Trgovski sluga«. 1929-1

Službe išče — Beseda 50 para, davek 5 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vrtinar — veče v pridelovanju razne ga soljiva in cvetlice, tudi vseh v stroki spadajočih, z večletno prakso, želi primerno službo za takoj ali pozneje. Govori slovensko, arborikarstvo in nemško. Ponudbe na ogl. oddelček »Jutra« pod »Vrtinar«. 1929-1

Hotelska kuharica — s dobrih spricavali, išče stalno službo. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod »Trgovski sluga«. 1929-1

Gospodična — vajena pisarniških, blazniških in gospodinskih del, s prakso in znanjem slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, želi namestje tako ali po dogovoru. Cenj. pismene prošje na oglasni oddelček »Jutra« pod »Zanesljiva, marljiva in resna«. 1929-1

Plačilni natakar — prvovrstna moč, išče stalno ali sezonsko službo. — Gre tudi kot upravitelj ali poslovodja. Cenj. pismene prošje na oglasni oddelček »Jutra« pod »Plačilni«. 1929-1

Trgovski pomočnik — manufakturnist, dober prodajalec, vojašine prost, zmožen vseh pisarniških del, delatnost, izjemno tudi gostilno, išče službo. Gre tudi kot blaznjarica. — Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Samostojna pomoč v trgovini in gostilni«. 1929-1

Prodaja jalko — mešane stroke, z večletno prakso, dobl. mesto. Biti mora pridna in postena, po možnosti tudi ararierka izlozbo. Vse ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod »Zanesljiva, marljiva in resna«. 1929-1

Krojači, pozor! — Dobro vpeljana krojaška delavica se proda zaradi Ljubljane zaradi odstopovanja in iznošenosti zelo ugodno. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 1929-1

Natakarico — namenavam premeniti, sprejemam v boljšo gostilno v trgu natakarico z deželo, pridno, posteno, priljubeno, okrog 30 let, ki zna šivati. Ponudbe z navodno doseganega službovanja, po možnosti s sliko, na ogl. odd. »Jutra« pod »Nastop spomladani«. 1929-1

Službo lovca — gozdarja ali oskrbnika iščem v Sloveniji. Sem oženjen in brez otrok. Dopise na podruž. »Jutra« v Mariboru pod »Lova«. 1929-1

Samostojna prodaja jalko — verizana v mešani stroki in delatnost, izjemno tudi gostilno, išče službo. Gre tudi kot blaznjarica. — Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Samostojna pomoč v trgovini in gostilni«. 1929-1

Hotelska sobarica — s znanjem arabskega in nemškega jezika, zmožna, s večletnim spricavali — išče službo prve sobarice v prvovrstnem hotelu. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Hotelska sobarica«. 1929-1

Šteparica — vajena vsake gospodinjstva išče službo na Gorenjskem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1929-1

Trgovski pomočnik — mešane stroke, posten, tizen in marljiv, s triletno prakso — išče službo. Plača po dogovoru. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Trgovski pomočnik«. 1929-1

Perfektna kuharica — vajena vsakega dela, fine ali mešanske kuhne, išče službo v večji gostilni ali kakem drugem podjetju. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Samostojna«. 1929-1

Strokovnjak — usnjarske in čevljarke stroke, zmožne manipulacije in kalkulacije v fabrikaciji čevljev, samostojen nakupovalec sirov in dobro vpeljan prodajalec izgovorjenega blaga želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Strokovnjak«. 1929-1

Perfektna šivilja — gre na dom, 20 Din na dan. Kostume in plašče. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« ali pismene ponudbe pod 17.700. 1929-1

Fina šivilja — za oblike in perilo, gre na obliki ceal na dom. Vajena za oglasni oddelček »Jutra« pod »Perfektna«. 1929-1

Železninar — perfekten v prodaji, 27 let star s prvima referencami, zmožen vsi jezikov želi menjati doseženo mesto. Prevezam tudi vodstvo v mešani trgovini proti polni garanciji. Dopise prejem. p.d. »Vestnate« na ogl. odd. »Jutra«. 1929-1

Mizarski pomočnik — želi premeniti mesto v Ljubljano ali v ... Razume se tudi na finejša dela. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1929-1

Mlada šivilja — pridna in postena, veča vsakega šivanja, želi po niki eni delati v boljših hišah. Kristina Šifko, Vodovodna cesta 5. 1929-1

Uradnik — administrativno tehnični — išče primerno zaposlitev, tudi samo nekaj ur dnevno. Dopise na oglasni oddelček »Jutra« pod »Primerne plače«. 1929-1

Starejša kuharica — samostojna, doba gospodinja, veča vsakega dela, išče mesto. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Trgovski sluga«. 1929-1

Izprašan strojnik — strojni ključavničar za parne žage in milne, dober brusar žag išče mesto. Gre tudi kot strojni kurjar. Zarkovir, Dezinice, Supulova št. 207. 1929-1

Vsako prepisovanje

na stroj — prevzamam na dom. Naslov pustiti v oglasnem oddelku »Jutra«. 1929-1

Nagrada dam — za pojasnita zelo rentabilnega izdelovanja trajnega izdelka predmeta. Ponudbe na ogl. oddelček »Jutra« pod »Trgovski sluga«. 1929-1

Potniki — Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Iščem zastopstvo za Zagreb — renomirane trgovice, verizane sam v manufakturni stroki ter zmorem dati jamstvo v vsaki višini. Vlatko Rosenberg, Zagreb, Tratinška 32. 1929-1

Zastopnika — za obiskovanje trgovin in industrijskega sprejem. za Ljubljansko okolico. — Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Agilno«. 1929-1

Zastopnike — za prodaje gasilskih aparatov, iščem v vseh večjih krajih. Proizvajalci, Pastor, Zagreb, Vlaška ul. št. 68. 1929-1

Potnika — avto-vozača, vpeljanega v dravski banovini, Gorenjsko in Primorje, proti fiksnemu sprejemu stala in v vpeljana trdika manufakture in industrije. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Vpeljana«. 1929-1

Potnika — inteligentna dobrega nasopa, išče mo za prodajo tehniškega predmeta proti proviziji. Ponudbe pod »Uvedena na oglasni odd. »Jutra«. 1929-1

Pouk — Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemščino — angleščino, francosčino, italijansčino in klavir poučaje dipl. učiteljica. — Kolodvorska ulica 16, pr. tličje. 1929-1

Francosčino — od osnovnih začetkov do popolnega obvladavanja poučuje strokovna učiteljica Beethovnova ulica 15, v. skolo pritičje (v sreli). 1929-1

Inštruktor — instruirava vse realno-gimnazijske predmete. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Ispeh in poceni«. 1929-1

Italijansčino, francosčino, nemščino in angleščino — poučaje diplomirana gospa Honorar »Kromen. Informacija dnevno mod 1. in 3. Pavla Kovač, Miklošičeva cesta 20/III. 1929-1

Soterska šola — b. v. komiser za šolske stroke, Ljubljana, Slomkova ulica št. 6 — garanta Stupica. Vojake ob vsem vsemu v sapremu v mobilu. 1929-1

Izkušen inštruktor — akademski, instruirava proti stanovanju. Cenj. ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Ispeh«. 1929-1

Instrukcije v francoščini — za 1. in 2. razred gimnazije dajem po zelo nizkem honorarju. Jak. Jernejeva 1, Ljubljana VII. 1929-1

Prodajam — Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jahajno sedlo — so avto po ugodni ceni prodajam, kapetan v Ljubljani, Maistrova 14. 1929-1

Ia ognjeasni — aparat francoski najnovjši sistem brez konkurence, za popluno napajanje, 600 Din. Dobro vpeljan. Zastopniki za dravsko in druge banovine istem. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Aparati 1929-1

Ženini — frae suknje in obleke res poceni kupite pri Prekerju, Sv. Petra c. 14. 1929-1

Smrekovega žamajna — oca 3 vagona, suhga, 1 m dolgega, dvakrat povzega s šico, prodam. Obrnil se je na Lj. Hribar, Medija-lilake. 1929-1

Transmisijo — za uničeni milni in zago. prodam. — Poljskita daja Sotek. Podersa pri Rajhenburgu. 1929-1

Lepo starinsko — arbo in vavilsko ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1929-1

Zasluziek — Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dolgoletna korespondentinja — se priporoča za nemško, angleško ter francosko korespondentico. Cenjene dopise na ogl. odd. »Jutra« pod »Poldnevno«. 1929-1

Vse prvovrstne

čebelar. potrebščine — Vam nudi najceneje Fr. Stupica, zeleznina, zaloga poljskih strojev in razstojev v Ljubljani. Gospodarska c. 1. Kupujem čist vosek (in ga zamenjavam za satnice), staro železo in druge kovine. 1929-1

Dve postelji in gramofon — vse malo rabljeno, zelo poceni napredaj v Koleziji. Devinska ulica št. 7. 1929-1

Prodajam — en pult s predlo ploščo, 3 m dolg, 6 predlo, eno maro s štampi, pripravno za klobuke in eno kopaino bano. Ogled na Rimski cesti št. 5, Miheleak. 1929-1

Prodajam: 2 sklopni postelji, 2 lezene postelji, 1 omaro, 1 pečko. Vprašati: Rimška cesta 11, pritičje. 1929-1

Zaradi odpotovanja — prodam svojo zalogo galanterije in hišnih potrebščin za vsako ceno — en bloc in en detail. Priložnost za prodajalce partiskih blaga. Dvočakova ul. 8. pritičje. 1929-1

Smrekovo žaganje — suhga, nudim po zelo nizki ceni približno 30 vazonov fco. vagon Sotek. — Naslov Rafko Heinrihar — Boh. Bi. strica. 1929-1

Radi opustitve svile — oddam kar je še na salo, zelo nizka ceno. — Marija Franke, Kolodvorska ulica št. 3/1. 1929-1

Čebelnjak — s 20 dvanajstimi panji in 4 roji napredaj v bližini Ormoja. Naslov: Maribor. Mejna ulica 5. 1929-1

Fotoparat — 6 in pol krat 9. (Patent Etal kamera) 4.5 do 10.5 Tessa komp. skor. nov, dobro ohranjen, — ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1929-1

Železna blagajna — s podstavkom ugod

L. WOLFF:

Pokonci glavo

>To, da človek gleda na red. Da drži samega sebe v redu!<
Zasmejal se je.
>Ali ne govorim kakor kak Nemec, ki hodi pot svojega življenja po naprej določenem sporedu?<
Šarlota ga je začudeno pogledala. Platonova je postala sram, da se je smejal, in v zadregi se je pogladil po glavi.
>Ali ljubite atonalno glasbo, madame?<
>Ne vem, kaj bi rekla.<
>Po mojem mnenju je v atonalni glasbi čudovito pomirjenje. Naši živi ne prenašajo več milega blagostanja sladkih napevov. Vsak sladki napev dobi čez štiri in dvajset ur značaj lajnjanja. Seveda ima tudi lajna mnogo dobrih lastnosti. Jaz na primer —<
Mahoma je premolknil in zamišljeno pogledal Šarloto v oči.
>Vam bo težko živeti, madame, je žalostno dejal. >Prelepi ste. Lepota je nevaren dar.<
Otožno se je nasmehnila.
>Ča passe, gospod Platonov.<

11.

Frank Ditmar je sedel s svojim stricem Moschenheimom pri večerji v mali, siromašni obednici in poln sočutja gledal starega moža, ki so mu prinesli samo ovseno kašo in kozarec mleka.
>Čudiš se, da je moja obednica tako ubožna, jeli? A kaj bi mi bogata obednica, ko ne smem ničesar jesti!<
Harry Moschenheim se je z zadovoljstvom ozrl po golih stenah.
>In sploh je razkošje zelo smešno reč. Razkošje vpliva samo na tiste, ki si ga ne morejo privoščiti.<
Popil je požirek mleka.
>Prejšnje čase sem zbiral dragocene slike. Kaj bi človeku slike? Prodal sem jih. Z dobičkom, kakopak. Imel sem veliko knjižnico. Kaj bi mi knjige? Komu pomaga modrost, ki je nakopičena v stotisočih zvezkih? Nikomur nič ne pomaga. Ljudje so in ostanejo brezupno neumni. Svojo knjižnico sem podaril kaj vem kateri

smešni univerzi. To je seveda dobra reklama za hotel „Montrose“.<
Starec se je pikro nasmehnil.
>Verjemi mi, dragi, vse to je popolnoma nezmisljeno.<
>Tudi bogastvo?< je prečeče vprašal Frank Ditmar.
>Nemara da. Za zdaj še ne vem. Čez nekaj let bom vedel. Vsekako je denar moč. A najbrže je tudi moč nezmisljena. Za zdaj še ne vem.<
Posrečilo se bo, je pomislil Ditmar, čeprav mu je srce tesnobno razbijalo.
>Kako je pa s teboj?< je ravnodušno vprašal Harry Moschenheim. >Kaj dela tvoje lepo posestvo?<
>Z menoj je slabo, stric Harry.<
Starec je nezaupljivo privzdignil obrvi.
>Kako to?<
>Posestvo sem moral prodati, stric Harry.<
>Zakaj?<
>Izgubljena vojna je kriva. Posestvo je bilo na Poznanjskem, kakor veš, stric Harry. Poznanjska pokrajina je zdaj poljska.<
>Nu in?<
>Ker nisem hotel optirati za Poljsko, so me izgnali; moral sem prodati posestvo za slepo ceno.<
>Zakaj nisi optiral?<
>Domovine se nisem mogel odreči, je vzklil Frank. >To pač razumeš, stric Harry!<
>Nikakor ne razumem!< je ravnodušno odvrnil Harry Moschenheim. >Če bi mi danes hotela država vzeti hotel, ako ne postanem pri tej priči Eskimojec, bi se neutegoma potrudil za eskimojsko državljanstvo.<
Frank se je premagal in pomolčal. Za Šarloto gre, je pomislil in stisnil zobe.
>In kaj si delal potem, ko je bilo posestvo prodano?<
>Oženil sem se, stric Harry. S Šarloto Gisevius iz Darkehmena, hčerko tamkajšnjega pastora.<
>Ne poznam.<
Frank je hitro vzel iz listnice Šarloto sliki in jo podal stricu. Harry Moschenheim je pogledal fotografijo, rekel: >Zala! in jo dal nazaj.
>Ali imaš ženo s seboj?<

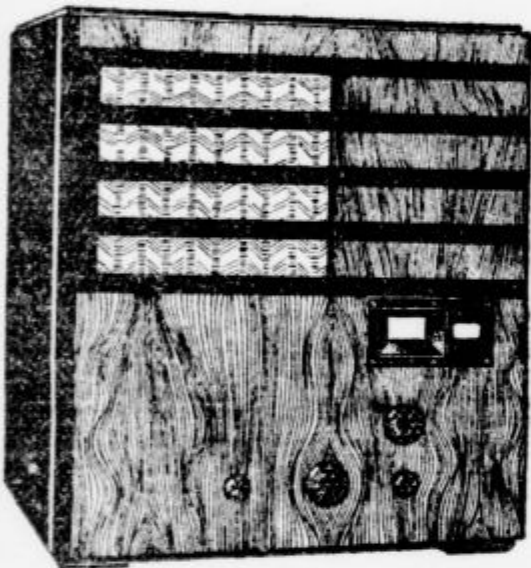
>Ne, stric Harry. Ostała je v Berlinu.
>Pri sorodnikih?<
>Ne. Šarlota nima sorodnikov. Sama je na svetu. Stanuje v penziji baronice Barsekow na Augsburski cesti.<
>Neki baron Barsekow je bil pomivač posode v mojem hotelu, je dejal Moschenheim in gledal nekaj časa v zrak. >In kaj si storil z denarjem, ki si ga dobil za posestvo?<
>Z nekim tovarišem sva ustanovila banko, stric Harry.<
>Ali kaj razumeš o bankarstvu?<
>Ne dosti, stric Harry, je skesano rekel Frank. >Veliko učnino sva morala plačati.<
Starec se je zaničljivo nasmehnil.
>Takrat so bili na Nemškem hudi časi, stric Harry. Človek res ni vedel, kaj bi začel.<
Dolg molk.
>Banka je šla seveda rakom žvižgat?<
Frank je pokimal.
>In kaj delaš zdaj? Kakšne opravke imaš v Newyorku?<
Frank je globoko zasopel.
>Hotel sem te prositi, stric Harry, da bi nama pomagal.<
Starec je stisnil oči, kakor da bi se mu bleščalo.
>Kako si misliš to pomoč?<
>Rad bi vzel na Nemškem majhno posestvo v zakup in začel iznova. V kmetijstvu nisem nepodkovan. Zelo priden bom, stric Harry. Če si tako dober, da nama posodiš deset tisoč dolarjev, sva rešena.<
Harry Moschenheim je porinil mizo od sebe, skočil pokonci in z grozo vzklil:
>Deset tisoč dolarjev? Deset tisoč dolarjev? Znoreli ste, vsi, kar vas živi v Nemčiji! Nihče izmed vas več ne ve, kaj je denar. Deset tisoč dolarjev? Nezaslišano!<
Frank je boječe dejal:
>Deset tisoč dolarjev pač ni mnogo za človeka, ki toliko zasluži kakor ti.<
>Nihče ne služi v svojo lastno pogubo, dragi moj.<
Frank je vstal in z ročnim glasom zaprosil:
>Pomagaj nama, stric Harry.<

Novi Orion Refleksni Supertipa 303

je najbolj priljubljen aparat letošnje sezone.

ORION

Sedem vgrajenih krogov. Največja selektivnost. Avtomatična regulacija fadin-gov. Jak in naraven glas. Kratki, normalni in dolgi valovi. Senčnati merilec jakosti za tiho iskanje postaj. Najnovejše Tungstram barijeve elektronke.

Od 20. januarja 1935 izredno olajšani plačilni pogoji in sicer:

Naplačilo ob prevzemu Din 340.—
18 mesečnih obrokov à Din 270.—„RADIO“, reg. z. z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva c. 7
TELEFON 31-90

GOSTILNIČARJI!

Nudite gostom najslajnejše jugoslovanske

BERMET-VINO

Črnilo iz Fruške gore.

V sodčkih od 50 litrov naprej ga pošilja

B. MARINKOV

Sremski Karlovci, Fruška gora.

Kdor je malokrven, bled

In sploh slabega zdravja, naj uporablja naj-novejšo zdravilno specialiteto, ki se imenuje »FERRODOVIM«. — Zanesljivo sredstvo in zelo dobro zdravilo poleg kinina za vse one, ki stanujejo po nezdravih, motirnih krajih, kjer trpi mlado in stare na malariji in drugih infekcijskih boleznih. — »FERRODOVIM« delo izredno apetit (dobro voljo do jedi) in kaj naglo poveže osebo, ki ji je kaka bolezen narušila zdravje. Za dober uspeh zadostujejo dva do tri steklenici »FERRODOVIM«. Bogdanović, ki jih razpošilja po pošti mr. ph. A. Mrkšić, lastnik lekarn Bogdanović v Mostarju. — Cena 1 steklenici 40 Din franko poštuna. Dobiva se v lokarnah Ogl. reg. pod BRB 6682/32. 1036

Na pljučih bolni

Več tisoč ozdravljenih. Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja, ki je že mnoge rešila. More se uporabljati v vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen naglo premagamo. Nočno potenje in kašelj ponehata, telesna teža se zviša, a postopno ovapnenje konča bolezen.

Resni možje zdravniške vede potrjujejo odličnost moje metode ter jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Povsem zastoj in poštnine prosto dobite mojo knjigo, iz katere boste lahko črpali mnogo koristnega.

Pišite takoj, zadostuje tudi dopisnica na naslov

Zbiralno poštno mesto:

GEORG FULGNER, BERLIN,

NEUKÖLLN

Ringbahnstrasse Nr. 24, Abt. 490.

Pazite

na svoje zdravje in obutev!

Iuristi, lovci, smučarji in vsi oni, ki imajo bodisi oklicno, bodisi v zabavo opravka v vlažnem terenu ali v snegu, naj uporabljajo mazilo »HEVEAX«, za katero jamčim, da napravi vsako obutev nepremočljivo. Dobiti jo je v vseh specialnih trgovinah ali pri glavnem založniku: »LEKARNA MR. M. LEUSTEK, Ljubljana, Resljeva cesta št. 1.

Ljudska Samopomoč

reg. pomožna blagajna v Mariboru, Grajski trg 7

Poverjenišstvo: LJUBLJANA, Tyrševa 34

naznanja smrtnih slučajev svojih članov v mesecu decembru 1934:

Vajdič Neža, Ptuj,
Ferk Terezija, Maribor,
Potisk Jera, Cadranska vas,
Visočnik Alojzija, Maribor,
Harc Alojzij, Maribor,
Forstnar Helena, Bistrica,
Kmetec Ivan, Lokanja vas,
Vodenik Elizabeta, Duga Resa,
Glaser Alojzij, Ruše,
Vižintin Franc, Maribor,
Zlahtič Jurij, Zilečka vas.
Letič Ana, Mala vas,
Blagović Ursula, Kajžar,
Strah Janez, Kočevje,
Zohar Olga, Kamnica,
Sinko Janez, Plat 7,
Gracer Terezija, Rožno,
Hren Marija, Pivenci,
Dirnbek Matija, Piršenbreg,
Kobilanič Matija, Maribor,
Gabrijel Marija, Rodne,
Ellerich Hermine, Ptuj,
Clarici Marjana, Maribor,
Golob Franciška, Vojnik
Cipot Stefan, Poconci,
Pleterski Jožef, Pletenje,
Arh Marija, Jarmovec,
Emerski Terezija, Stojnci,
Verdonik Anton, Slemen,
Voga Jurij, Sv. Peter,
Span Ivana, Loke,
Jekl Franc, Celje,
Razboršek Helena, Arnja vas,
Izak Barbara, Ojstrica,
Šerak Alojzija, Breg,
Grizold Jera, Smolnik,
Rotard Marija, Sp. Polskava,
Spolenak Ignac, Ptuj,
Pelzi Jožef, Maribor,
Jeretin Franciška, Maribor,
Gulin Ana, Ptuj,
Kebrič Ana, Maribor,
Svetel Marija, Ljubljana,
Lepej Apolonija, Sp. Poljčane
Lapuh Jožef, Gor. Obrež,

Galun Ana, Vojnik,
Jesih Ana, Loke,
Arhar Ivan, Ljubljana,
Kandus Lucija, Smartno ob Paki,
Replič Franjo, Beograd,
Jerina Franc, Ljubljana,
Garvas Josip, Podgorica,
Gregore Anton, Ljubljana,
Korže Jože, Ponikva,
Selinšek Jurij, Starše,
Majer Jakob, Zitnice,
Hojnik Josipina, Strmec,
Vodenik Franc, Farna vas,
Hudopisk Katarina, Stražišče,
Rojko Neža, Grajski trg,
Peternel Marija, Ljubljana,
Ojstruh Martin, Dobro,
Pommer Marija, Maribor,
Podhovník Ivan, Podgora,
Golc Blaž, Popovci,
Zorž Ivana, Podraga,
Margetič Marija, Celje,
Okorn Marija, Loka,
Filipič Franc, Celje,
Florjanc Ludvik, Vojnik,
Gorjup Franc, Sv. Peter v Sav. dol.
Škoflič Franc, Starovčak,
Filej Martin, Pobrežje,
Fastenbach Julijana, Bukovje,
Prates Marija, Maribor,
Visenjak Marija, Završe,
Kovač Josip, Bošljin,
Šolar Andrej, Poljsica,
Kopač Marija, Beograd,
Lenart Klara, Rajhenburg,
Videnič Martin, Cerklje ob Krki,
Bedenik Ivana, Maribor,
Kramberger Franc, Vukovski vrh,
Siter Mihal, Luterje,
Fludernik Marija, Sombor,
Čas Ivan, Sv. Janž pri Dravogradu,
Maschera Serafina, Maribor,
Gaube Avrelia, Sv. Križ,
Radej Ivan, Breg.

Po vseh umrlih se je izplačala pripadajoča pogrebna v skupnem znesku
Din 730.452.—

Kdor še ni član »Ljudske Samopomoči«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo.

1311

BLAGAJNIŠKO NAČELSTVO.

LIPSKI

POMLADNI VELESEJEM 1935

Pričetek 3. marca

60 % popust za vožnje po nemških železnicah
Vsa pojasnila, tudi za nakup registermark dajejo

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA

Tyrševa cesta št. 33. — Telefon št. 27-62.

ZVANIČNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA, Beograd, Knez Mihajlova št. 33.
POTOVALNE PISARNE »PUTNIK.

VRNITE BRZO POČRNELIM ZOBEM NJIHOVO PRVOTNO BELINO!

Začnite smatati zobe s KOLYNOSom. Videli boste, kako naglo se povrne vašim porumenelim in potemnelim zobem njihova prirodna belina. KOLYNOS uničuje bakterije, ki se nahajajo v ustih, ki so povzročale madeže in poškodbe vaših zob. Poskusite KOLYNOS in vaše lastne ogledalo vam pokaže njegov učinek. — Vaši prijatelji bodo to opazili pri prvem vašem nasmehu.

KOLYNOS

PASTA
ZA ZOBE

VSEM IMEJITELJEM TRGOVIN!

Dovoljujem si tem potom naznaniti, da je prevzel gospod

JOSIP KILLER, LJUBLJANA, Slomškova 1-I.,

samo zastopstvo moje tvrdke za rajon Ljubljana.

Gospod Killer bo vedno stremel, da bo moje stranke kar najbolje postregel in zadovoljil in da bo vsem imejiteljem trgovin, ki hočejo z moderniziranjem svoje denarne kontrole doseči večji dobiček, s primernimi strokovnjaškimi nasveti in brezplačni izdelavi sistema vsikdar na razpolago.

Nudite, prosim, ako še nimate modernega kontrolnega sistema, gospodu Killerju kaj kmalu priložnost, da se z vami razgovori o tej za Vas tako važni zadevi.

NATIONAL CASH REGISTER

PROMETNO PODJETJE RAOUL NEDELA

1275

GLASBILA
Schneider
Priznana
so od
umetnikov
kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša
KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ
NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA
F. SCHNEIDER
IZDELOVANJE GLASBIL IN GLASBILNIH PRILEKUL
ZAGREB, Nikolićeva ul. 10.
Violine..... od Din 71.- naprej
Kitare..... - 148.-
Mandoline... - 98.-
Harmonike... - 75.-
Havajske kitare,
ki imajo
harmonike in t.d.
najceneje.
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Čitajte „Jutrove“ male oglase,

PERJE

Kokoške, purje, gosje, račje,
navadno, s strojem čiščeno
in ohlano.Vzorec se pošilja brezplačno
in franko.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon št. 59, 60, 3, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN
VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!